

Avizat CLDPS Neamț

Data: 18 noiembrie 2022

Președinte,

Ing. Șerban STRÂTILĂ

Aprobat CA IȘJ Neamț

Data: 18 noiembrie 2022

Inspector Școlar General,

Prof. Florentina LUCA-MOISE

PLAN LOCAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PLAI)

2020-2025

JUDEȚUL NEAMȚ

ACTUALIZARE NOIEMBRIE 2022

CUPRINS

CAPITOLUL		Pagina
CUVÂNT ÎNAINTE		4
Abrevieri		6
CAPITOLUL 1 - REZUMAT GLOSAR DE TERMENI		7
CAPITOLUL 2 - DEMOGRAFIA		9
2.1.	Situația prezentă	9
2.1.1.	Populația totală. Dinamica generală	9
2.1.2.	Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)	9
2.1.3.	Distribuția pe sexe	10
2.1.4.	Structura pe grupe de vârstă	11
2.1.5.	Structura etnică	13
2.1.6.	Mișcarea migratorie	13
2.2.	Proiecții demografice	14
2.3.	Principalele concluzii din analiza demografică	16
2.4.	Implicații pentru IPT	17
CAPITOLUL 3 - PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN		18
3.1.	Principalii indicatori economici	18
3.1.1.	Evoluția principaliilor indicatori economici în anul 2019	18
3.2.	Domeniul Cercetare-dezvoltare și High-tech	20
3.3.	Domeniul Industrie	21
3.4.	Domeniul Agricultură, Silvicultură și Pescuit	22
3.5.	Domeniul Construcții	23
3.6.	Domeniul Servicii	24
3.6.1.	Domeniul Comerț	25
3.6.2.	Domeniul Turism	26
3.7.	Implicații pentru ÎPT	27
CAPITOLUL 4 - PIATA MUNCII		28
4.1.	Analiza principalilor indicatori ai pieței muncii	28
4.1.1.	Participarea la forța de muncă	28
4.1.2.	Structura populației ocupate pe niveluri de instruire, la nivel regional	29
4.2.	Analiza comparativă a numărului de şomeri înregistrat la AJOFM	30
4.3.	Prezentarea structurii şomerilor înregistrati pe grupe de vîrstă și a calificărilor acestora	32
4.4.	Prezentarea pietei muncii locale din punct de vedere al locurilor de muncă vacante oferite de agenții economici	34
4.4.1.	Primele 50 de calificări solicitate de agenții economici în anul 2021	34
4.4.2.	Primele 50 de calificări solicitate de agenții economici până la data de 31.10.2022	35
4.4.3.	Estimări pentru anul 2023	36
4.5.	Implicațiile pentru ÎPT	38
CAPITOLUL 5 - ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESSIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL NEAMT		39
5.1.	Indicatori de context	39
5.1.1.	Contextul european	39
5.1.2.	Contextul național	42
5.2.	Învățământul profesional	47
5.2.1.	Contextul demografic	49
5.2.2.	Populația școlară	50
5.3.	Indicatori de intrare	61
5.3.1.	Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic	61
5.3.2.	Resurse umane în ÎPT	61
5.3.3.	Resurse materiale și condiții de învățare	64
5.4.	Indicatori de proces	65
5.4.1.	Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	65
5.4.2.	Asigurarea calității în ÎPT	66
5.4.3.	Serviciile de orientare și consiliere	68
5.5.	Indicatori de ieșire	69
5.5.1.	Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională	69
5.5.2.	Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vîrstă)	69
5.5.3.	Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	72
5.5.4.	Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	75
5.5.5.	Rata de succes	80

	5.5.6.	Rata de tranzitie la urmatorul nivel de educatie	81
	5.5.7.	Rata de parasiere timpurie a sistemului de educatie	82
	5.5.8.	Procentul elevilor cu nivel scazut al competenteelor de citire/lectura (PISA)	84
	5.5.9.	Ponderea popулiei cu varste cuprinse intre 20-24 de ani care nu urmeaza un program de educatie si formare si nici nu au un loc de munca (NEET)	87
	5.5.10.	Rata de participare in formarea continua a popулiei adulte (25-64 ani)	89
	5.6.	Indicatori de impact	90
	5.6.1.	Impactul sistemului de invatamant profesional si tehnic asupra ratei somajului	90
	5.6.2.	Rata de insertie a absolvenilor la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educatie	90
	5.6.3.	Gradul de utilizare a competenteelor dobandite de absolveni la locul de munca	91
	5.7.	Oferta scolilor din IPT judeean	92
	5.7.1.	Evoluia planurilor de scolarizare	92
	5.7.2.	Analiza ofertei curente (pentru anul scolar in derulare)	92
	5.7.3.	Planul de scolarizare pentru anul scolar 2019-2020. Tinte pe termen mediu pe domenii de pregatire	93
	5.7.4.	Oferta scolilor din IPT pentru formarea adultilor	95
	5.7.5.	Retele scolare	95
	5.8.	Principalele concluzii din analiza IPT judeean	98
CAPITOLUL 6 - EVALUAREA PROGRESULUI IN IMPLEMENTAREA PLAI			100
CAPITOLUL 7 - ANALIZA SWOT A CORELARII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALA CU CEREREA PIETEI MUNCII			101
CAPITOLUL 8 - REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII SI RECOMANDARI PENTRU PLANUL DE MASURI			103
CAPITOLUL 9 - ACTIUNI PROPUSE – PLAN DE MASURI			104

CUVÂNT ÎNAINTE

Planificarea strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene. Obiectivul major al planificării strategice a învățământului profesional și tehnic (IPT) constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la dezvoltarea economică.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio – profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediata sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Modelul propus de Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării).

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local;
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali mulți (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consiliu de Administrație al unității de învățământ);
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus;
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii.

La nivelul fiecărui județ este elaborat documentul de planificare strategică PLAI-Planul Local de Acțiune pentru Învățământ, în concordanță cu Planul Regional de Acțiune în Învățământ (PRAI), care are drept scop stabilirea măsurilor integrate de educație și formare profesională și îmbunătățirea corelării ofertei învățământului profesional și tehnic cu nevoile de dezvoltare economico - socială locală.

Cele mai importante roluri ale PLAI sunt:

- să analizeze în profunzime contextul județean în raport cu contextul regional și să identifice aspectele specifice județului;
- să stabilească prioritățile, țintele și acțiunile la nivel județean pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic, ca soluție la problemele identificate, specifice județului;
- să contribue la stabilirea țintelor la nivel regional;
- să furnizeze un cadru general pentru realizarea Planului de Acțiune al Școlii (PAS) elaborat de fiecare unitate școlară IPT;
- să faciliteze luarea deciziilor la nivel județean pentru restructurarea rețelei școlilor învățământului profesional și tehnic și finanțarea pentru investiții specifice în IPT.

PLAI oferă cadrul general pentru elaborarea planurilor și programelor vizând:

- calificările profesionale relevante pentru dezvoltarea socio-economică locală (nivel de județ), structurate pe domenii ocupaționale și niveluri de calificare;
- măsuri de raționalizare a rețelei școlare;
- planul de școlarizare al școlilor IPT;
- măsuri complementare de formare profesională continuă;
- măsuri asociate de formare profesională a elevilor cu nevoi speciale, în vederea integrării lor în sistemul general de educație;
- măsuri privind dezvoltarea parteneriatului social și a curriculum-ului în dezvoltare locală;
- măsuri privind susținerea investițiilor în infrastructură și echipamente didactice.

PLAI Neamț 2020-2025 a fost realizat pe baza Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) Nord-Est elaborat pentru perioada 2016-2025 și actualizat în anul 2018, în conformitate cu Metodologia de actualizare a Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământ (PLAI).

Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) 2020-2025 din județul Neamț, actualizat 2022, este un document strategic elaborat de către Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) din județul Neamț, prin grupul de lucru format din următorii membri ai CLDPS:

Nr. crt.	Numele și prenumele	Instituția	Capitolul
1	Olivia David	Instituția Prefectului	Demografie
2	Mihai Apopii	Camera de Comerț și Industrie	Profilul economic județean
3	Rodica Titela Popa	Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă	Piața muncii
4	Florentina Luca-Moise	Inspectoratul Școlar Județean	Învățământul profesional și tehnic din județul Neamț
5	Carolina Nichitencu	Primăria Piatra-Neamț	Evaluarea progresului în implementarea PLAI
6	Mihaela Alungulesei	Agenția Județeană pentru Prestații Sociale	Analiza SWOT a corelării a corelării ofertei de formare cu cererea
7	Şerban Strătilă	ASTRICO Nord-Est	Recomandări pentru planul de măsuri
8	Ioan Popescu	ITM Neamț	Acțiuni propuse - Plan de măsuri

Abrevieri

ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
BIE	Biroul Internațional pentru Educație (Bureau International de l'Education)
BNDE	Baza Națională de Date pentru Educație
CEDEFOP	Centrul European pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional (European Centre for the Development of Vocational Training)
CLDPS	Comitet Local pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Sociale
COR	Clasificarea ocupațiilor din România
ENEB	Evaluarea Națională a Educației de Bază
ETF	Fundația Europeană pentru Formarea Profesională (European Training Foundation)
EUROSTAT	Oficiul de Statistică al Comunităților Europene (Statistical Office of the European Communities)
EURYDICE	Rețeaua de informare asupra educației în Europa (The Information Network on Education in Europe)
FORPRO	Ancheta asupra Formării Profesionale Continue
FPC	Formarea Profesională Continuă
IEA	Asociația Internațională pentru Evaluarea Randamentului în Educație (International Association for Evaluation of Educational Achievement)
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii
INS	Institutul Național de Statistică
ISCED/ CITE	Clasificarea Internațională Standard a Educației (International Standard Classification of Education /Classification internationale type de l'éducation)
NCVA	Consiliul Național pentru Certificări Profesionale (National Council for Vocational Awards)
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (Organisation for Economic Cooperation and Development)
PIB	Produsul Intern Brut
PIBR	Produs Intern Brut Regional
PISA	Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor (Programme for International Student Assessment)
SNIE	Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
SSE	Sistemul Statistic European
TIC	Tehnologii ale Informației și Comunicării
TIMSS	Studiu privind tendințe la nivel internațional în matematică și științe (Trends in International Mathematics and Science Study)
UNESCO	Organizația Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (United Nations Education Science and Culture Organisation)
UOE	Chestionar statistic interinstituțional utilizat de UNESCO, OECD și Eurostat pentru colectarea anuală a datelor de la diferite țări. La acest sistem de colectare a datelor participă și România, prin Institutul Național de Statistică. Fiecare dintre cele trei instituții internaționale construiește indicatori, în funcție de criteriile proprii de analiză, pornind de la datele furnizate de diferite țări prin chestionarele UOE.
VAB	Valoare Adăugată Brută
VABR	Valoare Adăugată Brută Regională

CAPITOLUL 1 **REZUMAT**

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei județene, precum și situația curentă a învățământului profesional și tehnic județean (oferta de educație și formare profesională).

Constatările, formulate din perspectiva implicațiilor pentru dezvoltarea viitoare a învățământului profesional și tehnic județean, sunt rezumate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză, sub forma unor concluzii și recomandări în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională. Concluziile și recomandările cu caracter mai general sunt sintetizate în capitolul 8.

Scopul final al demersului de analiză este reprezentat de Planul de măsuri - propus pentru transpunerea în acțiune a principalelor concluzii și recomandări, prezentat în capitolul 9.

Analiza demografică indică scădere a populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însotită de îmbătrânirea populației.

Constatările demografice recomandă la nivelul rețelei școlare măsuri pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială, asigurarea accesului la educație și formare profesională, optimizarea resurselor (concentrarea resurselor în școli viabile, în paralel cu rezolvarea problemelor de acces etc.).

Din **analiza mediului economic județean** se constată diversitatea activităților economice, avansul din ultima perioadă al **serviciilor față de industrie, ponderea agriculturii** mai ridicată decât la nivel regional, ponderea **construcțiilor** în creștere, suprafața agricolă insuficient valorificată, resurse conexe **agriculturii montane** nevalorificate. Se desprind concluziile cu privire la creșterea numărului de firme și personalul IMM, dinamica încurajatoare a investițiilor brute și a investițiilor străine directe, ca urmare a crizei economice.

În paralel cu restructurările din industrie care au afectat firmele mari, a crescut numărul și personalul din întreprinderile mici și mijlocii.

În condițiile în care o mare parte din suprafața județului aparține zonei montane, o secțiune distinctă este afectată analizării problematicii ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile - conducând la nevoie unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - ponderea crescută a serviciilor, diversitatea activităților industriale, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Principalele constatări din **analiza pieței muncii** indică o scădere a populației active și mai ales a populației ocupate. Se constată tendința de scădere constantă a numărului și ponderii populației ocupate în agricultură și industrie, în paralel cu creșterea în profilul servicii.

Dezvoltarea parteneriatelor cu agenții economici, AJOFM, autorități și alte organizații vor contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților - prioritate permanentă a managementului școlar.

Capitolul privind învățământul profesional și tehnic analizează contextul european și național, precum și principalii indicatori: *de intrare* în procesul educațional (numărul de elevi ce revin unui cadru didactic, resursele umane și materiale), *de proces* (mecanismele decizionale și descentralizarea funcțională în IPT, asigurarea calității în IPT, serviciile de orientare și consiliere), *de ieșire* (rata netă de cuprindere în sistemul de educație, rata abandonului școlar, rata de tranziție la următorul nivel ISCED, rata de absolvire, rata de succes, rata de participare a populației adulte în formarea continuă etc.), *de impact* (impactul sistemului IPT asupra ratei șomajului, rata de inserție a absolvenților) precum și *oferta școlilor*

din IPT (evoluția planurilor de școlarizare, analiza ofertei curente, țintele pe termen mediu a domeniilor de pregătire profesională).

O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin IPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PRAI și PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare.

Principalele constatări din analiza sistemului de educație și formare profesională a județului Neamț sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei județene, cu constataările din analiza ofertei curente a sistemului TVET, a condus la conturarea unor priorități, obiective și acțiuni pentru dezvoltarea viitoare a formării profesionale prin instituțiile școlare. Pentru definitivarea acestor priorități, obiective și activităților recomandate de PLAI, au fost realizate consultări în cadrul Comitetului Local pentru Dezvoltarea Parteneriatului Social.

CAPITOLUL 2 DEMOGRAFIA

2.1. Situația prezentă

2.1.1. Populația totală. Dinamica generală

Conform statisticilor furnizate de INS, la 20 octombrie 2011 populația stabilă a României era de 20.121.641 de persoane, din care 10.333.064 de sex feminin (51,4%). În județul Neamț populația era de 470.766 de locuitori reprezentând 14,25% din populația regiunii Nord-Est și 2,02% din cea a țării.

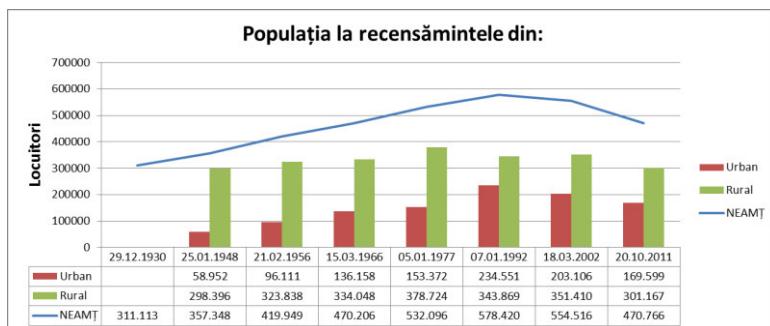

Fig.2.1 Evoluția populației la recensăminte postbelice (Sursa INS)

La 1 ianuarie 2021, populația rezidentă a județului Neamț a fost de 432.524 de locuitori, din care 213.310 de bărbați (49,3%) și 219.214 de femei (50,7%).

Populația rezidentă județului Neamț s-a diminuat, în perioada 2013-2021, cu 32.234 de persoane (o scădere a populației cu 6,9%). Comparativ cu 1 ianuarie 2013, în structura populației rezidente de la 1 ianuarie 2021 se remarcă reducerea ponderii populației tinere (0–14 ani) de la 16,85% la 16,20% cu implicații pentru sistemul de educație.

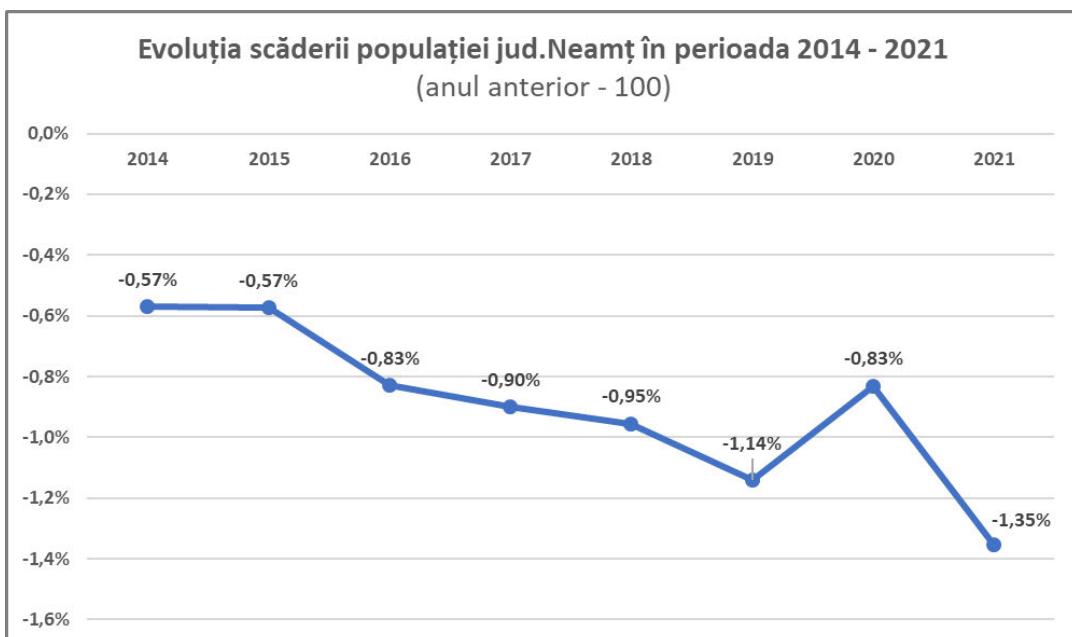

Fig. 2.2. Evoluția populației în județul Neamț perioada 2014-2021 (Sursa : DRS Neamț)

2.1.2. Distribuția pe medii rezidențiale

Populația este distribuită în 5 orașe din care 2 municipii, 78 de comune cu 344 de sate. În cadrul regiunii NE județul Neamț este situat pe locul 4 în ordine descrescătoare, după județele Iași, Bacău și Suceava, un număr mai mic al populației înregistrând județele Botoșani și Vaslui.

Conform datelor statistice înregistrate, la 1 ianuarie 2021, un procent de 64,71% din populația rezidentă a județului Neamț avea reședință în mediul rural, procent mai ridicat decât cel regional, care este situat la 58% (fig.2.3).

Județul Neamț se află pe locul 4 din țară în ce privește ponderea populației din mediul rural în total populație a județului și pe locul 10 în ceea ce privește volumul populației rurale.

Situația populației pe localități urbane ne indică o repartiție rural-urban situată sub media națională cu un excedent de populație în mediul rural. Principalele aglomerări urbane din județ corespund polilor regionali de dezvoltare economică (spre exemplu, aprox. 32% din populația domiciliată a județului Neamț, la 1 ianuarie 2020, se află în municipiile Roman și Piatra-Neamț).

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	464758	462109	459457	455643	451544	447232	442132	438460	432524
Urban	166899	165203	163753	161775	159703	158017	156268	155788	152641
Rural	297859	296906	295704	293868	291841	289215	285864	282672	279883

Ponderea populației rezidente urbane în total populație a județului a continuat să descrească: de la 35,91% în anul 2013, la 35,29% în anul 2021, urmare atât a fenomenului migratoriu (migrație internă și externă datorată mai ales mobilității muncii) cât și a scăderii naturale a populației (spor natural negativ).

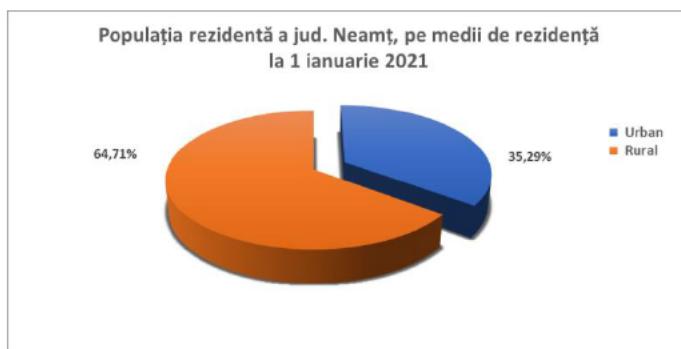

Fig.2.3. Distribuția pe medii de rezidență (Sursa DRS Neamț)

În mediul urban, ponderea persoanelor de sex feminin (52,94%) era mai mare decât cea a persoanelor de sex masculin (47,06%) în timp ce, în mediul rural, numărul persoanelor de sex masculin (141.478 persoane – reprezentând 50,55%) era mai mare decât numărul persoanelor de sex feminin (138.405 persoane – reprezentând 49,45%).

2.1.3. Distribuția pe sexe

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total	464758	462109	459457	455643	451544	447232	442132	438460	432524
Feminin	235547	233849	232547	230859	228753	226360	223823	222091	219214
Masculin	229211	228260	226910	224784	222791	220872	218309	216369	213310

Populația rezidentă, la 1 ianuarie 2021, a județului Neamț cuprindea 219.214 de persoane de sex feminin (50,7%) și 213.310 de persoane de sex masculin (49,3%). Raportul de masculinitate la nivelul județului Neamț era de 97,30 de barbați/100 femei, peste cel național 95,89 de barbați/100 de femei dar inferior celui înregistrat la nivel regional 99,05 de barbați /100 de femei.

Și la începutul anului 2021, în structura populației pe sexe, se menține o ușoară superioritate a populației feminine, dar acest aspect nu este specific tuturor grupelor de vârstă. Pentru grupele de vârstă cuprinse între 0 și 59 ani, ponderea persoanelor de sex masculin este mai mare, după care greutatea specifică a populației de sex feminin devine preponderentă (reflectând astfel speranța de viață mai mare la femei).

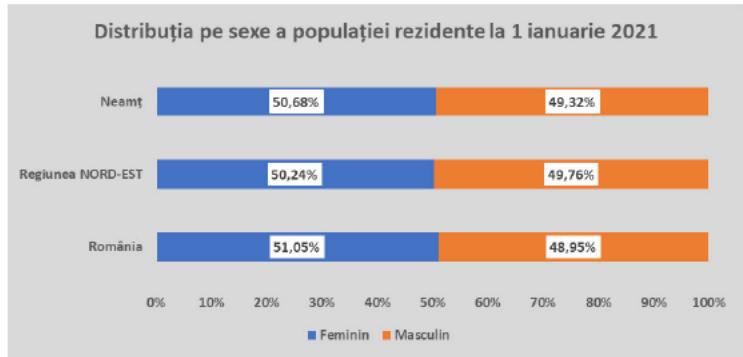

Fig.2.4. Distribuția pe sexe (Sursa: DRS Neamț)

Toate acestea sunt și mai bine reliefate prin intermediul **raportului de masculinitate** (numărul persoanelor de sex masculin corespunzător unui efectiv de 100 persoane de sex feminin) care, la 1 ianuarie 2021, a fost de 97 persoane de sex masculin la 100 persoane de sex feminin. Raportul de masculinitate este supraunitar în intervalul 0-59 ani și subunitar în intervalul 60 ani și peste.

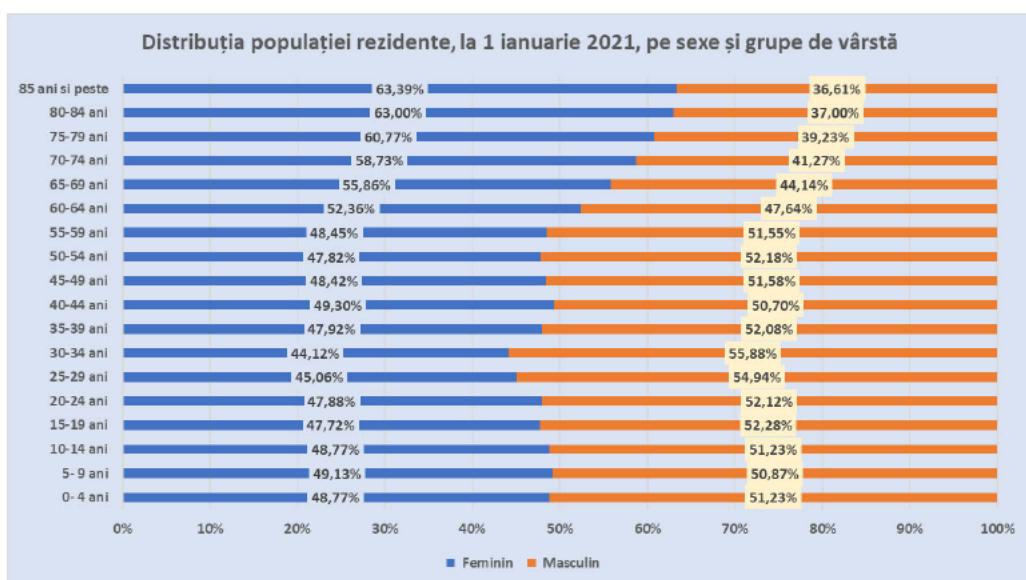

Fig.2.5. Distribuția pe sexe și grupe de vîrstă(Sursa DRS Neamț)

2.1.4. Structura pe grupe de vîrstă

Piramida vîrstelor reflectă cel mai fidel cronica generațiilor, evidențiind disproportiile în structura populației, pe vîrste și sexe. Se poate observa o tendință de îngustare la baza a piramidei (0-14 ani), precum și îngustări relativ mari în zona grupelor de vîrstă 25-39 ani și 55-59 ani.

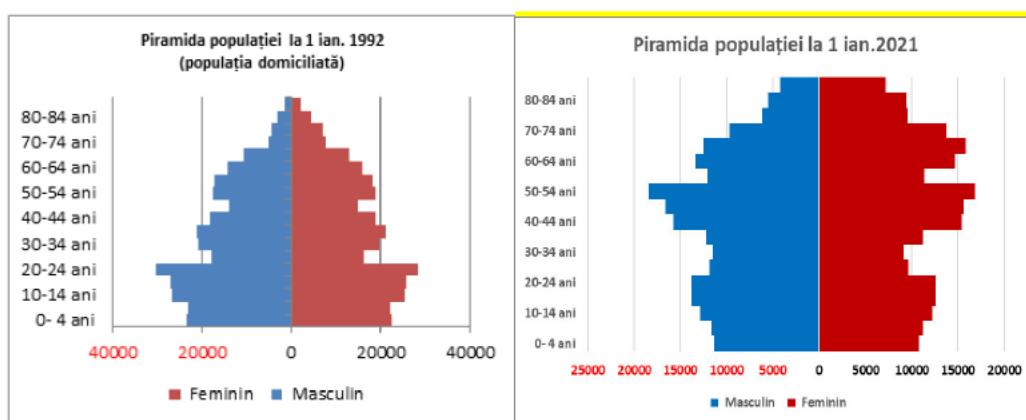

Fig.2.6. Piramida populației 1992 și 2021 (Sursa DRS Neamț)

Piramida vîrstelor – sub forma aproximativă a unei *urne* – caracterizează o populație cu simptome de îmbătrânire demografică, ca urmare a scăderii fertilității, anunțând procesul de depopulare. Efectele demografice și economice ale acestei evoluții se vor resimți în timp și vor atrage schimbări la nivelul diferitelor subpopulații (populația școlară, populația de vîrstă fertilă, populația în vîrstă de muncă). Comparativ cu 1 ianuarie 2013, în structura populației rezidente de la 1 ianuarie 2021 se remarcă reducerea ponderii populației tinere (0–14 ani) de la 16,85% la 16,20% și creșterea ponderii populației vîrstnice (65 ani și peste) de la 18,78% la 21,67%. Populația adultă (15-64 ani) reprezintă 62,13% din populația totală.

Structura populației pe vîrste și medii rezidențiale relevă o îmbătrânire accelerată a populației urbane. Dacă în anul 2013, în mediul urban, ponderea populației vîrstnice (peste 65 ani) era de 15,33%, în anul 2021, era de 21,9% (peste ponderea populației vîrstnice din mediul rural, care era de 21,5%). Indicele de îmbătrânire demografică, în mediul urban, era, în anul 2013, de 101,14%, iar în anul 2021 era de 132,64% (puțin sub cel înregistrat în mediul rural – 134,33%). Indicele de îmbătrânire a populației reprezintă numărul persoanelor vîrstnice, de 65 ani și peste, care revine la 100 persoane tinere sub 15 ani.

La începutul anului 2021, persoanele vîrstnice de 80 ani și peste „longevivii” dețineau o pondere de 6,1% din totalul populației. Față de 1 ianuarie 2013, ponderea persoanelor longevive (în total populație) a crescut cu peste 1,6% (4,4% în 2013). Implicațiile sociale și economice ale creșterii rapide, mai ales a segmentului populației „foarte bătrâne” (peste 80 ani) sunt foarte importante; dacă grupele „mai tinere” ale populației vîrstnice pot fi încă active din punct de vedere economic, fiind capabile să se întrețină singure, cei „foarte bătrâni”, mai ales femeile, sunt tot mai dependenți de ceilalți, necesitând suport social și medical special. Apare necesitatea promovării unei responsabilități mixte, atât din partea familiei, cât și publice.

Dacă analizăm distribuția, pe categorii de vîrstă, a populației județului Neamț la 1 ianuarie 2021 (fig.2.7), se pot constata următoarele :

- Grupa de vîrstă cu cel mai mare volum al populației este 50-54, cu 35.342 de persoane;
- Aflată într-o tendință de descreștere, grupa de vîrstă școlară 0-19 ani însuma un număr de 96.435 persoane, reprezentând 22,3% din populația rezidentă a județului Neamț;
- număr relativ mare de persoane (peste 180.000) cu vîrstă peste 50 de ani, reprezentând 41,76% din populația județului Neamț;
- număr relativ scăzut de persoane (155.437) cu vîrstă cuprinsă între 20 și 49 de ani, reprezentând 35,93% din populația județului Neamț. Această categorie reprezintă principala categorie din care se formează forța de muncă a județului.

Vîrsta medie a populației județului Neamț a crescut de la 42 ani (2013) la 43 ani (2020), vîrstă medie ce caracterizează județele cu o populație „adultă”. La începutul anului 2021, contingentul feminin fertil de 15-49 ani era de 86.239 de persoane (39,3% din totalul populației feminine), în scădere cu 11.263 de persoane față de aceeași perioadă a anului 2013 (scădere cu 11,5%).

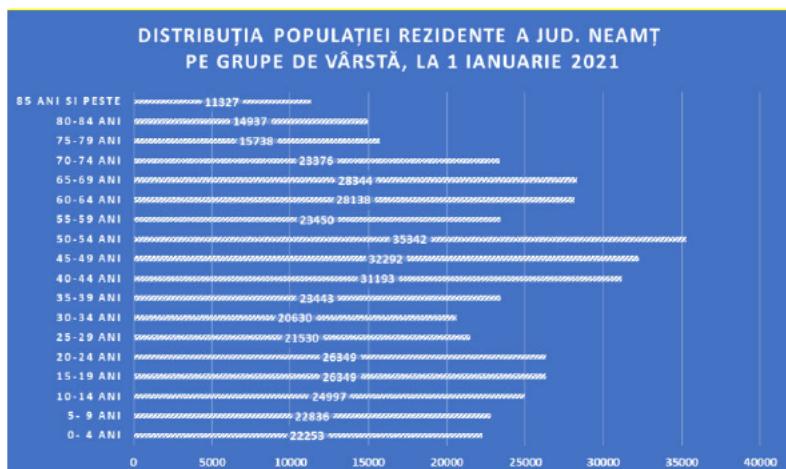

Fig.2.7. Distribuția grupe de vîrstă (Sursa DRS Neamț)

Structura pe grupe de vârstă a populației feminine de 15-49 ani a evoluat diferit. Generațiile născute după decretul de interzicere a avorturilor din anul 1966 au determinat creșterea ponderii grupei de vârstă 45-49 ani. În schimb, populația din segmentul 25-29 ani a înregistrat o scădere semnificativă. Diferențieri în structura pe vîrste a populației apar mai pregnant în profil teritorial, determinate de variația teritorială a fenomenelor demografice și a mișcării migratorii a populației (pentru analiza la nivel de localități s-a utilizat populația după domiciliu la 1 ianuarie 2021).

Localitățile cele mai „tinere”, cu o pondere a populației 0-14 ani de peste 18% și cu un indice de îmbătrânire demografică mic (sub 90) sunt: Oniceni, Valea Ursului, Petricani, Bira. La polul opus, cu o pondere a populației vîrstnice peste 20% și un indice de îmbătrânire demografică foarte mare (peste 200 persoane varstnice la 100 persoane tinere) se află localitățile: Ruginoasa, Ghindăoani, Ștefan cel Mare și Moldoveni. Populația de 15-64 ani a avut o pondere de peste 73% în localitățile: Tămășeni, Săbăoani, Gherăești și sub 60% în localitățile Ghindăoani și Văleni.

Pentru IPT sunt extrem de importante aceste date: trebuie avute în vedere la IPT calificări cu preponderență adresate băieților – mecanică, construcții și lucrări publice, fabricarea produselor din lemn etc. De asemenea, calificările trebuie să fie adresate în special mediului rural: agricultură, servicii, silvicultură etc.

2.1.5. Structura etnică

La recensământul din 20 octombrie 2011, înregistrarea etniei, limbii materne și a religiei s-a făcut pe baza liberei declarații a persoanelor recenzate. Pentru persoanele care nu au vrut să declare aceste trei caracteristici, precum și pentru persoanele pentru care informațiile au fost colectate indirect din surse administrative, informația nu este disponibilă pentru aceste 3 caracteristici. Ca urmare, structurile prezentate în continuare pentru cele 3 caracteristici etno-cultural sunt calculate în funcție de numărul total de persoane care și-au declarat etnia, limba maternă și respectiv religia și nu în funcție de numărul total al populației stable.

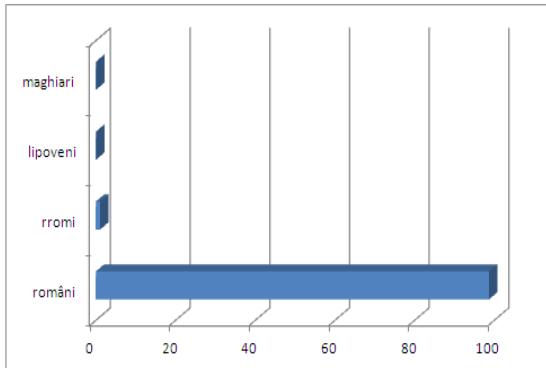

Fig. 2.8. Structura etnică a populației județului Neamț (Sursa : INS)

În județul Neamț 439.834 de persoane sunt de naționalitate română, respectiv 93,43%. Romii reprezintă etnia cel mai răspândită cu un număr de 6.398 de persoane, respectiv 1,35%, urmați de comunitățile de lipoveni, italieni, maghiari, germani, evrei, turci tătari și alte etnii cu procente nesemnificative de sub 0,05%. De remarcat că, pentru un număr de 23.852 de persoane respectiv 5,07%, aceste informații nu sunt disponibile și deci procentele de mai sus pot fi influențate într-o oarecare măsură.

2.1.6. Mișcarea migratorie

Principalul bazin geografic de emigrare se conturează în estul țării (zona Moldovei și vecinătăți) unde se regăsesc primele 5 județe din topul ierarhizat după ponderile pe care le dețin în totalul celor 727,5 mii de persoane plecate pe perioadă îndelungată în străinătate (RPL 2011): Bacău, **Neamț**, Suceava, Iași, Galați. Împreună reprezintă 31,2%. La polul opus, însumând numai 2,8% din același total, se plasează județele Covasna, Călărași, Giurgiu, Harghita și Ilfov.

Mișcarea populației pe medii, în perioada 2013-2020

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Soldul schimbărilor de domiciliu	-806	-660	-731	-917	-1413	-1208	-1722	-1268
Urban	-1191	-1117	-1266	-1339	-1152	-1086	-1327	-1332
Rural	385	457	535	422	-261	-122	-395	64

În județul Neamț, în perioada 2013-2020, soldul migrator (schimbări de domiciliu) a fost negativ, înregistrând cea mai mică valoare în anul 2019, urmând o tendință clară de scădere.

2.2. Proiecții demografice

Proiecțarea populației rezidente oferă informații utile asupra viitoarei evoluții a numărului și structurii pe vârstă a populației rezidente (grupe cincinale și grupe funcționale - Tânără, adultă, vîrstnică, feminină de vîrstă fertilă). Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimei și structurii populației sunt fertilitatea, mortalitatea și migrația (internă și externă).

Evoluția fenomenelor demografice din perioada 2015-2019 a constituit baza scenariilor de proiecțare a populației rezidente. S-a realizat o anticipare a nivelului fertilității, speranței de viață la naștere și soldului migratoriu pe termen lung (pentru cel puțin 12 luni).

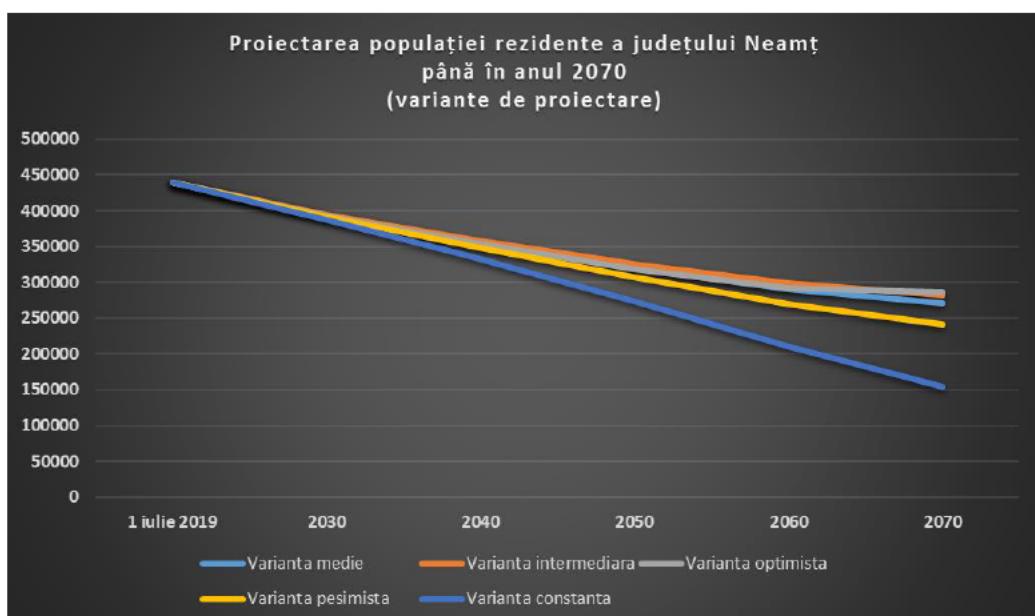

Fig.2.9. Proiecții demografice 2070 (Sursa : DRS Neamț)

În toate variantele de proiecțare, populația rezidentă a județului se va reduce până în anul 2070 (comparativ cu anul 2019) cu valori cuprinse între 154 mii persoane – 35% (**varianța optimistă**) și 286 mii persoane – 65% (**varianța constantă**).

În **varianța medie de proiecțare**, în perioada 2019-2070, populația rezidentă a județului Neamț va scădea 168.832 persoane, reprezentând o scădere cu 38,3%. Populația Tânără (0-14 ani) se va reduce cu aproximativ 31,6% (o scădere cu 22,7 mii persoane). Scăderea populației vîrstnice (65 ani și peste) va fi de 26,4% (o scădere cu 24,6 mii de persoane). Județul Neamț se va menține în rândul județelor “tinere”, cu o pondere de peste 18% a populației tinere (0-14 ani). Cu toate acestea, pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și a migrării populației apte de muncă, structura pe grupe mari de vîrstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii ponderii populației adulte în paralel cu creșterea ponderii populației vîrstnice.

În **varianța pesimistă de proiecțare**, populația rezidentă în vîrstă de muncă a județului va scădea până în anul 2070 cu aproximativ 45% (o scădere cu 198,4 mii persoane).

Menținerea ponderii populației tinere și creșterea ponderii populației vîrstnice, în orizontul de timp proiectat, sugerează o continuare a fenomenului demografic de îmbătrânire. Rămân totodată problematice tendință de depopulare (scăderea considerabilă a populației) și creșterea raportului de dependență demografică (în anul 2019 cele mai mari rapoarte totale de dependență au fost înregistrate în

județele Neamț, Teleorman și Vaslui cu valori ale ratei de dependență de peste 60 tineri și vârstnici la 100 adulți). Premisele pesimiste ale unui dezechilibru demografic grav al județului în viitor sunt deja vizibile, anticipând posibile consecințe negative economice și sociale în general, pe piața forței de muncă, în domeniul serviciilor de sănătate, în educație, în protecția socială, în asigurarea echilibrului în cadrul balanței de venituri și cheltuieli bugetare etc.

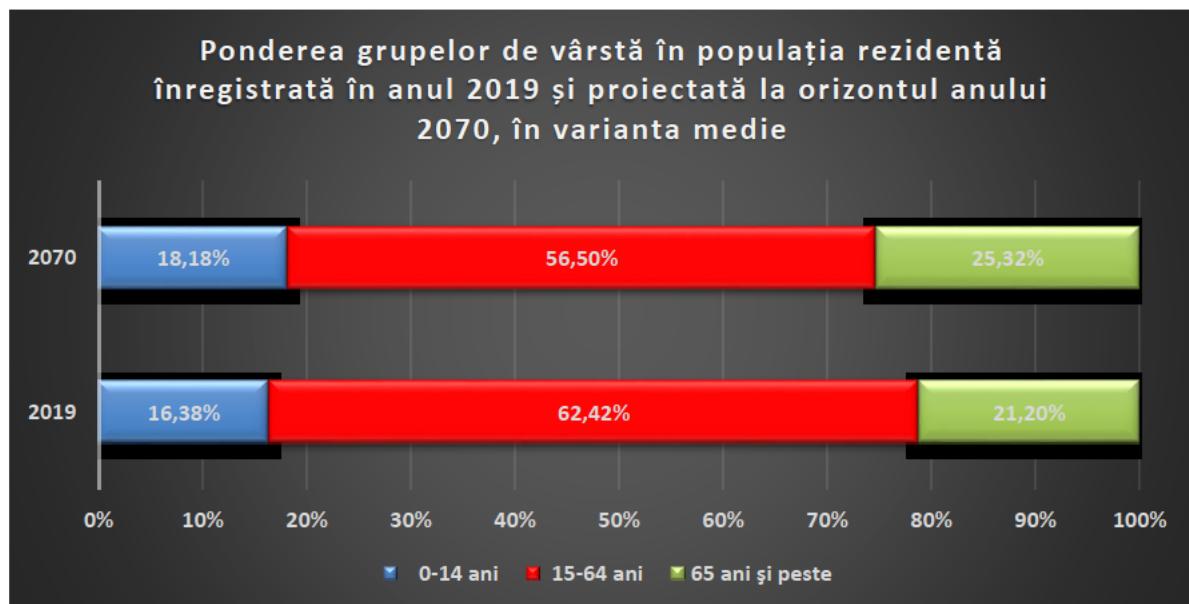

Fig.2.10. Ponderi ale populației pe grupe de vîrstă 2019 - 2070 (Sursa : DRS Neamț)

Sporul natural pentru județul Neamț, începând cu anul 2001, este negativ. Perioada 1990-2020 a cunoscut o scădere accelerată a natalității de la 15,2‰ (1990) la 7,9‰ (2011) și la 7‰ (2020). Prin scăderea natalității, România s-a aliniat tendinței generale europene. În mediul urban, se observă o proporție mai redusă a familiilor cu mulți copii, un număr destul de mare de cupluri familiale limitându-se la un singur copil sau cel mult doi. Decalajul dintre nivelul natalității celor două medii de rezidență are la bază diferențele de structură pe vîrste a populației și de pondere a populației feminine de vîrstă fertilă dintre urban și rural, nivelul de instruire, tradiția, activitatea femeilor în gospodărie sau în afara gospodăriei, cât și nivelul migrației interne din cele două medii.

Anul	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Total
Sporul natural	-808	-1482	-2040	-1796	-1929	-2319	-2345	-4093	-16812
Urban	39	-241	-430	-302	-339	-325	-446	-1301	-3345
Rural	-847	-1241	-1610	-1494	-1590	-1994	-1899	-2792	-13467

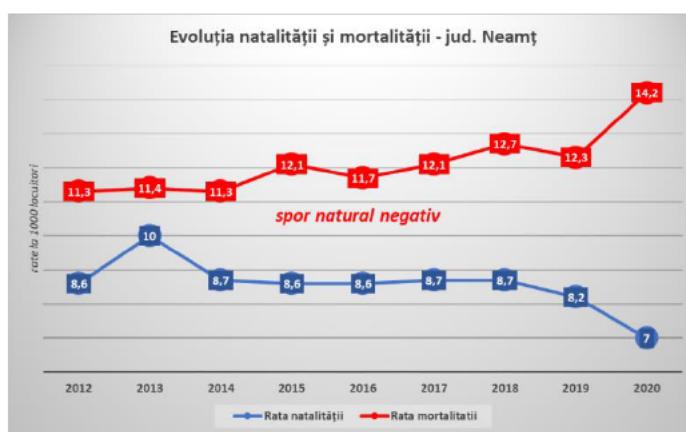

Fig.2.11. Rata natalității/mortalității (Sursa : DRS Neamț)

În perioada 2013-2020, sporul natural cumulat a fost de -16.812 de persoane, ducând la o scădere a populației rezidente de peste 3,6%. Dacă în perioada 2013-2020 populația rezidentă a scăzut cu **26.298** de persoane, un procent de 63,9% din această scădere este dat de sporul natural, restul fiind cauzat de mișcarea migratorie. Trendul general al sporului natural, în perioada analizată (2013-2020), la nivel de județ, a fost unul descendant: cel mai mare spor natural a fost înregistrat în anul 2013, fiind de -808 de persoane, iar în anul 2020 s-a înregistrat cel mai mic spor natural, de -4.093 de persoane.

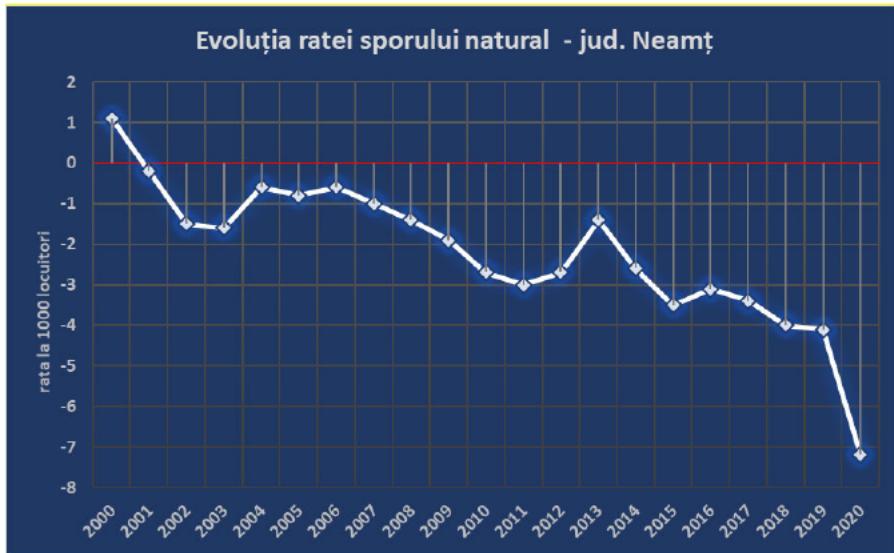

Fig. 2.12. Evoluția ratei sporului natural (Sursa : DRS Neamț)

2.3. Principalele concluzii din analiza demografică

Problema socială de fond a județului Neamț este cea legată de depopulare și îmbătrânirea populației, mai ales în zona rurală. Evoluția demografică negativă a județului este cauza unor evoluții negative la nivelul activității economice și indirect asupra finanțării și viabilității tuturor serviciilor de asistență socială (scăderea contribuților).

Cu toate acestea, la originea fenomenului de migrație (atât către centre urbane din țară, cât și în afara țării) se află lipsa de oportunități economice și de carieră, fenomen ce, alături de cel de scădere naturală a populației, agravează depopularea.

Prin creșterea nevoilor de asistență socială, prin creșterea ratei de dependență, fenomenul de îmbătrânire și depopulare pune presiune asupra sistemelor de asistență socială și servicii publice și comunitare. Rata înaltă de inactivitate în rândul persoanelor apte de muncă, precum și numărul persoanelor încadrate cu diferite grade de handicap se adaugă pentru a crește presiunea asupra sistemului de asistență socială din județ (numărul beneficiarilor de prestații sociale la nivel județean este ridicat).

O altă problemă majoră a asistenței sociale este furnizarea ei fără un obiectiv clar de reinserție socială și pe piața muncii (pentru persoanele apte de muncă), de reautonomizare a persoanei prin furnizarea acelor competențe și oportunități care să o scoată din starea de dependență.

Aceste tendințe și abordări pun pe termen scurt și mediu problema eficacității sistemului de asistență socială și pe termen mediu și lung cea a sustenabilității sistemului în întregul său (lipsa de finanțare și de personal în condițiile creșterii nevoilor).

De aceea, este urgentă luarea unor măsuri care să asigure o mai bună implicare a comunității și a societății civile, în general, în furnizarea de servicii și prestații sociale care să conducă, pe baze locale (subsidiaritate), la creșterea eficacității și eficienței serviciilor sociale, contribuind și la obiectivul european al dezinstiționalizării. De asemenea, dezvoltarea unei economii sociale trebuie să preia o parte din sarcinile actuale ale sistemului de protecție și asistență socială, mai ales în zonele cartierelor defavorizate din orașe și în zonele rurale slab populate. Implicarea mediului de afaceri ar trebui încurajată pentru a identifica oportunități reale de integrare pe piața muncii a grupurilor defavorizate și/sau sărace (romi, persoane cu handicap ușor etc.).

2.4. Implicațiile pentru IPT

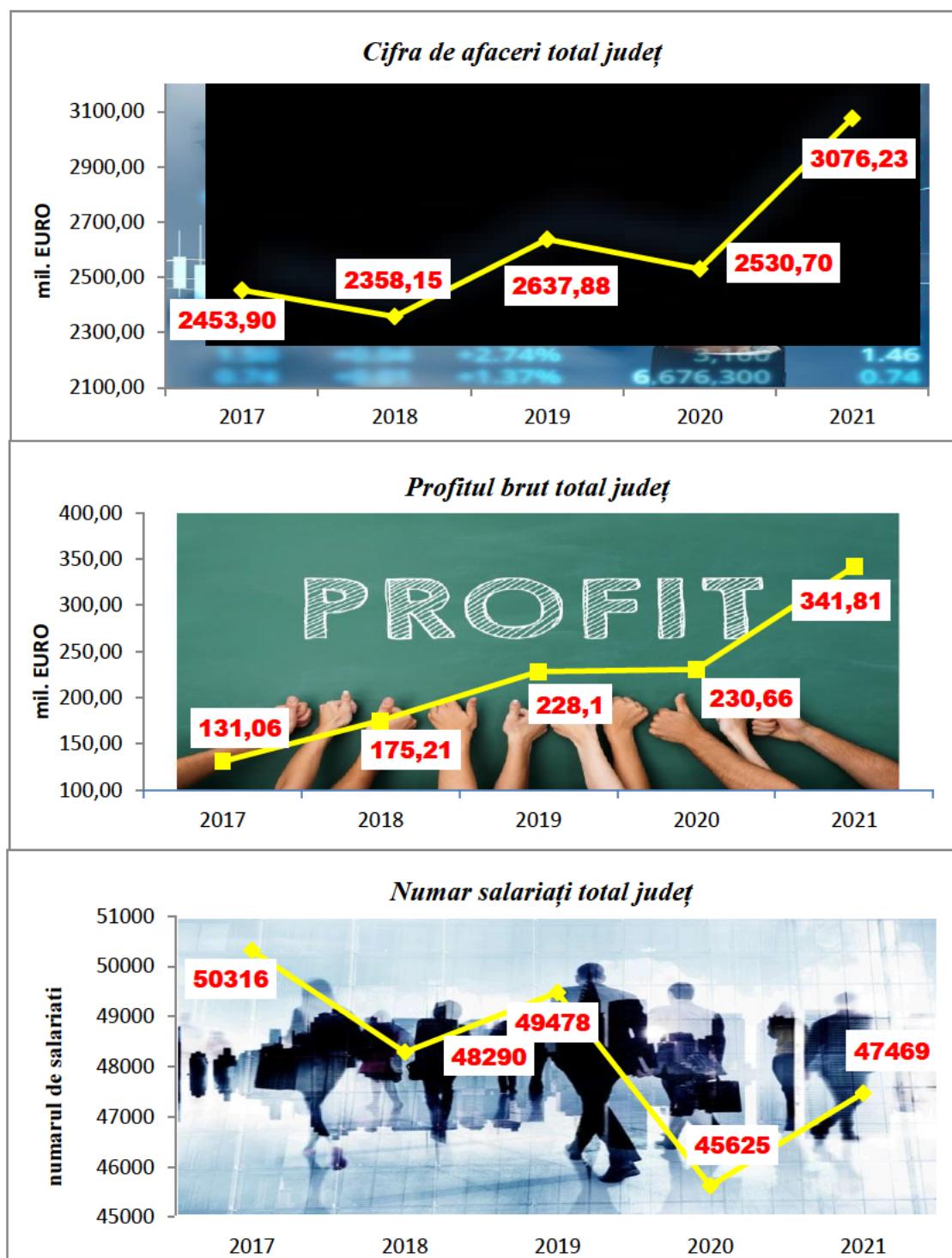
- Populația este predominant rurală.
- Migrația internă și externă sunt defavorabile economiei prin diminuarea numărului persoanelor.
- Sistemul educativ necesită măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul persoanelor din grupuri dezavantajate, în sprijinul incluziunii sociale și dezvoltarea conștiinței privind contribuția individuală la susținerea societății în procesul de integrare în societate.
- Fenomenul de ruralizare va avea impact în sistemul de educație și formare profesională, propunerile de plan de școlarizare trebuie să includă în analiza și distribuția rețelei aspectele demografice, constatațe și menționate.
- Propunerile de plan de școlarizare trebuie să țină cont de mediul de rezidență al elevilor din grupul țintă pentru IPT, astfel este necesară analizarea zonelor cu demografie ridicată în mediul rural și posibilităților de asigurarea calității în formare în unitățile școlare din rețeaua deja existentă, precum și a altor soluții pentru a asigura cuprinderea elevilor unitățile IPT.
- Pentru a diminua presiunea de pe piața muncii se recomandă ca planul de școlarizare să analizeze și să respecte domeniile de activitate specifice, inclusiv acreditarea unităților școlare pe noi calificări.

CAPITOLUL 3 - PROFILUL ECONOMIC JUDEȚEAN

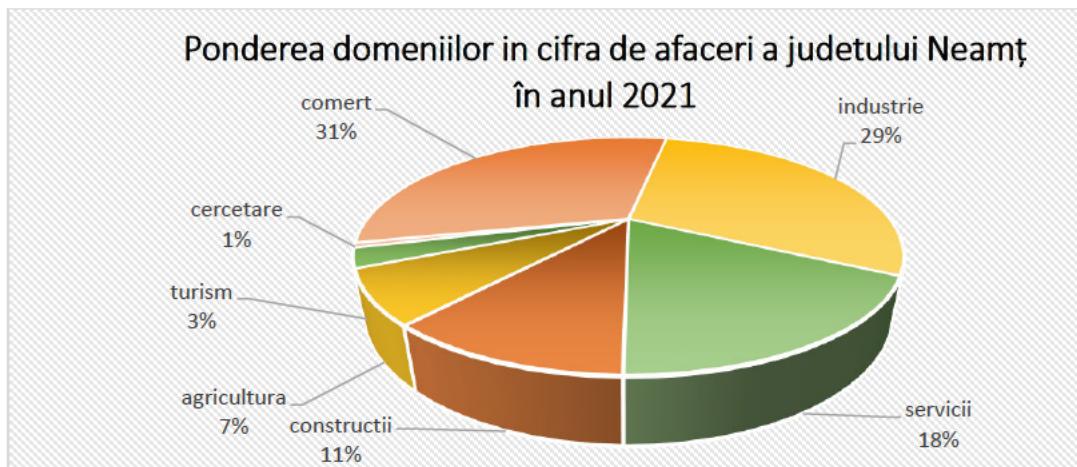
3.1. Principali indicatori economici

Cifra de afaceri totală a firmelor care au depus bilanț pe anul 2021 a fost de 3081,28 milioane de Euro, înregistrând în creștere de 21,76 % față de anul 2020, când cifra de afaceri a fost de 2530,70 milioane de Euro. Profitul brut total al firmelor care au depus bilanț pe anul 2021 a fost de 360 milioane de Euro, înregistrând în creștere de 56,07 % față de anul 2020, când profitul brut a fost de 230,66 milioane de Euro. Numărul de salariați total al firmelor care au depus bilanț pe anul 2021 a fost de 47 649, înregistrând în creștere de 4,44 % față de anul 2020, când numărul de salariați total al firmelor care au depus bilanț a fost de 45 625.

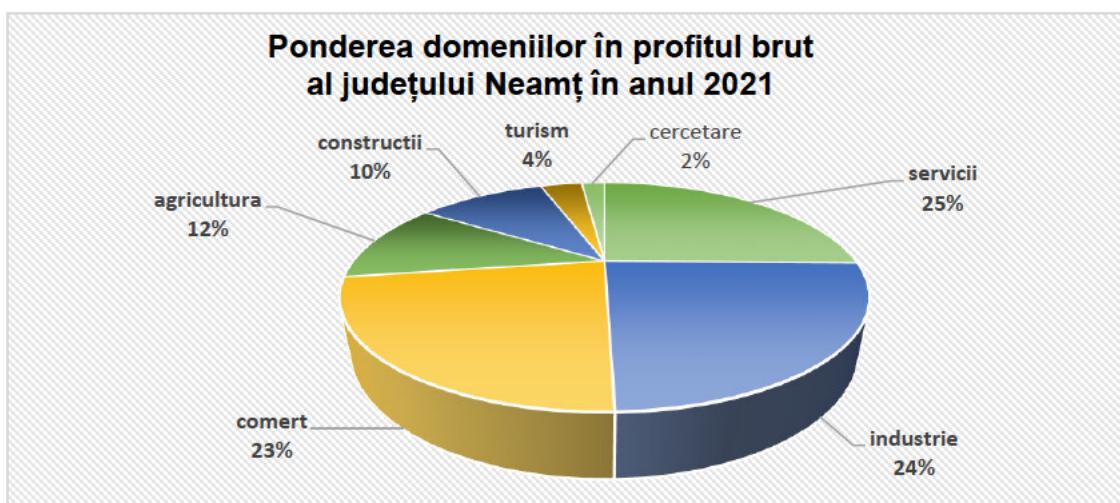
3.1.1. Evoluția principaliilor indicatori 2017 – 2021

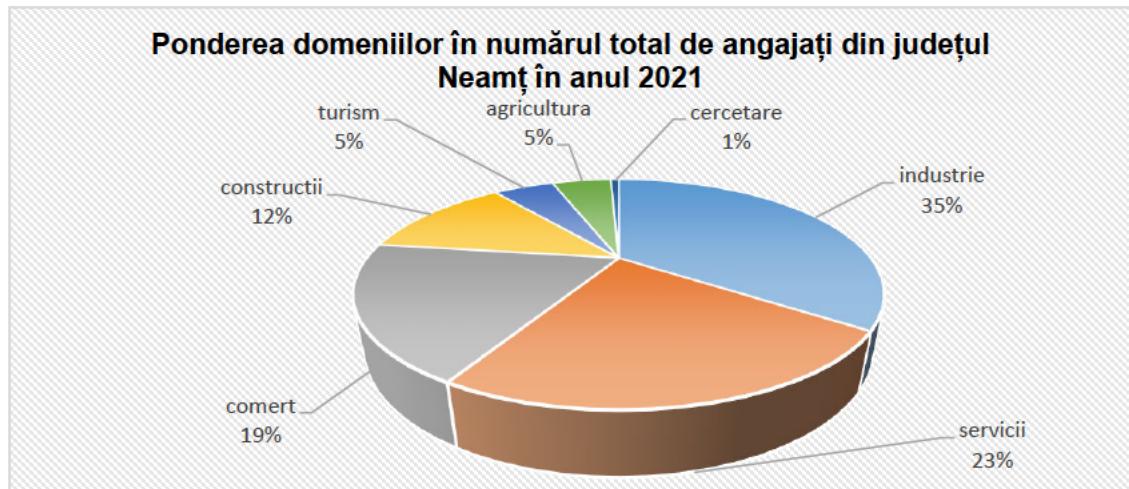
În economia județului Neamț, ponderea în cifra de afaceri totală o deține comerțul, cu 31%, urmat de industrie cu 29%, servicii 18%, construcții 11% și agricultură 7%.

În ceea ce privește profitul brut obținut în anul 2021 de firmele care au funcționat în județul Neamț, ponderi însemnate dețin serviciile cu 25%, urmat de industrie cu 24% și comerț cu 23% din profitul brut obținut în județ; agricultura deține un procent de 12%, urmată de construcții cu 10%, turism 4% și cercetare cu 2%.

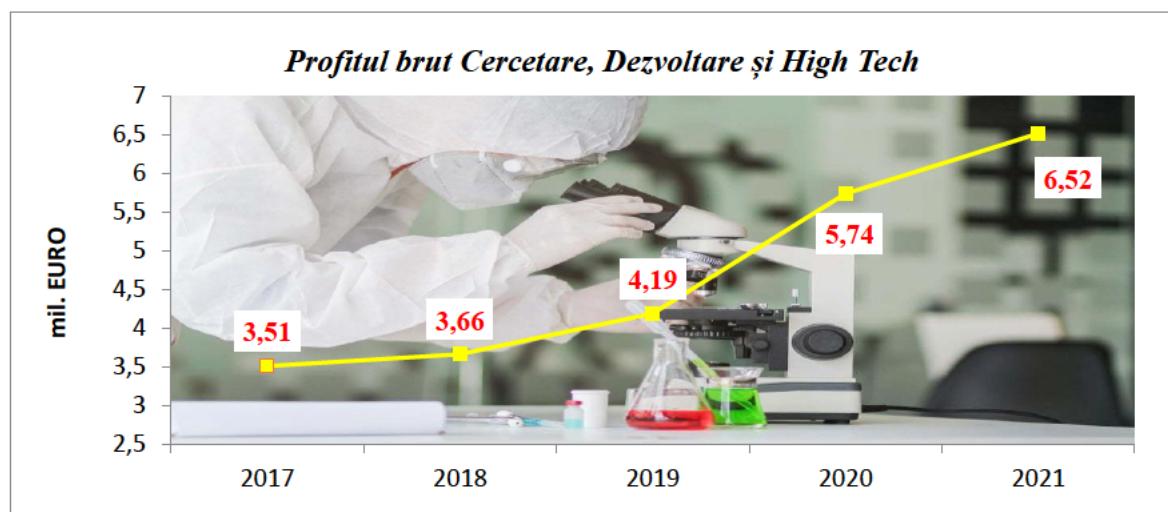
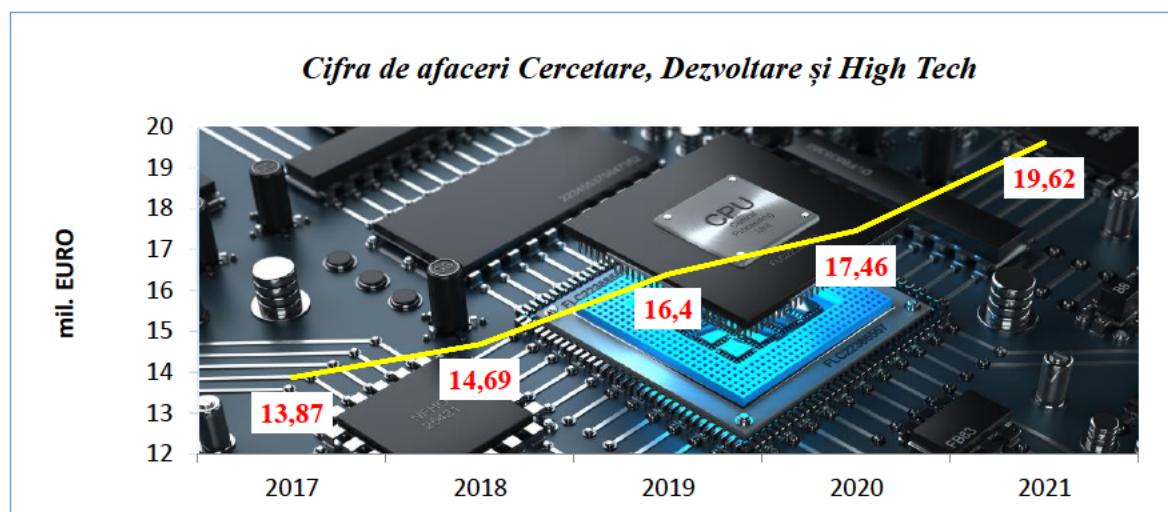

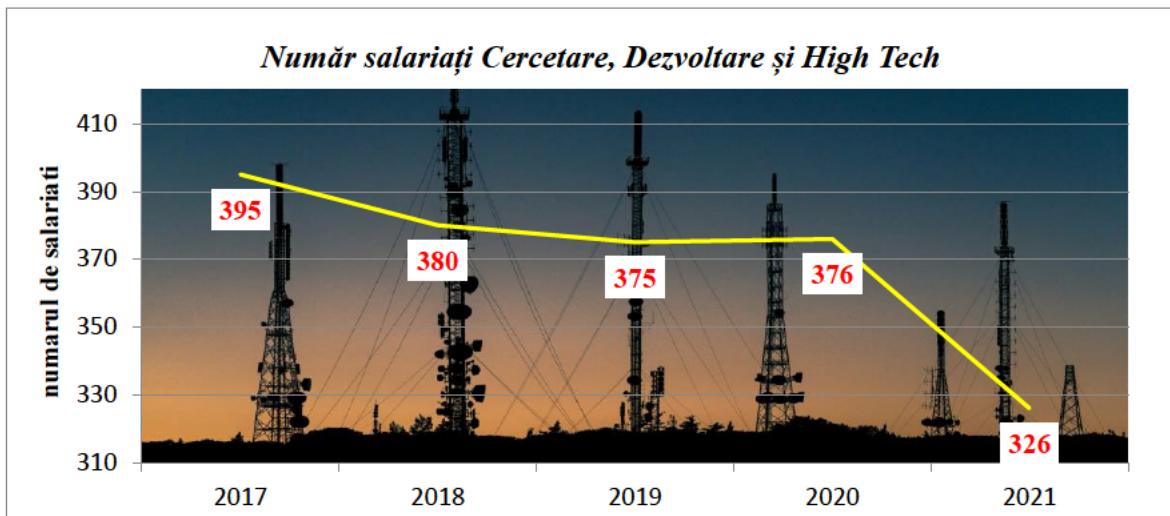
Din personalul angajat în societățile din județul Neamț, cea mai mare parte - 35% funcționează în industrie, urmând sectoarele serviciilor cu 23% și comerțului cu 19%. În construcții lucrează 12% din total angajați, 5% în turism, 5% în agricultură și 1% în cercetare.

3.2. Domeniul cercetare-dezvoltare și high-tech

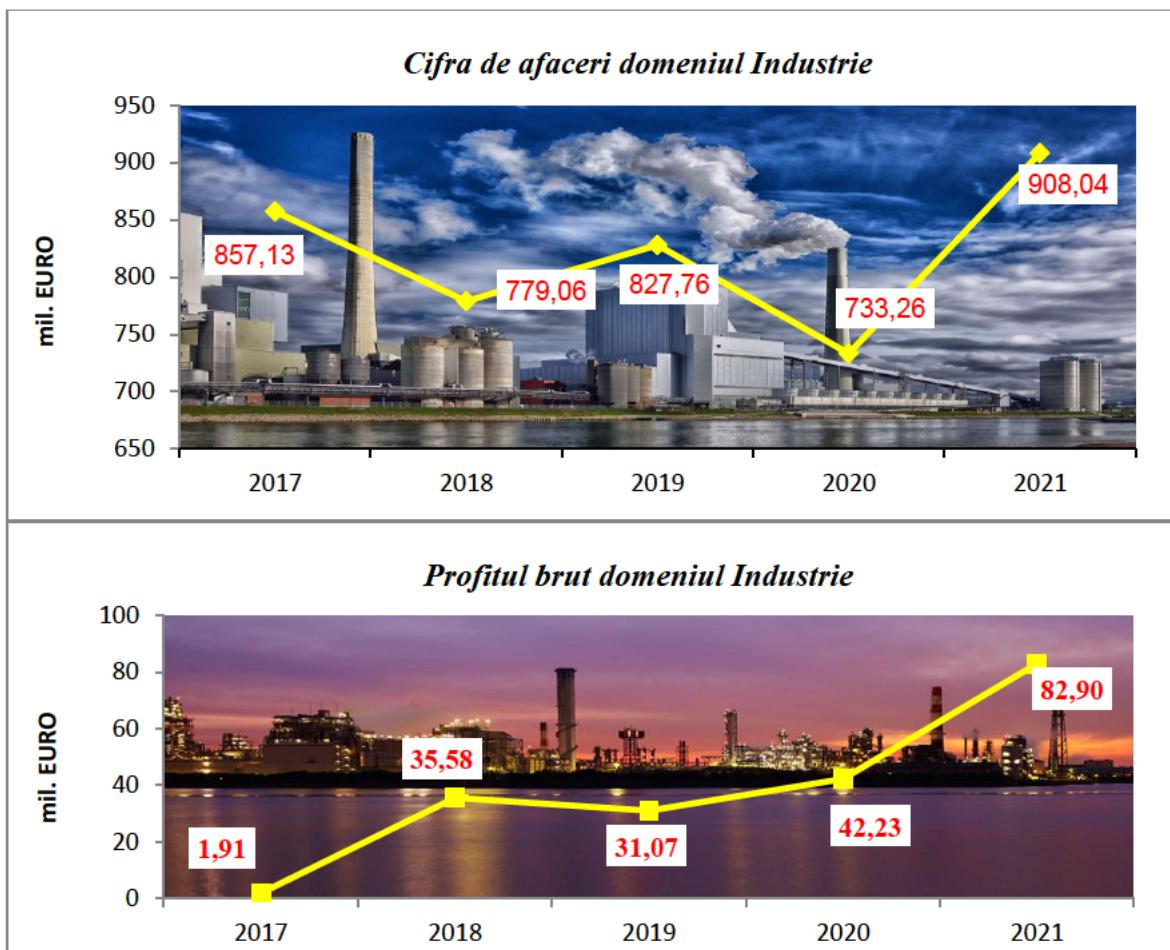
Firmele din domeniul Cercetare – Dezvoltare și High - Tech, care au funcționat în anul 2021 în județul Neamț, au obținut o cifră de afaceri de 19,62 milioane euro, mai mare decât cea obținută în anul 2020, care a fost de 17,46 milioane euro. Profitul brut a crescut de la 5,74 milioane euro în 2020 la 6,52 milioane euro în 2021. Numărul de salariați a cunoscut o scădere, de la 376 la 326. Firme reprezentative pentru acest domeniu sunt : CENTRUL TERITORIAL DE CALCUL ELECTRONIC SA, GRUP SOFT SRL, COMPANIA DE INFORMATICĂ NEAMȚ SRL, ULTRATECH GROUP SRL.

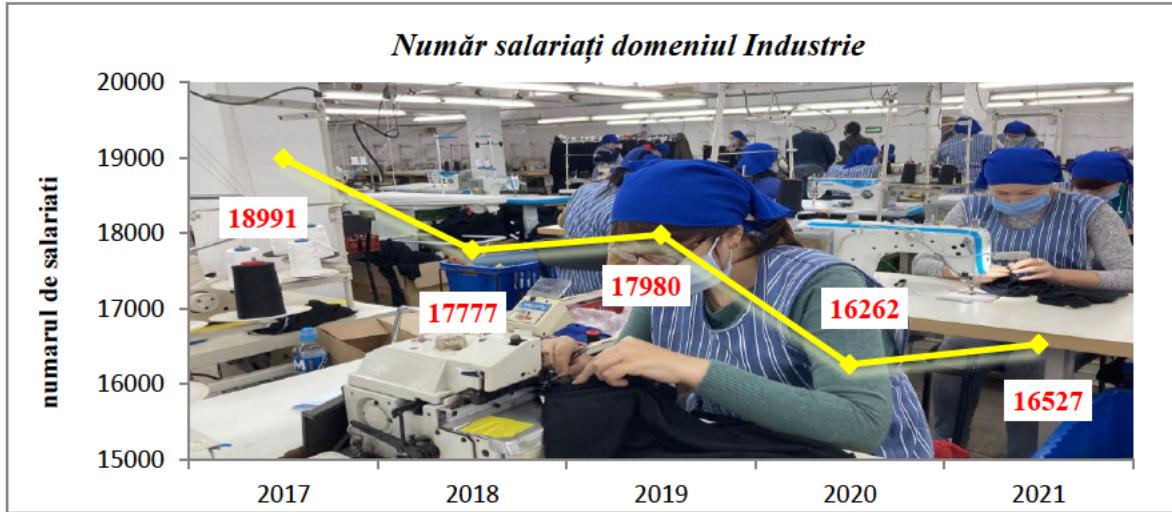

3.3. Domeniul industrie

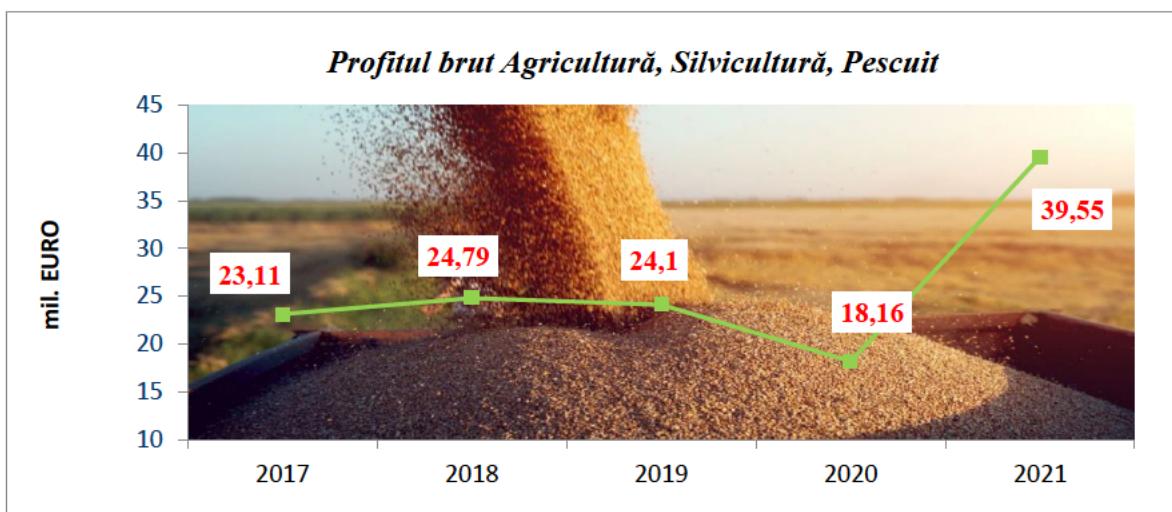
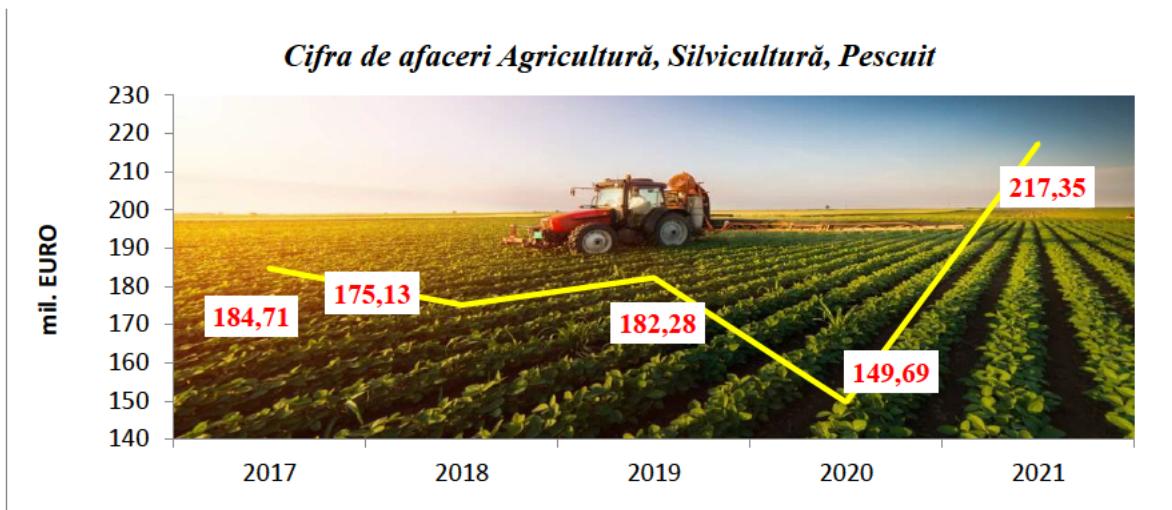
Cifra de afaceri a crescut de la 733,26 milioane euro în 2020, la 908,04 milioane euro în anul 2021, adică cu 174,78 milioane euro, reprezentând o creștere 24% față de anul precedent. Profitul brut a înregistrat o creștere, de la 42,23 milioane euro în 2020 la 82,90 milioane euro în 2021, însemnând o creștere cu 97% față de profitul brut al anului precedent. În ceea ce privește personalul, domeniul industrie înregistrează o creștere de aproximativ 2 procente, numărul de angajați în acest domeniu crescând de la 16262 salariați în 2020 la 16527 salariați în 2021. Firme reprezentative în domeniu : RIFIL SA, KOBER SRL, AUGSBURG SRL, YARNEA SRL, ADF PROD SRL, SOFIAMAN IMPEX SRL, BICO INDUSTRIES SRL, STAR MET SA, JIFFY PACKAGING SA, COMES SA.

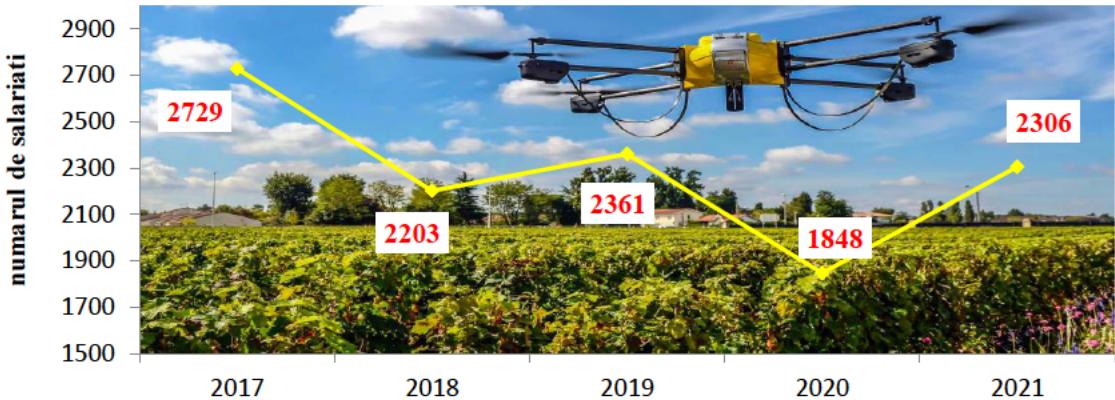

3.4. Domeniul agricultură, silvicultură, pescuit

Cifra de afaceri în domeniul agriculturii, silviculturii și pescuitului a înregistrat o creștere de 67,66 milioane de euro în anul 2021, adică cu aproximativ 46 procente față de anul 2020. Profitul brut a cunoscut o creștere, de la 18,16 milioane euro în anul 2020 la 39,55 milioane euro în anul 2021. Numărul de salariați a crescut de la 1848 la 2306, adică cu 25 procente. Firme reprezentative în domeniu: MARSAT SA, SUINPROD SA, ZOOSAB SRL, PAN & FOREST SRL.

Număr salariați Agricultură, Silvicultură, Pescuit

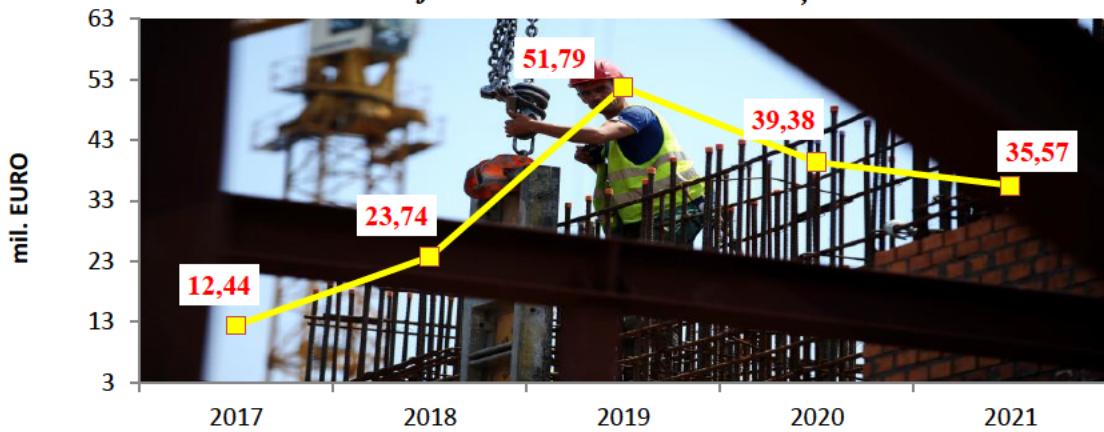
3.5. Domeniul construcții

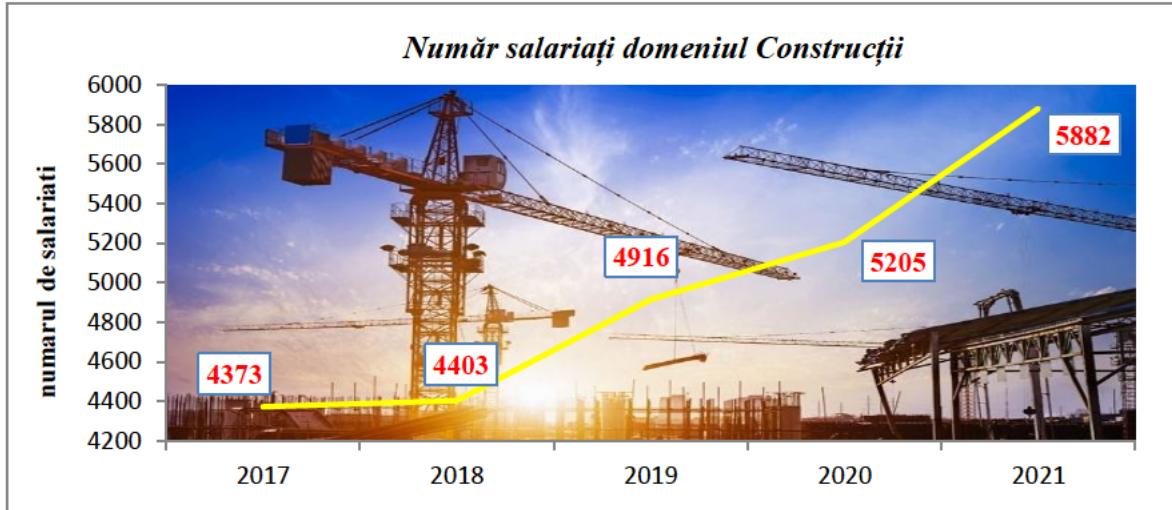
Cifra de afaceri în construcții înregistrează o creștere de 26,95 milioane euro, cu 9 procente mai mare față de anul 2020. Profitul brut înregistrează o scădere, de la 39,38 milioane euro în anul 2020 la 35,57 milioane euro în anul 2021. Numărul de salariați a crescut de la 5205 la 5882 persoane. Firme reprezentative pentru domeniul construcției: MOLDOCOR SA, HIDROTERM SA, ROBU CONSTRUCT SRL, MITHRAS BUILD SRL, KAPITAN CONSTRUCT SRL.

Cifra de afaceri domeniul Construcții

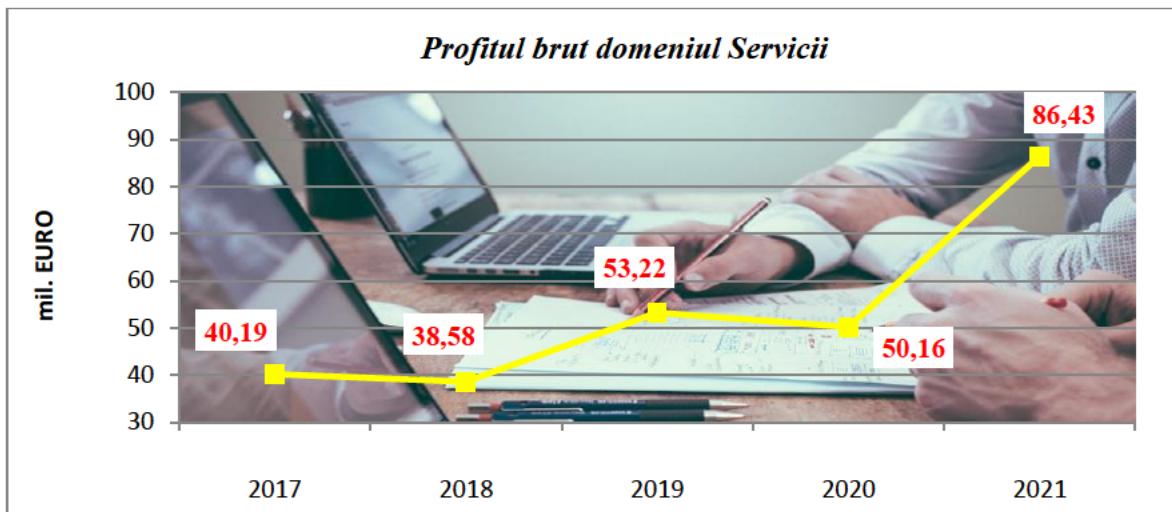
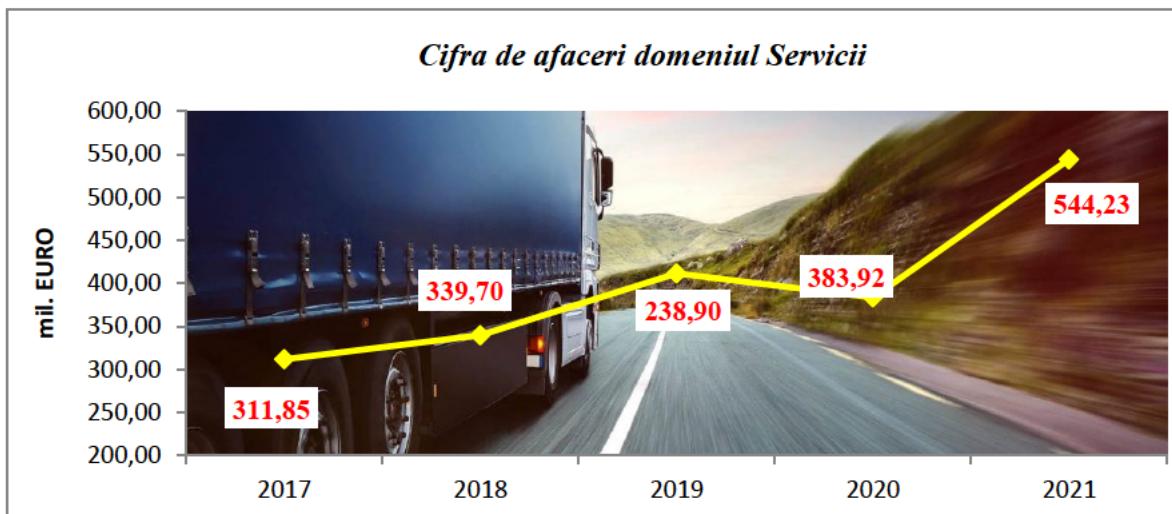
Profitul brut domeniul Construcții

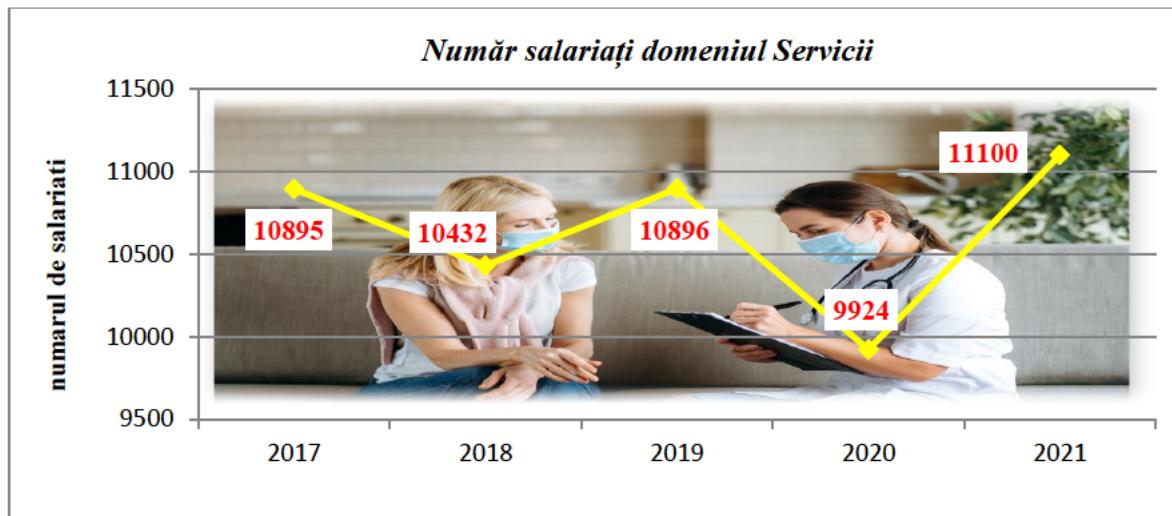

3.6. Domeniul servicii

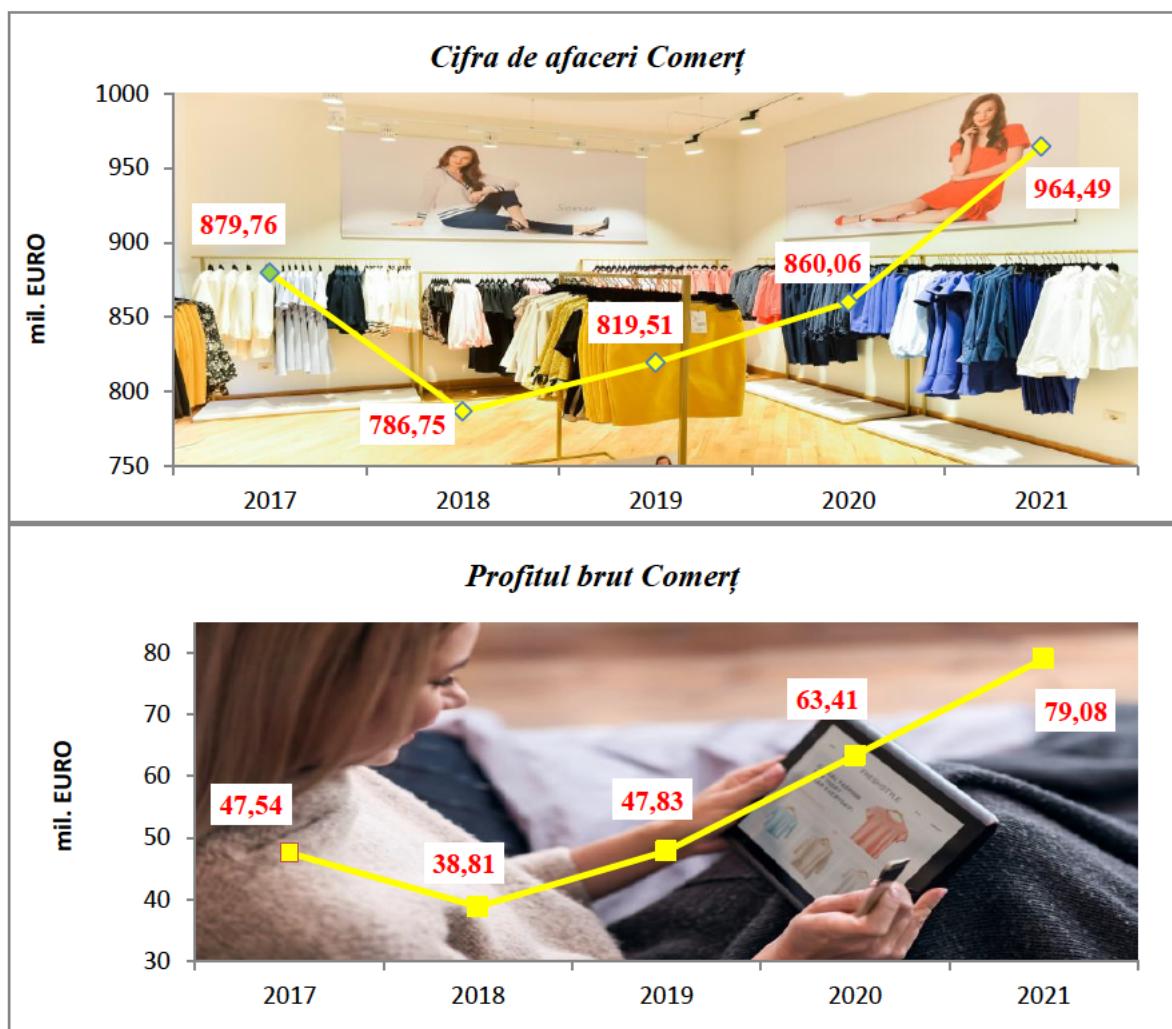
Domeniul servicii înregistrează în 2021 o creștere a cifrei de afaceri de 160,31 milioane euro, ceea ce reprezintă o creștere de 42 procente față de anul precedent. Profitul brut a crescut cu 36,27 milioane euro, adică o creștere cu 73 procente față de anul 2020. De asemenea, numărul de salariați a scăzut de la 9924 persoane în 2020 la 11100 persoane în 2021. Firme reprezentative în domeniu: AUTONOM SERVICES SA, COMPANIA JUDETEANA APA SERV SA, ROSSAL SRL, IPS GRUP SRL, CENTRUL MEDICAL SFÂNTA ELENA SRL.

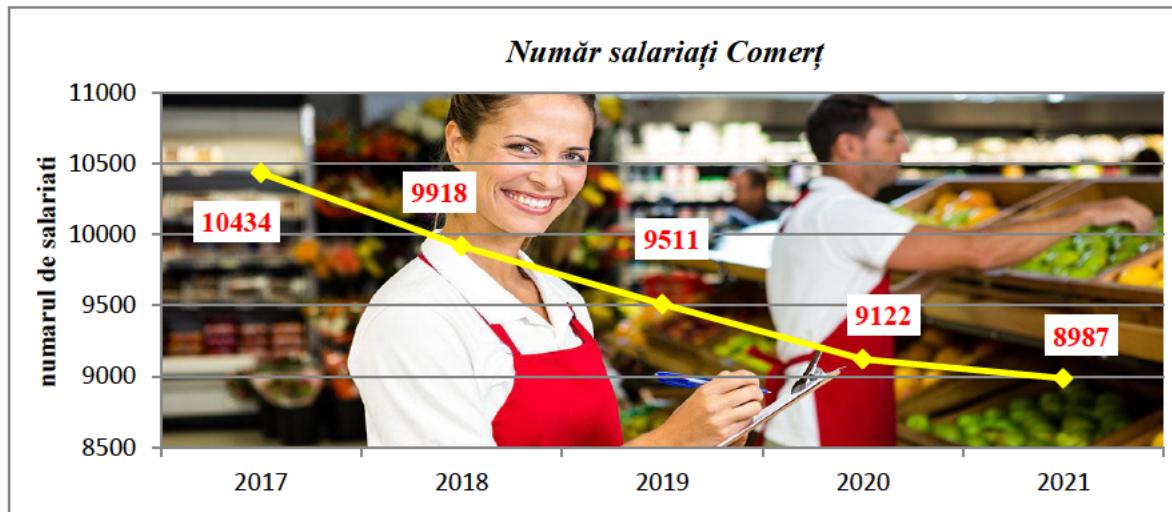

3.6.1. Domeniul comerț

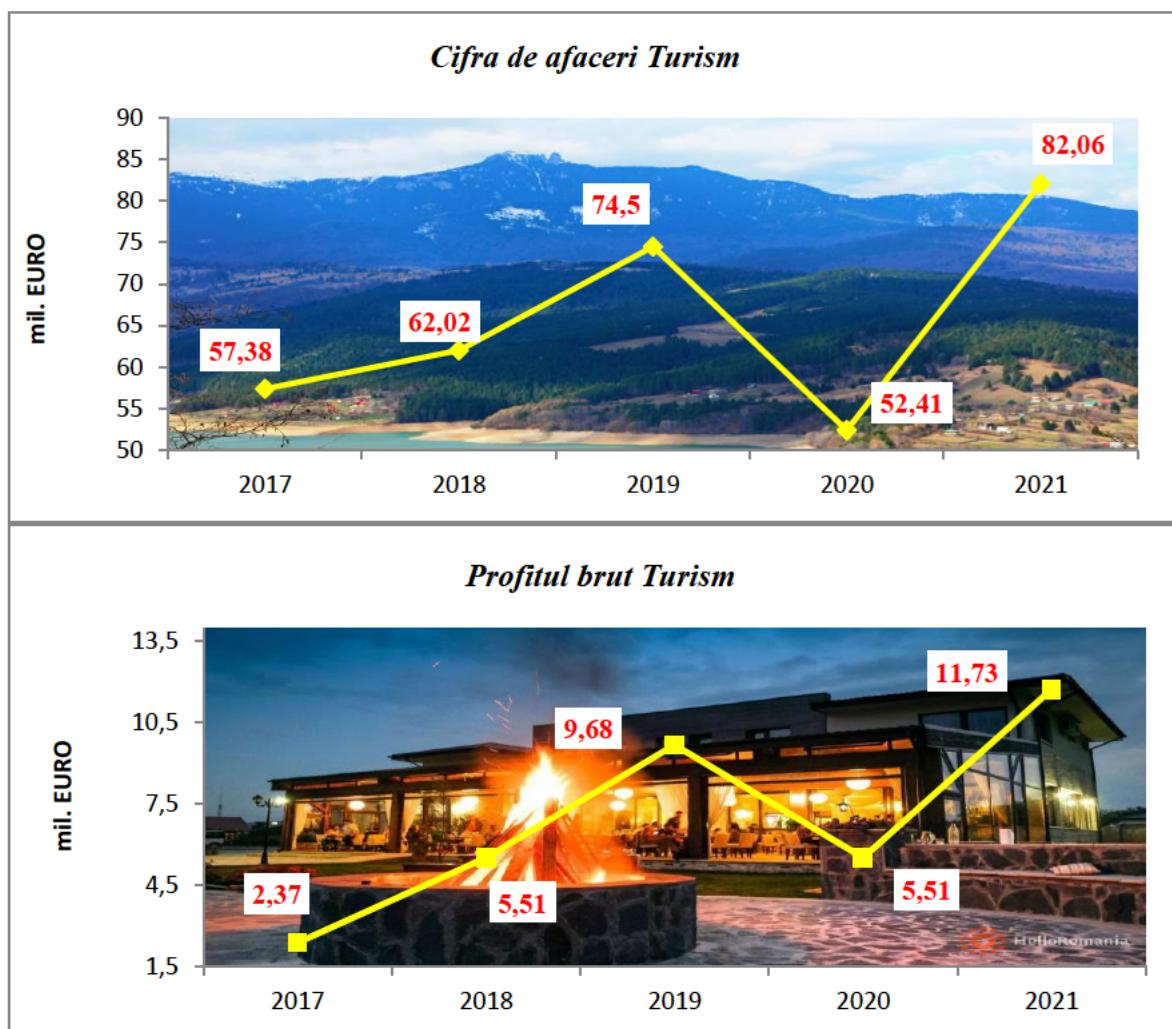
Cifra de afaceri în domeniul comerț a înregistrat în 2021 o creștere cu 104,43 milioane euro față de anul 2020, ceea ce reprezintă o mărire cu 13 procente față de anul precedent. De asemenea, profitul brut a crescut în 2021, acesta fiind de 79,08 milioane euro față de 63,41 milioane euro în 2020. În schimb numărul de salariați a scăzut de la 9122 persoane în 2020 la 8987 persoane în 2021. Firme reprezentative în domeniu: AUTO MOLDOVA SA, DINAMIC 92 DISTRIBUTION SRL, FARMACIA ARDEALUL SRL, ADRIDAN SRL, MEDASIMPEX SRL, API SORELIA SRL.

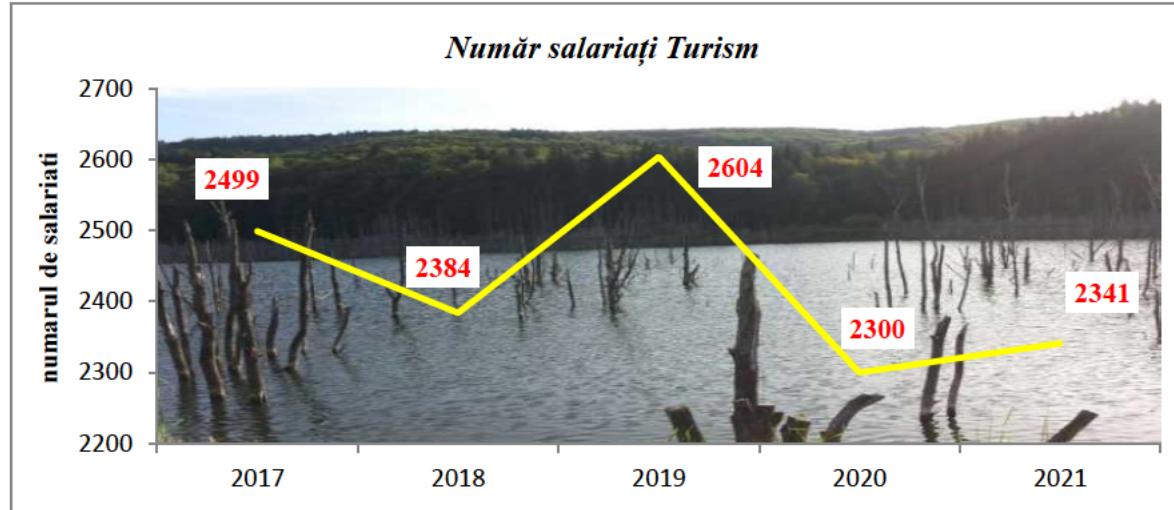

3.6.2. Domeniul turism

Cifra de afaceri a domeniului a crescut de la 52,41 milioane euro în anul 2020 la 82,06 milioane euro în 2021, reprezentând o creștere de 57 procente. Profitul brut în acest domeniu a crescut cu 6,22 milioane euro față de anul 2020. De asemenea, asistăm la o creștere cu 2% a numărului de salariați, față de anul precedent. Firme reprezentative ale domeniului sunt: GRAND HOTEL CEAHLAU SA , CENT COM SRL, EURO TRAVEL SRL.

3.7. Implicații pentru IPT

Activitățile economice cu specificitate locală care sunt stabile sau înregistrează creșteri și care solicită resursa umană calificată sunt industria textilă de filaturi și confecții textile, industria mobilei, industria chimică (fabricarea lacurilor și a vopselelor), servicii și comerț. Având în vedere noile abordări din strategia de dezvoltare regională și în special a județului Neamț referitoare la atenția sporită acordată dezvoltării industriale cu accent pe resursele locale este necesară permanenta armonizare a planurilor de învățământ preuniversitar cu realitățile pieței de resurse umane.

Se identifică câteva aspecte noi în realitatea economică județeană:

- Au început să apară retaileri mari.
- În planul de dezvoltare al județului este abordată, cu tărie, identificarea unui portofoliu investițional clar.
- În domeniul turismului se observă o abordare nouă – turismul de eveniment – ce duce la dezvoltarea acestui domeniu economic.
- Sunt proiecte mari de infrastructură și proiecte pentru dezvoltarea de start-up-uri.

CAPITOLUL 4 PIAȚA MUNCII

4.1. Analiza principalilor indicatori ai pieței muncii

Rezultatele implementării Programului de ocupare a forței de muncă în anul 2021

Obiectivul general al Programului pentru ocuparea forței de muncă în anul 2021, a fost încadrarea în muncă a cel puțin 17.000 de persoane.

Având în vedere situația socio-economică specifică zonei în care ne aflăm, programul conține un program special, destinat localităților din mediul rural, program special prin care s-a prevăzut încadrarea în muncă a 150 de persoane, dar și un program special pentru comunitățile cu număr mare de etnici rromi, program prin care s-a prevăzut încadrarea în muncă a 70 de persoane.

Urmare a implementării programului de ocupare, în anul 2021 au fost încadrate în muncă 15.153 de persoane din care: în cadrul programului special destinat localităților din mediul rural au fost încadrate 418 de persoane și în cadrul programului special pentru comunitățile cu număr mare de etnici rromi au fost încadrate 30 de persoane.

În vederea realizării programului județean și asigurării unui grad cât mai ridicat de ocupare a persoanelor înregistrate la agenție, la nivel județean au fost identificate 13.097 de locuri de muncă, grație relațiilor strânse, bazate pe încredere, create între agenția județeană pentru ocuparea forței de muncă și angajatorii, dar și a prevederilor legislative referitoare la declararea locurilor de muncă vacante.

4.1.1. Participarea la forța de muncă

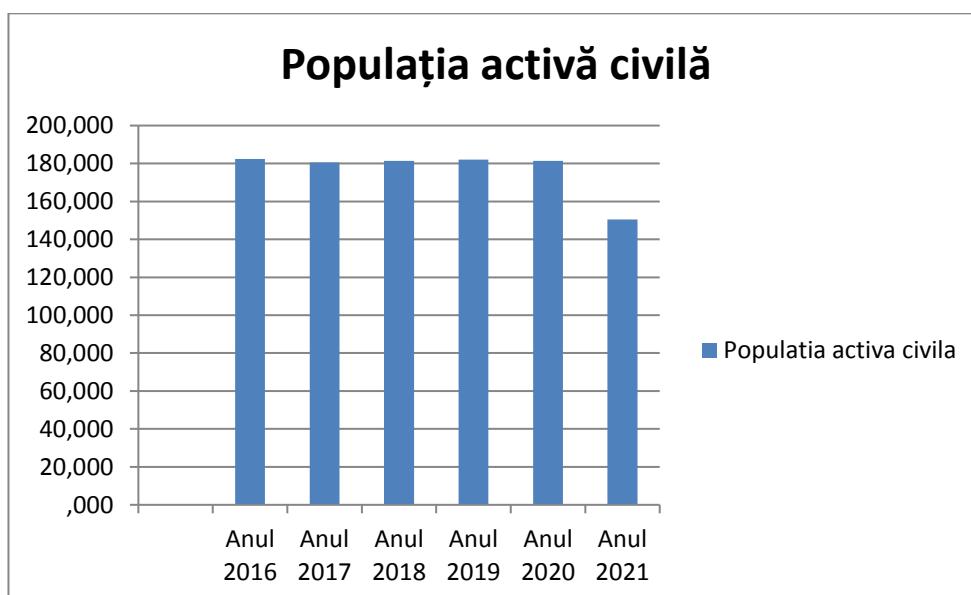

Fig.4.1. Evoluția populației active (Sursa: INS)

Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
182.400	180.500	181.400	182.000	181.300	150.500
103.400	99.600	98.700	98.800	10.800	85.500
79.000	80.900	82.700	83.200	80.500	65.000

În perioada 2016-2021, la nivel județean se observă o tendință de scădere a populației ocupate active; astfel de la 182.400 de persoane în 2016 s-a ajuns la 150.500 de persoane ocupate în 2021.

4.1.2. Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale

În ceea ce privește evoluția populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale, în intervalul 2016-2021 se observă o creștere în agricultură, silvicultură și pescuit, industria prelucrătoare și comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor și transport și depozitar, iar anul în 2021 este o scădere bruscă a numărului total de persoane ocupate, acesta ajungând la 143.900.

Populația ocupată civilă pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN						
CAEN Rev.2 (activități ale economiei naționale)	Anul 2016	Anul 2017	Anul 2018	Anul 2019	Anul 2020	Anul 2021
	UM: Mii persoane					
	Mii persoane	Mii persoane	Mii persoane	Mii persoane	Mii persoane	Mii persoane
TOTAL	171,2	171,5	173,1	174,6	172,3	143,9
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	58,1	58,6	59,1	59,0	56,4	27,9
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE	32,7	32,6	32,8	31,9	32,0	31,4
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	26,4	26,2	26,0	27,6	27,7	26,3
F CONSTRUCTII	8,7	9,3	9,7	9,6	10,0	10,6
P INVATAMANT	8,4	8,3	8,0	8,1	7,6	7,6
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	7,7	7,7	7,9	7,8	8,5	8,8
H TRANSPORT SI DEPOZITARE	7,6	8,1	8,4	8,7	8,6	8,9
O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	3,8	3,9	4,0	4,1	4,0	4,2
I HOTELURI SI RESTAURANTE	3,9	4,1	4,4	4,5	4,3	4,4
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	2,9	2,7	2,9	3,3	3,1	3,5
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	2,1	2,0	2,1	1,9	1,9	1,9
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	2,0
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
J INFORMATII SI COMUNICATII	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	1,9	1,2	1,2	1,3	1,1	1,0
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	0,8	1,0	0,9	1,0	0,9	1,0
L TRANZACTII IMOBILIARE	0,9	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9
B INDUSTRIA EXTRACTIVA	0,4	0,4	0,5	0,5	0,7	0,5

(Sursa INS)

4.2. Analiza comparativă a numărului de şomeri înregistrați la AJOFM

Evolutia ratei somajului

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept	Oct	Noi	Dec	Medie
Anul 2016	5,98%	5,61%	5,53%	5,25%	5,22%	5,29%	5,19%	5,26%	5,37%	5,47%	5,58%	5,57%	5,44%
Anul 2017	6,21%	6,23%	5,96%	5,68%	5,73%	5,62%	5,49%	5,31%	5,29%	5,21%	5,14%	4,96%	5,57%
Anul 2018	5,25%	5,18%	5,11%	5,08%	5,12%	5,09%	5,24%	5,23%	5,08%	5,01%	4,51%	4,58%	5,64%
Anul 2019	4,66%	4,65%	4,26%	4,03%	3,79%	4,01%	4,29%	4,26%	4,18%	4,06%	4,01%	4,05%	4,19%
Anul 2020	4,20%	4,19%	4,13%	4,01%	3,20%	3,47%	4,38%	4,50%	4,61%	4,34%	4,26%	4,98%	4,19%
Anul 2021	5,10%	5,02%	5,03%	4,50%	4,19%	4,07%	3,95%	3,87%	3,83%	3,58%	3,67%	3,63%	4,20%

Numar şomeri

	Ian	Feb	Mar	Apr	Mai	Iun	Iul	Aug	Sept	Oct	Noi	Dec	Medie
Anul 2016	11.994	11.255	11.090	10.539	10.479	10.609	10.425	10.565	10.768	10.969	11.209	11.171	10.923
Anul 2017	11.325	11.365	10.876	10.352	10.457	10.250	10.009	9.690	9.643	9.501	9.377	9.039	10.157
Anul 2018	9.477	9.345	9.221	9.170	9.234	9.180	9.458	9.441	9.175	9.043	8.146	8.267	9.096
Anul 2019	8.450	8.428	7.730	7.308	6.876	7.274	7.779	7.723	7.577	7.367	7.282	7.346	7.595
Anul 2020	7.610	7.604	7.500	7.269	5.811	6.286	7.944	8.160	8.370	7.869	7.722	9.034	7.598
Anul 2021	9.252	9.097	9.119	8.154	7.591	7.382	7.162	7.024	6.935	6.483	6.653	6.582	7.620

Din datele prezentate se observă că numărul de şomeri aflați în evidență instituției la fiecare sfârșit de lună are o tendință descrescătoare din anul 2016 până în luna mai 2020, când ajunge la cea mai mică valoare, adică 5.811 persoane, deoarece fiind perioadă de pandemie de COVID, persoanele care își căutau un loc de muncă nu au avut posibilitatea de a se înregistra.

Evoluția ratei somajului din județul Neamț în anul 2021, comparativ cu perioada 2016-2020, este redată în graficul din fig.4.2.

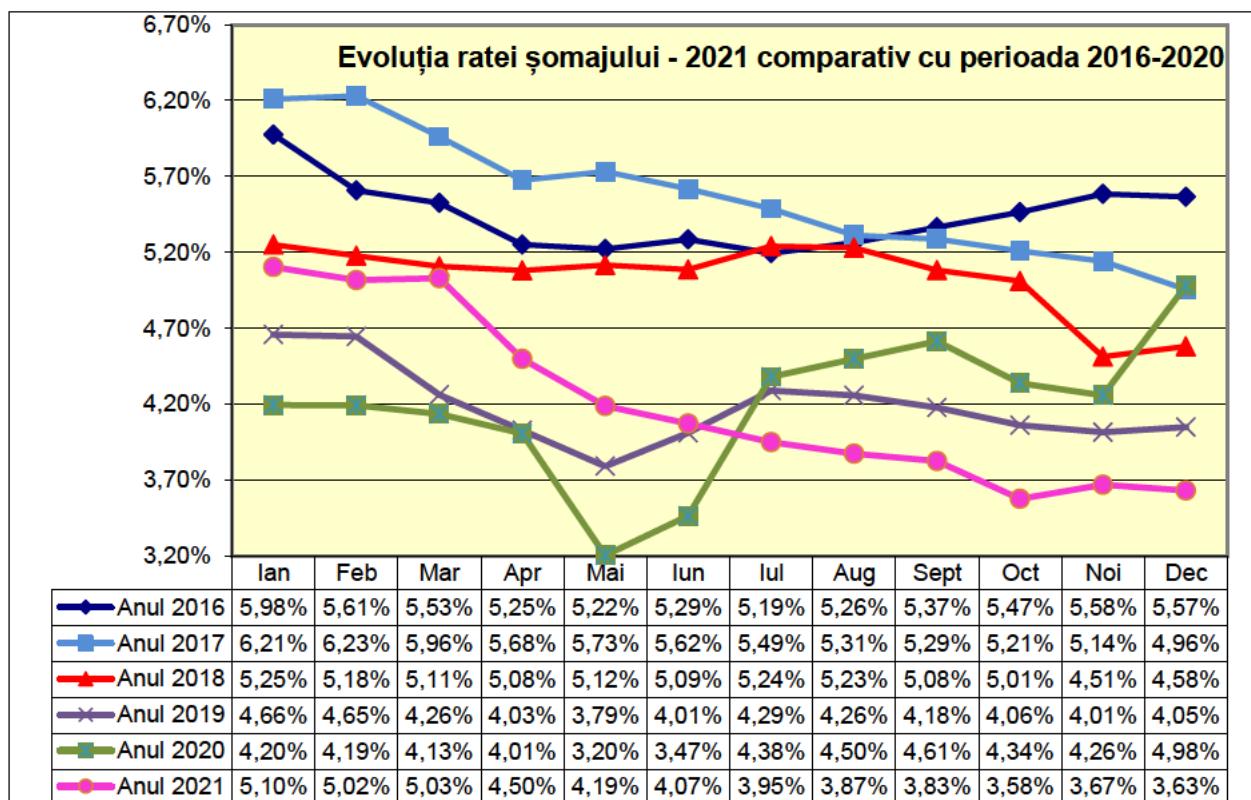

Fig. 4.2. Evoluția ratei somajului (Sursa AJOFM)

În 2020, an cu pandemie COVID 19, rata somajului în județul Neamț a înregistrat cea mai mare variație, respectiv scădere în luna mai până la valoarea de 3,20%, după care urmează o creștere ușoară, ajungând în luna decembrie la valoarea de 4,98%.

Măsurile active acordate în perioada pandemiei (2020-2022) de către agenție, cum ar fi somaj tehnic, subvenționarea angajatorilor care au redus timpul de lucru pentru angajați, plata drepturilor salariale pentru părinții ai căror copii nu au putut frecventa cursurile și multe altele, măsuri de care au beneficiat agenții economici cu sediul în județul Neamț, au avut ca rezultat faptul că rata somajului nu a fost influențată, întrucât aceste măsuri au avut ca scop păstrarea locurilor de muncă în cadrul firmelor.

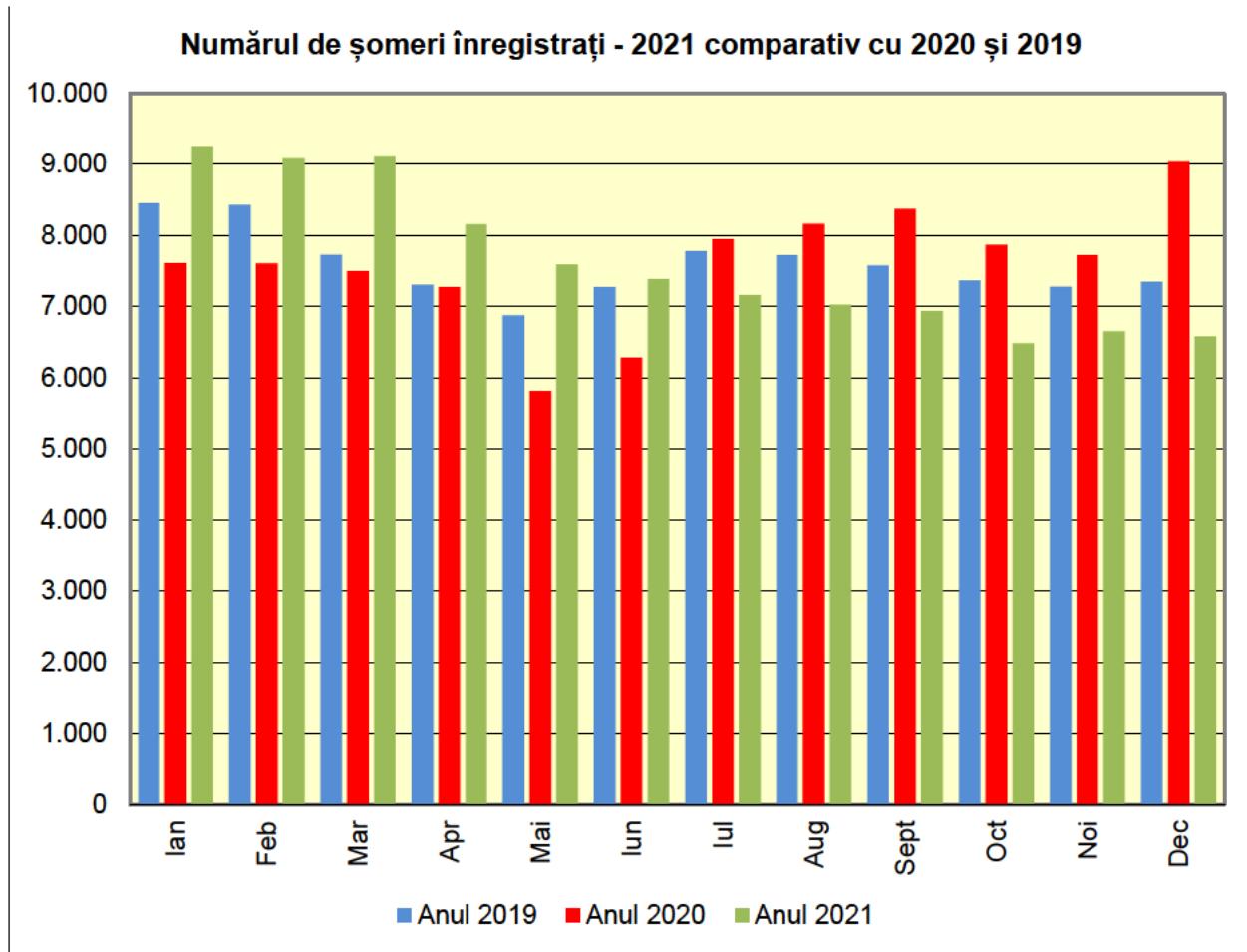

Fig. 4.3. Șomeri înregistrați (Sursa AJOFM)

Din analiza evoluției numărului de șomeri înregistrați în evidențele agenției județene pentru ocuparea forței de muncă în perioada analizată, se poate constata că acesta înregistreaza o scădere în primele 6 luni, după care numărul șomerilor crește. Anul 2020, an pandemic, nu respectă trendul anilor precedenți.

Trebuie avut în vedere că șomerii înregistrați în evidențele agenției provin din categoria persoanelor care se confruntă cu riscul excluderii profesionale din categoria șomerilor și a persoanelor inactive, în special a șomerilor de lungă durată, a tinerilor și a persoanelor neocupate din mediul rural, dar și din categoria persoanelor cu educație scăzută, cu calificări inferioare, care au nevoie de sprijin în vederea ocupării.

Rata somajului în județul Neamț în anul 2021 este peste media națională, dar păstrează trendul descrescător spre final de an, după cum reiese din graficul următor:

Rata șomajului în județul Neamț comparativ cu rata șomajului la nivel național - 2021

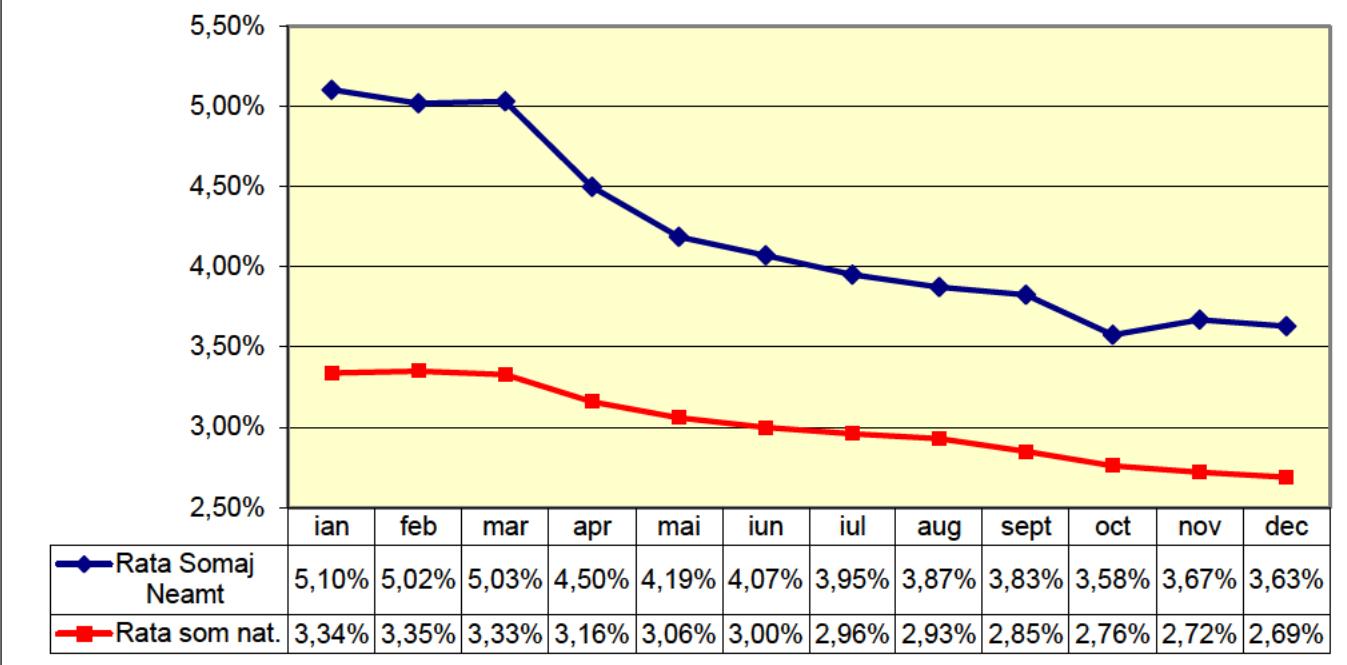

Fig. 4.4. Evoluția ratei șomajului (Sursa AJOFM)

4.3. Prezentarea structurii șomerilor înregistrați pe grupe de vârstă și a calificărilor acestora

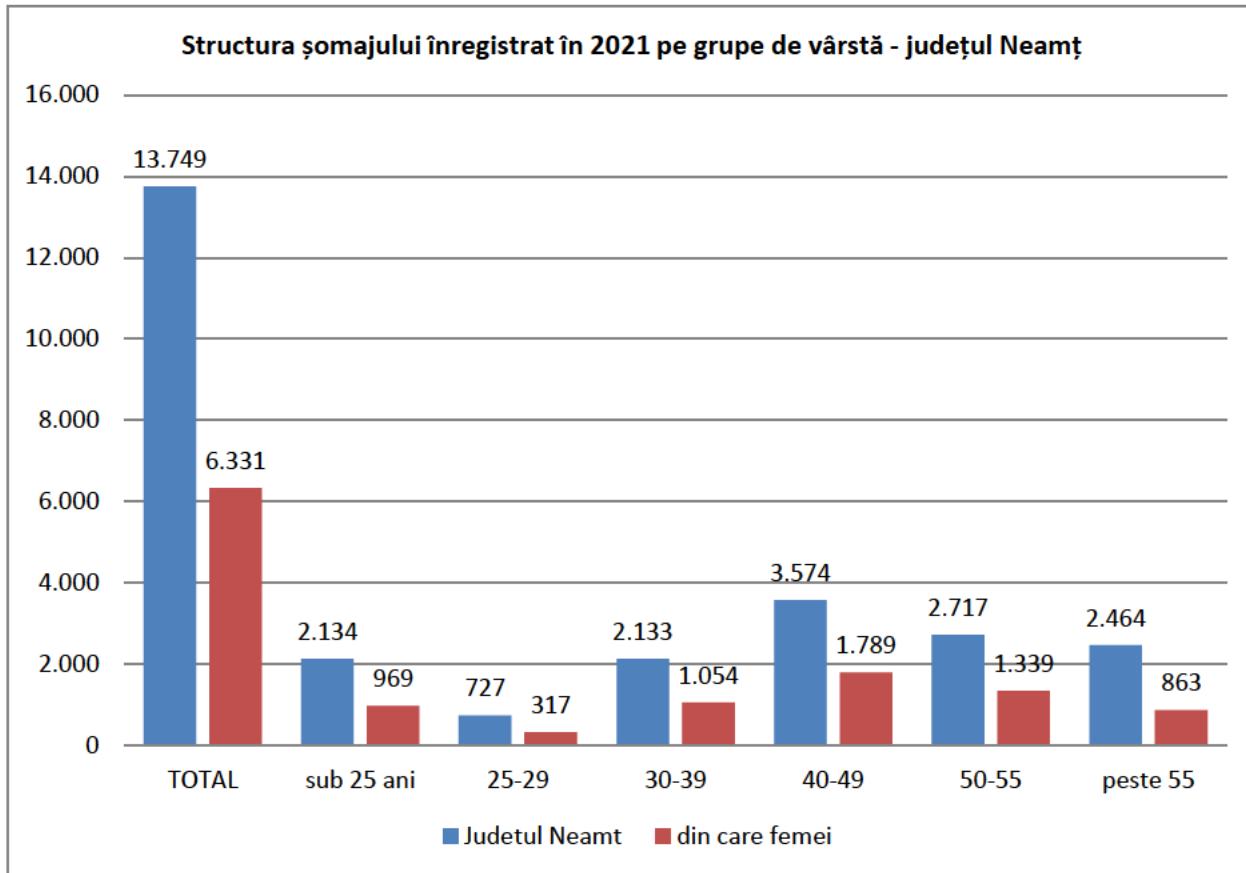

Fig.4.5. Structura șomajului pe grupe de vârstă și sexe (Sursa AJOFM)

Dacă privim repartiția șomerilor pe categorii de vîrstă (fig.4.5), se observă că cei cu vîrstă sub 25 ani (în care se încadrează marea majoritate a absolvenților șomeri) este de 2.134 dintr-un total de 13.749, iar în tabelul de mai jos sunt extrase din baza de date a instituției primele 50 de calificări ale șomerilor care s-au înregistrat în vederea ocupării unui loc de muncă, în anul 2021.

cod cor	denumire cor	Stoc
921302	muncitor necalificat în agricultură	3030
933303	manipulant mărfuri	526
921502	muncitor necalificat în silvicultură	461
932904	muncitor necalificat la ambalarea produselor solide și semisolide	446
931301	muncitor necalificat la demolarea clădirilor, căptușeli zidărie, plăci mozaic, fai	393
522101	vânzător	383
721410	lăcătuș mecanic	280
931203	muncitor necalificat la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	275
821908	confeționer-asamblor articole din textile	228
532203	asistent personal al persoanei cu handicap grav	165
522303	lucrător comercial	162
723303	mecanic agricol	147
932905	muncitor necalificat în industria confecțiilor	142
723103	mecanic auto	140
752201	tâmplar universal	140
833201	conducător auto transport rutier de mărfuri	117
314106	tehnician în protecția mediului (tehnician ecolog)	115
753101	croitor	107
222101	asistent medical generalist	103
512001	bucătar	103
711501	dulgher (exclusiv restaurator	97
541401	agent de securitate	96
351101	operator calculator electronic și rețele	88
515301	îngrijitor clădiri	80
711205	zidar roșar-tencuitor	80
721208	sudor	78
621003	fasonator mecanic (cherestea	77
723302	mecanic utilaj	77
932101	ambalator manual	77
331302	contabil	76
832201	șofer de autoturisme și camionete	73
611101	agricultur	72
932906	muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor	71
332203	agent de vânzări	68
513102	ospătar (chelner	64
911201	femeie de serviciu	63
931302	muncitor necalificat la spargerea și tăierea materialelor de construcții	60
741307	electrician de întreținere și reparări	57
753102	lenjer, confeționer lenjerie după comandă	57
413201	operator introducere, validare și prelucrare date	56
722413	strungar universal	53
441101	bibliotecar (studii medii	51
513201	barman	51
815301	operator confeționer industrial îmbrăcăminte din țesături, tricotaje, material	46
753113	confeționer, prelucrător în industria textilă	44
941201	lucrător bucătărie (spălător vase mari	44
711101	muncitor constructor bărne, chirpici, piatră	43
753201	croitor - confeționer îmbrăcăminte, după comandă	43
263108	tehnician economist	41

4.4. Prezentarea pieței muncii locale din punct de vedere al locurilor de muncă vacante oferite de agenții economici

4.4.1. Primele 50 de calificări solicitate de agenții economici în anul 2021

cod cor	denumire cor	numar lmv
833201	conducător auto transport rutier de mărfuri	570
933303	manipulant mărfuri	538
522303	lucrător comercial	499
932906	muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor	494
931301	muncitor necalificat la demolarea clădirilor, căptușeli zidărie, plăci mozaic, faianță, gresie, parchet	482
522101	vânzător	416
821908	confeționer-asamblor articole din textile	392
921502	muncitor necalificat în silvicultură	292
932905	muncitor necalificat în industria confețiilor	272
931302	muncitor necalificat la spargerea și tăierea materialelor de construcții	260
832201	șofer de autoturisme și camionete	257
721410	lăcațuș mecanic	254
541401	agent de securitate	241
721208	sudor	215
332203	agent de vânzări	195
513102	ospătar (chelner	190
932101	ambalator manual	187
941101	ajutor bucătar	183
941201	lucrător bucătărie (spălător vase mari	180
512001	bucătar	167
752201	tâmplar universal	145
723302	mecanic utilaj	136
911201	femeie de serviciu	135
711501	dulgher (exclusiv restaurator	133
515301	îngrijitor clădiri	132
921302	muncitor necalificat în agricultură	119
513201	barman	115
933301	încărcător-descărcător	112
513101	ajutor ospătar	108
932904	muncitor necalificat la ambalarea produselor solide și semisolide	105
621003	fasonator mecanic (cherestea	104
711205	zidar roșar-tencuitor	102
751201	brutar	102
931203	muncitor necalificat la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	97
532203	asistent personal al persoanei cu handicap grav	95
753401	tapițer	86
962101	curier	86
751203	patiser	85
413201	operator introducere, validare și prelucrare date	84
723103	mecanic auto	83
753101	croitor	83
523003	casier	81
731814	filator	73
814203	operator la prelucrarea maselor plastice	69
741307	electrician de întreținere și reparații	63
752328	operator la mașini unelte cu comandă numerică în prelucrarea lemnului	59
331302	contabil	55
332202	reprezentant comercial	54
334303	asistent manager	53
813112	operator poliesteri armați cu fibră de sticlă	53

4.4.2. Primele 50 de calificări solicitate de agenții economici până la data de 31.10.2022

cod cor	denumire cor	numar lmv
522303	lucrător comercial	530
933303	manipulant mărfuri	512
931302	muncitor necalificat la spargerea și tăierea materialelor de construcții	483
833201	conducător auto transport rutier de mărfuri	482
931301	muncitor necalificat la demolarea clădirilor, căptușeli zidărie, plăci mozaic, faianță, gresie, parchet	423
932906	muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor	400
921502	muncitor necalificat în silvicultură	366
522101	vânzător	348
751203	patiser	288
751201	brutar	287
932904	muncitor necalificat la ambalarea produselor solide și semisolide	264
932101	ambalator manual	255
832201	șofer de autoturisme și camionete	241
721410	lăcătuș mecanic	241
332203	agent de vânzări	236
751202	cofetar	234
821908	confectioner-asamblor articole din textile	219
932905	muncitor necalificat în industria confețiilor	214
711205	zidar roșar-tencuitor	210
941101	ajutor bucătar	192
541401	agent de securitate	177
711501	dulgher (exclusiv restaurator)	161
721208	sudor	152
711402	fierar betonist	150
941201	lucrător bucătărie (spălător vase mari)	149
752201	tâmplar universal	149
931203	muncitor necalificat la întreținerea de drumuri, șosele, poduri, baraje	143
513102	ospătar (chelner)	135
513101	ajutor ospătar	115
712409	confectioner tâmplărie din aluminiu și mase plastice	114
815301	operator confectioner industrial îmbrăcăminte din țesături, tricotaje, materiale sintetice	111
911201	femeie de serviciu	109
921302	muncitor necalificat în agricultură	105
723302	mecanic utilaj	105
515301	îngrijitor clădiri	99
621003	fasonator mecanic (cherestea)	96
513201	barman	93
741307	electrician de întreținere și reparații	87
512001	bucătar	85
712406	montator perete și plafoane din ghips-carton	82
523003	casier	78
532203	asistent personal al persoanei cu handicap grav	74
413201	operator introducere, validare și prelucrare date	73
962101	curier	71
723103	mecanic auto	71
214401	inginer mecanic	71
731814	filator	70
712201	faianțar	64
833101	conducător auto transport rutier de persoane	63
334303	asistent manager	60

4.4.3 Estimări pentru anul 2023

În luna octombrie 2022 AJOFM Neamt a desfășurat o campanie de aplicare a unui chestionar, angajatorilor din județ, în vederea obținerii unei programe a calificărilor solicitate de către angajatori și a angajaților pe ramuri de activitate pentru anul următor.

Datele de mai jos au rezultat din centralizarea celor 1207 respondenți și nu au fost extrapolate la numărul total al agenților economici.

Tabel angajați estimate pentru anul 2023 repartizate pe ramuri de activitate:

Denumire ramura	Nr angajari estimate in 2023
INDUSTRIA PRELUCRATOARE	1.085
CONSTRUCTII	580
ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT	570
COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL, REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR	501
HOTELURI SI RESTAURANTE	418
SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA	235
TRANSPORT SI DEPOZITARE	232
AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT	219
INVATAMANT	177
ALTE ACTIVITATI DE SERVICII	143
ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE, ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC	128
DISTRIBUTIA APEI, SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE	114
ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE	95
ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE	75
INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI	30
INFORMATII SI COMUNICATII	21
TRANZACTII IMOBILIARE	17
INDUSTRIA EXTRACTIVA	13
PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT	10
ACTIVITATI ALE GOSPODARIILOR PRIVATE SI CALITATE DE ANGAJATOR DE PERSONAL CASNIC, ACTIVITATI ALE GOSPODARIILOR PRIVATE DE PRODUCERE DE BUNURI SI SERVI	0
ACTIVITATI ALE ORGANIZATIILOR SI ORGANISMELOR EXTRATERITORIALE	0
Total NEAMT	4.663

Tabel cu primele 40 de calificări ce vor fi solicitate de angajatori

cod cor	den ocupatie	Nr angajari estimate in anul 2023
931301	muncitor necalificat la demolarea cladirilor, captuseli zidarie, placi mozaic, faianta, gresie, parchet	211
833201	conducator auto transport rutier marfuri	190
513102	ospatar (chelner)	169
522303	lucrator comercial	163
333907	agent servicii client	153
932905	muncitor necalificat in industria confectiilor	138
921502	muncitor necalificat in silvicultura	133
932906	muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor	124
933303	manipulant marfuri	124
821908	confectioner-asamblor articole din textile	122
233001	profesor in invatamantul liceal, postliceal	106
541401	agent de securitate	98
222101	asistent medical generalist	90
832201	sofer de autoturisme si camionete	78
933301	incarcator-descarcator	70
621003	fasonator mecanic (cherestea)	63
932101	ambalator manual	62
921302	muncitor necalificat in agricultura	60
522101	vanzator	58
421203	supraveghetor jocuri (cazino)	57
752201	tamplar universal	56
332203	agent de vanzari	55
515301	ingrijitor cladiri	54
532104	ingrijitoare la unitati de ocrotire sociala si sanitara	53
532203	asistent personal al persoanei cu handicap grav	52
941201	lucrator bucatarie (spalator vase mari)	52
931302	muncitor necalificat la spargerea si taierea materialelor de constructii	51
512001	bucatar	50
931203	muncitor necalificat la intretinerea de drumuri, sosele, poduri, baraje	50
834201	masinist la masini pentru terasamente (ifronist)	44
532103	infirmier/infirmiera	43
941101	ajutor bucatar	43
833101	sofer autobuz	42
721410	lacatus mecanic	40
513101	ajutor ospatar	37
961301	lucrator pentru salubrizare cai publice	35
334303	asistent manager	32
523003	casier	31
712602	instalator apa, canal	30
723103	mecanic auto	28

4.5. Implicațiile pentru IPT

Armonizarea Planurilor de școlarizare cu structura ofertei și proporțional cu nevoile pieței muncii. Realizarea de analize la nivel local pentru a defini mai concret oferta planului de școlarizare și consultarea structurilor implicate în dezvoltarea regională și locală.

Actualizarea calificărilor și curriculumului - Dinamica economiei necesită calificări și competențe adecvate cu o mobilitate și flexibilitate ocupațională sporită a forței de muncă.

Realizarea de parteneriate - Ponderea crescândă a IMM solicită sistemului IPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse. Acest deziderat se poate realiza prin:

- Elaborarea CDL în parteneriat pentru a satisface nevoile angajatorilor pe plan local.
- Asigurarea unei pregătiri de bază, competențe tehnice generale care să permită flexibilitatea profesională și ocupațională.
- Actualizarea competențelor în același ritm cu dezvoltarea economiei și pieței forței de muncă.
- Dezvoltarea de competențe care pot asigura căutarea și/sau crearea propriului loc de muncă.
- Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți.
- Consolidarea pregătirii profesionale, în parteneriat activ, eficient cu agenții de ocupare.

Dezvoltarea competențelor de protecție a mediului ca răspuns la cerințele de mediu conform standardelor UE: este necesară dezvoltarea de competențe corespunzătoare protecției mediului în cadrul pregătirii tehnice generale, pentru toate calificările și competențe specializate pentru calificările ce presupun activități legate de mediu.

Dezvoltarea mediului rural și rural montan - în contextul în care în mediul rural majoritatea populației este cuprinsă în agricultură de subzistență (punct slab), dar corelat cu potențialul geografic montan al zonei (punct tare) se impune realizarea unui program coerent de măsuri în educație și formare profesională, pe următoarele direcții prioritare:

- Consolidarea parteneriatului social prin antrenarea în procesul decizional și de planificare strategică în IPT a reprezentanților instituțiilor și organizațiilor relevante pentru ruralul montan.
- Inițierea/dezvoltarea unor școli pilot cu profil agromontan, înzestrate cu o bază materială adecvată: ferma didactică, ateliere școală și laboratoare – organizate și dotate corespunzător, din perspectiva agriculturii montane și pluriactivității - facilități de tip campus.
- Adevararea sporită a conținutului calificărilor la specificul agromontan local.
- Completarea/adaptarea pregătirii la nivel gimnazial din zonele montane prin introducerea unor noțiuni generale privind economia ruralului montan și aspecte practice de gospodărie și alimentație.
- Programe de formare continuă a cadrelor didactice de specialitate, cu privire la competențele specifice agriculturii montane.
- Programe de orientare și consiliere adaptate grupurilor țintă din ruralul montan (elevi și părinți, tineri agricultori).

De asemenea, se recomandă programe adecvate de informare și instruire a producătorilor agricoli cu privire la:

- ameliorarea competitivității sectorului agricol, alimentar și forestier din zona montană;
- ameliorarea calității producției și a produselor, adaptarea la normele UE;
- promovarea produselor lor prin utilizarea logo-urilor acceptate de către UE (ex.: Produsul BIO, Produsul tradițional, denumirea de origine a produsului – AOP, identificarea geografică a produsului - IGP).

CAPITOLUL 5

ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN JUDEȚUL NEAMȚ

5.1. Indicatori de context - Contextul de politici pentru educație și formare profesională

5.1.1. Contextul european

5.1.1.1. Contextul european

Uniunea Europeană a convenit asupra unui set de teme prioritare privind educația, care îi vor ghida colaborarea cu statele membre și cu părțile interesate pentru construirea spațiului european al educației:

- *Îmbunătățirea calității și echității în educație și formare*-Toți cetățenii din UE au dreptul la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții de înaltă calitate și incluzive.
- *Profesorii, formatorii și directorii de școli*- UE depune eforturi pentru a revaloriza profesiile didactice și pentru a le oferi tuturor cadrelor didactice, formatorilor și directorilor unităților de învățământ oportunități de educație inițială și de dezvoltare profesională de înaltă calitate.
- *Educație digitală*- UE promovează dezvoltarea unui ecosistem european foarte performant în materie de educație digitală și dorește să îi ajute pe cetățeni să își îmbunătățească competențele generale și pe cele în materie de educație digitală.
- *Educația ecologică*-UE încurajează sectorul educației și formării să ia măsuri pentru a contribui la tranziția verde și pentru a consolida competențele tuturor cursanților în materie de sustenabilitate.
- *Spațiul european al educației pe scena mondială*-UE își va consolida cooperarea internațională cu țările și regiunile din întreaga lume și va continua să promoveze Europa ca partener în domeniul educației.

La 1 iulie 2020, Comisia Europeană a prezentat o agenda ambițioasă pentru a orienta eforturile de redresare în urma crizei provocate de COVID-19 în domeniul ocupării forței de muncă și al politiciei sociale. Accentul este pus pe competențe și pe EFP.

Propunerile reprezintă o contribuție importantă la planul de redresare pentru Europa prezentat de președinta von der Leyen. Propunerile includ:

Comunicarea Comisiei privind Agenda pentru competențe în Europa în vederea obținerii unei competitivități durabile, a echitații și rezilienței sociale Comunicarea propune 12 acțiuni ale UE menite să sprijine parteneriatele pentru competențe, perfecționarea și recalificarea, precum și autonomizarea învățării pe tot parcursul vieții.

Un rezultat important în cadrul comunicării a fost un nou pact pentru competențe, lansat în noiembrie 2020 pe durata Săptămânii dedicate competențelor. Acesta stabilește obiective cantitative ambițioase la nivelul UE și descrie modul în care UE va sprijini investițiile în competențe. Comunicarea este însotită de un document de lucru al serviciilor Comisiei privind evaluarea Recomandării Consiliului din 2012 referitoare la validarea învățării informale și non-formale.

Propunerea Comisiei de recomandare a Consiliului privind educația și formarea profesională (EFP) pentru competitivitate durabilă, echitate socială și reziliență urmărește să garanteze că le oferă lucrătorilor, tineri și vârstnici deopotrivă, competențele necesare pentru a contribui la redresarea UE în urma crizei de COVID-19, precum și tranzițiile verzi și digitale, într-un mod echitabil din punct de vedere social. Propunerea prevede acțiuni la nivelul UE pentru sprijinirea reformei EFP, cu obiective cantitative clare. Propunerea este însotită de un EFP document de lucru al serviciilor Comisiei.

Acțiunile Comisiei în domeniul EFP sunt sprijinite de două agenții:

- Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) contribuie la dezvoltarea politicilor europene în materie de EFP și la implementarea acestora prin intermediul cercetării și analizelor sale și al informațiilor privind sistemele EFP, politicile și practicile din domeniu, precum și cererile și nevoile de competențe din UE.
- Fundația Europeană de Formare (ETF) contribuie, în contextul politicii UE privind relațiile externe, la dezvoltarea de aptitudini și competențe profesionale.

Uniunea Europeană promovează educația și formarea profesională prin:

Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET) îi ajută pe cursanții din cadrul EFP să obțină validarea și recunoașterea competențelor și cunoștințelor dobândite în sisteme și țări diferite. Informații suplimentare pot fi găsite pe site-ul ECVET.

Cadrul european de referință pentru asigurarea calității (EQAVET) este un instrument important de susținere a statelor membre în promovarea și monitorizarea îmbunătățirii continue a sistemelor EFP, bazat pe referințe convenite de comun acord. Detalii pot fi găsite pe site-ul EQAVET.

Recomandarea Consiliului privind un Cadru european pentru programe de ucenicie de calitate și eficace identifică 14 criterii pe care țările UE și părțile interesate ar trebui să le utilizeze pentru a dezvolta programe de ucenicie eficiente și de înaltă calitate.

- Alianța europeană pentru ucenicii, formată în 2013, a mobilizat în mod eficient statele membre ale UE, țările din Asociația Europeană a Liberului Schimb și țările candidate la UE și peste 230 de părți interesate să ia parte la consolidarea ofertei de programe de ucenicie și la creșterea calității și imaginii acestora. Recent, pe lista obiectivelor Alianței a fost adăugată și mobilitatea ucenicilor.
- Rețeaua europeană a ucenicilor a fost creată pentru a se asigura că membrii săi își fac vocea auzită în cadrul discuțiilor referitoare la EFP și la programele de ucenicie.
- Săptămâna europeană a competențelor profesionale este o campanie anuală, lansată în 2016, cu scopul de a îmbunătăți atractivitatea și imaginea EFP.
- Grupul de lucru ET2020 pentru EFP are scopul de a ajuta factorii de decizie și alte părți interesate să elaboreze politici și practici. Actualul grup de lucru se concentrează pe inovare și digitalizare în ceea ce privește EFP și EFP de nivel superior. Grupul interagenții privind educația și formarea tehnică și profesională (IAG-TVET), condus de UNESCO, asigură coordonarea activităților între principalele organizații internaționale, printre care și Comisia, care sunt implicate în politicile, programele și activitățile de cercetare privind educația și formarea profesională și tehnică.
- Instrumente financiare de sprijinire a politicilor în materie de EFP:
- Programul Erasmus+ dispune de un pachet finanțier indicativ de 14,774 miliarde EUR. Din această sumă, aproximativ 3 miliarde EUR sunt alocate EFP pentru perioada 2014-2020. În fiecare an, circa 130 000 de cursanți și 20 000 de membri ai personalului EFP beneficiază de oportunitățile de mobilitate oferite de Erasmus+. În plus, aproximativ 500 de proiecte EFP sunt finanțate anual în baza parteneriatelor strategice Erasmus+. Programul finanțează și alte activități, cum ar fi alianțele pentru competențe sectoriale.
- Fondul social european (FSE) este o pârghie finanțieră importantă pentru EFP. În perioada 2014-2020, FSE are un obiectiv tematic care alocă un buget semnificativ acțiunilor de sprijinire a EFP. Circa 15 miliarde EUR au fost dedicate, printre altele, consolidării accesului egal la învățarea pe tot parcursul vieții și promovării unui parcurs profesional flexibil, precum și îmbunătățirii relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare.

Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027)

Planul de acțiune pentru educația digitală (2021-2027) prezintă viziunea Comisiei Europene pentru o educație digitală de înaltă calitate, inclusivă și accesibilă în Europa. Este un apel la acțiune pentru o cooperare mai strânsă la nivel european pentru a trage concluzii în urma crizei de COVID-19, pe parcursul căreia tehnologia este utilizată la un nivel nemaiatins vreodată în domeniul educației și formării a adaptă sistemele de educație și formare la era digitală.

Noul plan de acțiune are două priorități strategice:

1. Promovarea dezvoltării unui ecosistem educațional digital de înaltă performanță

Pentru aceasta, este nevoie de infrastructură, conectivitate și echipamente digitale o planificare și o dezvoltare eficientă a capacitaților digitale, inclusiv capacitați organizaționale actualizate profesori și formatori motivați și competenți în domeniul digital un conținut educațional de înaltă calitate, instrumente accesibile și platforme securizate care respectă standardele de confidențialitate și de etică.

Măsurile pe care le va urmări Comisia Europeană sunt:

- Lansarea unui dialog strategic cu statele membre ale UE în vederea elaborării unei propunerii de recomandare a Consiliului privind factorii favorizați pentru o educație digitală reușită.

- O recomandare a Consiliului privind educația online și la distanță pentru învățământul primar și secundar. Ar trebui să se pună accentul pe o înțelegere comună la nivelul UE pentru a realiza condițiile necesare pentru ca formele de educație la distanță, online și mixtă să fie eficace, incluzive și motivante.
- Elaborarea unui cadru european privind conținutul de educație digitală care se va baza pe diversitatea culturală și creativă europeană și va lansa un studiu de fezabilitate privind o posibilă platformă europeană de schimb pentru partajarea resurselor online certificate și crearea de legături cu platformele de educație existente.
- Sprijinirea conectivității gigabit a școlilor, precum și conectivitatea în școli, derularea de acțiuni de sensibilizare cu privire la oportunitățile de finanțare în cadrul inițiativei Connectivity4Schools și încurajarea statelor membre să valorifice la maximum sprijinul UE în ceea ce privește accesul la internet, achiziționarea de echipamente digitale și de aplicații și platformele de învățare online.
- Sprijinirea planurilor de transformare digitală la toate nivelurile de educație și formare prin intermediul proiectelor de cooperare Erasmus. Încurajarea cadrelor didactice să facă apel la pedagogia digitală și la cunoștințele în domeniu atunci când utilizează instrumentele digitale prin platforma Erasmus Teacher Academies și va lansa un instrument online de autoevaluare pentru profesori (SELFIE pentru profesori).
- Orientări în materie de etică privind inteligența artificială (IA) și utilizarea datelor în domeniul predării și învățării pentru cadrele didactice și va sprijini cercetarea și inovarea în acest domeniu.

2. Dezvoltarea aptitudinilor și competențelor digitale relevante pentru transformarea digitală

Pentru aceasta, este nevoie de:

- aptitudini și competențe digitale de bază de la o vîrstă fragedă
- abilități digitale, inclusiv combaterea dezinformării
- formare în informatică
- bună cunoaștere și înțelegere a tehnologiilor care necesită o utilizare intensivă a datelor, cum ar fi inteligența artificială
- competențe digitale avansate care pot favoriza creșterea numărului de specialiști în domeniul digital și care garantează o reprezentare echilibrată a fetelor și femeilor tinere în studiile și profesiile din sectorul digital.

Comisia Europeană se va concentra în următoarele direcții:

- Orientări comune pentru profesori și personalul didactic pentru a promova alfabetizarea digitală și pentru a combate dezinformarea prin educație și formare, în colaborare cu societatea civilă, cu întreprinderile și operatorii tehnologici europeni, cu organismele de radiodifuziune, cu jurnaliști, cu grupul de experți privind educația în domeniul mass-mediei, cu Observatorul european al mass-media digitale, cu autoritățile naționale, precum și cu părinții, studenții și tinerii.
- Actualizarea Cadrului european al competențelor digitale pentru a include competențele în domeniul IA și al datelor și va sprijini dezvoltarea resurselor pedagogice în domeniul IA pentru școli, organismele EFP și alți furnizori de formare.
- Un certificat european de competențe digitale (EDSC), care să fie recunoscut și acceptat de autoritățile naționale, angajatori și alte sectoare în întreaga Europă.
- O recomandare a Consiliului privind îmbunătățirea ofertei de competențe digitale în cadrul educației și formării. Aceasta ar include utilizarea instrumentelor UE pentru a investi în dezvoltarea profesională a cadrelor didactice, schimbul de bune practici privind metodele pedagogice în cadrul unei formări IT de înaltă calitate și colaborarea cu industria pentru a identifica și actualiza necesitățile în materie de competențe pe măsură ce apar.
- O participare mai largă la studiul internațional privind competențele în domeniul IT (ICILS), care reunește datele transnaționale cu privire la competențele digitale ale cursanților și introduce un obiectiv UE privind competențele digitale pentru elevi, pentru a reduce, până în 2030, la sub 15 % numărul de elevi în vîrstă de 13-14 ani care obțin rezultate insuficiente în domeniul competențelor de IT.
- Dezvoltarea de competențe digitale avansate prin măsuri precum extinderea programului Digital Opportunity traineeships la cursanții și ucenicii din domeniul educației și formării profesionale și

va oferi oportunități de dezvoltare profesională pentru profesori, formatori și alte categorii de personal educațional.

- Încurajarea participării femeilor la STIM cu Institutul European de Inovare și Tehnologie (EIT) și va sprijini coaliția STIM a UE pentru a elabora programe de învățământ superior care să atragă femeile în inginerie și TIC, după modelul STIAM (științe, tehnologie, inginerie/mediu, artă, matematică).

5.1.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de documente programatice, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională inițială se numără: Programul de guvernare 2020-2024, România Educată, Proiect al Președintelui României, Klaus Iohannis - Viziune și strategie 2018 – 2030, Strategia de Digitalizare a Educației din România, 2021-2027, Planul Național de Redresare și Reziliență.

Viziunea pe termen mediu, la nivel național (Program de guvernare 2020-2024)

Educația reprezintă șansa pe care fiecare stat și-o acordă pentru viitor. Fără educație o țară nu poate garanta nici sănătatea, nici securitatea și nici prosperitatea. România Educată este indispensabilă unei Români puternice și prospere. România trebuie să fie țara în care fiecare cetățean își găsește șansa de a-și îndeplini potențialul, plecând de la accesul echitabil la o educație de calitate. Însă, pentru ca educația să reprezinte fundația solidă pentru o societate democratică și modernă, trebuie să existe o viziune coerentă, care să reunească soluțiile la provocările actuale, precum și strategia pentru adaptarea la viitor. Baza de plecare pentru construcția în educație pentru perioada 2021- 2024 este operaționalizarea și implementarea proiectului România Educată, acest deziderat fiind inclus și în Strategia Națională de Apărare a Țării, adoptată de Parlamentul României.

Conform Programului Național de Guvernare 2020-2024, educația din România se confruntă cu o serie de probleme structurale, care afectează negativ societatea și economia României. Cele mai importante probleme structurale includ accesul redus și calitatea scăzută a actului educațional. În privința învățământului profesional și tehnic, problema structurală constă în lipsa de calitate și prestigiu a educației profesionale și tehnice, precum și insuficienta integrare a acesteia cu piața muncii.

Se impun măsuri integrate în procesul educațional, prin colaborarea dintre Ministerul Educației, Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, Ministerul Dezvoltării Europene, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății și Ministerul Muncii, Ministerul Dezvoltării și Autorități Locale.

Calitatea slabă a actului educațional din multe școli sau licee reprezintă o altă problemă structurală a educației din România. Conform testelor PISA, nivelul de competență la citire, matematică și științe, plasează elevii de 15 ani din România pe ultimele locuri din Uniunea Europeană. Dintre aceștia, 44% sunt analfabeti funcționali, afectând negativ participarea viitoare a acestora la viața civică și economică.

Dezideratele de îmbunătățire și dezvoltare ale sistemului educațional prevăzute în Programul Național de Guvernare 2020-2024:

-Sistemul de educație formează cetățeni activi.

-Educația este individualizată, centrată pe nevoile și aspirațiile celor care învață și specificul fiecărei comunități de învățare.

-Educația începe cât mai devreme în viața unui copil și continuă pe tot parcursul vieții sale.

În contextul declinului demografic, concomitent cu îmbătrânirea populației, trebuie să motivăm și să ajutăm fiecare copil în demersul de a-și maximiza potențialul. Copiii și tinerii trebuie sprijiniți pentru a putea finaliza învățământul secundar superior, fie pentru a urma un traseu de învățământ terțiar, fie pentru a obține o calificare pentru integrarea lor ulterioară pe piața muncii și în societate. O abordare incluzivă, de calitate, a întregului parcurs educațional este esențială și poate fi facilitată de eliminarea

barierelor de acces și participare pentru copiii din categorii dezavantajate. Pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii este nevoie de măsuri care să permită identificarea, din timp, a situațiilor de risc, dar și de instrumente flexibile pentru corectarea acestora.

- Profesorii sunt mentori și facilitatori, veritabili profesioniști în educație.
- Pentru educație se alocă resurse suficiente, în mod transparent și eficient.
- Sistemul de educație este unul echitabil și de calitate pentru fiecare elev.

Se asigură echitatea în sistem, la nivel de acces, participare și finalizare. Se dorește reducerea pierderilor din sistem (abandon școlar, părăsire timpurie a școlii, absenteism). Se implementează programe naționale de sprijin pentru elevii și studenții din medii dezavantajate, iar școlile care deservesc preponderent comunități sărace au acces la resurse suplimentare, inclusiv pentru angajarea de personal suport și activități de implicare a comunității în viața școlii.

- Tinerii pot opta pentru trasee flexibile în educație.

Sunt stabilite mecanisme active și funcționale pentru înțelegerea anticipativă a nevoii de forță de muncă ca structură, competențe și abilități cerute de dinamica tehnologică și socială și, implicit, a nevoii de formare inițială și formare continuă.

- Alfabetizarea funcțională a tuturor elevilor.

Elevii au capacitatea de a înțelege un text complex, inclusiv cu caracter juridic sau economic, în momentul finalizării educației secundare. Absolvenții acestui nivel de studiu au capacitatea de a căuta și de a selecta informațiile de care au nevoie, în mod autonom, cu ajutorul *Tehnologiei Informaticii și Comunicării* (TIC). Au capacitatea de a le utiliza în siguranță, precum și de a se orienta în privința dezvoltării și educației lor ulterioare, optând pentru programe de formare necesare în cariera dorită.

- Etica și integritatea sunt valori care se transmit și se respectă pe tot parcursul educațional.

Totodată, se va asigura cadrul de finanțare necesar acoperirii acestor deziderate enumerate, atât din bugetul național, cât și din fondurile europene, respectiv PNRR.

Obiective-cheie naționale:

Programul de guvernare își propune să demareze implementarea viziunii dezvoltate în cadrul Programului Național „România Educată” propus de Președintele României. Pentru operaționalizarea acestei viziuni, Guvernul va susține creșteri graduale, până în anul 2024, pentru finanțarea educației, de până la 18% din bugetul național (6% din PIB) și de până la 3% din bugetul național (1% din PIB) pentru finanțarea publică a cercetării.

Sunt prioritare următoarele obiective cu rol de reglementare a sistemului:

1. Revizuirea cadrului normativ național pentru a oferi coerență, predictibilitate și stabilitate sistemului care să garanteze preluarea drepturilor câștigate și prezente în legislația în vigoare pentru învățământul în limbile minorităților naționale cat și debirocratizarea în vederea ușurării procesului de înființare de unități școlare preuniversitare și universitare. Reforma carierei didactice. Regândirea și flexibilizarea formării inițiale pe baze solide, mai ales prin activități practice la clasă, sub îndrumarea unor mentorii cu experiență, dar și modele de bună practică din țară și din străinătate; formarea continuă se va corela cu nevoile de la nivel național și comunitar. Implementarea unor politici meritocratice de salarizare. Schimbarea modului de evoluție în carieră și diversificarea profilurilor profesionale, în ideea stimulării abordărilor trans- și inter-disciplinare;

2. Regândirea și profesionalizarea guvernanței sistemului de educație în concordanță cu reforma administrației publice;

3. Crearea unui sistem coerent de evaluare a sistemului de educație, atât la nivel central, cât și local și corelarea cu sistemul de finanțare; Corelarea sistemului de evaluare la programele de evaluare standardizate internațional care au scopul de a măsura cât de bine sunt pregătiți elevii să facă față provocărilor vieții active sau vieții educaționale;

4. Digitalizarea procesului educațional și interconectarea bazelor de date, atât la nivel de sistem educațional, cât și în raport cu alte domenii, pentru a permite abordări integrate: Wi-Fi Campus pentru toate școlile și universitățile de stat din România + Biblioteca Virtuală + îmbunătățirea competențelor digitale atât pentru elevi, cât și pentru profesori;

5. Programe de incluziune socială și oferirea de șanse egale la educație pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii și a analfabetismului funcțional;

6. Crearea unor rute complete pentru profilurile teoretic, profesional și vocațional, care să includă toate nivelurile de calificare. Învățământul profesional redevine un nod esențial al legăturii educației cu piața muncii, nemaifiind considerat o opțiune negativă a candidaților;

7. Profesionalizarea managementului unităților și instituțiilor de învățământ, astfel încât să se asigure stabilitatea, coerenta și competența în procesul de conducere a acestora;

8. Regândirea infrastructurii educaționale și de cercetare, pe baza tendințelor demografice, migratorii și socio-economice, pentru a reduce decalajele și a crește performanța sistemului de educație și cercetare. Introducerea considerentelor legate de sustenabilitate și protecția mediului în abordarea investițiilor în infrastructura școlară;

9. Promovarea integrității și eticii în sistemul educațional. Realizarea unui Registrul Unic Național Integrat al Diplomelor și Actelor de Studiu (RUNIDAS) prin interconectarea și completarea bazelor de date din sistemul de învățământ preuniversitar - Sistemul Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIIR), REI și respectiv din sistemul de învățământ superior - Registrul matricol unic al universităților din România (RMUR) și ANS, în vederea urmăririi parcursului educațional al absolvenților, precum și pentru prevenirea fraudelor în domeniul diplomelor/actelor de studii. RUNIDAS va cuprinde toate tezele de licență, disertațiile și lucrările de doctorat, dar și diplomele de bacalaureat, licență, master și doctor, eliberate de către unitățile și instituțiile de învățământ din România și va putea fi interogat în condițiile respectării prevederilor GDPR și a legislației privind drepturile de autor. Pentru o susținere eficientă a e-guvernanței, RUNIDAS va putea fi conectat cu Registrul de Evidență al Salariaților din România (REVISAL), precum și cu Baza de date a Evidenței Populației.

Obiective specifice pentru învățământul profesional și vocațional

1. Dezvoltarea rutelor de educație profesională în regim dual la nivel secundar și terțiar;

2. Scăderea numărului de elevi dintr-o grupă și creșterea numărului de grupe din clase în învățământul profesional și vocațional;

3. Extinderea programelor de tip dual până la 30% din totalul programelor de educație profesională;

4. Revizuirea ofertei educaționale, a curriculumului și a programelor pentru ruta tehnologică și profesională, pentru meserii emergente de pe pieței muncii naționale și internaționale;

5. Realizarea unui pachet de sprijin social pentru elevii din medii defavorizate care accesează învățământul profesional și dual, din surse europene/guvernamentale;

6. Dezvoltarea campusurilor școlare, mai ales în localitățile care oferă educație profesională în regim dual, pe baza indicatorilor din cadrul strategiei privind infrastructura școlară, elaborată cu sprijinul Băncii Mondiale;

7. Dezvoltarea centrelor de învățământ dual, corelate cu cerințele operatorilor economici din zona respectivă;

8. Crearea unui sistem național de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii sau a continuării studiilor într-o formă superioară de educație, prin interoperabilitatea sistemelor informative din sectoare diferite de activitate (educație, muncă, finanțe etc).

Măsuri operaționale

Pe termen scurt și mediu am identificat mai multe măsuri specifice - parte din planul operațional de transformare a sistemului de educație prin implementarea strategiei România Educată, după cum urmează:

Pentru extinderea accesului la educație de calitate pentru toți elevii:

-Alocarea a 6% din PNRR pentru educație;

-Continuarea programelor de sprijin finanțier pentru familiile cu posibilități reduse, pentru asigurarea pachetului educațional: acordarea de tichete valorice, vouchere, ghiozdane și rechizite, din fonduri europene;

-Generalizarea programului „masă caldă la școală” și ”școală după școală”

-Aplicarea unui sistem unitar la nivel național de acordare a burselor pentru elevi fără discriminare în funcție resursele bugetare ale comunităților locale;

-Realizarea unui program transparent de finanțare a internatelor școlare, care să acopere în mod real cheltuielile de funcționare a acestora, inclusiv cele de personal;

-Armonizarea abilităților cognitive și vocaționale ale elevilor și facilitarea dezvoltării competențelor în cele cinci tipuri de literații: literația citirii/comunicării, literația digitală, literația matematică, literația științifică și literația culturală;

-Dezvoltarea unui mecanism de monitorizare permanentă a evoluției educaționale a unui copil (situată școlară, evaluare psihosocială și comportamentală, activități extracurriculare) și semnalizarea din timp a situațiilor cu risc de părăsire timpurie a școlii.

Pentru îmbunătățirea formării cadrelor didactice:

-Focalizarea formării cadrelor didactice către dezvoltarea competențelor digitale și de realizare și utilizare a resurselor educaționale deschise;

-Includerea în formarea inițială a cadrelor didactice a unui modul special pentru însușirea competențelor de predare în regim simultan, cu precădere pentru cadrele didactice din educația timpurie și învățământul primar;

-Finanțarea de la bugetul de stat a locurilor de studiu alocate programelor de masterat didactic;

-Revizuirea tuturor programelor de formare continuă disponibile cadrelor didactice și dezvoltarea sistemelor de recunoaștere și validare a învățării dobândite în contexte informale și non-formale;

-Introducerea sistemului dublei specializări în formarea inițială a cadrelor didactice;

-Configurarea unor trasee flexibile în carieră pentru cadrele didactice: mentorat, coaching, asigurarea calității, cercetare, programe extracurriculare etc.

-Finanțarea din fonduri europene a proiectelor pentru formarea personalului de sprijin (consilieri, psihologi, logopezi, profesori de sprijin și mentori școlari) și pentru încadrarea lor în școli astfel încât raportul dintre consilieri și elevi să se reducă la 1:400; posibilitatea școlilor de a contracta servicii specializate în cazul în care nu pot angaja/nu au nevoie permanent de personal de sprijin.

Pentru infrastructura educațională, siguranța spațiilor de învățământ:

Pentru accesul în mod egal la educație al copiilor și al tinerilor și asigurarea condițiilor de desfășurare a procesului educațional într-un singur schimb, vor fi realizate investiții prin programele de dezvoltare locală în:

- 2500 de creșe, grădinițe și școli (construcții noi și reabilitări), cu o valoare de 12,5 miliarde de lei;
- 2.000 școli (construcții noi și reabilitări), cu o valoare 10 miliarde de lei;
- 40 campusuri școlare (școală, liceu, internat, teren sport, ateliere, laboratoare, cantină), cu o valoare de 2 miliarde de lei;
- 30 cămine studențești (10.000 locuri de cazare cu o valoare de 1,4 miliarde de lei);
- 8 centre universitare - reabilitare, cu o valoare de 1,5 miliarde de lei;
- 40 tabere școlare, cu o valoare de 1 miliard de lei.

-Dotarea corespunzătoare a spațiilor educaționale/ unităților de învățământ cu mobilier modular ergonomic, materiale didactice și tehnologice adecvate erei digitale;

-Extinderea infrastructurii pentru înființarea de noi clase, cu efective mai mici, acolo unde școlile au cereri foarte mari, prin eliminarea excepțiilor cu privire la depășirea numărului maxim de elevi din clasă, pe baza revizuirii legislației actuale;

-Achiziția de autobuze/microbuze școlare ajustate nevoilor unitatilor scolare;

-Accesibilizarea tuturor spațiilor educaționale pentru copii cu CES sau diverse forme de handicap;

-Clarificarea și simplificarea procedurilor cu privire la obținerea autorizațiilor sanitare și a avizelor ISU;

-Organizarea de programe educaționale în parteneriat cu reprezentanții societății civile pentru reducerea fenomenului de bullying din școli;

-Mărirea fondurilor pentru proiecte școlare și comunitare menite să promoveze interculturalitatea și diversitatea etnică, ca resurse și valori ale societății românești.

Pentru digitalizarea unităților de învățământ:

-Dezvoltarea Platformei E-portofoliu care va gestiona portofoliile educaționale digitale ale elevilor, profesorilor și școlii. Portofoliul va fi generat automat, după completarea catalogului electronic, și va cuprinde note, evaluarea sumativă a elevilor pe întreg parcursul școlar, observațiile consilierilor școlari, finalizându-se cu realizarea unui profil și a unor recomandări de recuperare, dacă este cazul;

-Realizarea și aplicarea bateriilor de teste standardizate digitale în vederea orientării profesionale și vocaționale a tuturor elevilor;

-Operaționalizarea Bibliotecii Virtuale și asigurarea de resurse educaționale deschise pentru care să acopere integral conținuturile aferente pregătirii elevilor pentru examenele naționale până în anul 2021;

-Accesibilizarea tuturor resurselor educațional digitale (inclusiv a Bibliotecii Virtuale) și pentru învățământul în limbile minorităților naționale și asigurarea tuturor fondurilor necesare pentru acest scop;

-Implementarea generalizată a Catalogului Virtual începând cu anul școlar 2022- 2023;

-Conectarea la internet a tuturor unităților de învățământ în regim de urgență;

-Transparentizarea managementului școlar prin publicarea pe pagina web a fiecărei unități de învățământ a tuturor documentelor de interes public (regulament intern, decizii CA, execuție bugetară, rapoarte, evaluări externe etc);

-Asigurarea competențelor digitale și de integrare a tehnologiei în formarea inițială și continuă, prin module de tehnologie în programele academice universitare;

-Alinierea unităților de învățământ la conceptul de „Smart School”, în concordanță cu Strategia de Digitalizare a Educației din România, 2021-2027.

Pentru finanțarea unităților de învățământ din zone vulnerabile:

-Creșterea capacitatei instituționale a școlilor din zone defavorizate prin dezvoltarea programelor de tip colaborativ între unitățile de învățământ din medii de rezidență diferite;

-Finanțarea resurselor suplimentare pentru școlile care deservesc preponderent comunități minoritare sau sărace, inclusiv pentru angajarea de personal suport și activități de implicare a comunității în viața școlii, prin programe europene și bugetul național;

-Finanțarea unor pachete de sprijin pentru școlile din mediul rural și/sau din comunități dezavantajate, pentru a atrage cadre didactice motivate și pregătite care să asigure educație de calitate copiilor din aceste zone;

-Oferirea pachetelor de servicii integrate pentru elevii cu risc crescut de abandon școlar și celor cu cerințe educaționale speciale: servicii de consiliere, cazare, servicii de masă, servicii medicale, servicii educaționale de sprijin, servicii sociale, acces la echipamente și resurse educaționale specifice pentru cei cu nevoi educaționale speciale sau cu diverse forme de dizabilitate etc;

-Acordarea de granturi, din fonduri europene, pentru dezvoltarea unor programe educaționale inovative de către unitățile de învățământ.

Analiza sistemului de învățământ românesc relevă faptul că încă nu este încurajată participarea tinerilor la o formă de educație, România situându-se pe unul dintre ultimele locuri în Europa în privința participării la o formă de educație a tinerilor de 15-24 de ani. În România doar 54,8% dintre femei și 48,8% dintre bărbați participă la o formă de învățământ (față de 73,1% dintre femei și 66,1% dintre bărbați în Lituania și 72,0% dintre femei și 68,1% dintre bărbați în Polonia). Este prea puțin valorificată și educația timpurie, adică acele activități educative pentru copiii din grupa de vîrstă 0-6/7 ani care favorizează valorificarea optimă a oportunităților de învățare de mai târziu. Un alt aspect sensibil este supraîncărcarea curriculumului, rigiditatea sa ridicată și relevanța scăzută pentru viața de adult și pentru piața muncii, oferta de informații prevalând în fața formării de competențe. De asemenea, se constată centralizarea sistemului de învățământ preuniversitar, lipsa transparenței finanțării și rata foarte redusă de participare la educația pe tot parcursul vieții (o participare de 1,5% față de 9,3% media UE).

Pentru a moderniza sistemul educațional românesc, în scopul adaptării la cerințele actuale ale societății cunoașterii și la creșterea economică intelligentă și favorabilă incluziunii, reforma sistemului educațional românesc vizează următoarele schimbări:

-Compatibilizarea ciclurilor de învățământ cu cerințele unei educații moderne și cu Cadrul European al Calificărilor

Atât în România cât și în Uniunea Europeană, 16 ani reprezintă vîrstă de la care o persoană poate intra pe piața muncii în mod legal.

-Modernizarea și curriculumului – Crearea unui cadru curricular coerent presupune îmbunătățirea programelor școlare prin reducerea volumului de cunoștințe ce trebuie memorate și creșterea atractivității conținuturilor acestor programe. Legea educației prevede curriculumul bazat pe cele opt competențe cheie de care are nevoie fiecare individ pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru cetățenia activă, pentru incluziunea socială și pentru intrarea pe piața muncii.

-Reorganizarea sistemului de evaluare a elevilor – Se introduce portofoliul educațional și se modifică sistemul de evaluare a elevilor. Portofoliul cuprinde totalitatea diplomelor, certificatelor și a altor înscrișuri obținute în urma evaluării competențelor dobândite în contexte de învățare formale, non-formale și informale. Din el se va putea afla parcursul educațional, înclinațiile copilului sau performanțele lui deosebite. Evaluările elevilor sunt realizate la finalul clasei pregătitoare, la finalul claselor a II-a, a IV-a, a VI-a și a VIII-a.

-Asigurarea unui grad sporit de descentralizare, responsabilizare și finanțare în sistem – Descentralizarea se va realiza prin transferul de responsabilități către Consiliul de administrație al unității de învățământ și către autoritățile locale. Legea introduce principul „finanțarea urmează elevul” prin care alocarea banilor publici va deveni transparentă și se va face în concordanță cu ținte educaționale strategice. Legea Educației Naționale prevede alocarea pentru finanțarea educației a minimum 6% din PIB-ul anului respectiv.

-Asigurarea de șanse egale la educație pentru grupurile dezavantajate – Accesul egal la educație pentru păstrarea în școală a elevilor aflați în situații de risc și atragerea celor ce au părăsit timpuriu sistemul educațional se realizează prin programe de tip „Școala după școală” sau „A doua șansă”. De asemenea, se vor subvenționa de către stat costurile aferente frecvențării liceului pentru elevii provenind din mediul rural sau din grupuri socio-economice dezavantajate, precum și pentru cei care frecventează școlile profesionale și se vor acorda burse pe bază de contract încheiat cu operatori economici ori cu alte persoane juridice sau fizice.

-Revalorizarea învățământului profesional și tehnic – Sprijinul acordat învățământului profesional și tehnic se va concretiza prin: asigurarea dobândirii unei calificări; dezvoltarea și susținerea învățământului liceal (filiera tehnologică) și postliceal; extinderea utilizării sistemului de credite transferabile (de ex. între învățământul liceal tehnologic și cel postliceal); asigurarea posibilității finalizării, până la vîrstă de 18 ani, de către absolvenții învățământului gimnazial care întretrerup studiile, a cel puțin unui program de pregătire profesională care permite dobândirea unei calificări corespunzătoare Cadrului Național al Calificărilor, program organizat gratuit prin unități de învățământ de stat.

-Reformarea politicilor în domeniul resursei umane – Formarea inițială profesională a cadrelor didactice va cuprinde studii de licență într-o specializare, masterat didactic cu o durată de 2 ani și stagiu practic cu durată de un an. Evoluția în cariera didactică se va realiza prin gradele didactice I și II și prin dobândirea titlului de profesor - emerit în sistemul de învățământ preuniversitar.

-Stimularea învățării pe tot parcursul vieții – Legea Educației Naționale definește conceptul de educație și formare profesională pe tot parcursul vieții într-un mod integrat și coherent și stabilește recunoașterea și certificarea competențelor obținute în contexte educaționale formale, informale și non-formale.

-Reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii.

5.2. Învățământul profesional

Începând cu anul școlar 2014-2015 s-a reorganizat în sistemul național de educație forma de pregătire prin învățământ profesional după clasa a VIII-a.

Începând cu anul școlar 2017-2018 a fost reglementată forma de pregătire prin învățământ dual.

a. Cadru legislativ

-Învățământul profesional de stat este reglementat prin OMENCS nr.5033/29.08.2016 pentru aprobare Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat.

-Învățământul preuniversitar dual este reglementat prin O.M.E. nr. 5732/29.09.2022 privind aprobarea Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual, care a înlocuit OMEN nr. 3554/29.03.2017.

Prin O.M.E. nr. 5732/29.09.2022 este reglementată organizarea și funcționarea învățământului dual preuniversitar și universitar, cu mențiunea extrem de importantă că se reglementează, la nivel preuniversitar, nu doar organizarea și funcționarea învățământului dual pentru calificări de nivel 3 (profesional), ci și pentru calificări profesionale de nivel 4 (liceal) și calificări profesionale de nivel 5 (postliceal).

b. Obiective:

Învățământul profesional cu durata de 3 ani are ca principale obiective:

- dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor, specifice unei calificări profesionale de nivel 3 al Cadrului Național al Calificărilor, corespunzător nivelului de referință 3 al Cadrului European al Calificărilor;
- Dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor, preponderent în cadrul stagiori de pregătire practică organizate la operatorii economici.

Până în anul școlar curent, având în vedere că funcționarea și organizarea învățământului dual a fost reglementată prin OMEN nr. 3554/29.09.2027, doar pentru calificări profesionale de nivel 3, printre obiectivele învățământului profesional dual se regăsesc, în mod firesc, obiectivele învățământului profesional de stat, cu accent pe dezvoltarea competențelor practice ale elevilor în cadrul activităților de pregătire practică desfășurate la operatorul economic.

Pentru anii școlari următori, conform OME nr.5732/29.09.2022, se va pune accentul pe dezvoltarea competențelor profesionale în cadrul activităților de pregătire practică desfășurate la operatorul economic de elevi înscriși la nivel profesional, liceal (filiera tehnologică) și postliceal.

c. Organizare

- Învățământului profesional cu durata de 3 ani este organizat după clasa a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior. Se pot înscrie la învățământul profesional elevii care promovează clasa a VIII-a în anul curent precum și absolvenți ai clasei a VIII-a din seriile anterioare.
- Învățământului profesional cu durata de 3 ani este organizat ca învățământ cu frecvență, cursuri de zi și poate fi desfășurat și în limbile minorităților naționale.
- Pot opta pentru înscrierea în învățământul profesional și elevii din învățământul special.
- Învățământului profesional cu durata de 3 ani se finalizează cu examen de certificare a calificării profesionale.
- Începând cu anul 2016, an în care a absolvit ultima promoție a învățământului profesional cu durata de 2 ani, forma de pregătire pentru obținerea unei meserii a căpătat doar titulatura de **învățământ profesional**.
- Operatorii economici pot veni în sprijinul cursanților cu burse suplimentare, față de cele oferite de stat, precum și cu alte forme de susținere: transport gratuit, masa caldă, echipament de protecție, posibilitatea de angajare la sfârșitul studiilor etc.
- La învățământul dual operatorii economici trebuie să asigure cel puțin o bursă la nivelul celei acordate de stat.

d. Formarea inițială prin învățământul profesional constă în :

- Pregătire profesională de bază într-un domeniu de formare profesională, pe parcursul primului an de învățământ profesional.
- Pregătire profesională generală și de specialitate, specifică unei calificări profesionale, pe parcursul celui de al II-lea și al III-lea an de învățământ profesional.

- Absolvenții învățământului profesional care promovează examenul de certificare a calificării profesionale pot continua studiile în clasa a XI-a a învățământului liceal, curs de zi sau serial.

Avantaje oferite de învățământul profesional :

- Dobândirea unei calificări profesionale în concordanță cu cele solicitate de piața muncii;
- Obținerea unui certificat de calificare profesională cu care absolvenții se vor putea angaja în România sau în Uniunea Europeană;
- accentul pe pregătirea practică: contractele pentru stagii de practică la agenți economici facilitează familiarizarea timpurie a elevilor cu cerințele angajatorilor, asigură dobândirea competențelor necesare pentru ocuparea unui loc de muncă și stimulează interesul elevilor pentru dezvoltarea ulterioară a carierei .
- Perspectiva obținerii unui loc de muncă imediat, mai ales în cazul învățământului dual.
- Susținere financiară: toți elevii cuprinși la învățământul profesional beneficiază de o bursă de studiu lunară în quantum de 200 lei, prin Programul național "Bursa profesională", aprobată prin HG nr. 951/2017 privind modalitatea de subvenționare de către stat a costurilor pentru elevii care frecventează învățământul profesional.
- Elevii din învățământul profesional pot beneficia și de susținere financiară, stimulente și alte forme de sprijin acordate de partenerul de practică.

În scopul informării tuturor factorilor interesați, pe site-ul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic (CNDIPT) www.alegetidrumul.ro se găsesc numeroase detalii referitoare la învățământul profesional și dual.

Situată implementării învățământului profesional în județul Neamț

Tabelul 5.1. Evoluția numărului de clase și de calificări din învățământul profesional

Nr. crt.	Anul școlar	Număr de clase				Număr de școli implicate	Nr. de calificări
		Clasa a IX-a	Clasa a X-a	Clasa a XI-a	Clasa a XII-a*		
1	2014-2015	27	19	18	-	17	16
2	2015-2016	34	27	19	-	19	26
3	2016-2017	36	34	27	-	20	33
4	2017-2018	34	36	34	2	21	33
5	2018-2019	29	34	36	2	21	34
6	2019-2020	59	29	34	3	21	37
7	2020-2021	52	59	29	3	22	41
8	2021-2022	44	52	59	2	22	39
9	2022-2023	51	44	52	3	22	40

* învățământ profesional special

Din tabelul 5.1. se poate constata că, în anul curent a avut loc o creștere a numărului de clase la învățământul profesional față de anul școlar anterior.

În anul școlar curent 8,5 clase funcționează în sistem dual: 2,5 clase a IX-a, 2,5 clase a X-a și 3,5 clase a XI-a.

Principalii operatori economici implicați în învățământul dual sunt SC RIFIL SA, SC COMES SA, SC HIDROELECTRICA SA, SC DELGAZ-GRID SA, SC TRW AIRBAGSYSTEMS SRL, SC NORDARIN SRL.

5.2.1. Contextul demografic

În județul Neamț, populația de vîrstă școlară este în descreștere. Estimarea pentru perioada 2015-2060 indică o scădere și mai accentuată a populației de vîrstă școlară. Pe grupe de vîrstă situația se prezintă după cum urmează (pentru comparație sunt prezentate și datele pentru regiunea NE):

Sursa datelor : INS - Proiectarea populației școlare din România la orizontul anului 2060

Tabelul 5.2. Grupa de vîrstă 6-10 ani

Judet/Regiune	2014/2015	2030	2060	Diferențe 2030- 2014/2015	Diferențe 2060- 2014/2015	Modificări procentuale 2030 față de 2014/2015
Neamț	23726	19190	17024	-4536	-6702	-19,12%
Regiunea Nord - Est	183238	152147	119272	-31091	-63966	-16,97%

Tabelul 5.3. Grupa de vîrstă 11-14 ani

Judet/Regiune	2014/2015	2030	2060	Diferențe 2030- 2014/2015	Diferențe 2060- 2014/2015	Modificări procentuale 2030 față de 2014/2015
Neamț	20022	15263	13377	-4759	-6645	-23,77%
Regiunea Nord - Est	155847	121695	95943	-34152	-59904	-21,91%

Tabelul 5.4. Grupa de vîrstă 15-18 ani

Judet/Regiune	2014/2015	2030	2060	Diferențe 2030- 2014/2015	Diferențe 2060- 2014/2015	Modificări procentuale 2030 față de 2014/2015
Neamț	18167	13684	12077	-4483	-6090	-24,68%
Regiunea Nord - Est	130590	101325	81897	-29265	-48693	-22,41%

Tabelul 5.5. Grupa de vîrstă 19-23 ani

Judet/Regiune	2014/2015	2030	2060	Diferențe 2030- 2014/2015	Diferențe 2060- 2014/2015	Modificări procentuale 2030 față de 2014/2015
Neamț	5005	4729	3952	-276	-1053	-5,51%
Regiunea Nord - Est	97955	85714	63693	-12241	-34262	-12,50%

Din tabelele 5.1 – 5.5 se poate observa că întreaga populație școlară cu vîrstă cuprinsă între 6-23 de ani va înregistra o scădere semnificativă în perspectiva anului 2030 raportată la cea din anul 2015. Scăderea cea mai importantă, de 24,68%, se preconizează pentru categoria de vîrstă 15-18 ani, peste media regiunii NE de 22,41% și cea națională de 13,82%. Situația este cu atât mai îngrijorătoare deoarece această vîrstă corespunde elevilor de liceu și învățământ profesional, cu alte cuvinte a celor care vor furniza principala sursă de muncitori și specialiști pentru industrie.

O scădere importantă se constată la grupele de vîrstă 6-10 ani de 19,12%, 11-14 ani de 23,77% și 19-23 ani de 5,51%. Remarcăm și aici că județul Neamț se situează peste media regională cu excepția categoriei de vîrstă 19-23 ani (reprezentată în principal de învățământul postliceal).

Contextul demografic este prezentat detaliat și analizat în capitolul 2, din perspectiva implicațiilor pentru ÎPT cu privire la structura și evoluția populației pe grupe de vîrstă, medii de rezidență și sex, structura etnică, fenomenul migrației.

Pentru orizontul de planificare 2060, cele mai severe concluzii rezultate din programele INS, sunt în legătură cu declinul demografic general, accentuat pentru populația tânără, cu reduceri semnificative pentru populația de vîrstă școlară, în paralel cu îmbătrânirea populației.

5.2.2. Populația școlară

Populația școlarizată în anul 2022-2023, este de 69272 de elevi, cifră care reprezintă 90,89% față de anul școlar 2015-2016. Scăderea față de anul școlar anterior, 2021-2022, nu este semnificativă (Tabelul 5.6).

Tabelul 5.6. Populația școlară

Populație școlară/ An școlar	Medii de rezidență	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Populație școlară	total	75740	74031	72508	71243	69872	68897	69000	69272
	urban	39957	39119	39062	38967	38747	38434	38466	38291
	rural	35783	34912	33446	32276	31125	30463	30534	30981

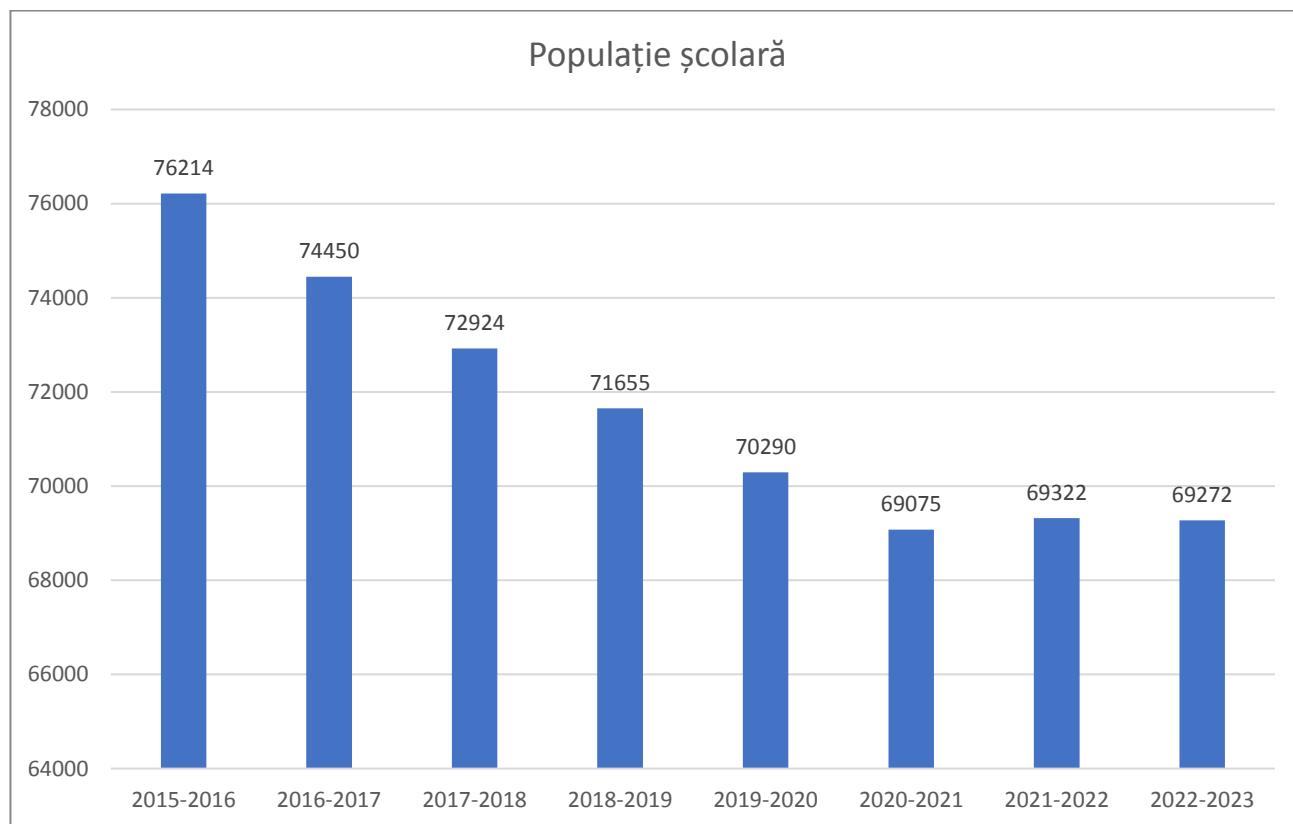

Fig.5.1. Evoluția populației școlare între anii școlari 2015-2016 și 2022-2023 (sursa DSJ Neamț)

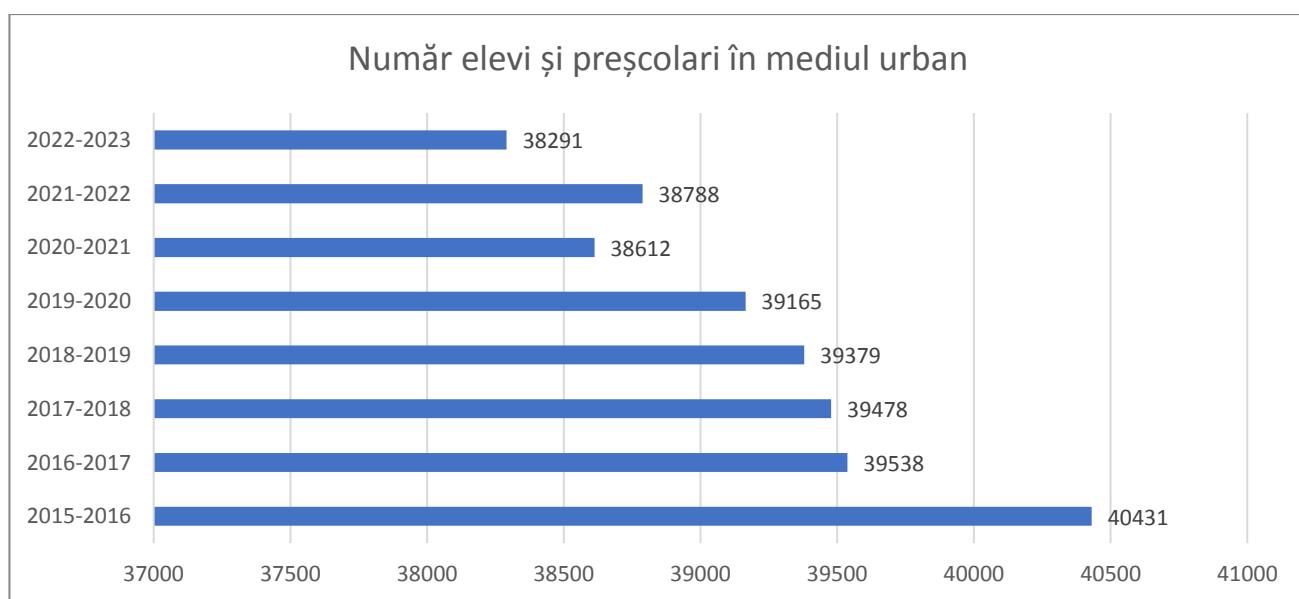

Fig.5.2. Evoluția populației școlare între anii școlari 2015-2016 și 2022-2023 în mediul urban (sursa DSJ Neamț)

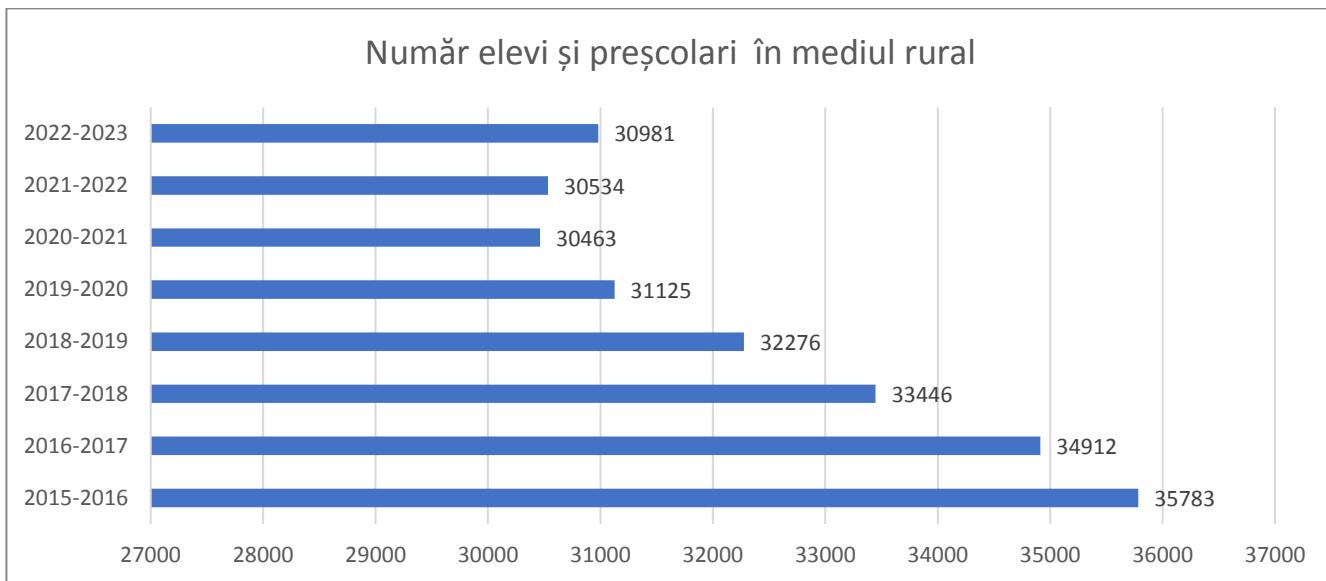

Fig. 5.3. Evoluția populației școlare între anii școlari 2015-2016 și 2022-2023 în mediul rural (sursa DSJ Neamț)

Din figurile 5.1, 5.2 și 5.3 se observă că în anul școlar 2022-2023 este o ușoară creștere a ponderii populației școlare din mediul rural în totalul populației școlare din județ.

Pentru estimarea evoluției în următorii ani școlari a numărului de elevi din învățământul secundar superior (liceal și profesional) este util să se analizeze evoluția numărului de elevi din ciclul secundar inferior, adică din învățământul gimnazial. În figura 5.4 este prezentată evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul gimnazial (inclusiv gimnazial special) din județul Neamț între anii școlari 2015-2016 și 2021-2022. Se constată că, deși numărul de elevi din învățământul gimnazial județean a înregistrat o scădere continuă până în anul școlar 2020-2021, în anul școlar 2021-2022 au fost mai mulți elevi în clasele V-VIII în unitățile școlare din județul Neamț.

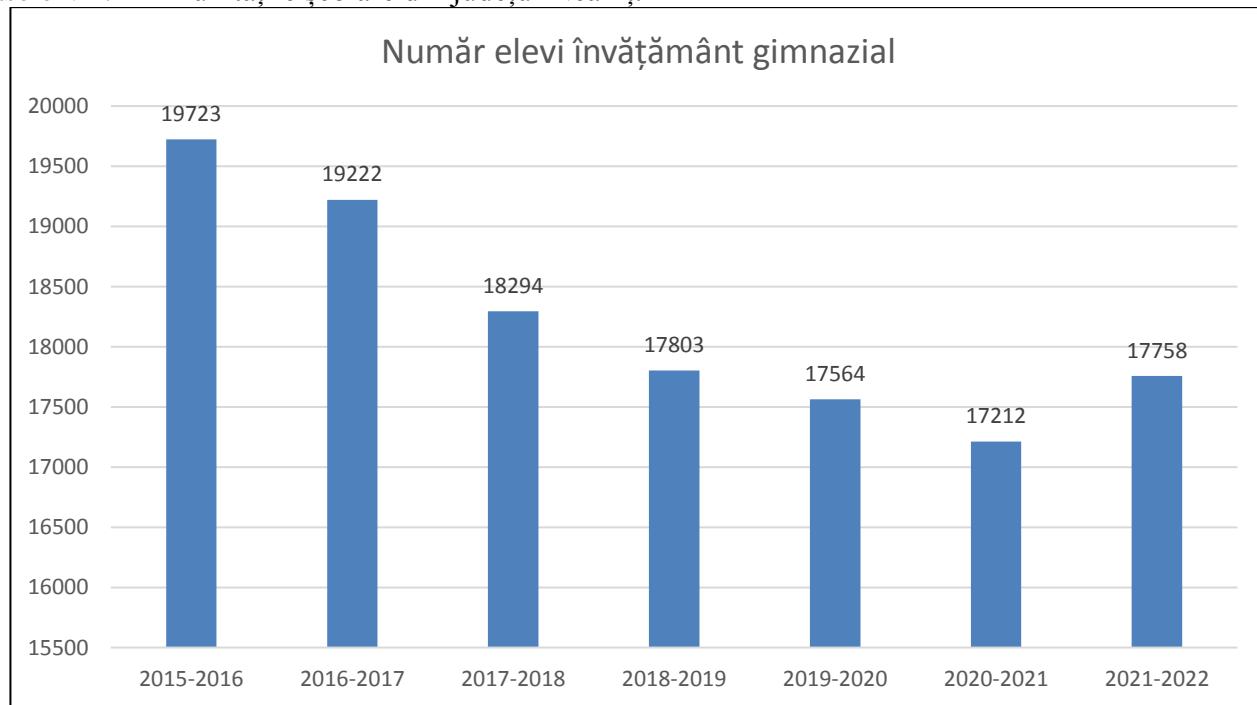

Figura. 5.4. Evoluția numărului de elevi din ciclul secundar inferior (sursa DJS Neamț)

Pentru învățământul secundar superior, liceal și profesional, evoluția numărului de elevi între anii școlari 2015-2016 și 2022-2023 este prezentată în tabelul 5.7. și, respectiv, în figurile 5.5., 5.6 și 5.7.

Tabelul 5.7. Număr de elevi din învățământul secundar superior

Nr. elevi învățământul secundar superior (liceal și profesional)/ An școlar	Medii de rezidență	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023
Nr. elevi învățământul secundar superior (liceal și profesional)	total	19786	19507	18898	18325	18267	18593	17992	17234
	urban	17273	16978	16589	16253	16255	16507	16073	15293
	rural	2513	2529	2309	2072	2012	2086	1919	1941

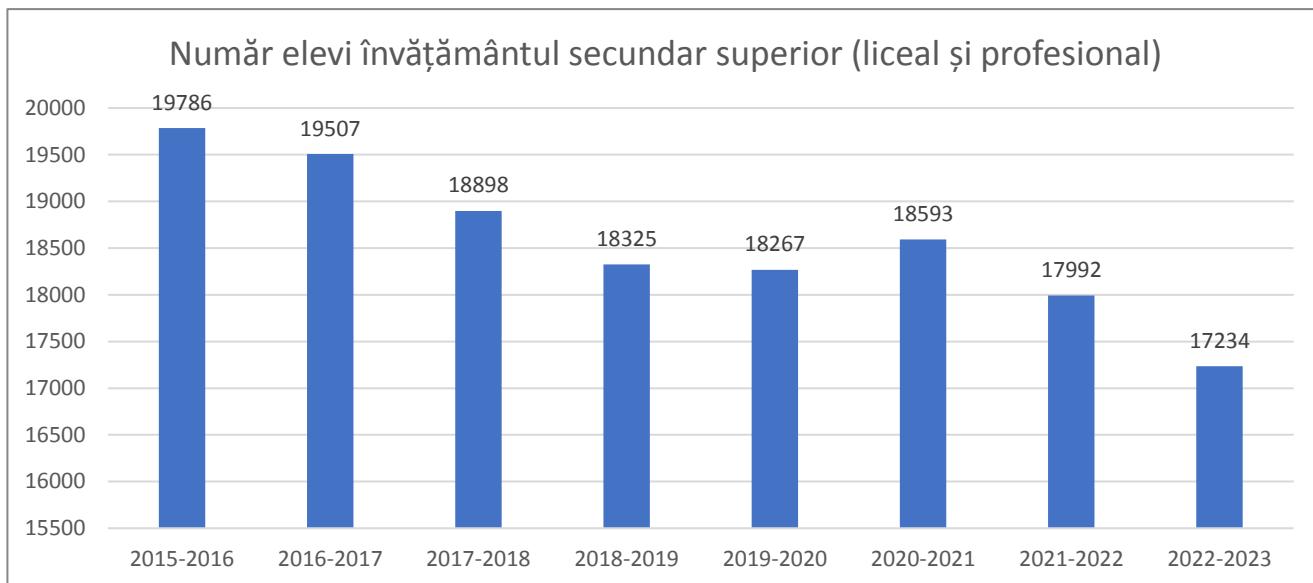

Figura 5.5. Evoluția numărului de elevi din ciclul secundar superior (sursa DJS Neamț)

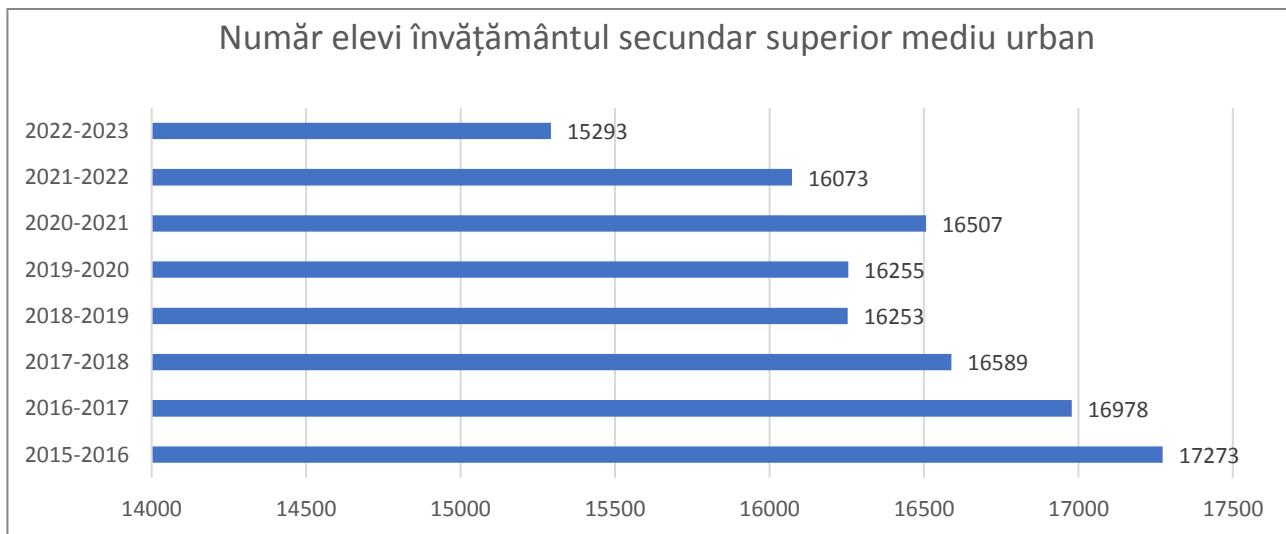

Figura 5.6. Evoluția numărului de elevi din ciclul secundar superior în mediul urban
(sursa DJS Neamț)

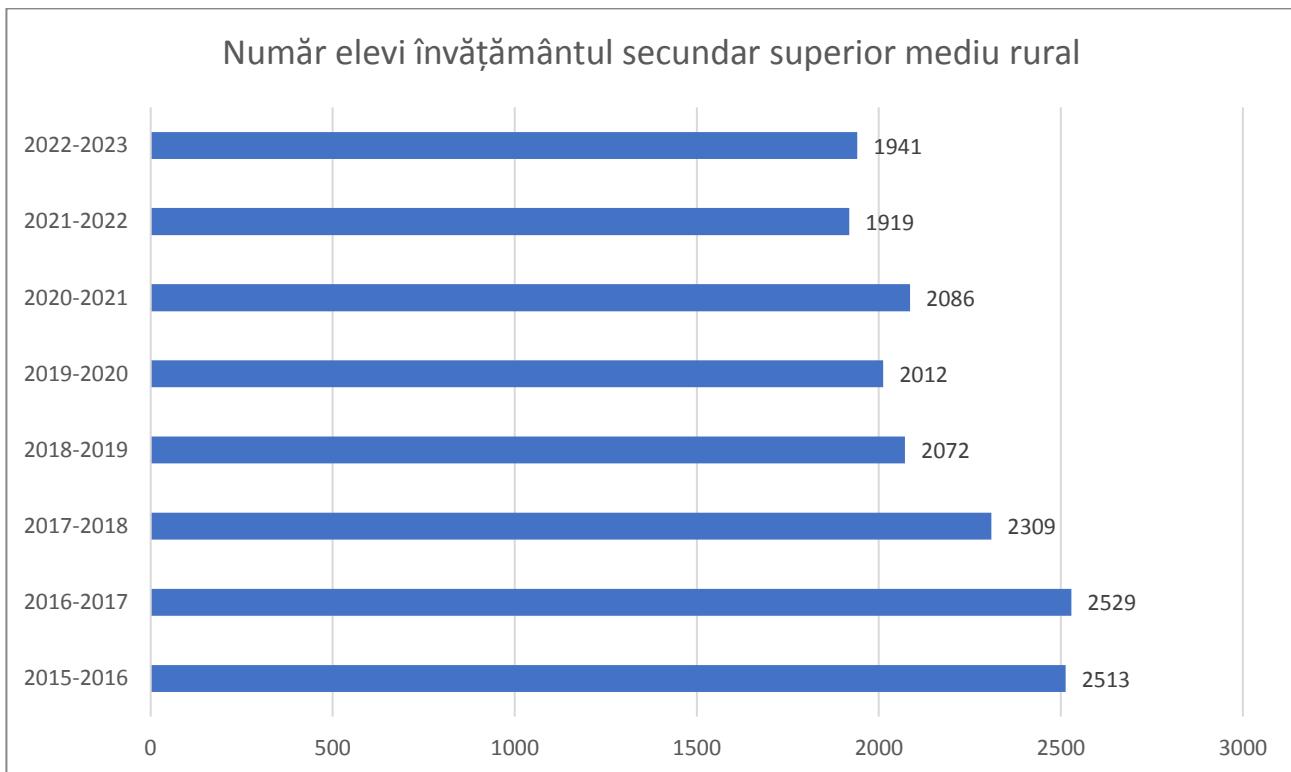

Figura. 5.7. Evoluția numărului de elevi din ciclul secundar superior în mediul rural
(sursa DJS Neamț)

Din analiza figurilor 5.5, 5.6 și 5.7 rezultă că numărul de elevi din ciclul secundar superior din anul școlar 2022-2023 reprezintă 87,10 % din numărul de elevi din ciclul secundar superior din anul școlar 2015-2016.

Numărul de elevi din ciclul secundar superior a scăzut începând din anul școlar 2015-2016 până în prezent de la 19786 elevi la 17234, iar scăderea a fost mai accentuată în mediul urban.

În tabelul 5.8 și în figurile 5.8, 5.9 și 5.10 se prezintă modul în care a variat numărul de elevi din învățământul profesional din anul școlar 2015-2016 până în prezent.

Este important să se analizeze această evoluție, având în vedere cererea de forță de muncă care să aibă acest nivel de pregătire profesională, la nivel județean, regional și național.

Tabelul 5.8. Numărul de elevi din învățământul profesional

Nr. elevi învățământ profesional/ An școlar	Mediul de reziden- ță	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023
Nr. elevi învățământ profesional	total	2092	2514	2609	2451	3088	3499	3563	3142
	urban	1457	1749	1859	1853	2439	2834	2983	2619
	rural	635	765	750	598	649	665	580	523

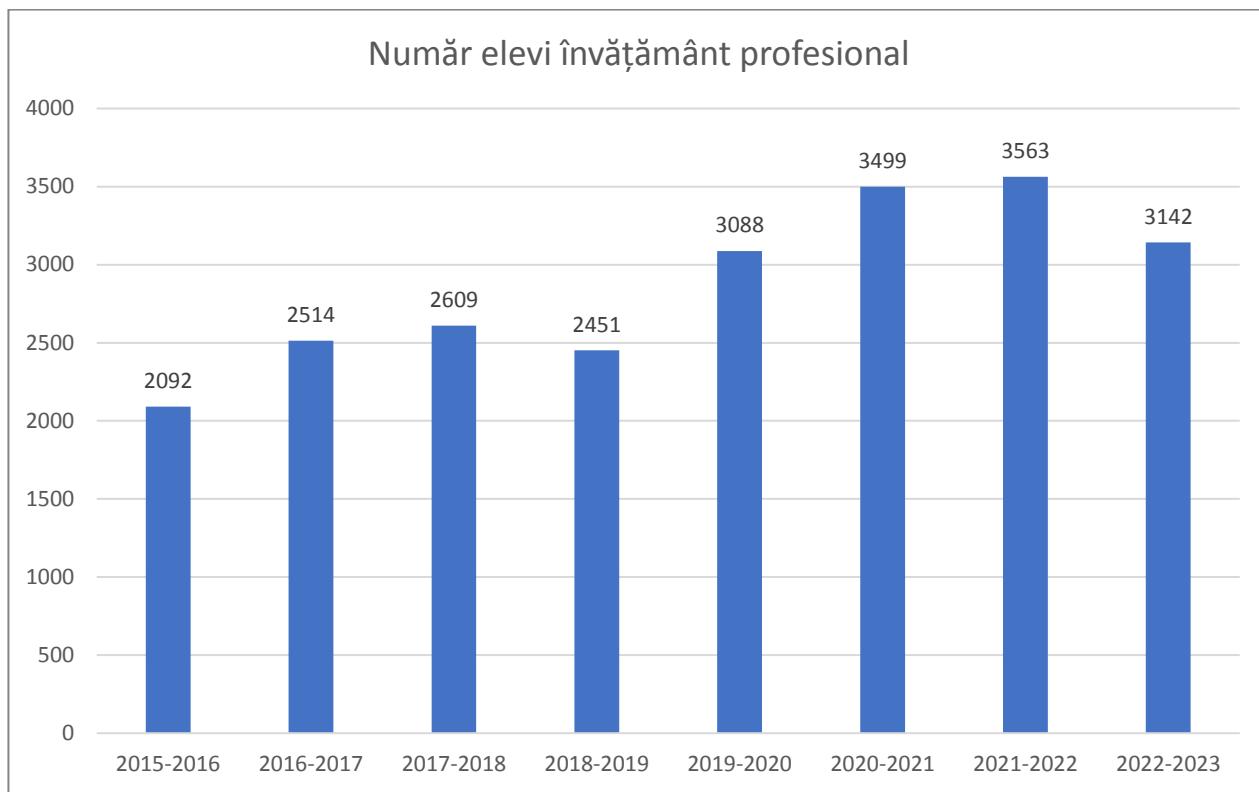

Figura 5.8. Evoluția numărului de elevi din învățământul profesional (sursa ISJ Neamț)

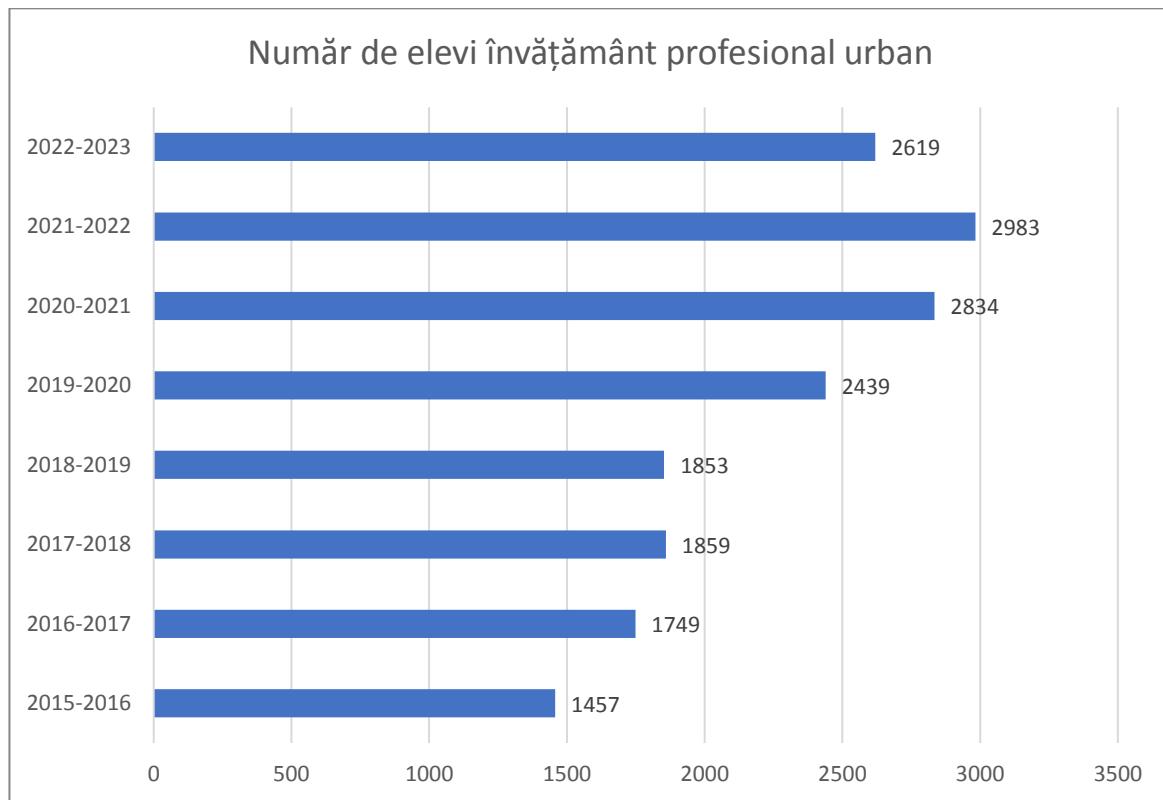

Figura 5.9. Evoluția numărului de elevi din învățământul profesional în mediul urban (sursa ISJ Neamț)

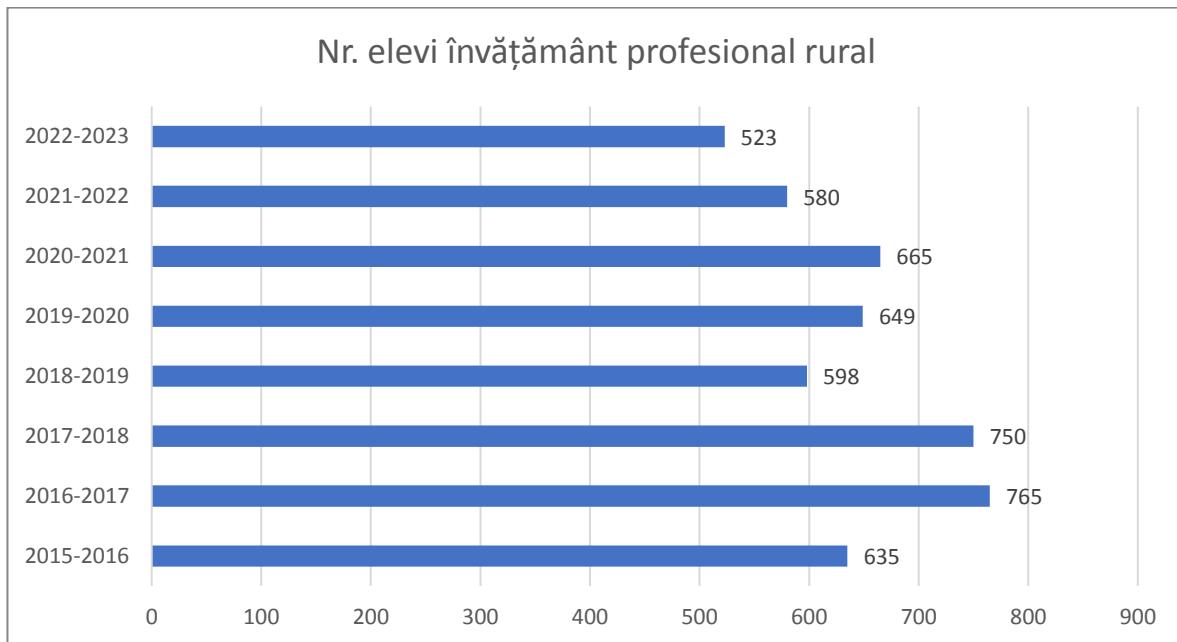

Figura 5.10. Evoluția numărului de elevi din învățământul profesional în mediul rural
(sursa ISJ Neamț)

Figura 5.8, coroborată cu tabelul 5.1 în care se prezintă evoluția numărului de clase de învățământ profesional arată că, deși în acest an școlar numărul total de clase la învățământul profesional nu a scăzut față de anul școlar trecut, numărul de elevi din clase a scăzut.

Pentru unele clase a IX-a învățământ profesional nu s-au ocupat toate locurile alocate, iar la aceasta se adaugă faptul că un număr important de elevi înscriși la învățământul profesional au rămas repetenți în anul școlar 2021-2022 și nu s-au reînscris în acest an școlar.

Modul în care s-a modificat numărul elevilor înscriși în învățământul postliceal, prin școală postliceală și școală de maiștri, este ilustrat în tabelul 5.9 și în figura 5.11.

Tabelul 5.9. Numărul de elevi din învățământul postliceal

Număr elevi învățământ postliceal/ An școlar	Medii de rezidentă	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	2019- 2020	2020- 2021	2021- 2022	2022- 2023
Număr elevi învățământ postliceal	total	1908	1667	1614	1679	1681	1661	1611	1667
	urban	1816	1584	1521	1567	1574	1551	1501	1560
	rural	92	83	93	112	107	110	110	107

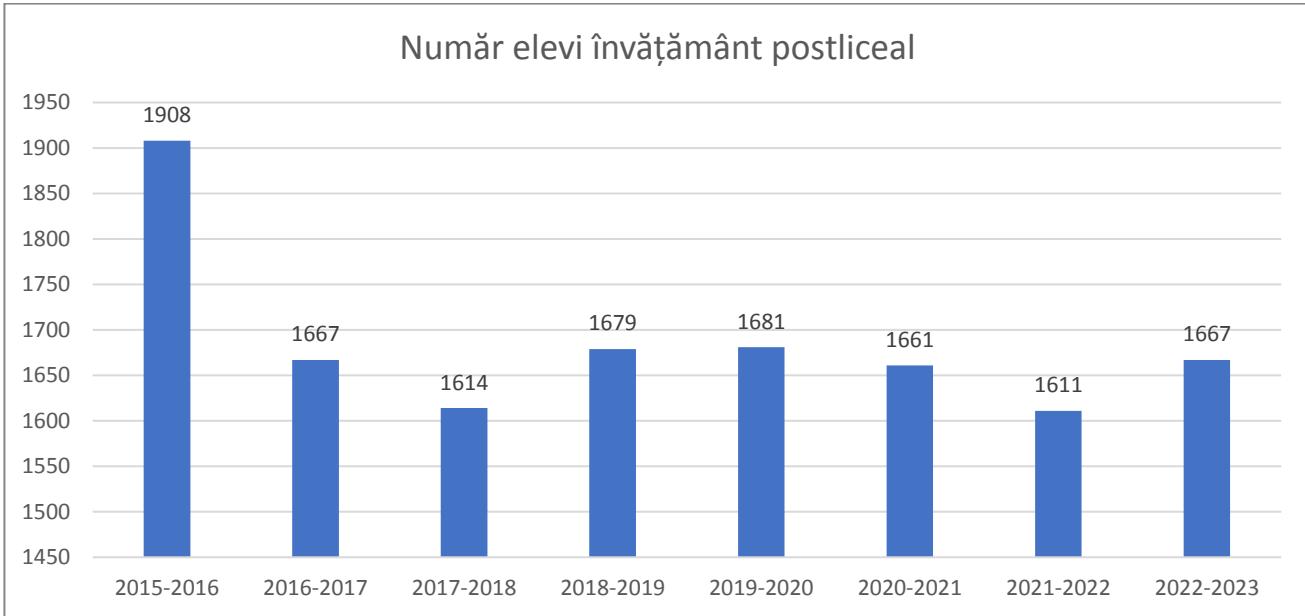

Fig. 5.11. Variația numărului de elevi din învățământul postliceal (sursa DSJ Neamț)

Tabelul 5.9 și figura 5.11 arată o scădere importantă a numărului de elevi din învățământul postliceal după anul școlar 2015-2016, după care numărul elevilor a suferit puține modificări de la an la an, până în anul școlar curent.

Evoluția populației școlare la învățământul profesional și tehnic a fost influențată de următoarele aspecte:

1. Scăderea populației școlare s-a reflectat cu precădere în reducerea planului de școlarizare la învățământul tehnologic.
2. În anul 2003 a fost desființat învățământul profesional și înlocuit cu ŞAM.
3. În anul 2009 au fost desființate ŞAM-urile, iar toți absolvenții clasei a VIII-a au fost dirijați spre liceu.
4. În anul 2012 a fost introdus învățământul profesional cu durata de 2 ani (după clasa a IX-a).
5. În anul 2014 a fost reintrodus învățământul profesional cu durata de 3 ani.
6. În anul 2017 a fost introdus învățământul dual pentru calificări profesionale de nivel 3 (nivel profesional).

În tabelul 5.10 și în figurile 5.12, 5.13 și 5.14. se prezintă modul în care s-a modificat numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a, învățământ de zi, evidențiindu-se numărul de elevi din IPT și distribuția acestora între liceu-filiera tehnologică și învățământ profesional.

Tabelul 5.10. Numărul de elevi înscriși în clasa a IX-a, învățământ liceal și profesional, de zi

Nr. elevi clasa a IX-a zi	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Total	5387	4984	4758	4699	4825	4501	3802	4281
Liceu-filiera teoretică+ vocatională	2042	2052	1982	1991	2106	2024	1729	1838
IPT (liceu-filiera tehnologică + învățământ profesional)	3345	2932	2776	2708	2719	2477	2073	2443
Liceu- filieră tehnologică	2408	1912	1839	1858	1168	1122	1035	1305
Învățământ profesional	937	1020	937	850	1551	1355	1038	1138

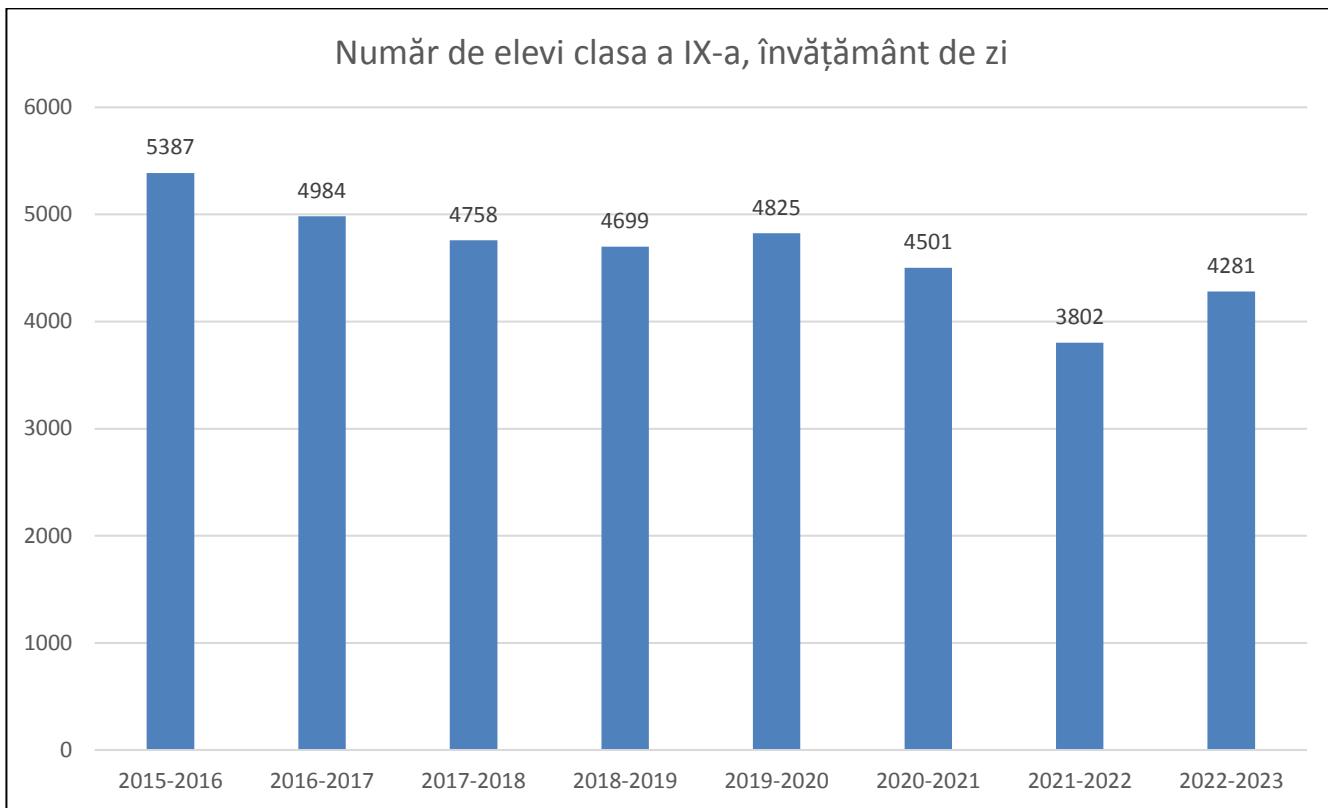

Fig. 5.12 Variația numărului elevilor din clasa a IX-a, învățământ de zi (sursa ISJ Neamț)

Analizând figura 5.12 constatăm tendința descrescătoare a numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a, învățământ de zi, cu o mică excepție în anul școlar 2019-2020, când numărul de elevi ai claselor a IX-a învățământ de zi a fost ușor mai ridicat decât în predevenții doi ani școlari, având în vedere că procentul de promovabilitate a elevilor de clasa a VIII-a a fost mai mare decât în anii școlari precedenți, ca efect al pandemiei.

Cel mai mic număr de elevi înscriși în clasa a IX-a învățământ de zi a fost în anul școlar 2021-2022, pentru că în anul școlar 2020-2021 a fost mai mic numărul elevilor clasei a VIII-a (scăderea nu este cauzată de rara de tranziție de la clasa a VIII-a la clasa a IX-a).

În anul școlar 2022-2023 s-a înregistrat o creștere a numărului de elevi înscriși în clasa a IX-a, bazată pe creșterea numărului de absolvenți ai clasei a VIII-a față de anul școlar precedent. Cu toate acestea, tendința descrescătoare a numărului de elevi din clasa a IX-a învățământ de zi se menține. Numărul de elevi din clasa a IX-a, învățământ de zi, în anul școlar 2022-2023 este doar 79,46% din numărul elevilor de clasa a IX-a, învățământ de zi, din anul școlar 2015-2016.

Pentru piața muncii este foarte importantă ponderea pe care o are învățământul profesional și tehnic din totalul claselor a IX-a, învățământ de zi. Pentru a răspunde cerințelor pieței muncii și pentru o dezvoltare în perspectivă a economiei, numărul de clase și de elevi la începutul ciclului secundar superior, respectiv clasa a IX-a învățământ liceal de zi, filiera tehnologică și clasa a IX-a învățământ profesional/dual trebuie să reprezinte cel puțin 60% din totalul claselor a IX-a, învățământ de zi.

În figura 5.13 este reprezentată distribuția numerică și procentuală a elevilor claselor a IX-a, învățământ de zi. În județul Neamț se respectă ponderea recomandată la nivel național, procentul claselor a IX-a IPT, deși mai mic decât în anul școlar 2015-2016, fiind apropiat de 60%. În anul școlar 2022-2023 în clasele a IX-a IPT sunt înscriși 2443 de elevi, un număr de 1838 de elevi fiind înscriși la filiera teoretică sau vocațională a liceului, învățământ de zi, ceea ce înseamnă că proporția elevilor din IPT, clasa a IX-a zi, este de 57,06%, mai mare decât în ultimii trei ani școlari.

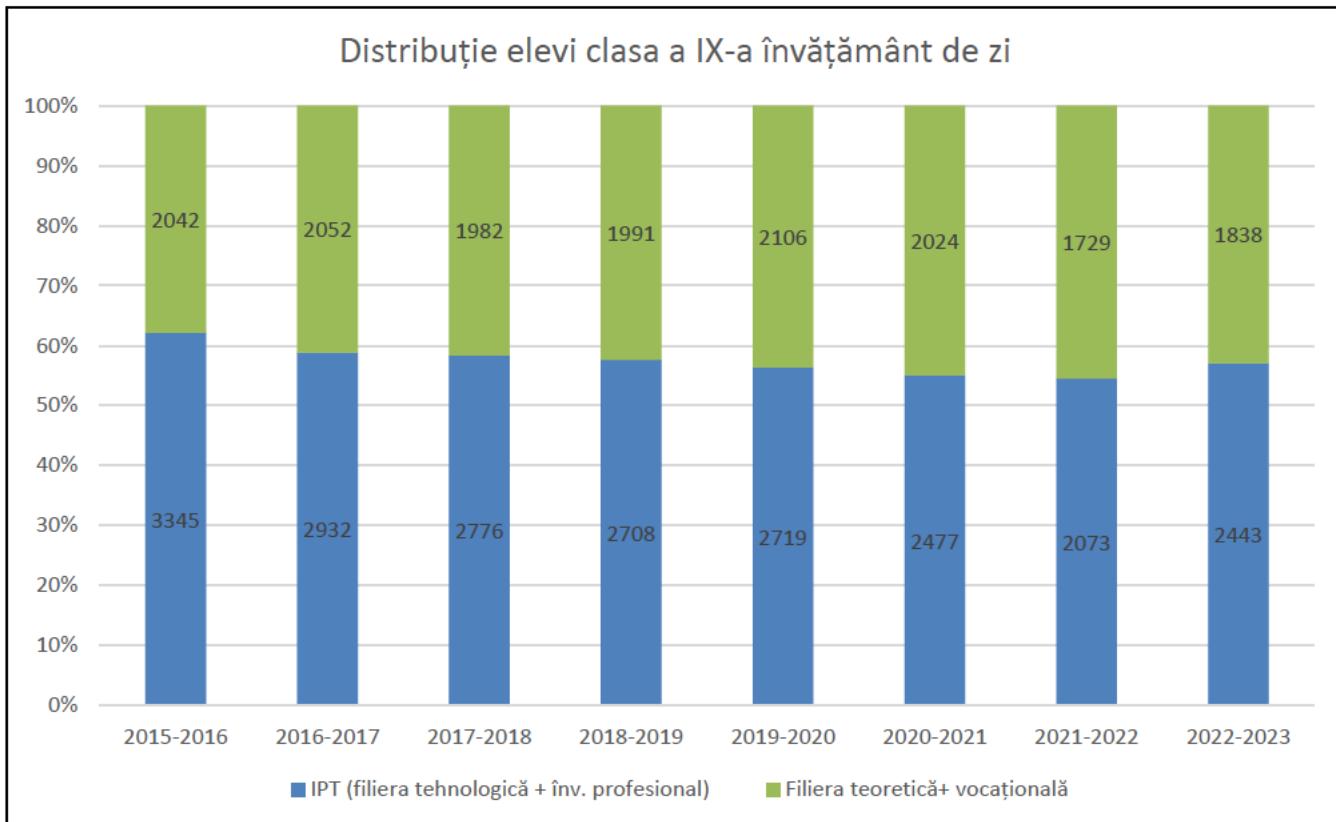

Fig. 5.13 Variația distribuției elevilor din clasa a IX-a, învățământ de zi (sursa ISJ Neamț)

În conformitate cu Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) Nord-Est 2016-2025 (actualizat 2018) o eșalonare orientativă a creșterii valorilor indicatorilor pentru îndeplinirea țintelor în anul școlar 2024 -2025, pentru județul Neamț este aceeași ca pentru întreaga regiune Nord-Est, prezentată în tabelul următor.

Tabelul 5.11. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (sursa PRAI Nord-Est 2016-2025)

Județul	Indicator	Valoarea indicatorului în anul școlar (ponderea elevilor cuprinși la începutul anului școlar)		
		2022-2023	2023-2024	2024-2025
Neamț	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic, de zi + învățământ profesional	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	35%	35%	35%
Regiunea Nord - Est	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic, de zi + învățământ profesional	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	35%	35%	35%

Notă: Indicatorii și valorile acestora se referă la învățământ de zi, de masă, de stat

Se constată că, în acest an școlar, deși ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional/dual este mai mare decât în ultimii trei ani școlari, încă nu a atins valoarea prognozată, de 60%.

Analizând valorile din tabelul 5.10 se constată că în acest an școlar ponderea elevilor înscriși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) este de 26,58%.

În perioada 2015-2022, cea mai mare pondere a învățământului profesional la clasa a IX-a, învățământ de zi, s-a înregistrat în anul școlar 2019-2020, cu valoarea de 32,14%.

Distribuția elevilor din clasa a IX-a învățământ IPT de zi în perioada din anul școlar 2015-2016 și până în acest an școlar este prezentată în figura 5.13.

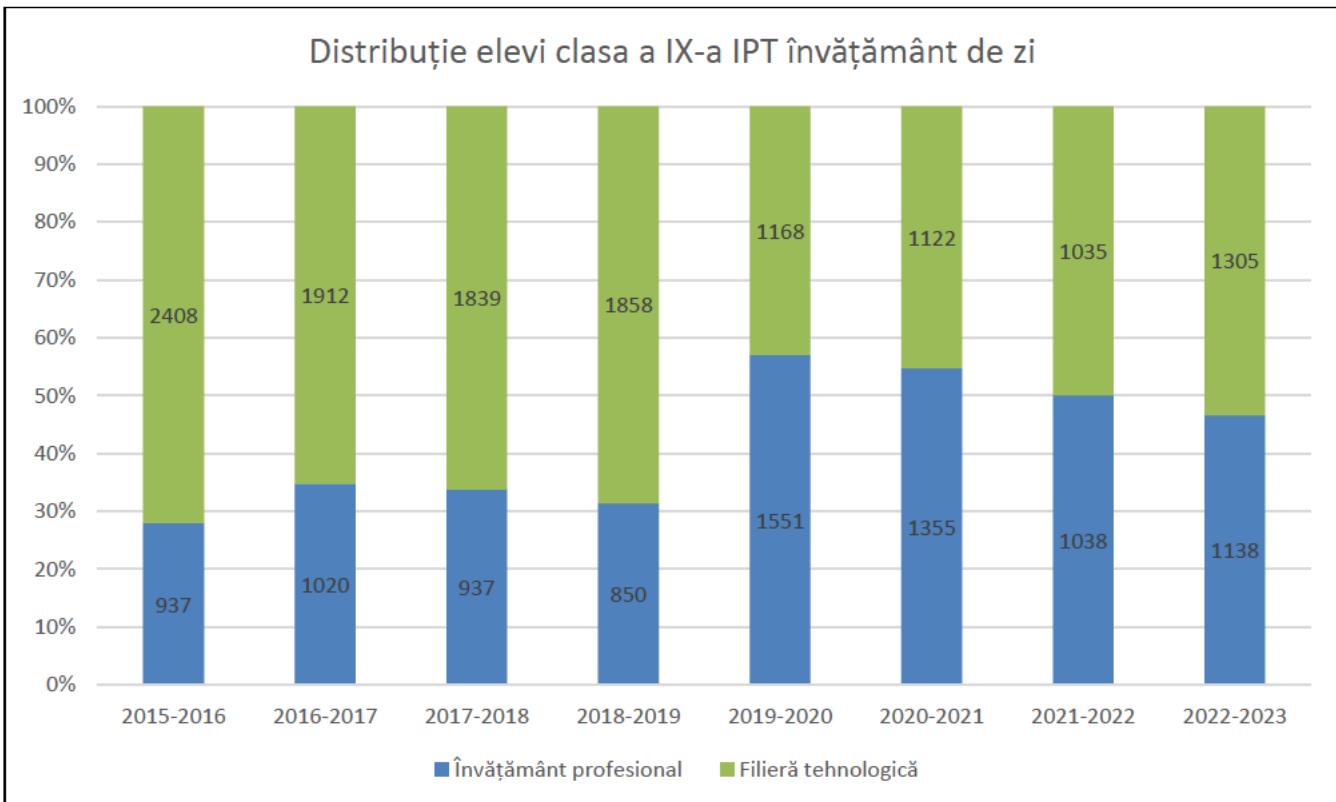

Fig. 5.14 Structura distribuției elevilor din clasa a IX-a IPT, învățământ de zi (sursa ISJ Neamț)

În tabelul 5.12 și în figura 5.15 se prezintă evoluția numărului de clase și de elevi din învățământul dual.

Învățământ dual Nivel 3 de calificare	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Număr clase	2	3	5,5	7	8,5
Număr elevi	56	76	130	161	160

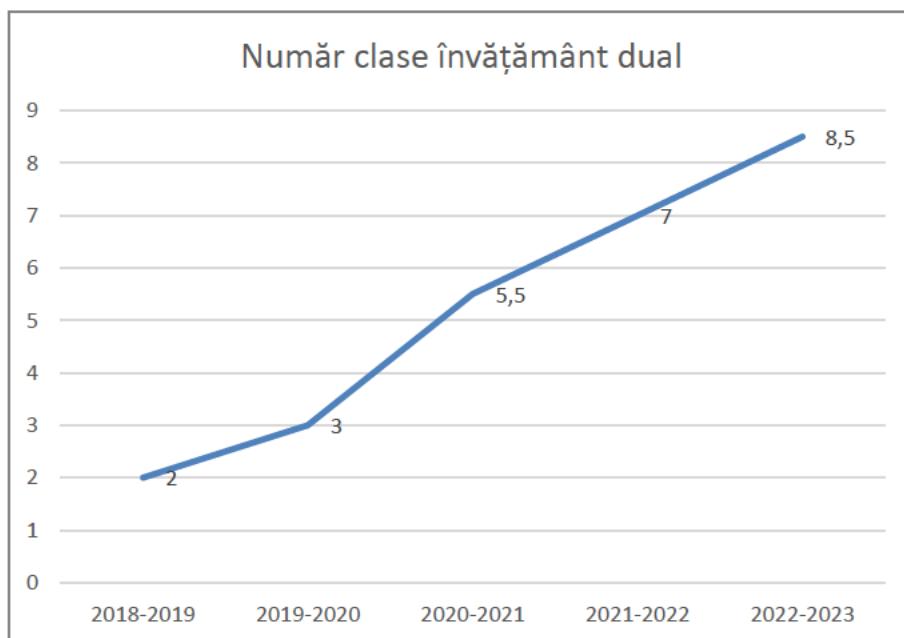

Figura 5.15. Evoluția numărului de clase de învățământ dual (sursa ISJ Neamț)

Se constată creșterea interesului operatorilor economici din județul Neamț pentru această formă de organizare a pregătirii elevilor pentru o calificare de nivel 3, conform Cadrului Național al Calificărilor. Numărul de clase de învățământ dual a cunoscut o creștere de la an la an.

În concluzie, chiar dacă ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic, de zi și învățământ profesional se apropie de ținta stabilită, trebuie ca în anii școlari următori să crească ponderea învățământului profesional și dual. Acest lucru este însă condiționat, pe de o parte, de solicitările operatorilor economici din județul Neamț de școlarizare în învățământul profesional și dual și, pe de altă parte, de lipsa de interes sau de posibilități (pe bază de criterii obiective) din partea unităților școlare în obținerea autorizării pentru noi calificări profesionale, cerute de operatorii economici.

5.3. Indicatori de intrare

5.3.1. Numărul de elevi ce revine la un cadru didactic

Acest indicator, calculat prin raportare la numărul de norme didactice, oferă un indiciu în legătură cu eficiența utilizării resurselor și calitatea actului didactic. Reducerea sa până la o limită rezonabilă poate să asigure creșterea eficienței fără să afecteze calitatea demersului didactic. Indicatorul poate deveni critic din perspectiva declinului demografic și a introducerii finanțării per elev, presând în direcția măsurilor de concentrare a resurselor în școli viabile.

Pentru anul 2023-2023, la învățământul profesional și tehnic, numărul mediu de elevi într-o clasă este 23,11 de elevi iar numărul de elevi care revine unei norme didactice este 13,06 în ușoară scădere față de ultima perioadă. Acest fenomen poate fi explicat de reducerea numărului maxim de elevi într-o clasă la învățământul tehnologic de la 28 la 24 de elevi.

5.3.2. Resursele umane din IPT

Numărul de norme didactice pentru cadrele didactice care predau discipline tehnologice este de 514,49 în anul școlar 2022-2023, dintre care 50,18 norme în învățământul gimnazial (disciplina Educație tehnologică și aplicații practice) și 464,31 norme cadre didactice de specialitate în învățământul profesional și tehnic (discipline tehnice-289,43 norme și pregătire instruire practică-174,88 norme).

În tabelele 5.13, 5.14 și 5.15, respectiv în figurile 5.16., 5.17 și 5.18. se prezintă numărul de norme la disciplinele tehnologice și distribuția acestora pe categorii de personal didactic în anul școlar 2022-2023. În învățământul gimnazial se studiază disciplina Educație tehnologică și aplicații practice, predată de cadre didactice care au această specializare, iar în învățământul liceal-filiera tehnologică, profesional și postliceal, curriculumul de specialitate din aria curriculară „Tehnologii” constă în ore de teorie, laborator tehnologic și instruire practică specifice domeniului și calificării profesionale, predate de profesori de discipline tehnice și profesori de instruire practică/maiștri instructori.

Tabelul 5.13. Număr de norme la disciplina Educație tehnologică și aplicații practice, an școlar 2022-2023

Disciplina Educație tehnologică și aplicații practice: 50,18 norme				
Număr norme titulari	Număr norme suplinitori calificați	Număr norme suplinitori necalificați	Număr norme personal pensionat	Număr norme personal asociat
40,34	6,18	3,33	0	0,33

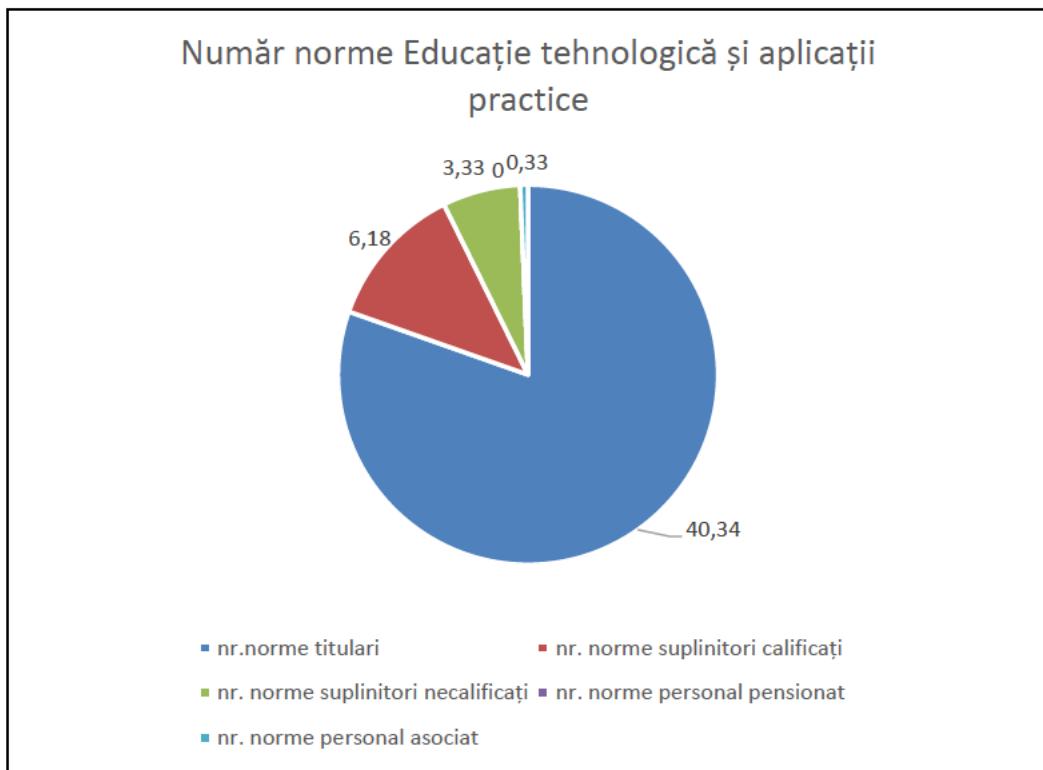

Figura 5.16. Distribuția numărului de norme la disciplina Educație tehnologică și aplicații practice, an școlar 2022-2023 (sursa ISJ Neamț)

Norme în învățământul profesional și tehnic, liceal, profesional și postliceal:

Tabelul 5.14. Număr de norme la discipline tehnice, an școlar 2022-2023

Discipline tehnice: 289,43 norme				
Număr norme titulari	Număr norme suplinitori calificați	Număr norme suplinitori necalificați	Număr norme personal pensionat	Număr norme personal asociat
247,04	28,62	4,88	5,28	3,64

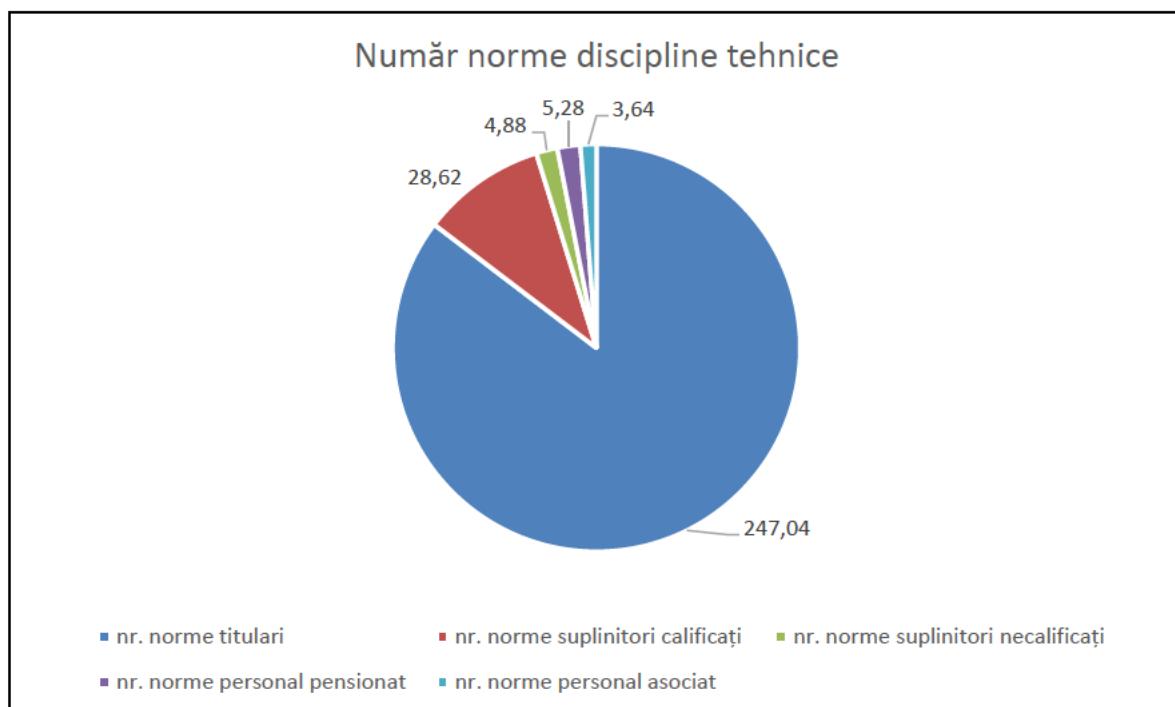

Figura 5.17. Distribuția numărului de norme la discipline tehnice, învățământ profesional și tehnic, an școlar 2022-2023 (sursa ISJ Neamț)

Tabelul 5.15. Număr de norme de pregătire instruire practică, an școlar 2022-2023

Pregătire instruire practică: 174,88 norme				
Număr norme titulari	Număr norme suplinitori calificați	Număr norme suplinitori necalificați	Număr norme personal pensionat	Număr norme personal asociat
96	57,9	4,96	8,13	7,89

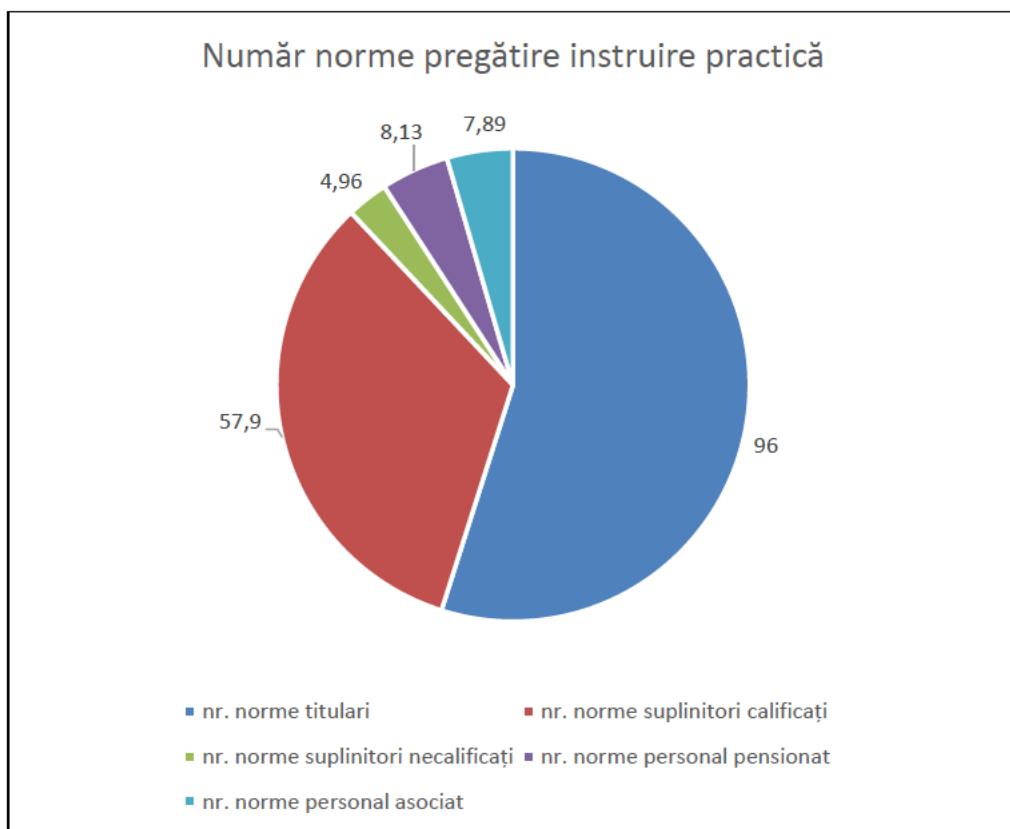

Figura 5.18. Distribuția numărului de norme de pregătire instruire practică, învățământ profesional și tehnic, an școlar 2022-2023 (sursa ISJ Neamț)

Numărul de norme ocupate de personal didactic calificat constituie 97,44 % din total, dintre care normele didactice asigurate de didactice angajate cu statut de titular constituie 74,52% din total. Resursa umană calificată asigură un învățământ tehnologic de calitate, iar cadrele didactice titulare aduc stabilitate și continuitate.

Dintre cadrele didactice care predau discipline tehnologice, 301 au gradul didactic I și 6 au titulul științific de doctor.

Se înregistrează o lipsă de personal didactic pentru pregătire instruire practică, iar o parte din orele de acest tip sunt predate de profesorii care predau și discipline tehnice, de personal didactic pensionat sau asociat.

Schimbările accelerate introduse de reformele din ÎPT, pe de o parte, și cele din mediul economic și social, pe de altă parte, impun un efort susținut de adaptare din partea profesorilor. Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze atât competențele metodice cât și actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Pe de altă parte, ponderea importantă a populației ocupate în educație obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate de atenuare a impactului reducerilor de activitate datorate reducerii populației școlare și a reformei din învățământul tehnologic, în vederea facilitării restructurării ofertei

școlare: facilitarea mobilității, programe de formare continuă și reconversie profesională pentru cadrele didactice.

Pentru facilitarea adaptărilor la schimbările din sistem este necesară, ca măsură de fond, anticiparea evoluției personalului didactic și adoptarea, în cadrul unei strategii pe termen lung, a unor măsuri însوțitoare, ținând cont de efectele combinate ale reducerii populației școlare și restructurării planurilor de școlarizare din ÎPT pentru adaptarea la nevoile de calificare.

5.3.3. Resurse materiale și condiții de învățare

În anul școlar 2022-2023, în județul Neamț, învățământul profesional și tehnic este organizat în 32 de unități de învățământ cu personalitate juridică (26 de stat și 6 unități de învățământ particulare), astfel:

- 8 colegii tehnice și tehnologice (de stat) în mediul urban;
- 13 licee (12 de stat și 1 privat), dintre care 7 sunt în mediul urban și 6 sunt în mediul rural;
- 6 școli postliceale 1 de stat și 5 privat, în mediul urban;
- 5 școli profesionale (de stat, din care una de învățământ profesional special), în mediul rural.

Viabilitatea unităților de învățământ tehnologic din mediul rural va depinde de modul de a atrage elevii; știut fiind faptul că e greu de realizat clase cu efective de 24 de elevi în mediul rural.

În bazinile demografice în care se constată o evoluție negativă a populației școlare se va stabili menținerea acestor unități care prezintă resurse umane și materiale specializate și parteneriate viabile.

Unitățile de învățământ care nu se încadrează în cerințele de calitate și nu dispun de autorizări/acreditări, vor fi obiectul restructurării în următorii ani, iar pentru asigurarea cuprinderii tuturor elevilor afectați se va apela la transportul școlar.

Unitățile de învățământ profesional și tehnic din județ dispun de ateliere și laboratoare conform calificărilor profesionale pe care le oferă, dar cele mai multe sunt insuficiente dotate sau dotările sunt uzate fizic și moral, înnoirile realizate fiind, de cele mai multe ori, rodul eforturilor depuse de conducerile acestor unități școlare și de cadrele didactice care predau disciplinele tehnice de specialitate și instruirea practică în atragerea de sponsorizări din partea operatorilor economici.

Colegiul Tehnic de Transporturi din Piatra-Neamț se află în plin proces de reabilitare, modernizare și dotare, prin proiectul "Reabilitare, modernizare și dotare Colegiul Tehnic de Transporturi", Programul Operațional Regional 2014-2020, realizat de Primăria Piatra-Neamț. Obiectivul general al acestui proiect este îmbunătățirea calității infrastructurii, a dotărilor și a procesului educațional în cadrul unității de învățământ. Corpul principal al școlii și atelierele școlare vor fi reabilitate total pe exterior și în interior. Pentru ateliere și sălile de clasă au fost achiziționate mobilier, echipamente și materiale didactice noi. De asemenea, vor fi modernizate instalații electrice, termice, sanitare și pentru detecția și stingerea incendiilor. Valoarea totală a proiectului este de 14.005.597,62 lei, din care 11.904.757,99 lei reprezintă valoarea eligibilă nerambursabilă din FEDR și 1.820.727,67 lei reprezintă valoarea eligibilă nerambursabilă din bugetul național. Termenul de finalizare pentru acest proiect este sfârșitul anului viitor.

Reabilitarea, modernizarea și echiparea Liceului Tehnologic „Vasile Sav” din Municipiul Roman, se realizează printr-un proiect implementat de Primăria Municipiului Roman prin Programul Operațional Regional 2014-2020. Valoarea totală a proiectului este de 22.257.226,95 lei, iar durata de implementare a Proiectului este de 26 luni (1 septembrie 2021 – 31 octombrie 2023). Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea calității infrastructurii de educație din municipiul Roman și dezvoltarea infrastructurii de educație și formare, prin reabilitarea, modernizarea și echiparea Liceului Tehnologic "Vasile Sav" și prin dobândirea de competențe, în scopul creșterii gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții, în vederea creșterii rolului educațional și social al acestuia în Municipiul Roman.

La Liceul „Gh. Ruset Roznovanu” din Roznov, se implementează proiectul „Extindere liceu tehnologic prin construire corp nou”, beneficiar fiind primăria orașului Roznov. Proiectul are o valoare de 7.213.377,50 lei. Prin proiect, până la data finalizării, 31.12.2023, se vor executa lucrări de construcții și se vor achiziționa echipamente în vederea creării condițiilor necesare desfășurării optime a procesului educațional.

La Liceul Tehnologic „Ion Creangă” din comuna Pipirig este în implementare proiectul Modernizarea infrastructurii educaționale a Liceului Tehnologic ” Ion Creangă”, comuna Pipirig, finanțat prin POR 2014-2020. Până în acest moment s-a construit o clădire nouă, modernă, pentru elevii de la învățământul liceal și profesional, recepția la terminarea lucrărilor fiind efectuată în luna august 2022. Urmează achiziția dotărilor pentru ateliere și sălile de clasă.

La Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra-Neamț se implementează în perioada 2020-2022 două proiecte POCU (proiectul Consiliere și orientare, practică și angajare și proiectul Job-ul de mâine asigurat prin consolidarea competențelor profesionale practice azi) prin care se va realiza creșterea participării la programe de învățare la locul de muncă a elevilor și dotarea laboratoarelor scolii pentru toate calificările.

Dotarea informatică a școlilor din județ s-a îmbunătățit, astfel că toate unitățile de învățământ profesional și tehnic au cabinete de informatică, sunt conectate la internet și au resursa umană de specialitate. Liceele tehnologice au implementat proiecte în cadrul programului ROSE și, în cadrul acestor proiecte, au fost achiziționate echipamente IT nu doar pentru elevi, ci și pentru unitățile școlare.

5.4. Indicatori de proces

5.4.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziei și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Acste structuri sunt:

-La nivel regional: Consorțiul Regional (CR) - organism consultativ al Consiliului de Dezvoltare Regională

-La nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) - ca organism consultativ al Inspectoratelor școlare județene.

-La nivelul școlilor: Consiliile de administrație.

Principalele atribuții în procesul de planificare în ÎPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

-Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.

-Consorțiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor Regionale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI).

-CLDPS: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor Locale de Acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare.

-Consiliile de administrație: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS).

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- finanțarea învățământului preponderent centrat pe activitățile curente pe termen scurt și foarte puțin pe nevoie și prioritățile pe termen lung;
- antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;
- implicarea slabă a partenerilor din consiliile de administrație ale școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum în dezvoltare locală (CDL - componentă importantă a planului de învățământ la învățământul liceal, filiera tehnologică și la învățământul profesional) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor

instruirii (agenții economici, comunitate locală, elevi). Pe lângă multe cazuri de bună practică în acest domeniu, se constată uneori o antrenare redusă sau formală din partea școlilor a agenților economici în elaborarea CDL, motivată adeseori prin interesul scăzut al acestora din urmă.

Un alt aspect de importanță strategică și practică pentru validarea rezultatelor procesului din ÎPT este organizarea și derularea examenelor de certificare, care conform metodologii în vigoare implică obligatoriu implicarea agenților economici ca membri ai comisiilor de examinare.

5.4.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

Standardele de autorizare de funcționare provizorie, standardele de acreditare și standardele de evaluare externă periodică în învățământul preuniversitar sunt, începând din anul școlar 2021-2022, reglementate prin Hotărârea de Guvern nr. 994 din 18 noiembrie 2020, care a abrogat Hotărârea de Guvern nr.21/2007.

Noile standarde păstrează domeniile, dar schimbă o parte dintre criteriile (implicit și indicatorii) pentru asigurarea calității menționate în Legea nr.87/2006 privind asigurarea calității în educație, respectiv:

Domeniul A. Capacitatea instituțională, care rezultă din organizarea internă a infrastructurii disponibile, concretizat prin criterii referitoare la:

- a. Structurile instituționale, administrative și manageriale
 - b. Baza materială și optimizarea utilizării bazei materiale
 - c. Resursele umane și capacitatea instituției de atragere a resurselor umane externe instituției și din afara țării, în condițiile legii
- B. Eficacitatea educațională, care constă în mobilizarea de resurse cu scopul de a se obține rezultatele așteptate ale învățării, concretizată prin criterii referitoare la:
- a. Continutul programelor de studiu
 - b. Rezultatele învățării
 - c. Angajabilitatea
 - d. Activitatea financiară a organizației
- C. Managementul calității, concretizat prin criterii referitoare la:
- a. Strategii și proceduri pentru asigurarea calității
 - b. Proceduri privind inițierea, monitorizarea și revizuirea periodică a programelor și activităților desfășurate
 - c. Proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor învățării, inclusiv de către elevi
 - d. Proceduri de evaluare periodică a calității corpului profesoral
 - e. Accesibilitatea resurselor adecvate învățării
 - f. Baza de date actualizată sistematic, referitoare la asigurarea internă a calității
 - g. Transparența informațiilor de interes public, inclusiv a celor privitoare la programele de studii și, după caz, certificatele, diplomele și calificările oferite
 - h. Funcționalitatea structurilor de asigurare a calității educației, conform Legii
 - i. Acuratețea raportărilor prevăzute de legislația în vigoare.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 993 din 18 noiembrie 2020 privind aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație se aprobă Hotărârea Guvernului nr. 22/2007 pentru aprobarea Metodologiei de evaluare instituțională în vederea autorizării, acreditării și evaluării periodice a organizațiilor furnizoare de educație, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 25 ianuarie 2007, și Ordinul ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului nr. 6.517/2012 privind aprobarea Metodologiei de evaluare externă a

calității educației în învățământul preuniversitar, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 11 din 8 ianuarie 2013.

În conformitate cu HG nr.933 din 18 noiembrie 2020, procesul de acreditare presupune parcurgerea a două etape succesive:

- a) autorizarea de funcționare provizorie;
- b) acreditarea.

Procesul de evaluare externă periodică a calității educației în unitățile de învățământ preuniversitar acreditate se realizează cel puțin o dată la 5 ani.

Procedurile de evaluare externă în vederea autorizării, acreditării și evaluării externe periodice a calității educației se derulează la cerere, pe bază de contract încheiat cu ARACIP, și se finalizează cu emiterea ordinului ministrului educației și cercetării, la propunerea ARACIP, respectiv cu emiterea de către ARACIP a Atestatului privind nivelul de calitate a educației furnizate, după caz, în cazul constatării îndeplinirii standardelor naționale de calitate.

Procedurile de evaluare externă periodică a calității educației se pot derula și la solicitarea altor persoane juridice interesate, precum: Ministerul Educației, inspectoratul școlar, autoritățile publice locale, asociațiile de părinți.

Autorizarea de funcționare provizorie este etapa în care unitatea de învățământ/instituția de învățământ/organizația interesată, pe baza evaluării externe realizate, în condițiile legii, dobândește calitatea de furnizor de educație, prin ordin al ministrului educației și cercetării, la propunerea ARACIP.

Autorizația de funcționare provizorie se acordă pentru fiecare nivel de învățământ, pentru fiecare filieră, profil și specializare/calificare profesională, pentru fiecare program de studii, pe fiecare limbă de predare, pe fiecare formă de învățământ, pe fiecare locație, și conferă dreptul de organizare a admiterii, precum și de organizare și desfășurare a procesului de învățământ.

Ordinul prin care se acordă autorizarea de funcționare provizorie reprezintă și actul de înființare, ca persoană juridică, a unității de învățământ preuniversitar de stat și se comunică autorității publice locale în vederea includerii, de drept, în rețeaua școlară a unității administrativ-teritoriale.

Furnizorii de educație, cu niveluri de învățământ/ specializări/calificări profesionale autorizate să funcționeze provizoriu, fac parte din rețeaua națională de învățământ și au dreptul de a gestiona personal didactic, nedidactic și de cercetare, conform propriei strategii de dezvoltare, de a participa la programe naționale și internaționale și de a gestiona documentele școlare din învățământul preuniversitar, în condițiile legii.

Prin ordinul de acreditare se înființează unitatea de învățământ și se acordă personalitate juridică, după cum urmează:

a) de drept privat și de utilitate publică, pentru unitățile particulare de învățământ preuniversitar, înființate din inițiativa și cu resursele unor persoane juridice de drept privat;

b) de drept privat și de utilitate publică, pentru unitățile de învățământ preuniversitar confesional, înființate din inițiativa, cu resursele și potrivit cerințelor specifice fiecărui cult recunoscut de stat;

c) de drept public, pentru unitățile de învățământ preuniversitar de stat.

Furnizorul de educație acreditat este parte a sistemului național de educație, cu toate drepturile și obligațiile conferite de lege.

Organizațiile furnizoare de educație, cu niveluri de învățământ/specializări/calificări profesionale acreditate, au dreptul de a organiza examene de absolvire și pot emite diplome și/sau alte acte de studii, recunoscute de Ministerul Educației. Elevii din învățământul preuniversitar de stat și particular acreditat se bucură de egalitate în toate drepturile conferite de calitatea de elev.

Furnizorul de educație acreditat se supune din 5 în 5 ani evaluării externe de către ARACIP.

Începând cu anul școlar 2019-2020, unitățile școlare de învățământ profesional și tehnic autorizate/acreditate pot școlariza elevi la toate calificările aferente tipului, stabilite prin OMEN nr. 3122/04.02.2019, privind stabilirea tipurilor de calificări profesionale de nivel 3 și 4 al Cadrului național al calificărilor și a corespondenței dintre acestea din cadrul același profil la învățământul liceal filiera tehnologică și din cadrul învățământului profesional, modificat și completat prin OME nr.3098/07.02.2022.

5.4.3. Serviciile de orientare și consiliere

Absolvenții din învățământul secundar, liceal tehnologic și profesional sunt cei mai vulnerabili în raport cu piața muncii, în această categorie regăsindu-se cel mai mare număr de şomeri. Prin serviciile de consiliere și orientare oferite în cadrul cabinetelor de consiliere psihopedagogică se urmărește creșterea motivației pentru învățare, creșterea gradului de adaptabilitate a elevilor la cerințele pieței muncii și conștientizarea abilităților și aptitudinilor de care dispun.

Principalele activități derulate în cadrul cabinetelor de consiliere psihopedagogică din unitățile de învățământ profesional și tehnic constau în consiliere și orientare individuală și de grup prin oferirea de informații legate de planificarea și dezvoltarea carierei școlare și profesionale.

Discuțiile de grup, interviurile și dezbatările cu elevii sunt axate pe surse media ce pot oferi relații cu privire la piața muncii, continuarea traseului educațional și/sau inserția profesională, oportunități de muncă la nivel local și regional.

Consilierul analizează resursele individuale privind îndeplinirea obiectivelor propuse prin analiza exemplelor, analiza legislației, realizarea unor postere, a unor planuri de afaceri, comentarea unor texte privind meserile specifice femeilor/bărbaților.

În cadrul ședințelor cu părinții, consilierul și dirigintele, împreună cu familiile elevilor, discută despre piața muncii, dinamica pieței muncii, cererea și oferta de muncă, selecția și recrutarea forței de muncă, șomajul și protecția socială, și au loc informări cu privire la cursuri de formare și perfecționare în diverse domenii. Consilierul psihopedagogic sprijină elevii din acest segment al învățământului în actualizarea portofoliului și dosarului personal cu diplome, certificate, documente, CV-uri, scrisori de intenție, simulări de participare la interviuri.

Consilierea individuală se concentrează asupra următoarelor demersuri:

- Aplicarea testelor și chestionarelor în vederea conturării profilului psihoso-socio-profesional al fiecărui elev în parte;
- Sprijinul elevilor în luarea unor decizii corecte privind cariera;
- Continuarea studiilor sau alegerea unui loc de muncă ce se pliază pe profilul fiecărui elev în parte;
- Îndrumarea elevilor spre anumite tipuri de școli sau profesii;
- Acordarea de consultanță cu caracter orientativ prin furnizarea de informații și indicații cu privire la profilul de studiu și ramura de activitate profesională în care elevul are cele mai mari de șanse de dezvoltare și afirmare;
- Realizarea de eseuri despre auto-eficacitate;
- Discuții cu privire la relațiile existente aspirații-imagine de sine – preferințe - interes;
- Analiza priorităților, aspirațiilor, valorilor personale, calităților, punctelor tari/slabe.
- Discuții în vederea creșterii motivației pentru învățare și creșterea gradului de conștientizare a necesității educației pentru adaptarea la viața socială și profesională.

Instrumente și metode utilizate

- Teste și chestionare de investigare a personalității;
- Chestionare și inventare de investigare a intereselor vocaționale;
- Teste de capacitate mentală destinate inteligenței și competenței în domenii specifice;
- Teste de aptitudini și deprinderi (tehnice, matematice, verbale, artistice);
- Teste sociometrice;
- Metode de instruire a elevilor în vederea alegerii carierei;
- Chestionare și teste de autocunoaștere;
- Exerciții de luare de decizii;
- Teste și chestionare de evaluare a intereselor, competențelor și experiențelor personale;
- Exerciții de realizare a unor planuri educaționale și de carieră;
- Exerciții de redactare a CV-ului model european și scrisori de intenții;
- Informații privind ponderea diverselor profesii pe piața muncii.

Rezultatele sondajelor realizate anual de CJRAE Neamț privind opțiunile elevilor din clasa a VIII-a pentru trecerea la învățământul secundar superior indică o creștere a încrederii în șansele de inserție socio-profesională oferite de sistemul de formarea profesională inițială în județul Neamț.

5.5. Indicatori de ieșire

5.5.1. Rata netă de cuprindere (RNC) în sistemul de învățământ și de formare profesională

Rata netă de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ – reprezintă numărul copiilor/elevilor/studenților în grupa de vîrstă oficială de educație, cuprinși în aceste niveluri de educație, ca raport procentual din populația totală din aceeași grupă oficială de vîrstă.

În județul Neamț, în perioada 2015-2020, gradul de cuprindere în învățământ a populației cu vîrstă între 3 și 23 de ani, conform datelor primite de la Direcția Județeană de Statistică, este prezentat în tabelul 5.16 și în figura 5.19.

Tabelul 5.16. Rata de cuprindere a populației în învățământ

Rata de cuprindere/ An școlar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2019-2020
Total	72,40%	72%	72,20%	72,30%
Masculin	70,80%	70,40%	70,50%	70,30%
Feminin	74,10%	73,80%	74%	74,50%

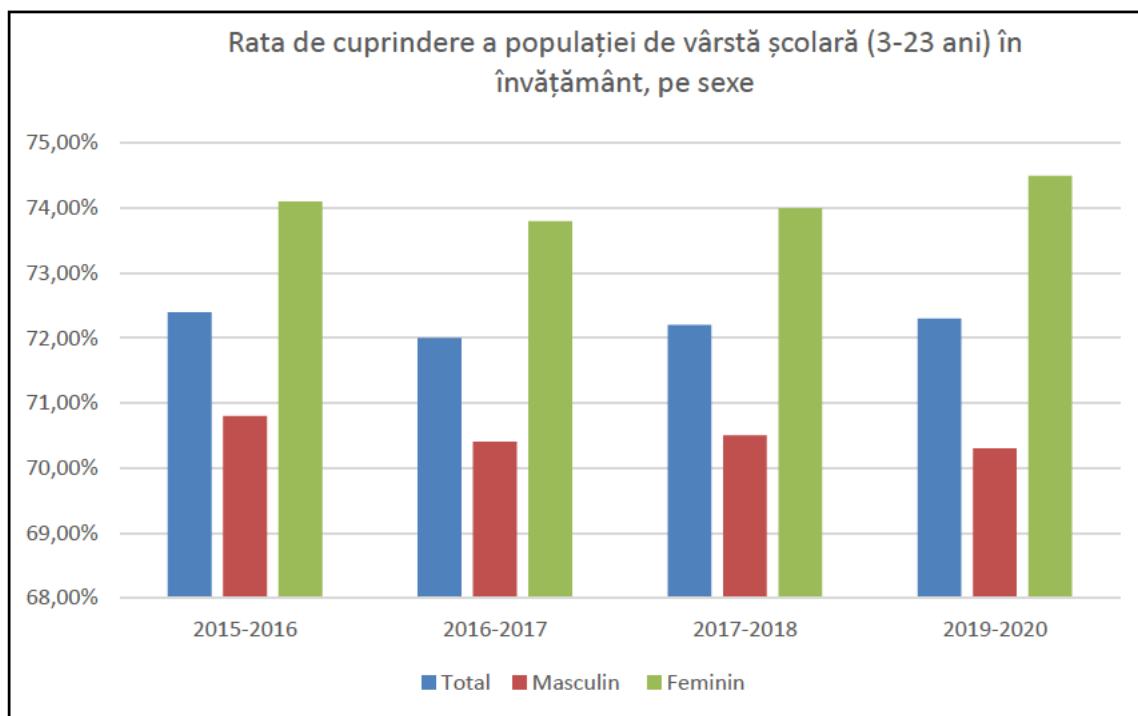

Fig.5.19 Rata de cuprindere în învățământ a populației cu vîrstă 3-23 ani (Sursa DSJ Neamț)

5.5.2. Gradul de cuprindere în învățământ (rata specifică de cuprindere pe vîrste)

Gradul de cuprindere (GC) în învățământ reprezintă procentajul elevilor de o anumită vîrstă cuprinși în sistemul de educație, indiferent de nivelul de educație, din totalul populației de aceeași vîrstă. Acest indicator reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte de vîrstă specifică.

Pentru învățământul profesional și tehnic cea mai mare relevanță o are gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vîrstă 15-18 ani.

Pentru perioada 2015-2018, datele furnizate de Institutul Național de Statistică, incluse în PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat 2018, arată cuprinderea în învățământ a grupei de vîrstă 15-18 ani în județul Neamț și la nivelul regiunii Nord-Est, prezentată în tabelul 5.17 și figurile 5.20- 5.24.

Tabelul 5.17 Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vîrstă 15-18 ani

REGIUNE / JUDET	2015-2016					2016-2017					2017-2018				
	Total	Feminin	Masculin	Urban	Rural	Total	Feminin	Masculin	Urban	Rural	Total	Feminin	Masculin	Urban	Rural
România	78,2	78,5	77,8	156	13,4	77,1	77,9	76,3	156	12,8	77,2	78,1	76,4	156,7	12,8
Nord - Est	74,6	76,1	73,2	198	14,2	74,3	76,1	72,6	199,7	14	73,9	75,4	72,6	200	13,7
Bacău	70	71,9	68,3	186	10,2	68,9	71	66,8	186,9	9,4	68,2	70,2	66,3	186,1	9,4
Botoșani	70,7	73,2	68,2	163	21	71,4	73,2	69,7	166	21,4	71,3	73,7	69,1	165,6	21,9
Iași	78,9	81	76,8	212	18,5	79,3	82,5	76,3	214,6	18,8	79,1	80,6	77,6	217,1	18
Neamț	78,5	78	79	233	14,9	76,9	76,9	76,9	229,4	14,5	72,8	71,8	73,7	218,4	13,4
Suceava	77,5	77,8	77,2	203	8,6	77,3	78,3	76,3	206,6	7,9	78,5	79,7	77,4	211,3	8,1
Vaslui	69	71,4	66,7	188	13,4	68,7	70,9	66,7	189,9	12,5	69,5	72	67,2	191,7	12,5

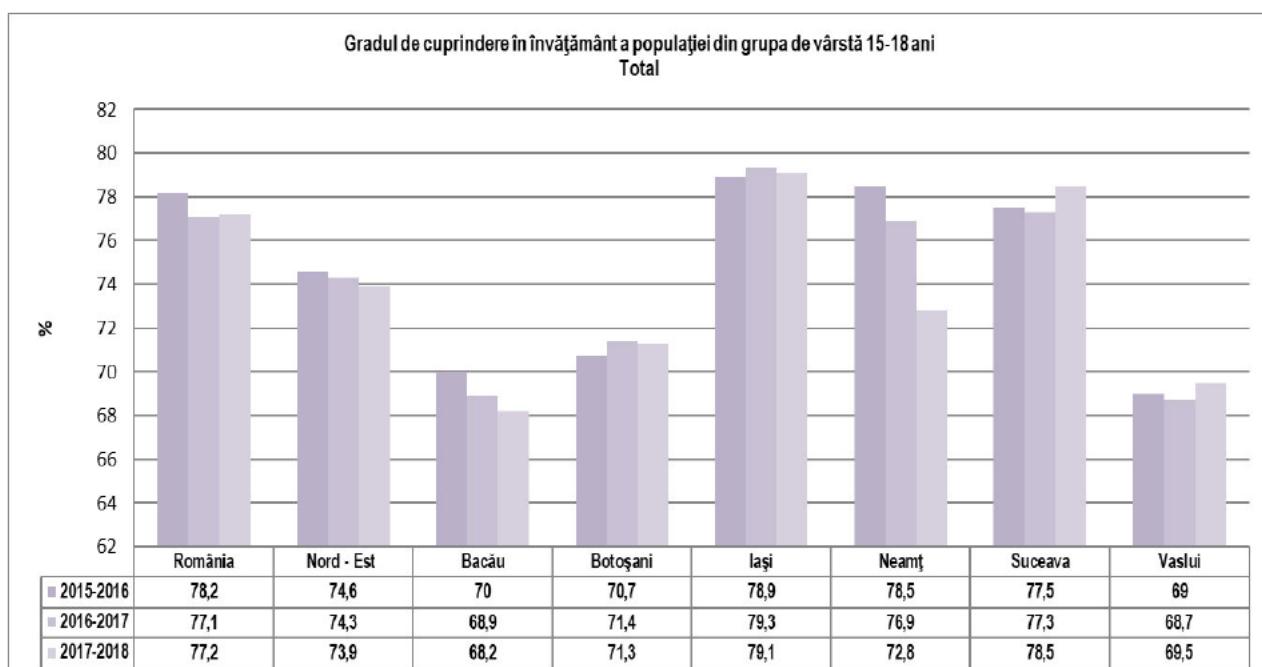

Fig.5.20 Gradul de cuprindere în învățământ a populației cu vîrstă 15-18 ani (sursa INS)

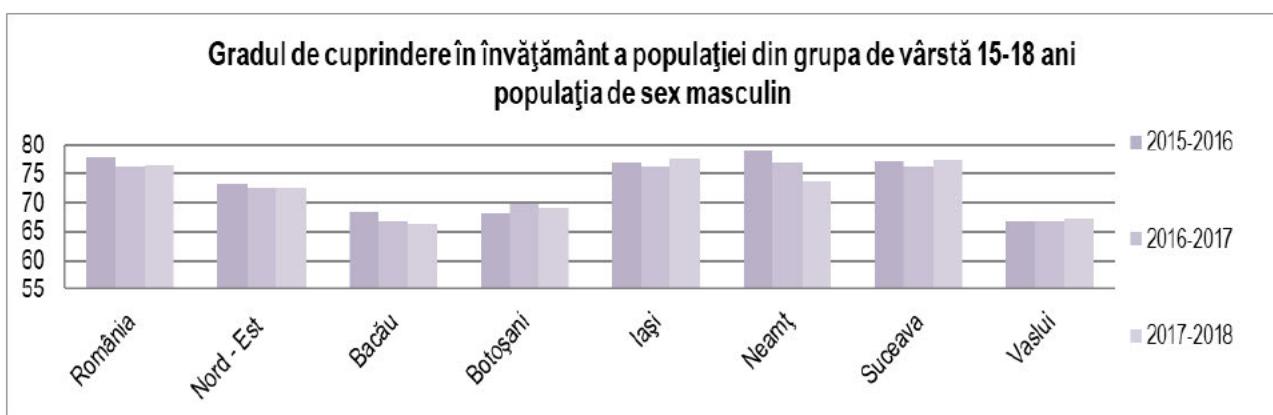

Fig.5.21 Gradul de cuprindere în învățământ a populației de sex masculin cu vîrstă 15-18 ani
(sursa INS)

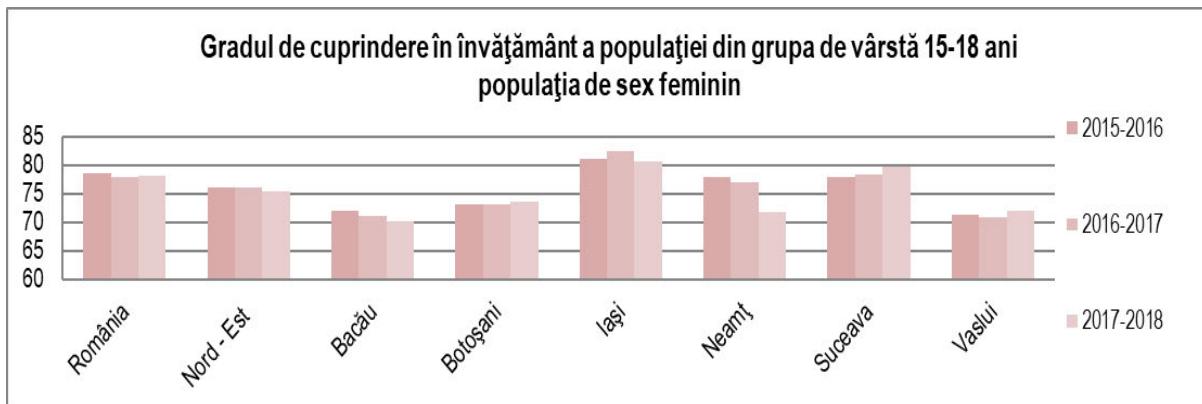

Fig.5.22 Gradul de cuprindere în învățământ a populației de sex feminin cu vîrstă 15-18 ani

(sursa INS)

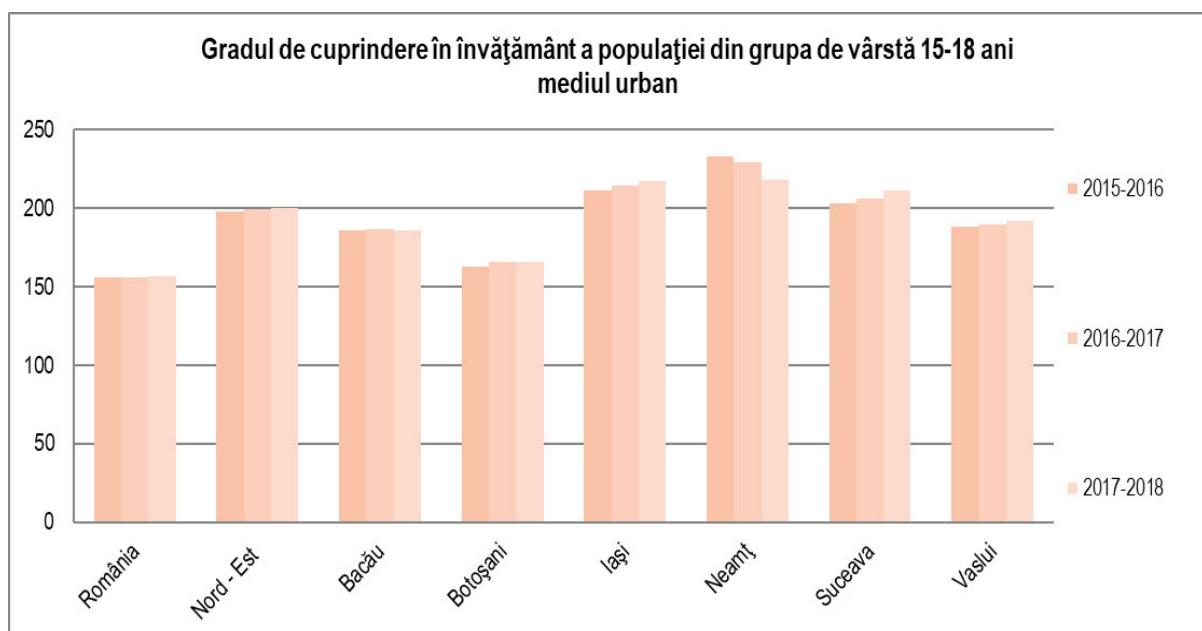

Fig.5.23 Gradul de cuprindere în învățământ a populației din mediul urban cu vîrstă 15-18 ani

(sursa INS)

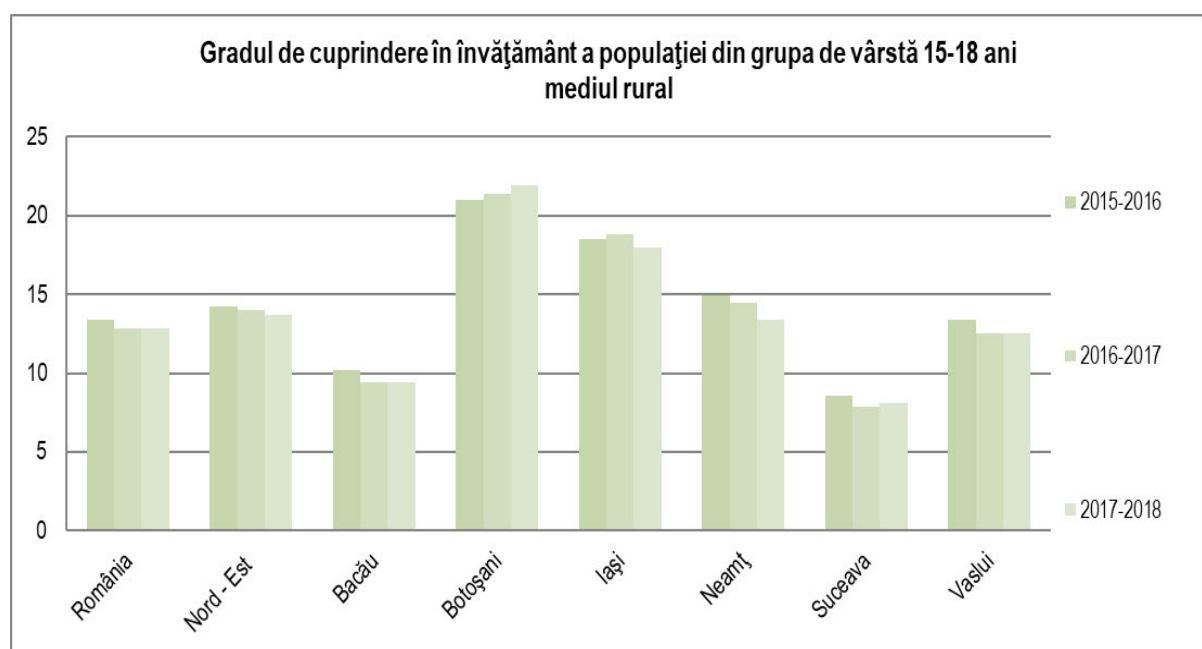

Fig.5.24 Gradul de cuprindere în învățământ a populației din mediul rural cu vîrstă 15-18 ani

(sursa INS)

Analizând datele privind cuprinderea în învățământ a grupei de vîrstă 15-18 ani în perioada 2015-2018, se constată o scădere a ratei de cuprindere în învățământ de la 78,20% la 77,20% la nivel național, de la 74,60% la 73,90% la nivelul regiunii Nord-Est și de la 78,50% la 72,50% în județul Neamț. La nivelul județului Neamț scăderea ratei de cuprindere în învățământ este mai mare în rândul populației feminine (de la 78% la 71,80%). Deoarece majoritatea unităților de învățământ liceal sunt în mediul urban, aici rata de cuprindere depășește 200% (în scădere de la 233% în 2015-2016 la 218,40% în 2017-2018) pe când în mediul rural este sub 15% (în scădere de la 14,90% în 2015-2016 la 13,40% în 2017-2018).

În anul școlar 2015-2016 rata de cuprinderea grupei de vîrstă 15-18 ani la nivel județean era peste nivelul național și regional, în schimb în 2017-2018 a fost sub nivelul național și regional.

5.5.3. Rata abandonului școlar (RAS), pe niveluri de educație ISCED

RAS reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar. Indicatorul măsoară fenomenul abandonului școlar, permitând evaluarea eficienței interne a sistemului de educație. Acesta este totodată un indicator important pentru analizarea și proiectarea fluxurilor de elevi în cadrul unui nivel de educație.

Modul în care au survenit modificări în rata de abandon școlar în județul Neamț, pe niveluri de educație, este prezentat în tabelele 5.18-5.21, respectiv în figurile 5.25-5.28.

Tabelul 5.18. Rata de abandon școlar în învățământul primar

Rată abandon învățământ primar/An școlar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
România	1,70%	1,50%	1,60%	1,60%	1,30%	1,30%
Neamț	1,10%	0,90%	0,80%	1,10%	0,80%	0,80%

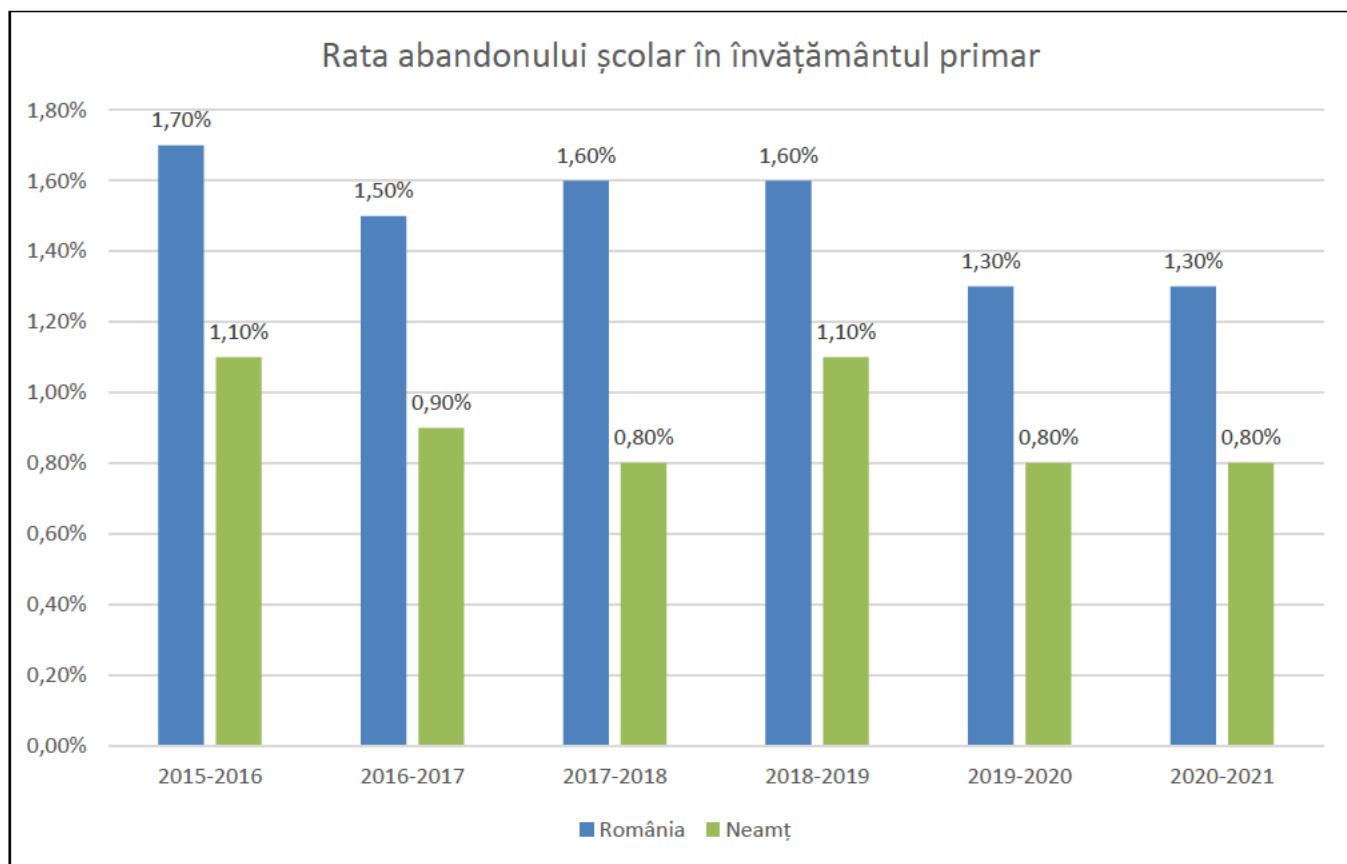

Fig. 5.25. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul primar (sursa INS)

Tabelul 5.19. Rata de abandon școlar în învățământul gimnazial

Rată abandon învățământ gimnazial/An școlar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
România	2,00%	1,80%	1,80%	1,70%	1,30%	1,00%
Neamț	1,40%	1,00%	1,10%	2,10%	0,60%	0,40%

În județul Neamț rata abandonului în învățământul primar a fost în fiecare an școlar mai mică decât cea de la nivel național, fiind cuprinsă între 0,8% și 1,1% între anii școlari 2015-2016 și 2020-2021.

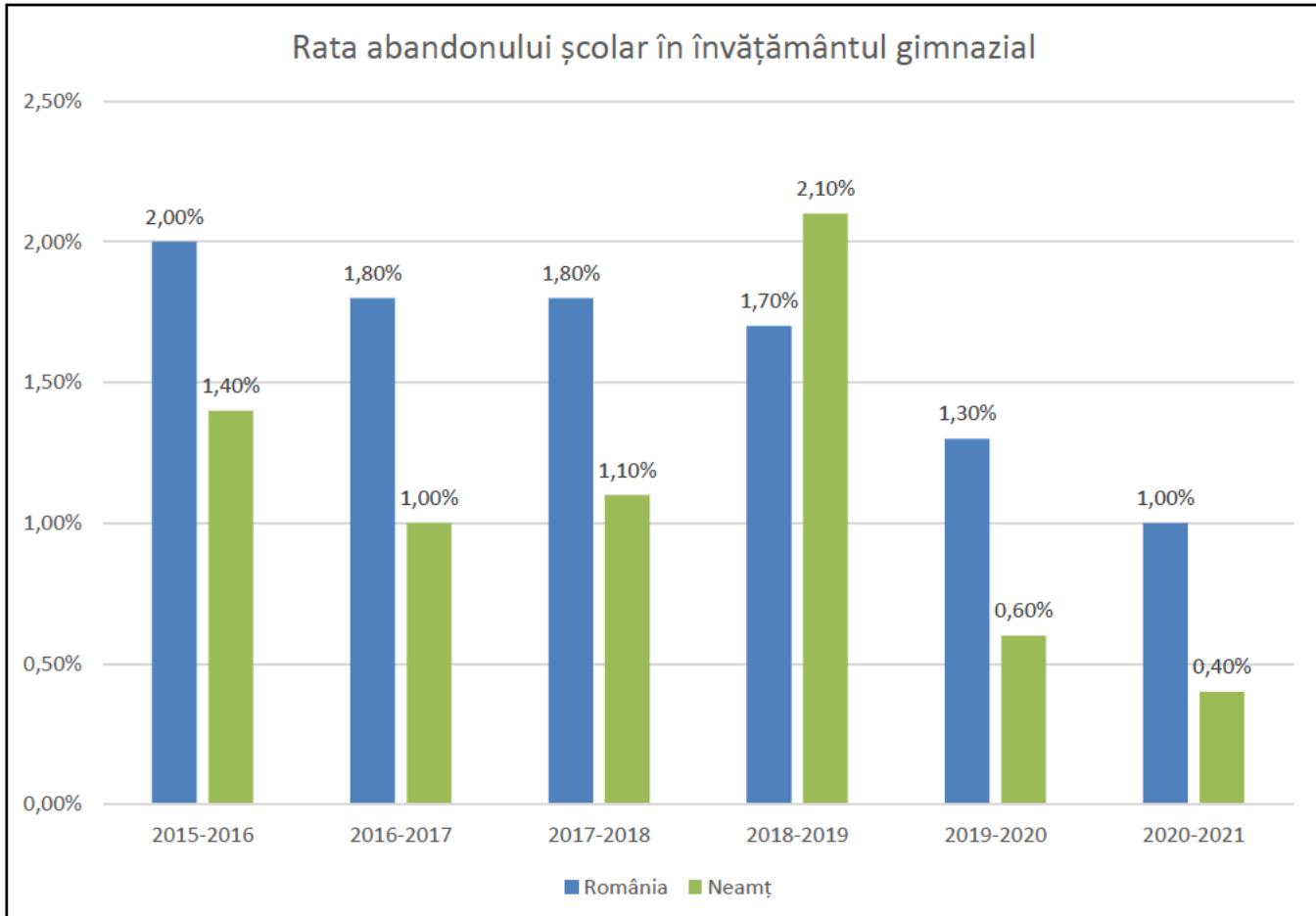

Fig. 5.26. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul gimnazial (sursa INS)

La nivel județean, rata abandonului la nivel gimnazial este mai mică decât la nivel național între anii școlari 2015-2016 și 2020-2021, cu o scădere importantă în anii școlari 2019-2020 și 2020-2021.

Tabelul 5.20. Rata de abandon școlar în învățământul liceal și profesional

Rată abandon învățământ secundar superior (liceal și profesional)/ An școlar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
România	3,60%	2,60%	2,60%	2,60%	2%	1,70%
Neamț	3,60%	2,90%	2,70%	2,30%	2%	2,10%

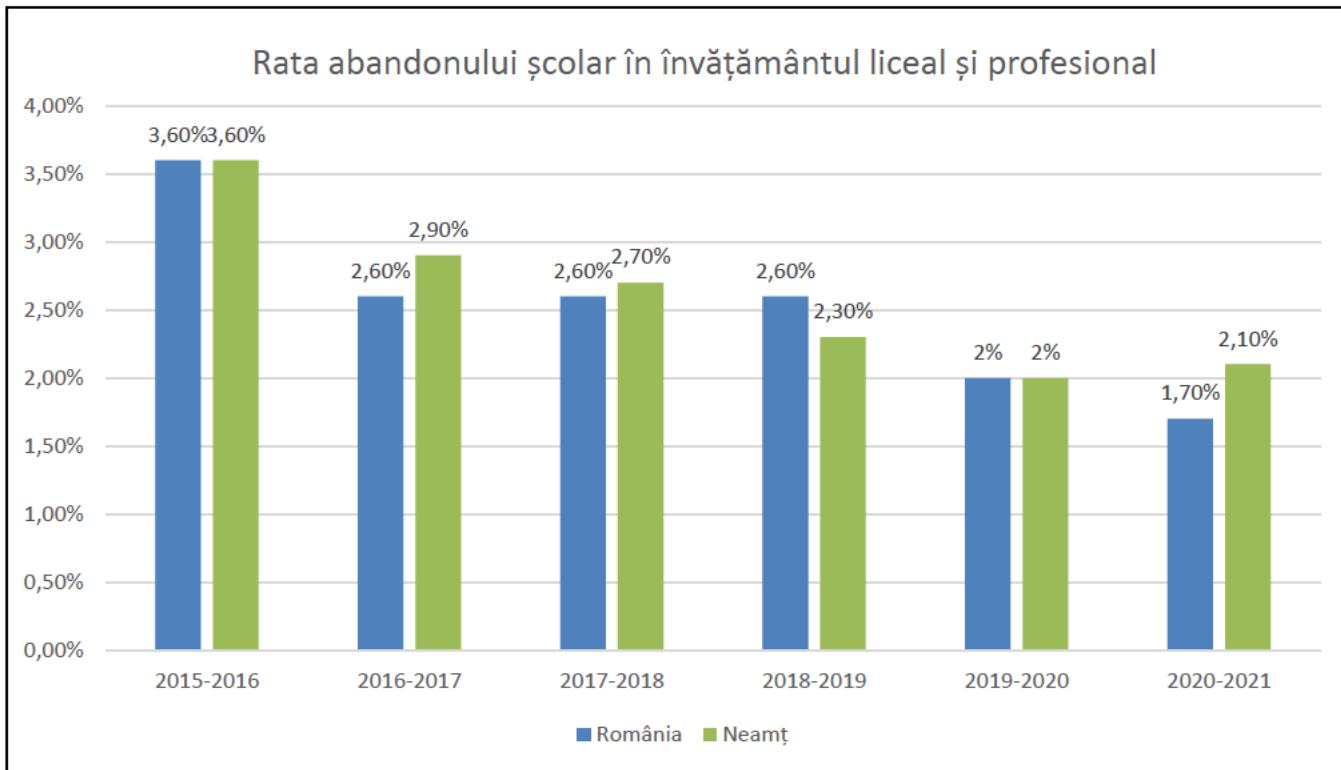

Fig. 5.27. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul liceal și profesional (sursa INS)

În învățământul secundar superior (liceal și profesional), județul Neamț a înregistrat, în general, o rată de abandon școlar comparabilă cu cea de la nivel național, dar cu o creștere îngrijorătoare în anul școlar 2020-2021 față de anul școlar 2019-2020, deși la nivel național a avut loc o scădere în același interval de timp.

Tabelul 5.21. Rata de abandon școlar în învățământul postliceal

Rată abandon învățământ postliceal/ An școlar	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
România	9,70%	10%	9,20%	9,70%	7,50%	7,10%
Neamț	10,20%	12,20%	11,20%	15,10%	8,40%	10,70%

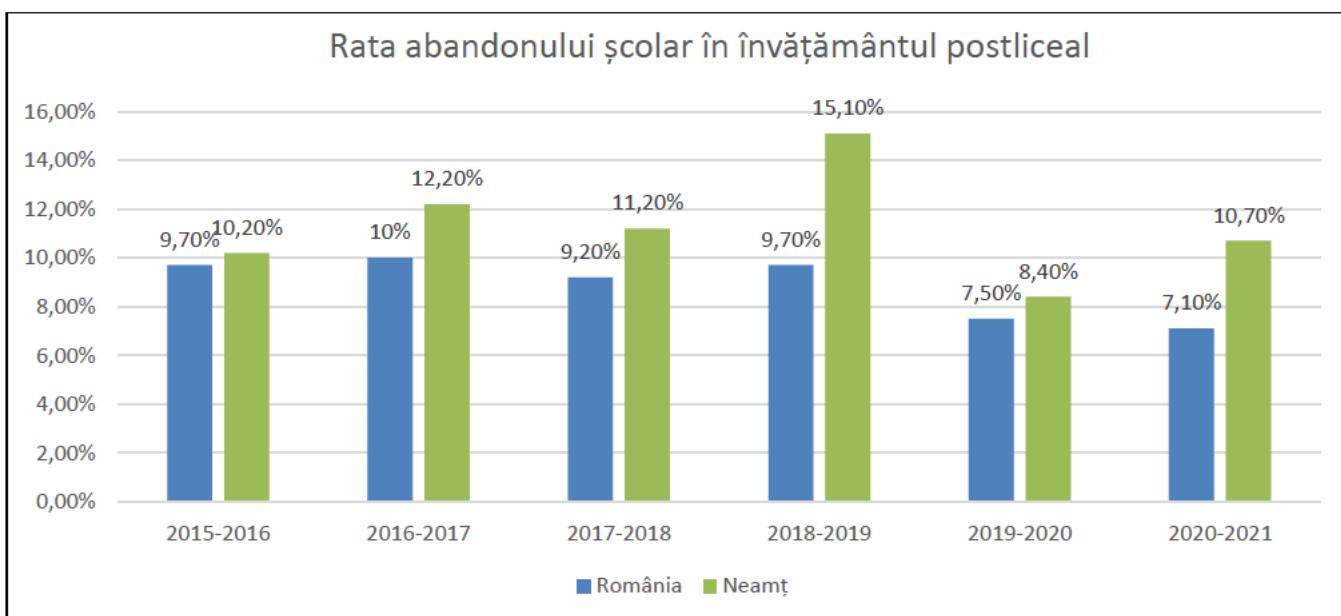

Fig. 5.28. Evoluția ratei abandonului școlar în învățământul postliceal (sursa INS)

În învățământul postliceal, între anii școlari 2015-2016 și 2020-2021, rata abandonului școlar din județul Neamț a depășit rata abandonului de la nivel național. Mai mult, deși la nivel național în ultimii ani rata abandonului școlar la nivel postliceal este în scădere, la nivel județean această rată înregistrează o creștere.

5.5.4. Rata de absolvire (RA), pe niveluri de educație ISCED

Rata de absolvire reprezintă procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vîrstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație. Rata de absolvire este un indicator care reflectă calitatea și eficiența internă a sistemului de educație, dar și rezultatele acestuia.

Pentru analiza modului în care rata de absolvire a conoscut modificări, este relevant ca intervalul de timp analizat să fie mai mare, deoarece au existat modificări legislative privind organizarea învățământului liceal și profesional.

În conformitate cu PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat în 2018, rata de absolvire pe niveluri de educație, pe medii și pe sexe, în perioada cuprinsă între anii școlari 2006-2007 și 2016-2017 în județele regiunii Nord-Est este prezentată în figurile 5.29-5.36.

La nivel gimnazial, situația comparativă între anii școlari 2006-2007 și 2016-2017 pentru regiunea Nord-Est se prezintă în figura 5.29.

Se constată că atât la nivel național, cât și la nivelul județelor din regiunea Nord-Est, rata de absolvire a învățământului gimnazial a scăzut, în schimb scăderea înregistrată la nivel județean nu a fost atât de accentuată, comparativ cu nivelul național și regional.

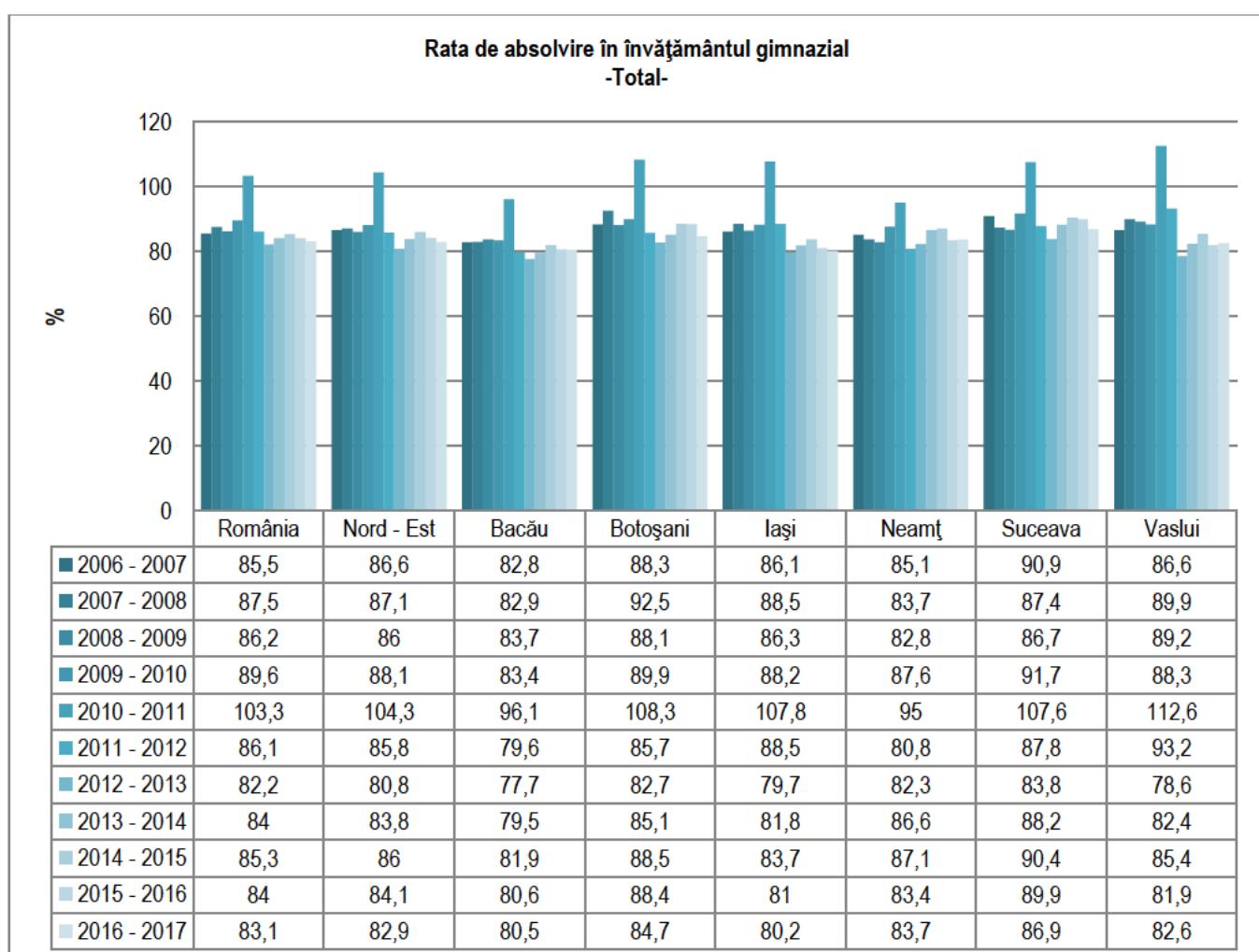

Fig. 5.29. Evoluția ratei de absolvire în învățământul gimnazial (sursa INS)

La nivel liceal, situația comparativă între anii școlari 2006-2007 și 2016-2017 pentru regiunea Nord-Est se prezintă în figura 5.30.

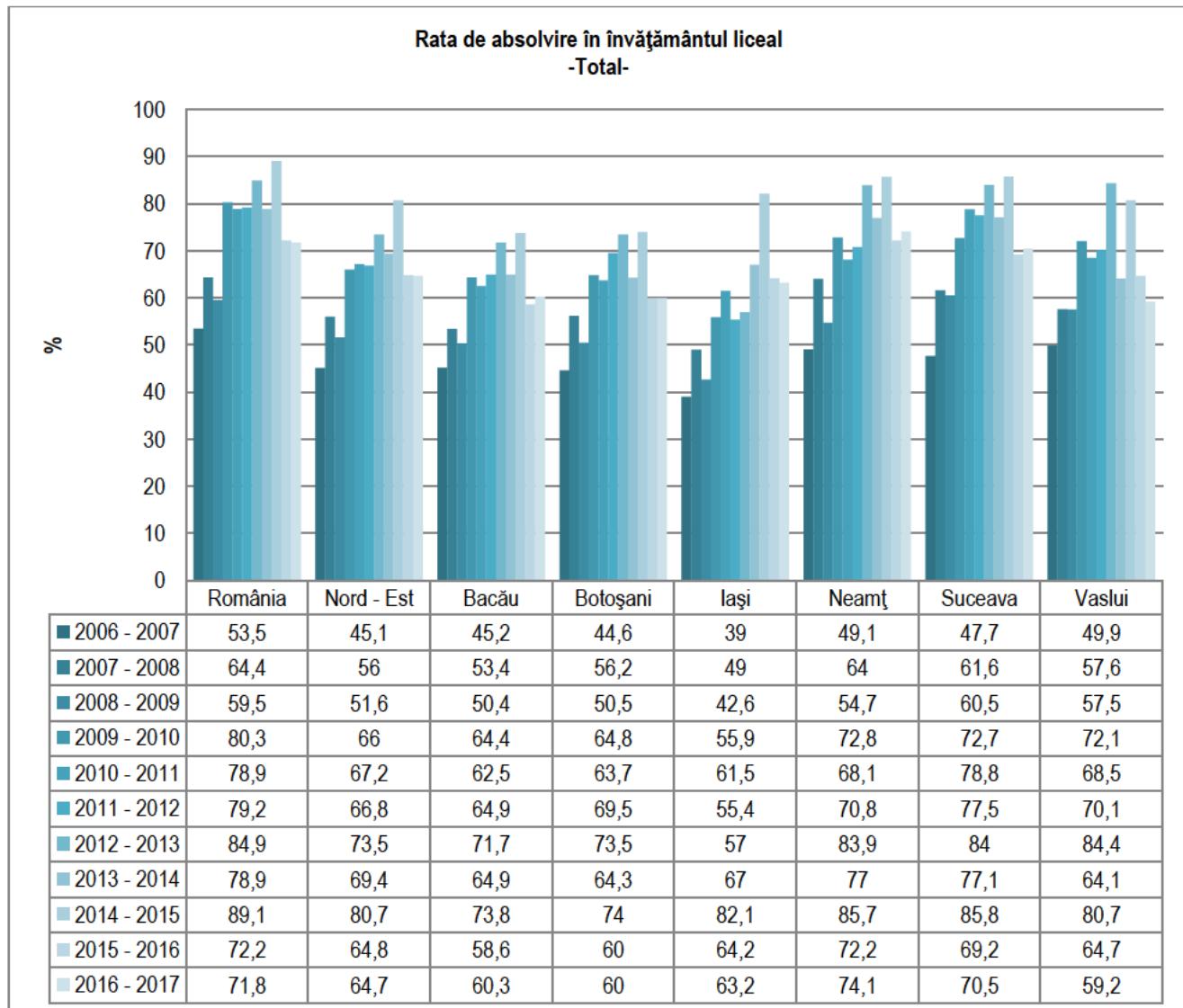

Fig. 5.30. Evoluția ratei de absolvire în învățământul liceal (sursa INS)

În învățământul liceal, atât la nivel național, cât și la nivel regional și județean, rata de absolvire a învățământului liceal a cunoscut o creștere în primii ani din intervalul analizat, după care a scăzut.

La nivel județean, ca și la nivel național și regional, cea mai ridicată rată de absolvire a învățământului liceal s-a înregistrat în anul școlar 2014-2015 (85,7%), după care scăderea a fost accentuată, dar mai puțin gravă decât la nivel regional (72,2 % în 2015-2016), urmată de o ușoară revenire (74,1% în 2016-2017), peste nivelul regional și național.

La nivelul învățământului profesional, modificările care au avut loc în perioada cuprinsă între anii școlari 2006-2007 și 2016-2017 în ceea ce privește rata de absolvire sunt prezentate în figura 5.31.

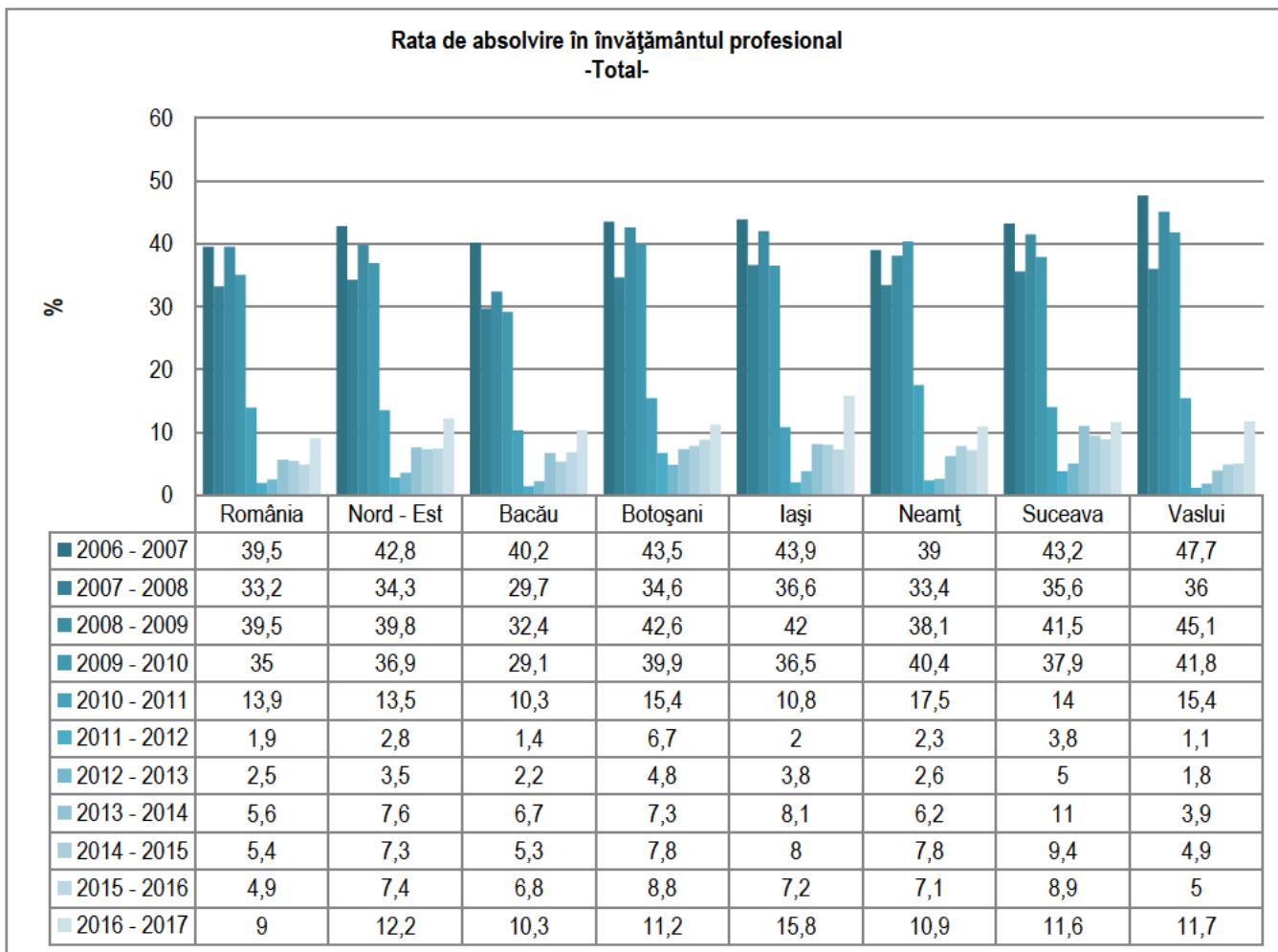

Fig. 5.31. Evoluția ratei de absolvire în învățământul profesional (sursa INS)

În anii școlari 2011-2012 și 2012-2013 s-a înregistrat cea mai mică rată de absolvire a nivelului profesional. Aceasta este o consecință a faptului că în anul 2009 au fost desființate ȘAM-urile, iar toți absolvenții clasei a VIII-a au fost dirijați spre liceu.

După ce în anul 2012 a fost introdus învățământul profesional cu durată de 2 ani (după clasa a IX-a) și apoi în anul 2014 a fost reintrodus învățământul profesional cu durată de 3 ani rata de absolvire a crescut continuu, având valoarea de 10,9 % în 2016-2017 față de 2, 3% în 2011-2012 la nivel județean, mai mare decât valoare înregistrată la nivel național, dar mai mică decât cea de la nivelul regiunii Nord-Est. La nivel regional, doar județul Bacău a înregistrat o valoare mai mică a ratei de absolvire a învățământului profesiononal decât județul Neamț.

Pe medii de rezidență se constată că rata de absolvire în mediul urban este mult mai mare decât în mediul rural, diferența dintre cele 2 medii având valori considerabile (figurile 5.32 și 5.33).

De asemenea, pe sexe, se constată că rata de absolvire a învățământului profesional pentru populația de sex masculin este considerabil mai ridicată decât rata de absolvire a învățământului profesional pentru populația de sex feminin (figurile 5.34 și 5.35). Explicația constă în faptul că, după clasa a VIII-a, majoritatea populației de vîrstă școlară școlară de sex feminin a preferat să urmeze studii liceale. La nivel liceal, pe sexe, rata de absolvire este mai mare la populația de sex feminin decât la cea de sex masculin.

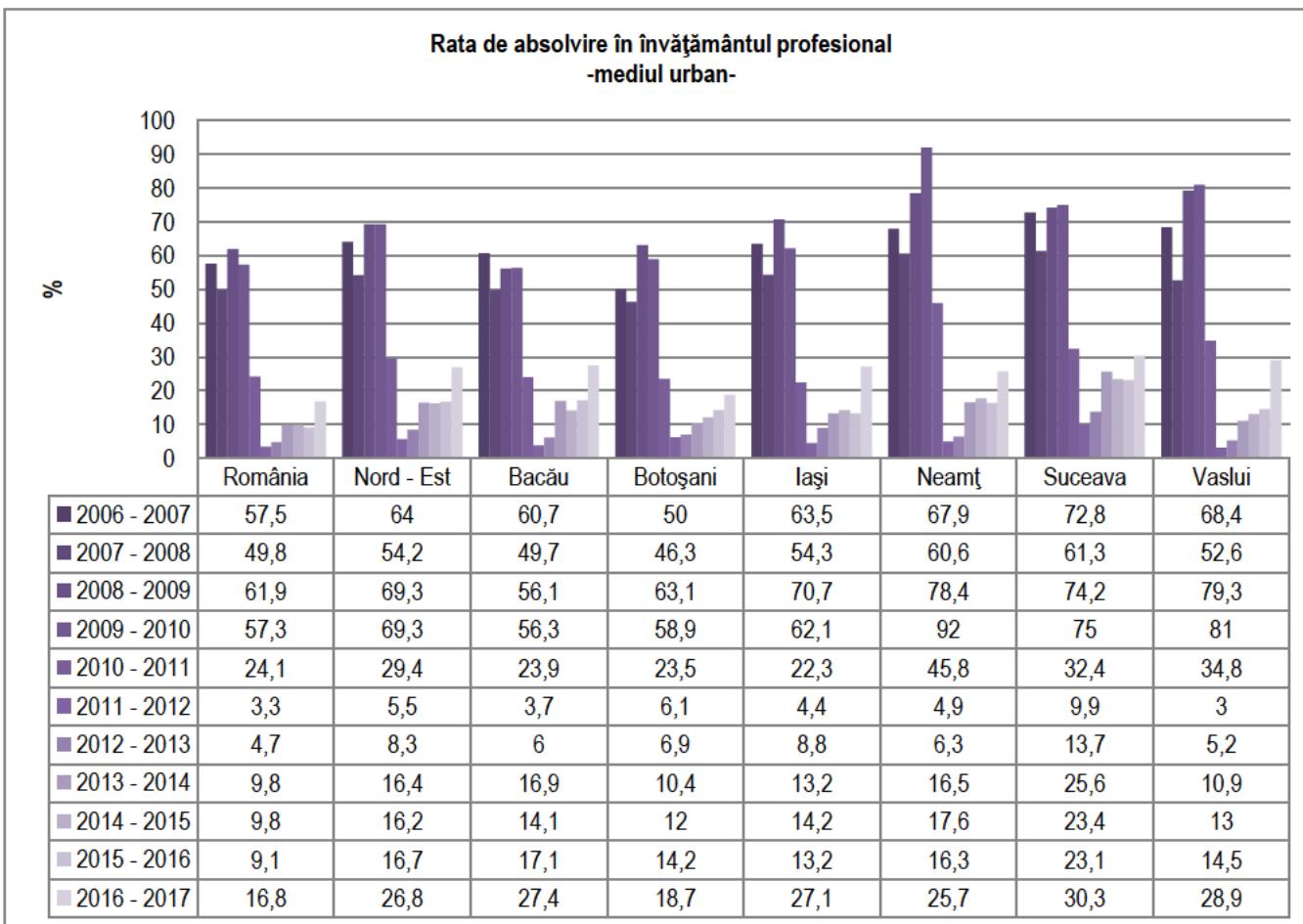

Fig. 5.32. Evoluția ratei de absolvire în învățământul profesional-mediu urban (sursa INS)

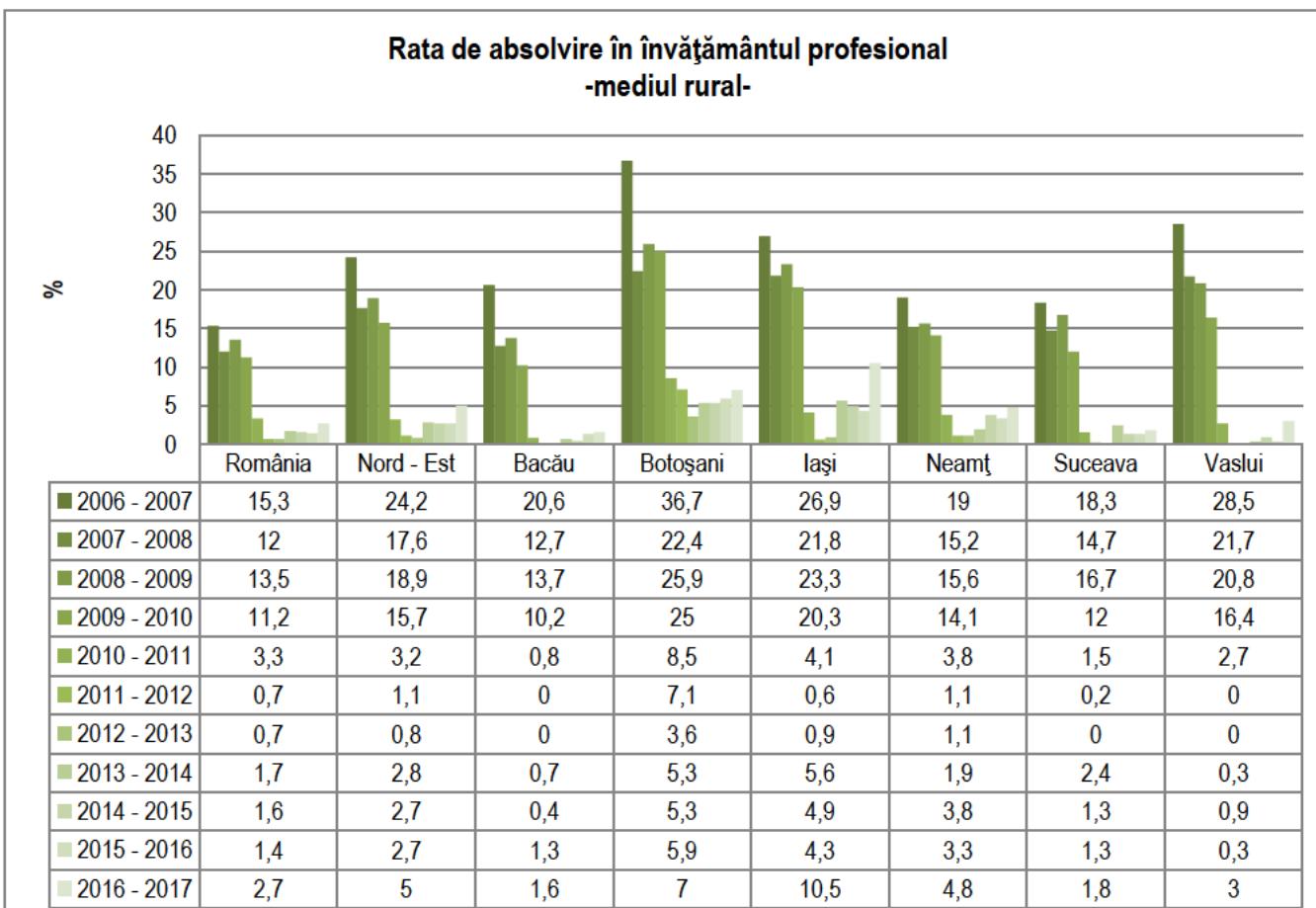

Fig. 5.33. Evoluția ratei de absolvire în învățământul profesional-mediu rural (sursa INS)

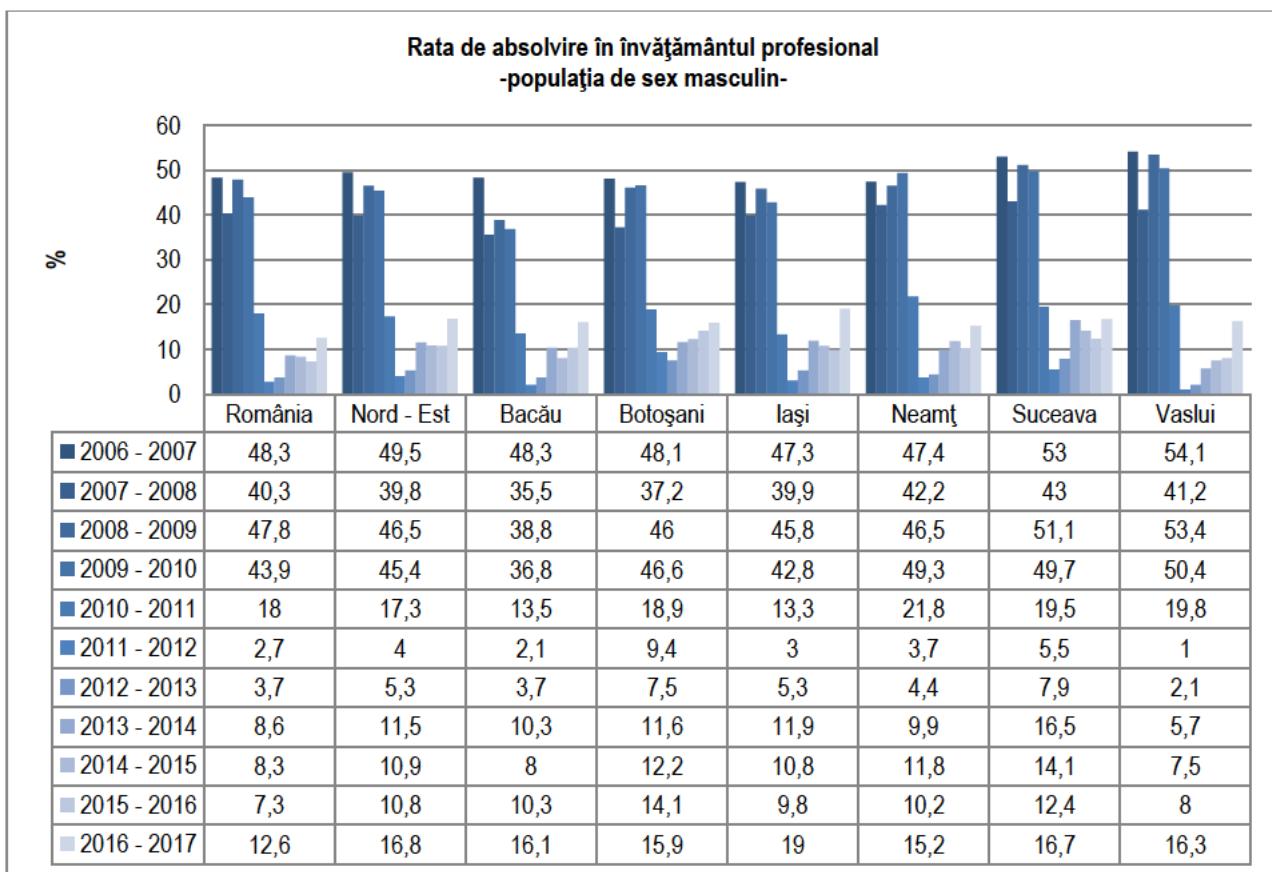

Fig. 5.34. Evoluția ratei de absolvire în învățământul profesional pentru populația de sex masculin
(sursa INS)

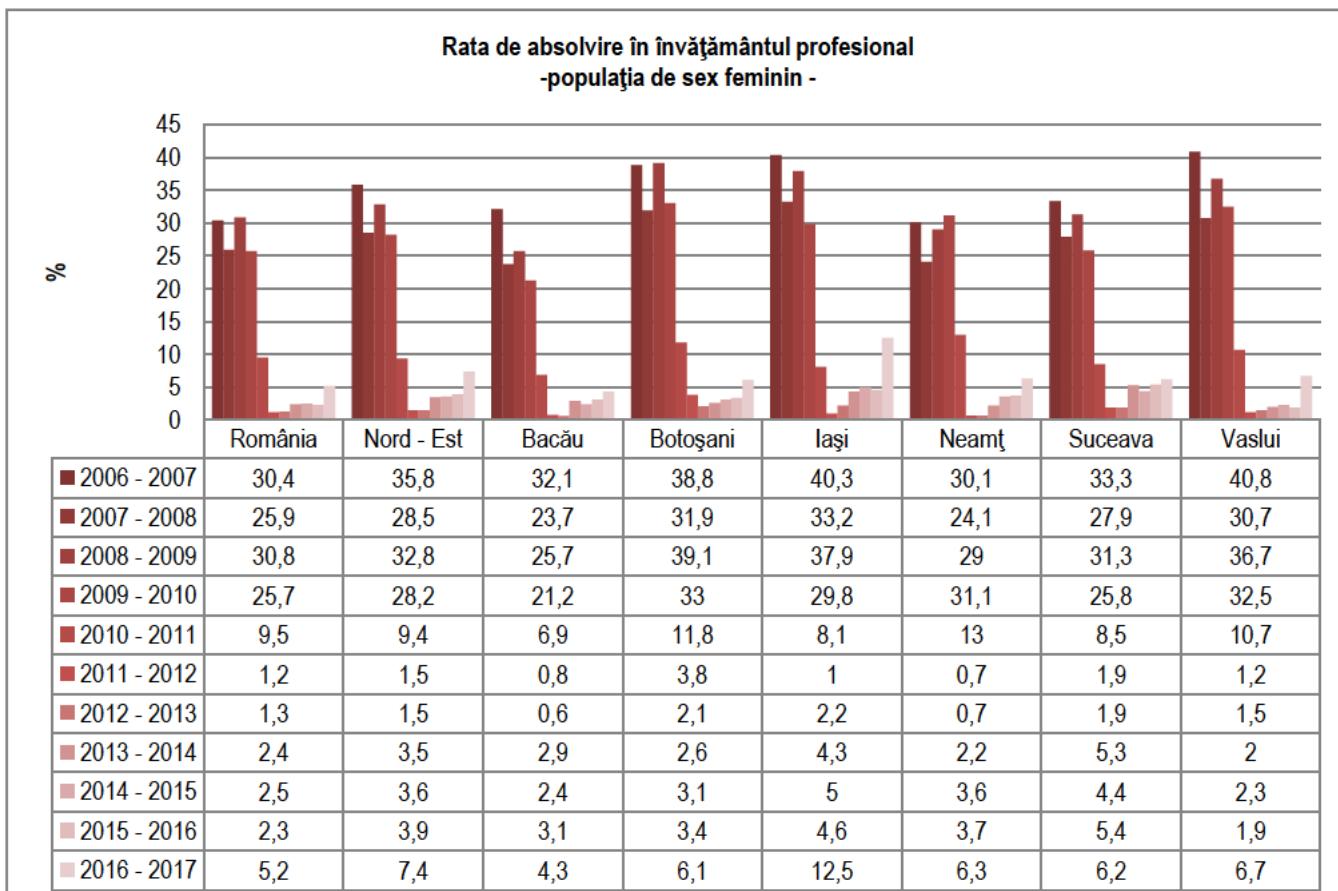

Fig. 5.35. Evoluția ratei de absolvire în învățământul profesional pentru populația de sex feminin
(sursa INS)

La nivel postliceal situația ratei de absolvire la nivel județean, regional și național se prezintă în figura 5.36.

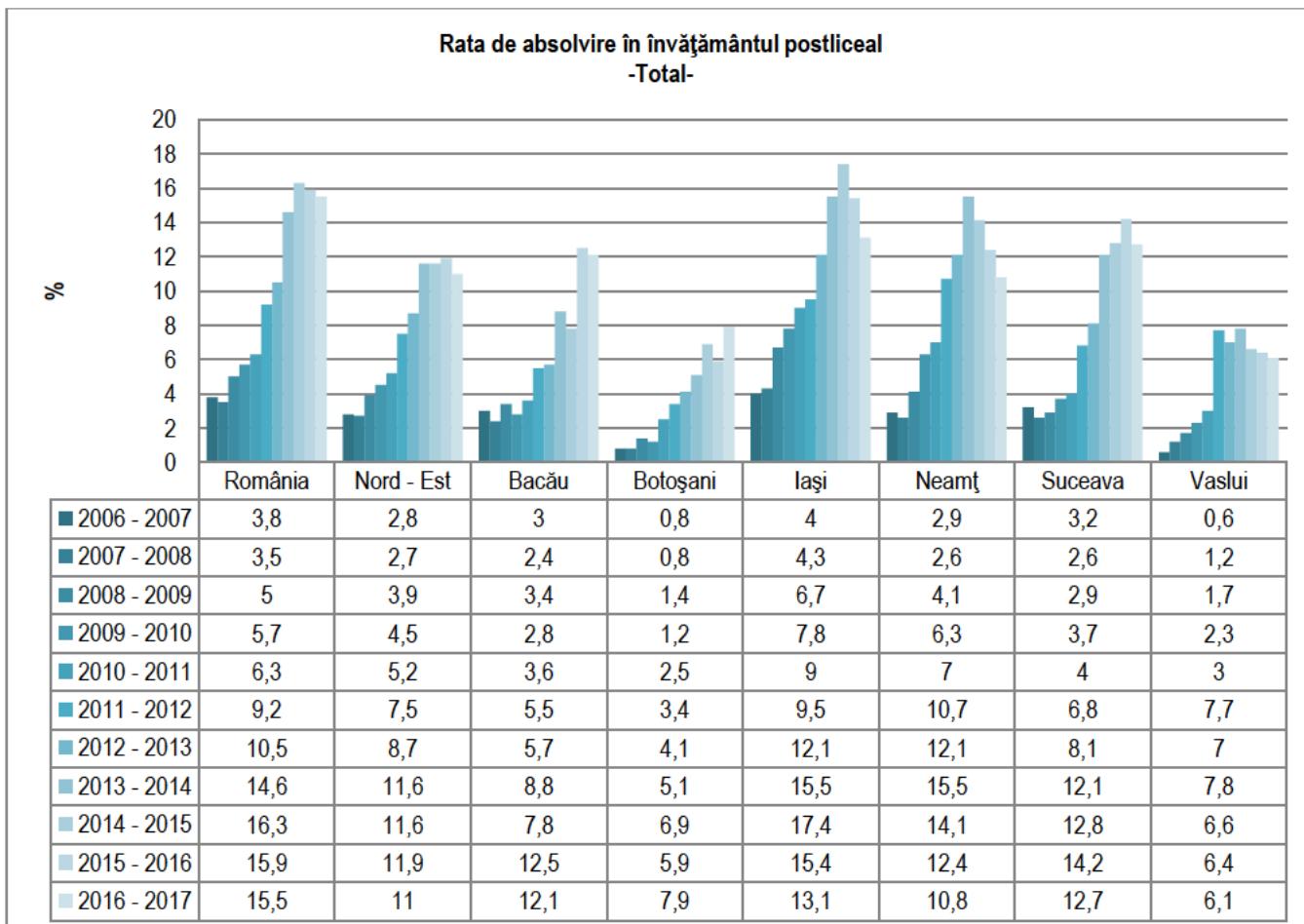

Fig. 5.36. Evoluția ratei de absolvire în învățământul postliceal (sursa INS)

Analizând comparativ evoluția ratei de absolvire a învățământului postliceal se constată că în județul Neamț a avut loc o creștere importantă a ratei de absolvire până în anul școlar 2013-2014, după care, an de an, a scăzut, iar scăderea a fost mai accentuată decât în celelalte județe din regiune. Valoarea înregistrată în 2016-2017 este mai mică decât cea din județele Iași, Bacău, Suceava, ceea ce se poate explica prin cererea scăzută de forță de muncă cu nivel 5 de calificare din județul nostru.

5.5.5. Rata de succes (RS)

Rata de succes la examenele finale de certificare a competențelor profesionale (examenele de absolvire la școala de ucenici, școala profesională, postliceală și de maiștri, respectiv certificarea competențelor profesionale la liceul tehnologic) în anul școlar 2021-2022 a avut următoarele valori: 99,90% la nivel profesional, 100% la nivel liceal, filiera tehnologică și 98,95% la nivel postliceal. Procentul de promovabilitate este foarte mare, însă procentul de participare a candidaților înscriși nu a fost atât de ridicat, având valorile: 96,23 % la nivel profesional, 96,84% la nivel liceal, filiera tehnologică și 95,60% la nivel postliceal.

În anul școlar 2020-2021 rata de succes la examenele de certificare a competențelor profesionale a avut valori: 100% la nivel profesional, 99,39% la nivel liceal, filiera tehnologică și 98,99% la nivel postliceal.

În anul școlar 2019-2020, în condiții de pandemie, cu modificarea metodologiilor de examen în scopul asigurării posibilității absovenților de a dobândi certificarea, procentul de promovabilitate a fost 100% la toate nivelurile de calificare (profesional, liceal-filiera tehnologică și postliceal).

În anii școlari 2015-2019, rata de succes a fost cuprinsă între 95% și 100 % la examenele de certificare profesională, cu valori sub 100% la examenele de certificare profesională de nivel 5 (postliceal), din cauza nepromovării probei scrise de către unii candidați.

Examenele de certificare de nivel 3 (profesional) și de nivel 4 (liceal tehnologic), având doar probe practice și orale, sunt mai accesibile candidaților. La examenul de certificare profesională de nivel 3 lista temelor practice este elaborată de minister, selecția unor teme din listă pentru examen fiind realizată la nivelul fiecărei unități școlare, în funcție de baza materială, deci temele sunt cunoscute din timp de candidați și ei se pregătesc pentru acestea. La examenul de certificare profesională de nivel 4, candidații elaborează proiectul în timpul anului școlar, sub îndrumarea unui caru didactic, iar la examen prezintă proiectul realizat. Chiar dacă procentul de promovabilitate la examenele de nivel 3 și 4 este de 100% sau aproape de 100%, diferența o face calificativul obținut, în funcție de punctajul acordat de comisia de examinare. Acest calificativ poate fi „satisfăcător”, „bine”, „foarte bine” sau „excellent”.

5.5.6. Rata de tranziție (RT) la următorul nivel de educație

Rata de tranziție în învățământul secundar superior reprezintă numărul de elevi admitiți în primul an de studii la învățământul secundar superior într-un anumit an școlar, ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în anul terminal al învățământului secundar inferior din anul școlar anterior. Acest indicator permite măsurarea gradului de acces nivelului de tranziție de la învățământul secundar inferior la învățământul secundar superior. Considerat din perspectiva nivelului de învățământ secundar inferior acesta reprezintă un indicator referitor la ieșirea din sistem; privit din perspectiva nivelului de învățământ secundar superior acesta este un indicator de acces.

În județul Neamț rata de tranziție de la învățământul secundar inferior (gimnazial) la învățământ secundar superior (liceal și profesional) între anii școlari 2015-2016 și 2022-2023 a avut valorile prezentate în figura 5.37.

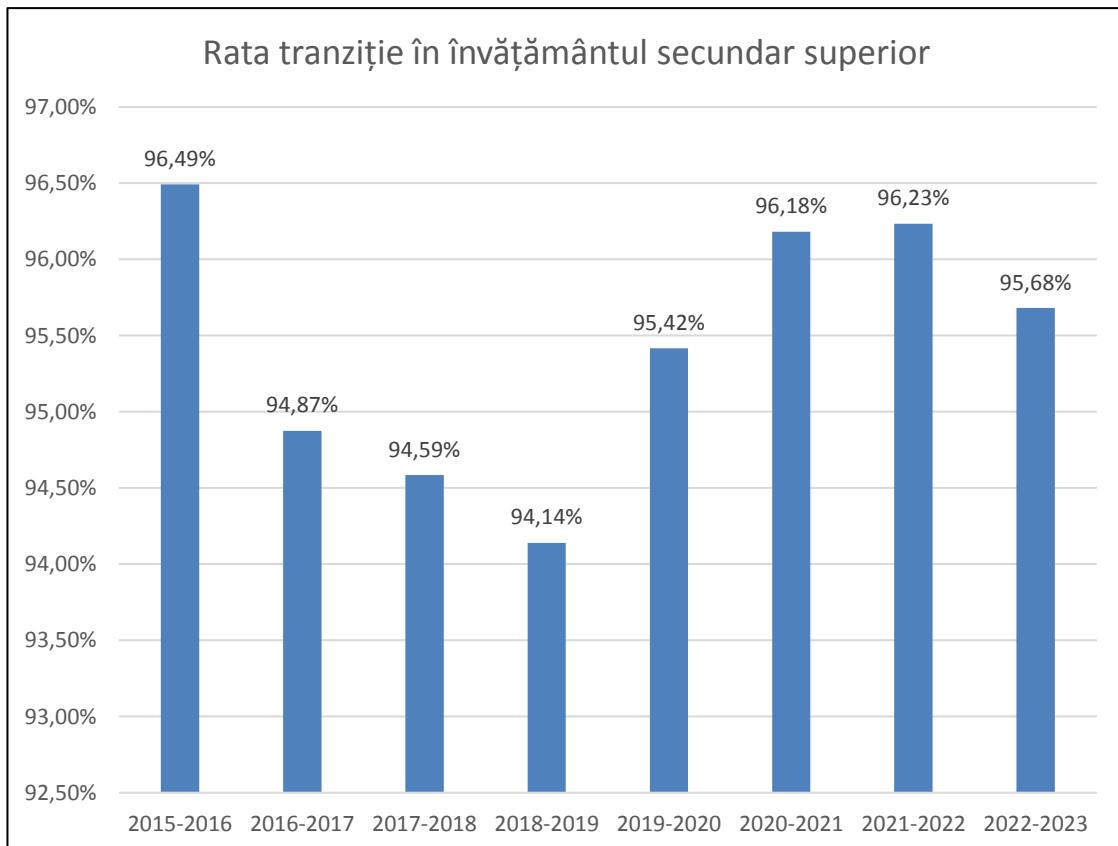

Fig.5.37 Rata de tranziție în învățământul secundar superior (sursa ISJ Neamț)

Se constată că în anul școlar 2018-2019 s-a înregistrat cea mai mică valoare a ratei de tranziție de la clasa a VIII-a la clasa a IX-a. Modul de calcul al ratei de tranziție, prin raportare la numărul de elevi înscriși la începutul anului școlar în clasa a VIII-a, indică atât promovabilitatea elevilor înscriși în clasa a VIII-a, cât și nivel în care absolvenții își continuă studiile în învățământul liceal sau profesional. În județul Neamț rata de tranziție este influențată în principal de promovabilitatea elevilor din clasa a VIII-a, numărul elevilor repetenți fiind mult mai mare decât cel al absolvenților clasei ai VIII-a care nu continuă studiile la liceu sau la învățământul profesional. Evoluția acestui indicator este prezentată în figura 5.38.

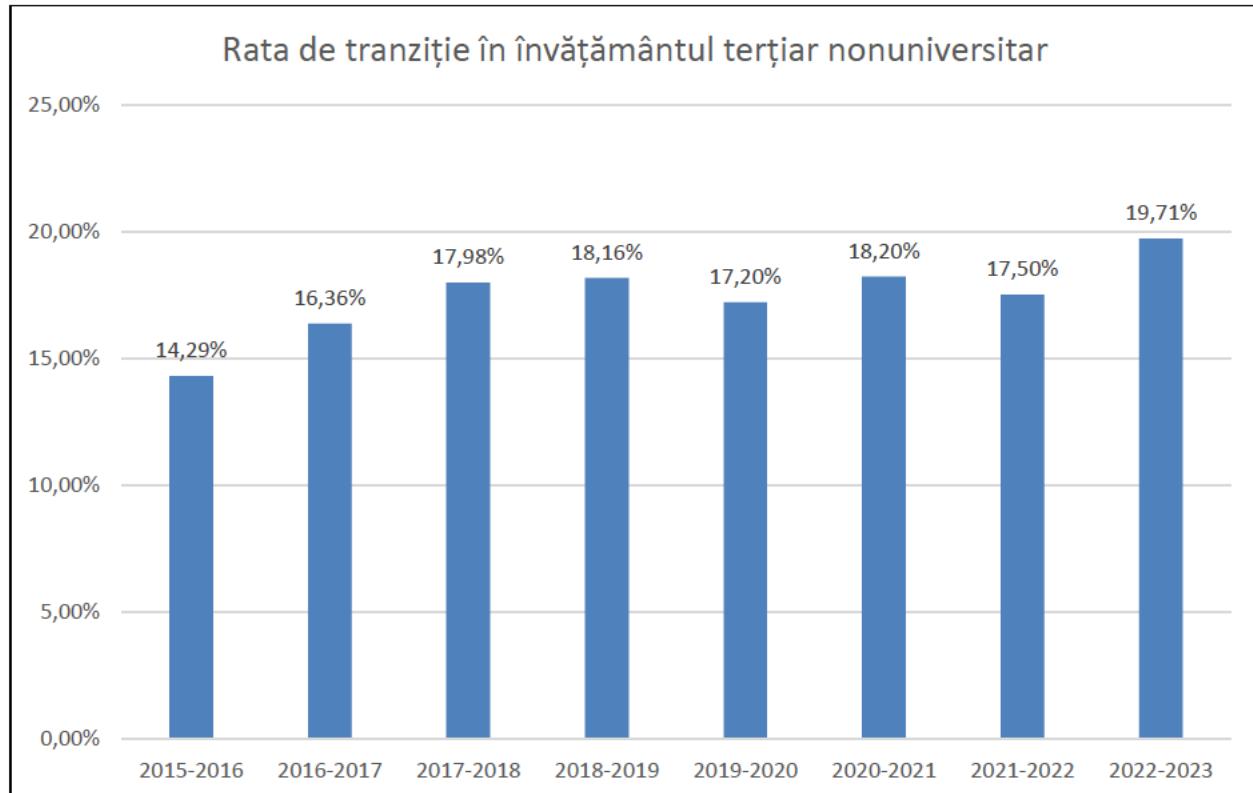

Fig.5.38 Rata de tranziție în învățământul terțiar nonuniversitar (sursa ISJ Neamț)

Rata de tranziție în învățământul terțiar nonuniversitar (postliceal) are valori reduse în județul Neamț comparativ cu media națională și regională, dar este în tendință de creștere, cei mai mulți dintre elevi fiind înscriși în învățământul postliceal sanitar.

5.5.7. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație (RAȘT)

Conform definiției *EUROSTAT*, rata de părăsire timpurie a școlii se referă la tinerii din grupa de vîrstă 18-24 de ani care au părăsit sistemul de educație, cu doar învățământul secundar inferior sau mai puțin (maxim ISCED 2) absolvit. *Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani)*, definită ca proporția populației de 18-24 ani cu nivel de educație elementar (scăzut) care nu urmează nicio formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

O analiză a evoluției ratei de părăsire timpurie a școlii la nivelul Uniunii Europene, la nivel național și regional, analizată pentru perioada 2007-2017 și inclusă în PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat în 2018 este prezentată în tabelele 5.22, 5.23, 5.24 și figurile 5.39, 5.40, 5.41 (sursa EUROSTAT).

Tabel 5.22 Rata de părăsire timpurie a școlii

Rata de părăsire timpurie a școlii	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UE	14,9	14,7	14,2	13,9	13,4	12,7	11,9	11,2	11,0	10,7	10,6
România	17,3	15,9	16,6	19,3	18,1	17,8	17,3	18,1	19,1	18,5	18,1
Nord-Est	19,7	18,4	19,2	24,7	22,1	22,2	22,5	21,7	25,3	24,7	23,6

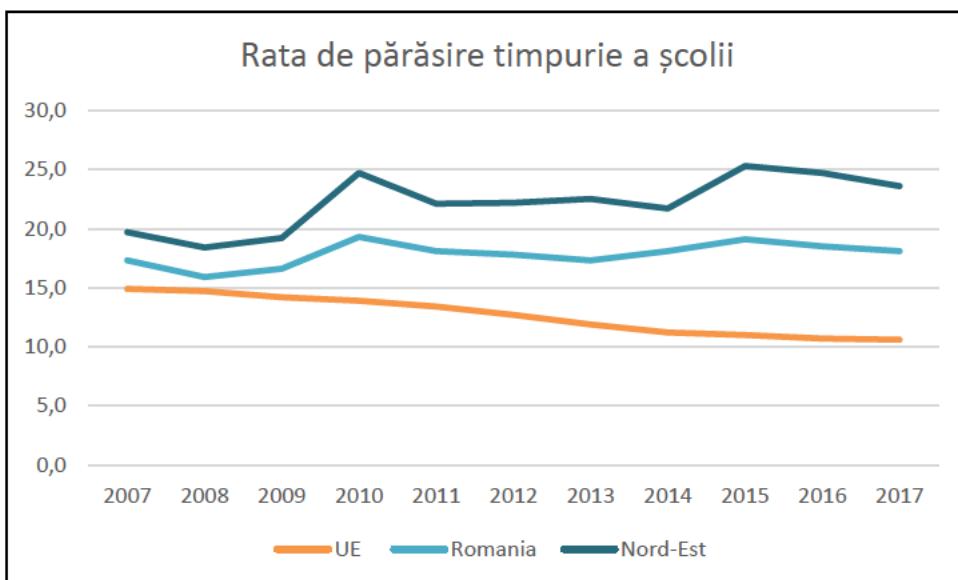

Fig. 5.39. Evoluția ratei de părăsire timpurie a școlii (sursa EUROSTAT)

Tabel 5.23 Rata de părăsire timpurie a școlii în cazul populației de sex masculin

Rata de părăsire timpurie a școlii - Masculin	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UE	16,9	16,6	16,1	15,8	15,3	14,5	13,6	12,8	12,4	12,2	12,1
România	17,1	15,9	16,1	19,5	19,1	18,5	18,7	19,5	19,5	18,4	18,0
Nord-Est	20,1	19,2	19,5	25,4	22,2	23,5	25,2	23,4	26,8	25,9	25,9

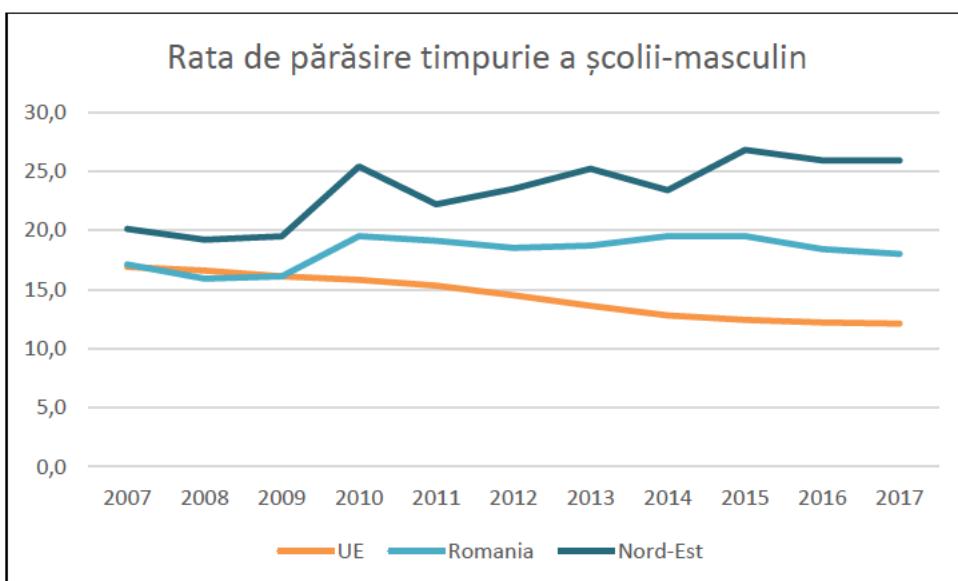

Fig. 5.40. Evoluția ratei de părăsire timpurie a școlii a populației de sex masculin (sursa EUROSTAT)

Tabel 5.24 Rata de părăsire timpurie a școlii în cazul populației de sex feminin

Rata de părăsire timpurie a școlii - Feminin	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
UE	12,8	12,7	12,3	11,9	11,5	10,9	10,2	9,6	9,5	9,2	8,9
România	17,4	16,0	17,2	19,0	17,2	16,9	15,9	16,7	18,5	18,7	18,1
Nord-Est	19,4	17,5	18,8	23,9	21,9	20,9	19,4	19,8	23,6	23,3	21,0

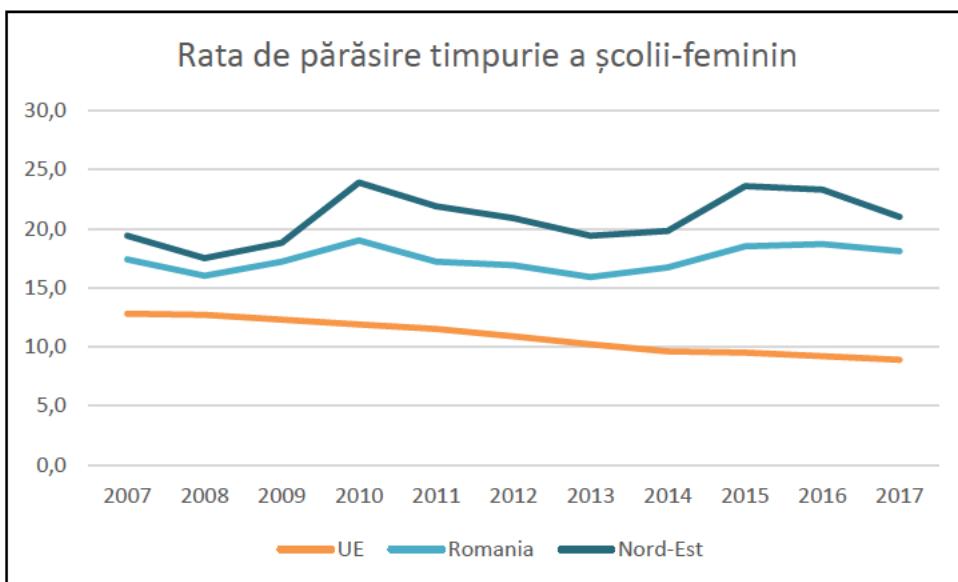

Fig. 5.41. Evoluția ratei de părăsire timpurie a școlii a populației de sex feminin

(sursa EUROSTAT)

Rata de părăsire timpurie a școlii în țara noastră are valori mult peste media europeană, iar în regiunea Nord-Est situația este mai gravă decât la nivel național. La nivelul județului Neamț rata de părăsire timpurie a școlii se situează la nivelul celei din regiune. În Uniunea Europeană se constată o tendință descrescătoare a ratei de părăsire timpurie a școlii, în timp ce la nivel național și regional a înregistrat oscilații, cu o tendință descrescătoare din ultimii ani, dar reducerea este mică.

Măsurile cheie pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii sunt:

- Extinderea cadrului de aplicare a reformei educației timpurii.
- Asigurarea participării la o educație de calitate pentru școlarii proveniți din grupurile dezavantajate - Bani de liceu;
 - Bursa profesională;
 - Rechizite școlare;
 - Euro 200;
 - Cornul și laptele.

- Susținerea și dezvoltarea învățării pe tot parcursul vieții prin implementarea și diversificarea programelor în domeniu (A doua șansă, Școala de după școală).

- Revizuirea sau, după caz, elaborarea standardelor de calitate pentru învățământul preuniversitar precum și a standardelor ocupaționale, de formare și de pregătire profesională
 - Dezvoltarea învățământului profesional, liceal (filiera tehnologică) și al școlii postliceale, prin: acordarea de burse și școlarizare gratuită în învățământul cursuri postliceale de stat cu finanțare prin bugetele locale;
 - Dezvoltarea de parteneriate cu mediul de afaceri și partenerii sociali, prin implementarea proiectelor;
 - Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii.

5.5.8. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor de citire/lectură (PISA)

PISA (Programme for International Student Assessment) este un studiu comparativ internațional inițiat de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (denumită în continuare OCDE) cu scopul de a măsura dezvoltarea competențelor de bază ale elevilor de 15 ani, aflați la finalul învățământului obligatoriu, în trei domenii principale: citire/lectură, matematică și științe.

La nivel internațional, programul este planificat până în anul 2024. România participă la Programul Internațional OCDE – PISA încă din anul 2000 (ca țară PISA+), ciclurile de participare de până acum fiind: PISA 2006, PISA 2009, PISA 2012, PISA 2015 și PISA2018.

Țările membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) au decis să amâne evaluarea PISA 2021 până în 2022 și evaluarea PISA 2024 până în 2025, în contextul pandemiei de coronavirus. Testele PISA au loc din 3 în 3 ani, ultimele fiind în 2018.

Rapoartele internaționale la Programul OCDE-PISA pot fi consultate pe website-ul www.pisa.oecd.org. În România, Centrul Național PISA a fost reprezentat de Centrul Național de Evaluare și Examinare, în perioada 2000-2015, iar din 2016 până în prezent, este reprezentat de Institutul de Științe ale Educației. Rapoartele naționale, pentru perioada 2000-2015, conținând rezultatele României în contextul PISA pot fi consultate pe website-ul Centrului Național pentru Evaluare și Examinare, www.rocnee.eu.

România are cele mai slabe rezultate din ultimii 9 ani la testele PISA 2018. Scorul obținut a este în scădere față de ultimele două testări la care România a participat (2012 și 2015) la toate cele trei domenii testate: citire, matematică și științe, potrivit rezultatelor PISA 2018 publicate de către directoratul pentru Educație al Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD). Procentul de analfabetism funcțional este de 44%, în medie, în creștere față de 2015.

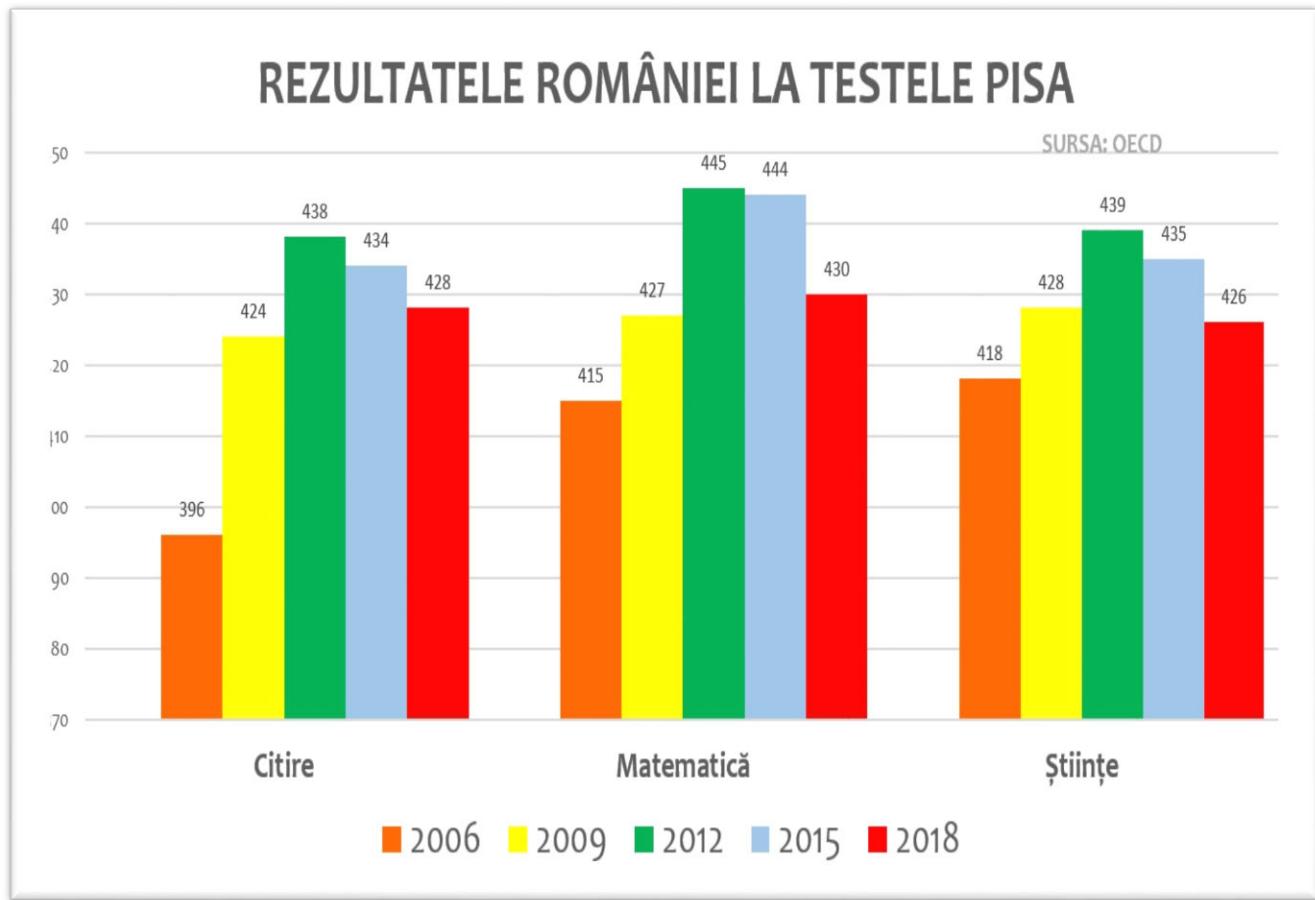

Fig. 5.42. Rezultatele elevilor din România la testele PISA 2006-2018 (sursa OECD)

Rezultatele PISA 2018 la Citire/Lectură arată că România a obținut un scor de 428 de puncte, în scădere cu 6 puncte față de testarea PISA 2015, cu 10 puncte mai puțin decât la PISA 2012 și un punctaj cu 4 puncte peste cel de la PISA 2009.

La Matematică rezultatele PISA 2018 înregistrează cea mai mare scădere față de testarea anterioară din istoria acestor teste. Este vorba despre 14 puncte pierdute de România față de PISA 2015 și 15 puncte față de PISA 2012.

Rezultatele PISA 2018 pentru Științe sunt și ele mai slabe, diferența față de cele de la PISA 2015 fiind de 9 puncte, iar față de 2012 – 12 puncte.

Față de media țărilor OECD, rezultatele României la PISA 2018 sunt mai slabe ca la testarea din 2015 atât la matematică și citire, cât și la științe. Diferențele dintre rezultatele medii ale țărilor care fac parte din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și cele ale României sunt de 59 de puncte la citire, tot 59 de puncte la matematică și 63 de puncte la științe.

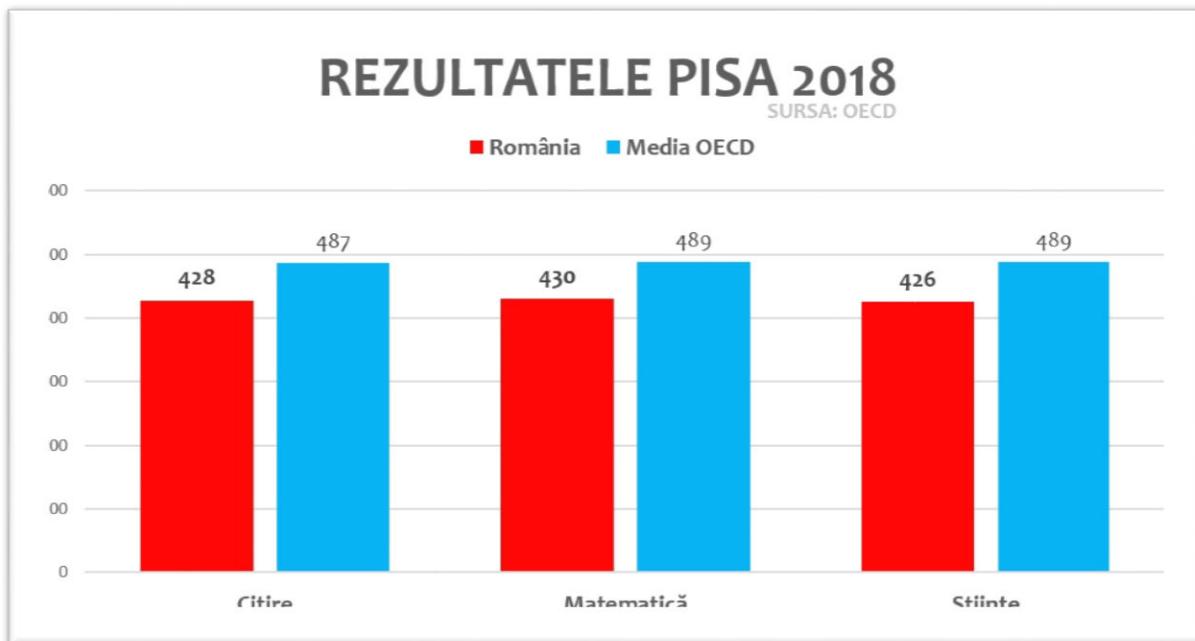

Fig. 5.43. Rezultatele elevilor din România la testelete PISA 2018 (sursa OECD)

În privința indicatorilor de performanță, proporția celor care au rezolvat cele mai dificile probleme la cel puțin unul dintre cele trei domenii (subiecte) – citire, matematică sau științe – reprezintă 4% din total, în timp ce media țărilor OCDE este de 4 ori mai mare (16%).

La polul opus, procentul celor mai slabii elevi la citire/lectură, cei care nu au reușit să treacă de exercițiile cu grad foarte redus de dificultate, este de 41 la citire, respectiv 47 la matematică. Asta în condițiile în care media OECD este la jumătatea acestor valori. Pentru științe, 44% dintre cei testați nu ajung nici măcar la nivelul 2, adică nu au competențe de bază și nu pot face conexiuni între informațiile pe care le au și aspecte din viața reală.

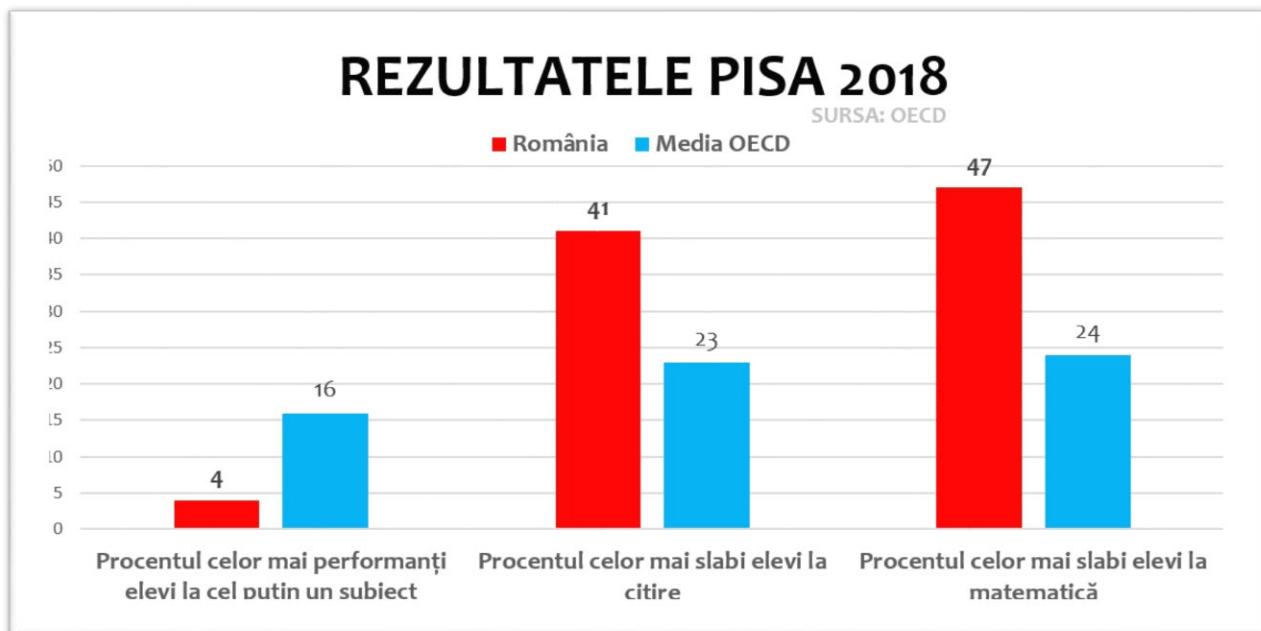

Fig. 5.44. Performanțe, respectiv rezultate slabe la testelete PISA 2018 (sursa OECD)

Raportul OECD arată că 59% dintre elevii din România au atins cel puțin nivelul 2 la citire, pe lângă o medie de 77% la nivelul OECD. Asta înseamnă că acești elevi pot cel puțin să identifice ideea principală dintr-un text de mărime medie, pot găsi informația pe baza unor criterii explicite, uneori complexe și pot reflecta asupra scopului și formei unui text, atunci când sunt puși să facă asta.

De cealaltă parte 41% dintre elevi nu pot ajunge la nivelul 2, acesta fiind nivelul de analfabetism funcțional la citire/lectură. Analfabetismul funcțional este definit simplu prin faptul că un elev care citește un text nu poate explica și nu înțelege despre ce este vorba în textul respectiv.

La matematică sunt și mai mulți elevi care nu se descurcă nici măcar cu operații aritmetice de bază, procentul celor care nu ajung la nivelul 2 de dificultate în testele PISA 2018 fiind de 47%. De exemplu, nu s-au descurcat să compare distanța totală a două rute alternative sau să convertească prețuri din lei în valută.

Științele marchează o creștere până la 44% a proporției celor care nu pot realiza corelații elementare în acest domeniu. Acești studenți nu pot oferi explicații posibile în situații familiare sau nu pot trage concluzii bazate pe simple investigații.

În medie, procentul de analfabetism funcțional a urcat de la 39% în 2015 la 44% în 2018, marcând o creștere de 5%.

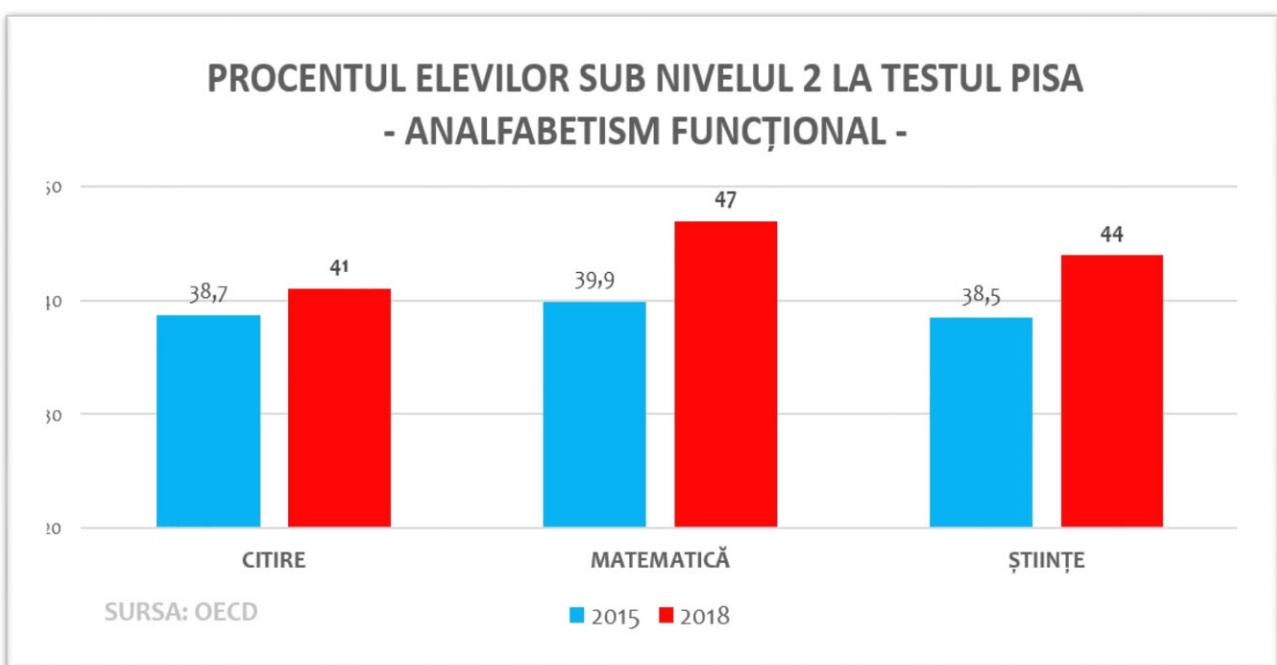

Fig. 5.45. Situația analfabetismului funcțional-testele PISA 2018 (sursa OECD)

Doar 1% dintre elevi sunt foarte performanți la capitolul citire, asta înseamnă că ating nivelul 5 sau 6 în testul PISA, spre deosebire de media OECD, care e de 9%. La aceste niveluri elevii au o înțelegere deplină și completă a unui text la prima vedere. În doar 20 de sisteme de educație (din cele 79 participante la testare) mai mult de 10% dintre elevii de 15 ani sunt elevi de top.

5.5.9. Ponderea populației cu vîrste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)

Indicatorul NEET (acronimul pentru formularea „Not in Education, Employment or Training”), se calculează în funcție de numărul tinerilor din categoria de vîrstă cuprinsă între 15 și 24 de ani care nu urmează nici o formă de învățământ și nici nu au un loc de muncă are pentru România.

Conform PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat 2018, în intervalul 2007-2017, indicatorul NEET în Uniunea Europeană și România este prezentată în figura 5.46.

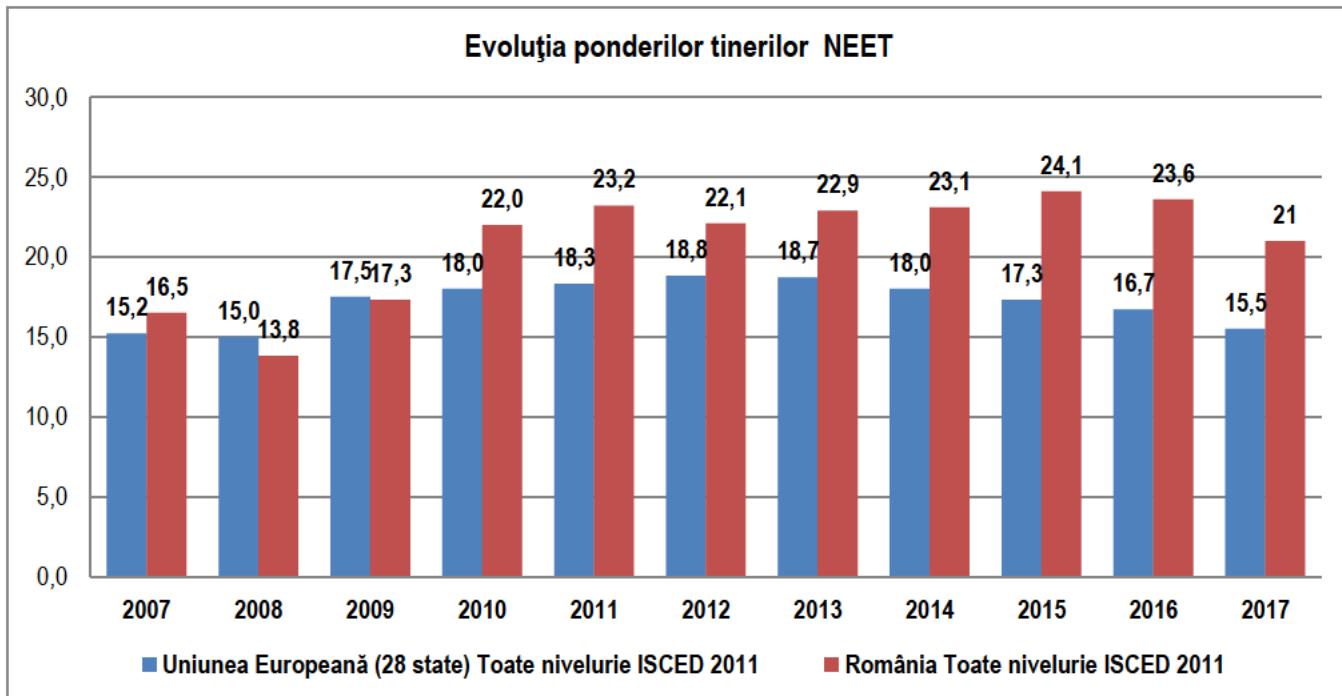

Fig. 5.46. Evoluția ponderii tinerilor NEET (sursa EUROSTAT)

În România indicatorul NEET are valori mai mari decât media la nivelul UE și a înregistrat o creștere până în anul 2016, după care s-a redus puțin în anul 2017. Tendința de evoluție a indicatorului NEET în România este aceeași ca în Uniunea Europeană, însă valorile indicatorului din țara noastră a depășit întotdeauna valoarea de la nivel european.

Evoluția ponderii tinerilor NEET, pe niveluri de educație, conform PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat 2018 este prezentată în figura 5.47.

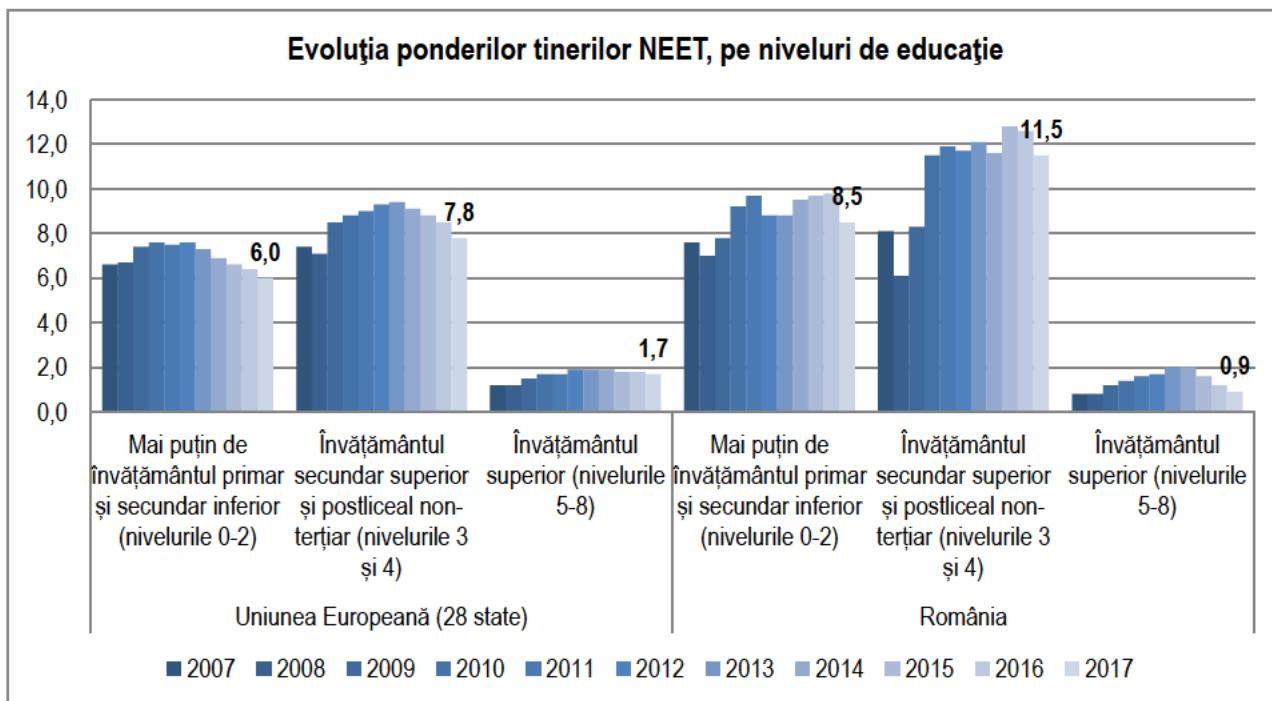

Fig. 5.47. Evoluția ponderii tinerilor NEET, pe niveluri de educație (sursa EUROSTAT)

Din păcate, cea mai mare diferență între ponderea tinerilor NEET din România față de Uniunea Europeană se întâlnește la nivelul învățământului secundar superior, liceal și profesional.

5.5.10. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

Participarea la programe de formare a populației adulte (25-64 ani) din România (pe regiuni) și din Uniunea Europeană, în perioada 2012-2017, conform PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat 2018 este prezentată în figurile 5.48. și 5.49.

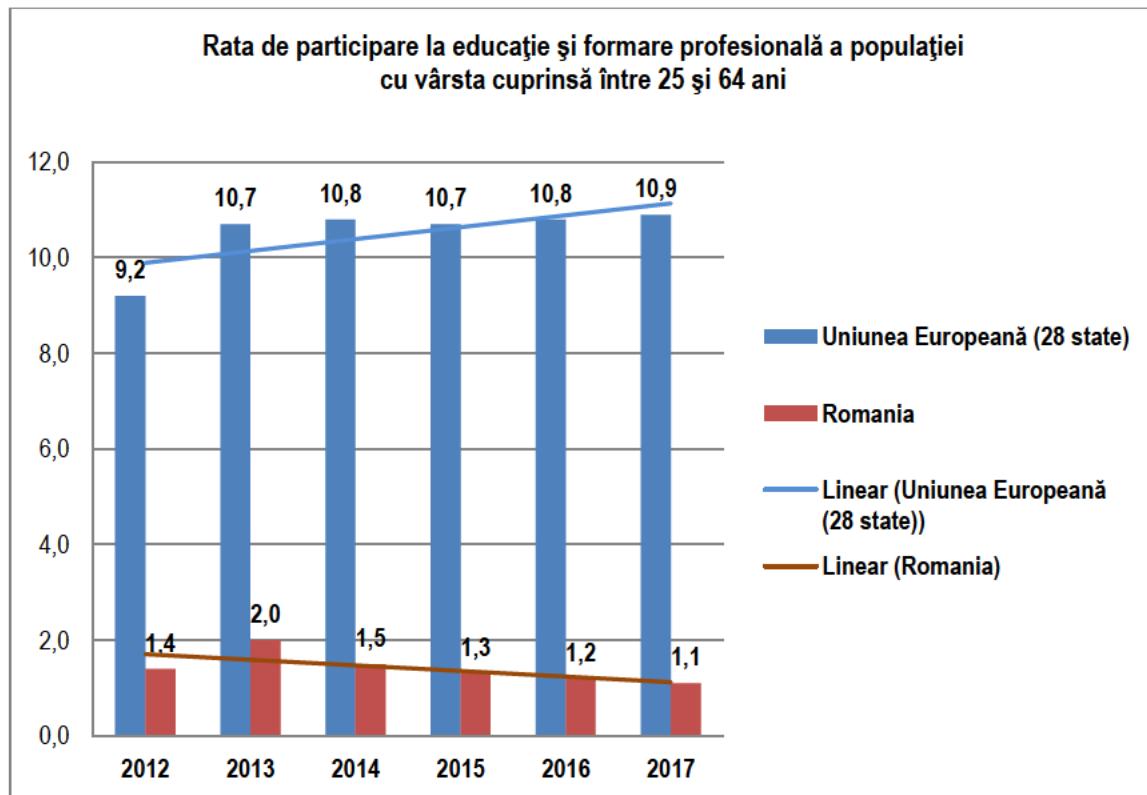

Fig. 5.48. Rata de participare la formarea continuă a populației adulte din România și Uniunea Europeană (sursa CEDEFOP)

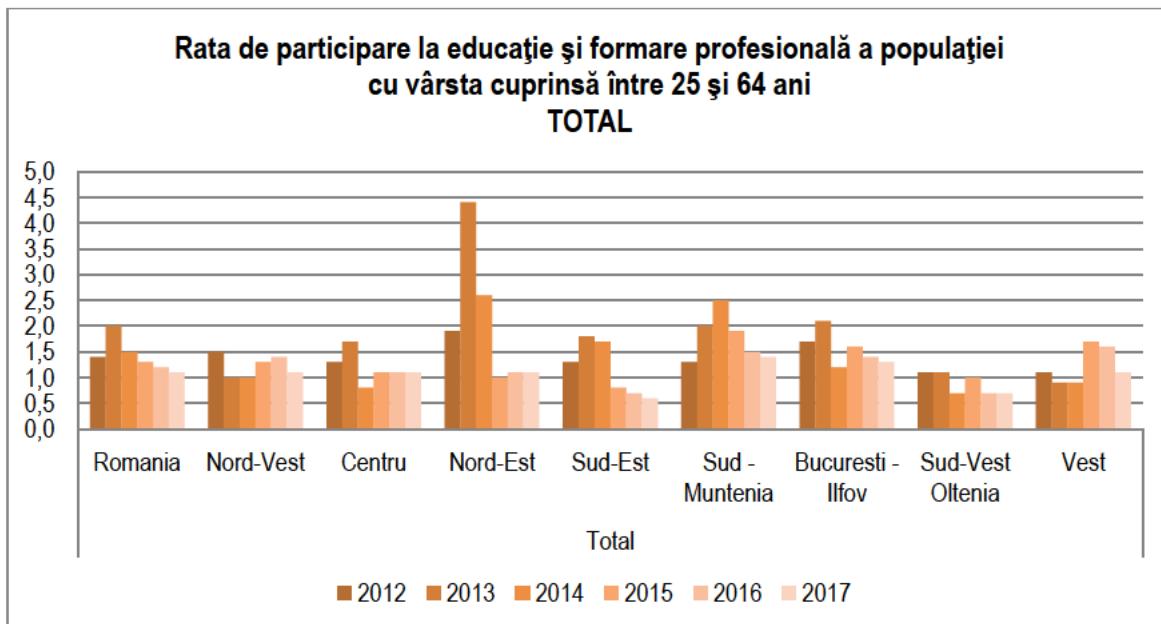

Fig. 5.49. Rata de participare la formarea continuă a populației adulte din România, pe regiuni de dezvoltare (sursa CEDEFOP)

Rata de participare la educație și formare profesională a populației adulte din România are valori mult mai scăzute decât în Uniunea Europeană. Mai mult decât atât, în timp ce în Uniunea Europeană se înregistrează o tendință crescătoare a acestui indicator, în țara noastră indicatorul scade de la an la an.

În cadrul regiunilor de dezvoltare din România, în Regiunea Nord-Est se înregistrează cea mai mare participare la educație și formare a populației adulte.

Alocarea de fonduri europene pentru acest domeniu constituie o oportunitate pe care trebuie să o aibă în vedere toate instituțiile statului, inclusiv unitățile IPT, fiind necesare în continuare eforturi suplimentare pentru a ridica nivelul competențelor populației și pentru a dobândi flexibilitate și securitate pe întreaga piață a forței de muncă.

5.6. Indicatori de impact

5.6.1. Impactul sistemului de învățământ și de formare profesională asupra șomajului

Impactul sistemului de învățământ și de formare profesională asupra șomajului ar putea fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului. În acest moment, în lipsa unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților, școlile raportează propriile evaluări. Aceste evaluări sunt însă parțiale (bazate în general pe feedback-ul obținut de la absolvenții) și sunt dificil de validat.

Totuși, rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vîrstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vîrstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT. În acest sens se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării unitare la nivel național a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

La nivelul regiunii și a județului Neamț s-a realizat un studiu comparativ șomaj – locuri de muncă vacante pornind de la realizarea unei corespondențe orientative în limitele posibilității de asociere în plan ocupațional a unor calificări din IPT în raport cu grupele /ocupațiile respective din COR, pe ruta directă și pe ruta progresivă de pregătire.

5.6.2. Rata de inserție a absolvenților la 6 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

În anul 2014 CNDIPT a realizat un studiu referitor la inserția absolvenților învățământului profesional cu durata de 2 ani promoția 2014. Analiza acestuia permite măsurarea unor indicatori de rezultat relevanți pentru evaluarea finalităților sistemului de învățământ în scopul îmbunătățirii strategiilor și politicilor din educație și formare profesională.

În cadrul regiunii de dezvoltare NORD – EST, au fost declarați 2.658 absolvenți în toate cele șase județe componente.

Tabel 5.25. Date privind inserția absolvenților din județele regiunii Nord-Est

Distribuția absolvenților în județele regiunii NORD-EST	Total absolvenți	Absolvenți ce continuă studiile	Total absolvenți angajați	Pondere absolvenți angajați	Absolvenți angajați la agentul econ. - practică
Total regiunea NORD - EST	2.658	667	456	17,16%	152
Bacău	433	138	94	21,71%	45
Botoșani	239	56	33	13,81%	10
Iași	744	142	139	18,68%	44
Neamț	334	60	57	17,07%	15
Suceava	764	229	121	15,84%	27
Vaslui	144	42	12	8,33%	11

În ceea ce privește modul în care absolvenții promoției 2014 din regiunea NORD - EST ai învățământului profesional cu durata de 2 ani sunt distribuiți pe domenii de formare, cei mai mulți au solicitat domeniul mecanică și domeniul industrie textilă și pielărie.

Tabel 5.26. Date privind domeniile de inserție a absolvenților

Domeniul de pregătire	Total absolvenți	Continuă studiile	Total absolvenți angajați	Absolvenți angajați la agentul economic la care au făcut practică
TOTAL ROMÂNIA	9.743	3.175	2.016	921
TOTAL regiunea NORD - EST	2.658	667	456	152
Agricultură	103	25	5	2
Comerț	14	0	2	0
Construcții, instalații și lucrări publice	189	33	29	9
Electric	32	16	7	3
Electromecanică	22	1	4	0
Electronică automatizări	50	16	17	4
Estetica și igiena corpului omenesc	17	6	2	1
Fabricarea produselor din lemn	144	38	13	1
Industria alimentară	103	12	24	1
Industria textilă și pielărie	403	92	79	37
Mecanică	1.216	286	222	68
Silvicultură	19	17	0	0
Turism și alimentație	346	125	52	26

O imagine concludentă asupra modului în care au fost distribuite solicitările pentru domeniile de formare profesională, în regiunea NORD - EST a celor care au urmat ca formă de educație învățământul profesional cu durata de 2 ani este prezentată în figura 2. Din analiza datelor puse la dispoziție de către inspectoratele școlare din regiune reiese că gradul de angajare al absolvenților cel mai ridicat îl întâlnim la domeniul electric - 9,38 %, la domeniul industrie textilă și pielărie (9,18 %), urmat de domeniul electronică automatizări unde procentul de absolvenți angajați este 8,00 %.

Cu toate că și în regiunea NORD - EST pentru domeniul mecanică avem cele mai multe solicitări de școlarizare se constată că ponderea absolvenților angajați este mult prea mică atingând, la nivelul promoției 2014, valoarea de 5,59 %.

Un raport mai bun între ponderea absolvenților și a celor care au fost angajați la data de 30 octombrie 2014 îl avem pentru domeniul turism și alimentație. Astfel procentul de elevi angajați, din domeniul turism și alimentație este de 4,70 %, din total absolvenți și de 7,51 % din cei ce au finalizat acest domeniu.

5.6.3. Gradul de utilizare a competențelor dobândite de absolvenți la locul de muncă

Acest indicator face parte dintre indicatorii de calitate propuși de Comisia Europeană - Grupul de lucru pentru calitate în VET. În această etapă nu este definit. Date cu privire la acest indicator este posibil să fie colectate, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, prin ancheta asupra forței de muncă.

Informații utile pentru acest indicator pot fi obținute și direct de către școli prin efectuarea unor sondajelor proprii în rândul angajatorilor și absolvenților.

5.7. Oferta școlilor din ÎPT județean

5.7.1. Evoluția planurilor de școlarizare

Analiza planurilor de școlarizare realizate în județ demonstrează că planificarea ofertei de formare profesională inițială a respectat recomandările din PRAI și PLAI, ponderile numărului de elevi cuprinși la aproape toate domeniile de formare profesională inițială și la toate profilurile apropiindu-se de ponderile recomandate în documentele de planificare. Ca număr de clase ponderile sunt ușor mai mari, deoarece nu toate clasele a IX-a din IPT au fost constituite cu efectivele planificate.

Diminuarea populației școlare s-a reflectat și în scăderea numărului de elevi cuprinși în ÎPT, cu excepția anului școlar curent, în care numărul de absolvenți ai clasei a VIII-a 2021-2022 a fost mai mare decât în anul 2020-2021.

Tabel 5.27. Evoluție număr de clase a IX-a, învățământ de zi

An școlar/ Număr de clase a IX-a, învățământ de zi	Număr de clase a IX-a, învățământ de zi	Număr clase a IX-a IPT, învățământ de zi	Număr clase a IX-a liceu zi, filiera tehnologică	Număr clase a IX-a învățământ profesional
2015-2016	192	118	84	34
2016-2017	177	105	69	36
2017-2018	173	101	67	34
2018-2019	169	99	66	31
2019-2020	171	99	40	59
2020-2021	165	92	40	52
2021-2022	154	86	42	44
2022-2023	175	104	53	51

5.7.2. Analiza ofertei curente (pentru anul școlar în derulare)

La nivelul județului planul de școlarizare realizat în anul școlar 2022-2023 cuprinde 175 de clase: 124 de clase a IX-a liceu zi (din care 53 de clase sunt la filiera tehnologică) și 51 clase a IX-a învățământ profesional (din care 2,5 la învățământul dual).

Tabel 5.28. Planul de școlarizare realizat în anul școlar 2022-2023

FILIERA	DOMENIUL PREGATIRII DE BAZĂ	Plan de școlarizare realizat cl. a IX-a, LICEU zi 2022-2023		Plan de școlarizare realizat cl. a IX-a, PROFESIONAL zi 2022-2023		Plan de școlarizare realizat cl. a IX-a, DUAL zi 2022-2023		TOTAL PLAN ȘCOLARIZARE REALIZAT cl. a IX-a, LICEU + PROFESIONAL zi 2022-2023	
		Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi	Nr.cl.	Nr. elevi
TOTAL CL A IX-A ZI , din care :		124,0	3118	48,5	1.080	2,5	47	175,0	4.245
1) Filiera teoretică, total:		51,5	1353					51,5	1.353
2) Filiera tehnologică, total, din care:		53,0	1293	48,5	1.080	2,5	47	103,5	2.420
profil tehnic, total, din care:		18,5	439	28,0	616	2,5	47	49,0	1.102
	fabricarea produselor din lemn electronică automatizări	1,0	24	2,0	40	0	0	3,0	64
		7,5	181	2,0	49	0,5	10	10,0	240

	productie media	0,0	0	0,0	0	0	0	0,0	0
	construcții instalații și lucrări publice	2,5	57	2,0	47	0	0	4,5	104
	mecanică	4,0	97	14,5	349	0,5	10	19,0	456
	electric	2,5	58	1,5	29	1	16	5,0	103
	industria textilă și pielărie	0,5	8	5,5	93	0,5	11	6,5	112
	materiale de construcții	0,0	0	0,0	0	0	0	0,0	0
	electromecanică	0,5	14	0,0	0	0	0	0,5	14
	chimie industrială	0,0	0	0,5	9	0	0	0,5	9
	tehnici poligrafice	0,0	0	0,0	0	0	0	0,0	0
profil servicii, total, din care:		21,0	527	15,5	358	0	0	36,5	885
	turism și alimentație	7,0	177	9,0	207	0	0	16,0	384
	economic	12,0	301	0,0	0	0	0	12,0	301
	comert	2,0	49	5,5	125	0	0	7,5	174
	estetica și igiena corpului omenesc	0,0	0	1,0	26	0	0	1,0	26
profil resurse naturale și protecția mediului, total, din care:		13,5	327	5,0	106	0	0	18,5	433
	agricultură	2,0	43	3,0	58	0	0	5,0	101
	silvicultură	1,5	37	0,0	0	0	0	1,5	37
	protecția mediului	7,5	186	0,0	0	0	0	7,5	186
	industria alimentară	2,5	61	2,0	48	0	0	4,0	109
3) Filiera vocațională, total:		19,5	472	0,0	0	0	0	19,5	472

În județul Neamț sunt 22 unități școlare care organizează învățământ profesional. Toate unitățile au făcut dovada existenței bazei materiale, a contractelor cu agenții economici, a personalului didactic calificat pentru meseriile pe care doresc să le școlarizeze și nu în ultimul rând posibilități de transport a elevilor la și de la locul unde se desfășoară activitățile practice.

5.7.3. Planul de școlarizare pentru anul școlar 2022-2023. Ținte pe termen mediu pe domenii de pregătire

Din păcate, segmentul economic reflectă o instabilitate care nu permite formularea de ținte concrete pe termen lung, în acest context apreciem că analizele efectuate reflectă specificul regional și țintele formulate rămân o direcție de dezvoltare în viziunea optimistă de realizare a unei economii echilibrate, dinamice și durabile, astfel respectarea țintelor se va face sub rezerva necesității actualizării cu informații specifice la nivel local în PLAI privind șomajul, dinamica economică, investițiile la nivel local, modificări ale sistemului educativ.

Conform PRAI Nord-Est 2016-2025 actualizat 2018, plecând de la structura cererii potențiale, în perspectiva 2017-2025, pe domenii de formare ale ÎPT, în ipoteza scenariului moderat din Studiul previzional, în Regiunea Nord - Est, sunt recomandate ponderile pentru cuprinderea elevilor, pe domenii, din tabelul următor.

Tabelul 5.29. Ponderi orientative pentru oferta la învățământul liceal tehnologic + învățământul profesional (învățământ de zi, de masă, de stat)

Domeniul pregătirii de bază/ Profilul	Ținte propuse pentru oferta de formare * (%)
1.Mecanică	18,70
2.Electromecanică	3,40
3.Electronică și automatizări	3,50
4.Chimie industrială	0,90
5.Materiale de construcții	0,80
6.Electric	4,50
7.Construcții, instalații și lucrări publice	10,40
8.Agricultură	10,00
9.Silvicultură	0,10
10.Comerț	12,90
11.Turism și alimentație	7,60
12.Industria alimentară	0,70
13.Fabricarea produselor din lemn	1,50
14.Industria textilă și pielărie	9,40
15.Tehnici poligrafice	0,10
16.Estetica și igiena corpului omenesc	0,10
17. Protecția mediului	2,60
18. Economic	12,80
19. Producție media	0,00
TOTAL	100

* ponderile reprezintă ieșiri din sistemul ÎPT în 2025

Ponderile din tabelul de mai sus sunt orientative și ele vor fi actualizate periodic în funcție de tendințele pieței muncii și de solicitările operatorilor economici.

Conform Strategiei educației și formării profesionale din România, aprobată prin HG 317/2016, ținta pentru cuprinderea elevilor în învățământul profesional și tehnic, în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat, este de 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ de zi, de masă, de stat.

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă, se recomandă ca la orizontul anului 2025, cuprinderea elevilor în clasa a IX-a învățământ profesional să fie de 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat.

Concluzii:

- În contextul evoluțiilor social-economice, piața muncii se modifică extrem de rapid și are nevoie de personal calificat în cât mai multe domenii, în special în cele care sunt mai adaptabile nevoilor de dezvoltare durabilă în condițiile integrării europene.
- Învățământul profesional este un parcurs școlar pentru cei care doresc să devină buni meseriași, mai bine pregătiți pentru o viață profesională de succes și pentru cei care caută integrarea într-o companie de calitate.
- Populația școlară din învățământul liceal, profesional și postliceal este după mediul de rezidență predominant din mediul urban în timp ce în învățământul gimnazial mediul predominant este rural, după distribuția pe categorii de sex în învățământul gimnazial și liceal este echilibrată, în cazul învățământului profesional băieții sunt predilectați.

5.7.4. Oferta școlilor din ÎPT pentru formarea adulților

Începând din anul școlar 2016-2017, în cadrul unităților școlare ÎPT, nu se mai desfășoară programe de formare pentru adulți. S-a ajuns la această situație deoarece solicitarea este redusă, oferta de formare profesională a adulților a furnizorilor de formare profesională privați este mult mai atractivă, iar costurile de acreditare nu justifică activitatea.

În ceea ce privește programul „A doua șansă” se remarcă o creștere a numărului de elevi cuprinși în acest program, în principal datorită proiectelor finanțate cu fonduri europene.

5.7.5. Rețele școlare

În scopul analizei eficienței distribuției teritoriale a unităților de învățământ profesional și tehnic din județul Neamț au fost delimitate 5 zone teritoriale, fiecare cu una sau mai multe unități școlare relevante din punct de vedere al calității formării profesionale inițiale (existența resurselor, parteneriatul cu agenți economici, gardul de atraktivitate al școlii pentru absolvenții de gimnaziu). În delimitarea zonelor s-a ținut cont de posibilitățile de acces între localitatea/localitățile în care sunt situate unitățile școlare IPT relevante și restul localităților.

ACESTE ZONE SUNT :

Zona I este determinată de zona de recrutare relevantă a unităților școlare IPT din municipiul Piatra-Neamț și Roznov.

Zona II se concentrează actualmente pe unitățile școlare IPT din zona Roman.

Zona III Bicaz unde există un grup școlar cu calificări diverse și care are un bazin numeros.

Zona IV Târgu-Neamț se află în partea de nord a județului și are ca punct central Colegiul Tehnic “Ion Creangă” Târgu-Neamț.

În urma analizei bazinelor de recrutare ale unităților școlare, a prognozei absolvenților de gimnaziu din anii următori, a existenței parteneriatului unităților școlare cu agenți economici și a resurselor umane și materiale se desprinde următoarea structură a rețelei școlare IPT din județ, sintetic prezentate în tabelul 5.30.

Tabel 5.30. Rețeaua unităților de învățământ profesional și tehnic în județul Neamț, pe bazine de recrutare a elevilor

Nr. crt.	Zona	Unitatea școlară	Localitatea	Niveluri de calificare	Domeniile de formare profesională inițială
1	ZONA 1 Piatra-Neamț	Colegiul Tehnic Forestier	Piatra-Neamț	3, 4, 5	Resurse, Tehnic - Silvicultură, Protecția mediului, Fabricarea produselor din lemn, Mecanică
2		Colegiul Tehnologic "Spiru Haret"	Piatra-Neamț	4	Servicii - Comerț, Economic, Turism și alimentație
3		Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu”	Piatra-Neamț	3, 4, 5	Resurse, Tehnic - Chimie industrială, Protecția mediului, Mecanică, Industrie alimentară, Electronică automatizări, Industrie textilă și pielărie, Construcții, instalații și lucrări publice
4		Liceul Tehnologic	Piatra-Neamț	3, 4, 5	Servicii, Tehnic - Industrie textilă și pielărie, Mecanică, Turism și alimentație

	"Dimitrie Leonida"			
5	Liceul Economic – ”Al.I.Cuza”	Piatra-Neamț	3, 4	Servicii - Comerț, Economic, Turism și alimentație, Estetică și igiena corpului omenesc
6	Colegiul Tehnic de Transporturi	Piatra-Neamț	3, 4, 5	Tehnic - Mecanică, Electric – Transporturi
7	Școala Postliceală Sanitară	Piatra-Neamț	5	Sanitar - Asistent medical de farmacie, Asistent medical generalist
8	Școala Postliceală ”FEG Education”	Piatra-Neamț	5	Sanitar - Asistent medical de farmacie, Asistent medical generalist
9	Școala Postliceală Sanitară ”Centrul de Studii European”	Piatra-Neamț	5	Sanitar - Asistent medical de farmacie, Asistent medical generalist, Asistent medical de balneo-fizio-kinetoterapie
10	Liceul ”Gh. Ruset Roznovanu”	Roznov	3, 4	Resurse, Tehnic - Mecanică, Protecția mediului, Fabricarea produselor din lemn, Construcții, instalații și lucrări publice
11	Școala Profesională Specială	Ștefan cel Mare	3	Resurse, Tehnic, Servicii - Agricultură, Industrie textilă și pielărie, Turism și alimentație, Fabricarea produselor din lemn
12	Colegiul Tehnic "Danubiana"	Roman	3, 4, 5	Resurse, Tehnic, Servicii Industrie alimentară, Industrie textilă și pielărie, Economic, Turism și alimentație, Electronică automatizări, Mecanică, Protecția mediului
13	Colegiul Tehnic "Miron Costin"	Roman	3, 4	Tehnic, Servicii - Electronică automatizări, Mecanică, Construcții, instalații și lucrări publice, Economic, Turism și alimentație, Electromecanică
14	Colegiul Tehnic "Petru Poni"	Roman	3, 4	Resurse, Tehnic, Servicii - Electronică automatizări, Mecanică, Protecția mediului, Electric, Construcții, instalații și lucrări publice, Economic, Comerț, Materiale de construcții
15	Liceul Tehnologic "Vasile Sav"	Roman	3, 4	Tehnic - Electronică automatizări, Electric, Mecanică
16	Liceul Teologic Ortodox ”Episcop Melchisedec”	Roman	5	Sanitar - Asistent medical generalist
17	Liceul Tehnologic "Ion Ionescu de la Brad"	Horia	3, 4, 5	Resurse - Agricultură, Tehnic - Mecanică

ZONA 2 Roman

18		Școala Profesională	Valea Ursului	3	Tehnic - Industrie textilă și pielărie
19		Liceul Tehnologic Nisiporești	Botești	3, 4	Tehnic - Industrie textilă și pielărie, Fabricarea produselor din lemn
20		Școala Profesională Adjudeni	Tămășeni	3, 4	Tehnic - Industrie textilă și pielărie, Mecanică
21		Scoala Postliceală Sanitară "Moldova"	Roman	5	Sanitar - Asistent medical generalist, Asistent medical de farmacie
22		Liceul Tehnologic "La Salle" Pildești	Cordun	4	Tehnic – Electronică automatizări, Construcții, instalații și lucrări publice
23	ZONA 3 Bicaz	Liceul "Carol I"	Bicaz	4	Resurse, Tehnic, Servicii - Economic, Protecția mediului, Fabricarea produselor din lemn
24		Liceul "Mihail Sadoveanu"	Borca	3, 4	Resurse, Tehnic, Servicii - Mecanică, Agricultură, Silvicultură, Protecția mediului, Fabricarea produselor din lemn, Economic
25	ZONA 4 Târgu-Neamț	Colegiul Tehnic "Ion Creangă"	Târgu-Neamț	3, 4, 5	Resurse, Tehnic, Servicii - Industrie alimentară, Economic, Turism și alimentație, Electronică automatizări, Mecanică, Protecția mediului, Silvicultură, Construcții, instalații și lucrări publice, Electric
26		Liceul "Vasile Conta"	Târgu-Neamț	4	Pedagogic, Servicii – Economic, Comerț
27		Școala Postliceală Sanitară "Laureatus"	Târgu-Neamț	5	Sanitar - Asistent medical de farmacie, Asistent medical generalist
28		Școala Postliceală Sanitară Academici	Târgu-Neamț	5	Sanitar - Asistent medical de farmacie, Asistent medical generalist
29		Liceul Tehnologic "Arhimandrit Chiriac Nicolau"	Vânători-Neamț	3, 4	Resurse - Agricultură
30		Școala Profesională	Petricani	3	Tehnic - Industrie textilă și pielărie
31		Școala Profesională Oglinzi	Răucești	3	Tehnic - Industrie textilă și pielărie
32		Liceul Tehnologic "Ion Creangă"	Pipirig	3, 4	Tehnic - Industrie textilă și pielărie, Fabricarea produselor din lemn

5.8. Principalele concluzii din analiza IPT județean

Contextul educațional, respectiv schimbările din ultimii ani în sistemul de ÎPT privind arhitectura traseelor de pregătire, avantajele unui sistem deschis cu o mobilitate crescută pe orizontală și pe verticală, introducerea creditelor transferabile și a portofoliului personal pentru formarea continuă, relevanța sporită a noilor standarde de pregătire profesională (SPP), favorizează o mai bună adaptare a ofertei la nevoile beneficiarilor (inclusiv prin posibilitatea unor parcursuri individualizate).

Resursele umane din ÎPT - gradul de acoperire cu profesori și maîștri calificați este bun în majoritatea școlilor din județul, dar se constată dificultăți în acoperirea cu maîștri titulari în unele domenii de pregătire, situație care generează adesea o fluctuație mare a personalului încadrat pe posturile respective.

Măsurile privind dezvoltarea profesională a personalului didactic din ÎPT trebuie să vizeze:

- competențele metodice (în raport cu noile cerințe și schimbările introduse prin reformele din ÎPT)
- actualizarea competențelor de specialitate cu accent pe noile tehnologii și schimbările organizaționale din mediul economic.

Ponderea importantă a populației ocupate în educație în prezent și impactul reducerilor de activitate pe fondul reducerii populației școlare obligă la identificarea și planificarea unor măsuri adecvate (mobilitate în cadrul sistemului, reconversie profesională etc.).

Resursele materiale și condițiile de învățare - situația bazei materiale a unităților școlare din ÎPT reprezintă o problemă priorităță, din perspectiva normelor obligatorii de siguranță, igienă și confort ale elevilor, standardelor de pregătire și exigențelor unui învățământ centrat pe elev. Se impune ca o necesitate realizarea pe scară largă a unor programe de reabilitare și modernizare a infrastructurii (spații de curs, laboratoare, ateliere, infrastructura de utilități) și de dotare cu echipamente de laborator și instruire practică. În prezent se află în derulare proiecte cu finanțare europeană accesate de unitățile administrației publice locale prin care se reabilitează și modernizează unități de învățământ profesional și tehnic din județ.

Nivel scăzut al competențelor cheie, constatat încă de la intrarea în sistemul de ÎPT începând cu competențele de bază tradiționale și continuând cu competențele de învățare, capacitatea de gândire critică și rezolvarea de probleme, de relaționare interpersonală care necesită din partea școlilor un efort sporit având în vedere:

- învățarea centrată pe elev, urmărirea și încurajarea progresului individual;
- programe remediale pentru elevii cu dificultăți de învățare (în special cei din categorii defavorizate);
- facilitarea unor trasee individualizate de formare etc.

Indicatori de impact

Din analiza indicatorilor care pot măsura impactul ÎPT în plan ocupațional se constată:

- Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vîrstă 15-24 de ani și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor.
- Șomajul de lungă durată sugerează indirect o rată mare de șomaj la 6 luni de la absolvire.
- Nevoia măsurării gradului de utilizare la locul de muncă a competențelor dobândite de absolvenți.

Se recomandă:

Adoptarea de către ÎPT a unei ținte de reducere a șomajului tinerilor din grupa de vîrstă 15-24 de ani

- indicator de impact care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile la nivel regional (cu mențiunea că nu este diferențiat pentru tinerii proveniți din ÎPT).

Adoptarea unui sistem unitar de monitorizare a inserției profesionale a absolvenților prin:

- colaborarea între ministeră în vederea compatibilizării bazelor de date din șomaj cu noile trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională;
- studii periodice în rândul absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională;
- sondaje proprii efectuate direct de către școli;
- sondaje reprezentative pentru rețeaua școlară la nivel județean prin intermediul unor organizații/instituții specializate.

Implicarea ÎPT în programe de măsuri active de ocupare, prioritari în sprijinul tinerilor care după 6 luni de la absolvire nu se integrează pe piața muncii.

Concluziile formulate din analiza planurilor de școlarizare conduc la nevoia de coordonare pe baza colaborării școlilor în rețea pentru optimizarea ofertei, având în vedere:

-Acoperirea rațională a nevoilor de calificare în teritoriu.

-Eliminarea unor paralelisme nejustificate în scopul lărgirii gamei de calificări pentru care poate opta elevul în zonă.

-Utilizarea optimă a resurselor materiale și umane cu impact în creșterea eficienței și calității serviciilor.

Soluțiile cele mai bune pentru asigurarea accesului la educație și continuării studiilor la nivelul următor de calificare, în condiții de șanse egale (acces, calitate, varietate de opțiuni).

Populația școlarizată în județ este în scădere, această situație fiind cauzată atât de scăderea demografică, cât și de migrația părinților.

La IPT se menține un procent relativ constant al elevilor de aproximativ 60% din numărul total al celor înscriși în clasa a IX-a.

CAPITOLUL 6

EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PLAI

Monitorizarea implementării PLAI este un proces permanent, dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora, respectiv furnizarea de feedback. În realizarea raportului de monitorizare sunt implicați membrii desemnați din cadrul CLDPS.

În urma monitorizării PLAI Neamț a rezultat:

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea PLAI, este 2 = progres bun, similar cu aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea PRAI Nord-Est.

Pentru ameliorarea aspectelor constatate ca deficitare în procesul de monitorizare se recomandă:

- restructurarea planului de măsuri în cadrul actualizării PLAI și reformularea obiectivelor, țintelor, indicatorilor și activităților asociate obiectivelor în privința aspectelor identificate că îngreunează procesul de monitorizare;
- echipele constituite pentru implementarea PLAI să-și asume sarcinile din cadrul activităților planificate.

Este necesară o intensificare a eforturilor depuse în parteneriat de inspectoratul școlar, unitățile școlare de învățământ profesional și tehnic, operatorii economici și autoritățile publice locale pentru îndeplinirea în perioada imediat următoarea a obiectivelor și atingerea țintelor cu privire la satisfacere solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizare prin învățământ profesional și învățământul dual, monitorizarea inserției absolvenților, susținerea financiară a elevilor defavorizați.

Aspectele care necesită o atenție deosebită în procesul de actualizare și revizuire a PLAI sunt:

- prezentarea procesului de actualizare a documentului (procedură de lucru, colaborări, consultări implicate);
- introducerea unui glosar de termeni specifici;
- revizuirea obiectivelor și țintelor stabilite prin PLAI pentru a fi specifice, măsurabile, posibil de atins, relevante, încadrate în timp (SMART);
- revizuirea unor măsuri/acțiuni planificate pentru a fi ușor de verificat în implementare;
- detalierea mecanismelor pentru efectuarea monitorizării PLAI.

Progresul înregistrat în implementare pe obiective este următorul:

O1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă

Progres 3

O2: Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat

Progres 2

O3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială

Progres 2

O4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PLAI/PAS

Progres 3

O5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională

Progres 2

O6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională

Progres 2

CAPITOLUL 7

Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea pieței muncii

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>- Colaborare eficientă a unităților școlare de învățământ profesional și tehnic cu consiliile locale, instituțiile publice, cu partenerii sociali interni și externi, agenții economici</p> <p>-Implicarea Camerei de Comerț și Industrie Neamț în promovarea și dezvoltarea IPT</p> <p>- Existența unui cadrul legal ce reglementează parteneriatul public privat care sprijină dezvoltarea ÎPT, ceea ce a favorizat implicarea activă a CLDPS Neamț în activitățile de promovare a IPT</p> <p>- Existenta cadrului legislativ pentru asigurarea calității</p> <p>-Existența documentelor de proiectare, care au stabilite prioritățile și obiectivele specifice compartimentului PLAI/PAS</p> <p>-Promovarea ofertei IPT prin Târgul „Oferta educațională”, „Săptămâna meserilor”, Ziua Națională a Meserilor</p> <p>- Numărul de elevi înscriși în anul 2022-2023 în clasa a IX-a zi ÎPT la nivelul județului Neamț, reprezintă 57,06% din totalul elevilor din clasele a IX-a învățământ de zi</p> <p>- Oferta de formare este corelată cu cerințele operatorilor economici și domeniile de dezvoltare</p> <p>- Creșterea numărului de clase pentru învățământul dual</p> <p>-Existența unui număr mare de unități de învățământ profesional și tehnic care au derulat și derulează proiecte europene cu finanțare nerambursabilă, ce pot constitui modele de bună practică</p> <p>-Numărul în creștere al proiectelor educaționale de calitate derulate</p> <p>-Existența unui număr foarte mare de cadre didactice calificate, cu gradele didactice I și II</p> <p>-Implicarea în derularea programelor de formare/dezvoltare profesională a managerilor și a cadrelor didactice</p> <p>-Organizarea și derularea de concursuri și proiecte educaționale pentru elevi, realizarea schimburilor de experiență cu parteneri din țară și străinătate</p> <p>-Existența unor instituții conexe (CCD, CJRAE) care participă în mod activ și dinamic la evoluția acestui educațional</p>	<p>-Lipsa bazei materiale adecvate pentru pregătirea profesională în multe dintre unitățile de învățământ profesional și tehnic</p> <p>-Rata de părăsire timpurie are valori ridicate</p> <p>-Rezistența la schimbare și conservatorismul unor cadre didactice</p> <p>-Interesul scăzut al unor cadre didactice sau manageri școlari pentru cunoașterea problematicii reformei și a documentelor de strategie educațională privind asigurarea calității în educație</p> <p>-Absenteism și abandon școlar ridicate în rândul elevilor</p> <p>-Interes și implicare scăzută a părinților în cunoașterea și rezolvarea problemelor școlii</p>

-Existența unei baze de date (SIIIR) privind populația școlară, cadrele didactice, normarea, mișcările de personal, examenele naționale etc. -Menținerea la un nivel ridicat a ponderii posturilor didactice ocupate de titulari	
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
-Sprijinirea elevilor provenind din medii sociale defavorizate prin programe guvernamentale -Implementarea strategiilor privind descentralizarea învățământului și a sistemului de asigurare a calității -Posibilitatea diversificării pregătirii profesionale a elevilor, în cadrul învățământului liceal tehnologic și postliceal, în meserii cerute de piața muncii. -Stagii de formare a competențelor în domeniul managementului de proiect atât pentru personalul didactic -Deschiderea comunităților locale pentru integrarea școlii în comunitate -Extinderea parteneriatelor cu agenții economici -Cooperare pentru realizarea și derularea de proiecte cu finanțare externă	-Existența unor cauze externe care duc la situații de absenteism și de abandon școlar în unele unități din zonele defavorizate (săracie, distanțe mari față de școală, șomaj etc.). -Deteriorarea mediului socio-economic și familial -Diminuarea interesului/capacității familiei de a susține pregătirea școlară a elevilor, creșterea numărului părinților plecați la muncă în străinătate. -Bilanț demografic negativ, cu implicații în dimensionarea rețelei școlare și a încadrării personalului didactic Exodusul masiv al tinerilor și a forței de muncă calificate spre Europa de vest sau spre zone dezvoltate economic din țară

Direcții de acțiune urmare a analizei SWOT

Nr. crt.	Recomandare	Nivel de competență
1.	Selecția elevilor pe baza aptitudinilor la intrarea în traseului de formare IPT	Național
2.	Susținerea activităților ce urmăresc formarea continuă și creșterea ponderii populației cu grad ridicat de pregătire/calificare	Local
3.	Măsuri de susținere a activităților ce urmăresc adaptarea rețelei școlare și a ofertei de formare profesională inițială și continuă, la cerințele pieței muncii și a opțiunilor elevilor.	Local
4.	Măsuri care să determine asigurarea egalității de șanse în formarea inițială prin acordarea de burse de către agenții economici și subvenții la transport pentru elevii din medii defavorizate.	Local
5.	Formarea continuă a cadrelor didactice din sistemul IPT, în vederea asigurării calității în formare	Regional/local
6.	Restructurarea infrastructurii unităților școlare, în vederea asigurării calității în IPT	Local
7.	Realizarea unui cadru legislativ/normativ care să încurajeze parteneriatul școală – întreprindere, necesar asigurării calității în IPT	Național

CAPITOLUL 8.

REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI

Scopul analizelor detaliate în prezentul document a fost desprinderea unor concluzii și recomandări, sintetizate la sfârșitul fiecărui capitol de analiză în atenția factorilor de răspundere la diferite niveluri de decizie din sistemul de educație și formare profesională și, în final, de a propune un plan de măsuri, motiv pentru care prezentul capitol se rezumă la a sintetiza unele dintre implicațiile mai importante rezultate din analiză și de a introduce acțiunile detaliate în capitolul final.

Analiza demografică indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vîrstă. Cel mai însemnat declin se proiectează pentru grupul țintă principal (15-18 ani) în care se încadrează elevii din învățământul liceal și profesional. O primă concluzie vizează nevoia unei gestiuni eficiente, previzionale, a dezvoltării resurselor umane, sprijinită de investiții corespunzătoare în capitalul uman.

Pentru sistemul de educație și formare profesională, previziunile demografice corelate cu concluziile rezultate din analiza indicatorilor pentru educație și din analiza ofertei curente în raport cu tendințele pieței muncii și economiei regionale, conduc la nevoia de planificare a unor măsuri vizând: intensificarea promovării ofertei IPT, îmbunătățirea orientării școlare și profesionale a elevilor, ajustarea ofertei în raport cu nevoile de calificare pe termen lung, asigurarea accesului la educație și formare profesională.

De asemenea, pentru compensarea pierderilor de populație școlară și consolidarea poziției școlilor în cadrul comunității, se desprinde nevoia și oportunitatea unei strategii de diversificare a grupurilor țintă și a ofertei de servicii: implicarea activă pe piața formării adulților, servicii în folosul comunității, contracte cu operatorii economici și alte organizații pentru studii, cercetări și consultanță etc. În sprijinul adaptării permanente a ofertei la comanda socială, se recomandă elaborarea și aplicarea unor proceduri coerente de investigare a nevoilor de calificare la nivel regional și local, care să furnizeze informațiile necesare, credibile, de calitate, periodic actualizate și accesibile școlilor și beneficiarilor sistemului de educație și formare profesională.

Este esențială coordonarea în acest scop între instituțiile reprezentate în Comitetul local de dezvoltare a parteneriatului social, în vederea planificării și implementării unor proceduri adecvate pentru investigarea pieței muncii.

Corelarea bazelor de date din șomaj cu noile finalități (calificări/niveluri de calificare) obținute prin sistemul de educație și formare profesională și cu prevederile cadrului național al calificărilor pentru a facilita schimbul de informații utile, de interes reciproc.

De asemenea se recomandă colaborarea între instituțiile din educație și formare profesională, universități și ale organizației specializate pentru proiectarea și aplicarea unor proceduri adecvate de sondare a opiniei absolvenților și angajatorilor vizând inserția profesională, gradul de utilizare a competențelor și alte informații utile privind finalitățile sistemului de educație și formare profesională.

Aplicarea recomandărilor pentru viitoarele planuri de școlarizare din județul Neamț, rezultate din corelarea concluziilor desprinse din analizele detaliate în capitolele PRAI Nord-Est destinate pieței muncii și economiei regionale, cu constatărilor din analiza ofertei curente a sistemului TVET.

În sprijinul raționalizării rețelei școlare și optimizării resurselor se recomandă evaluarea poziției în viitor a fiecărei școli din rețeaua școlară actuală prin aplicarea unui set de criterii și indicatori obiectivi cu referire la evoluția demografică, condițiile de acces în zonă/zonele apropiate, calitatea serviciilor, relevanța față de nevoile de calificare și opțiunile elevilor .

CAPITOLUL 9. ACȚIUNI PROPUSE – PLAN DE MĂSURI

Obiectiv general: Creșterea calității și accesului la programe de formare profesională în vederea adaptării la cerințele pieței muncii

PRIORITATEA 1 : Îmbunătățirea relevanței sistemului de formare profesională

Obiective:

O1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă

O2: Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat

Indicatori de impact:

- *Creșterea ratei de ocupare a tinerilor cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2025,*
- *Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic și profesional la 60% în 2025*

Obiectivul 1 : Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă

Indicatori:

- din total ÎPT: 50% Învățământ liceal tehnologic, 50% învățământ profesional
- din total învățământ profesional: 10% învățământ profesional dual
- creșterea procentului absolvenților IPT angajați la OP parteneri ai unităților de învățământ la 25%

Precondiții și riscuri:

Lipsa resurselor financiare pentru derularea de campanii de promovare
Durata mare a procedurilor de autorizare
Lipsa resurselor pentru monitorizare

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
----------------------	-----------	---------	-------------------------	------------	------------------------

A.1. Dezvoltarea programelor de învățare la locul de muncă în formarea profesională	Număr de clase ÎP, Număr de clase în sistem dual	anual	ISJ, UŞ	10% clase învățământ dual din învățământul profesional	Lipsa autorizării, costuri ridicate ale autorizării - durata procedurilor de autorizare, nu permite un răspuns prompt la cerințe OP, se pierde fidelitatea răspunsului la cererea pieței forței de muncă
A.2. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare	Raport monitorizarea inserției la 6 luni de la absolvire Raport monitorizarea inserției la 12 luni de la absolvire	anual	ISJ, UŞ	100% unități școlare IPT care monitorizează inserția absolvenților	Lipsa resurselor financiare, umane Lipsa de expertiză și experiență a personalului didactic în efectuarea monitorizării inserției
A.3. Organizarea de: - campanii de promovare, - schimbul de experiențe și bune practici/ mobilități internaționale în formarea profesională	Număr campanii de promovare Număr de schimburi de experiențe/bune practic/mobilități	permanent	ISJ, UAT, UŞ, CCD, CJRAE, OP parteneri	Calendar anual de acțiuni	Lipsa resurselor financiare Lipsa personalului specializat în campanii de promovare la nivelul ISJ, UŞ
Obiectivul 2 : Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat					Precondiții și riscuri:
Indicatori: - gradul de satisfacere a solicitărilor OP-100% - creșterea numărului de contracte de parteneriate cu OP la 100 %					Insuficientă promovare Situația economică regională instabilă

<p>- creșterea implicării OP în elaborarea programelor de formare profesională și CDL la 100%</p>					Interesul scăzut al operatorilor economici/lipsa de comunicare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.Informarea mediului economic despre oferta IPT	Numărul sesiunilor de informare Numărul OP informați	Mai și noiembrie fiecare an	ISJ, UȘ, OP parteneri	2 întâlniri pentru fiecare UȘ	Lipsă de comunicare din partea UȘ/ISJ/OP
A.2. Realizarea de parteneriate în vederea desfășurării practiciei inclusiv organizarea de clase în sistem dual	Numărul de parteneriate cu OP Număr de consorții școală-OP care asigură spații de instruire practică	Mai, fiecare an/ conform calendarului aprobat de ministerul educației pentru organizarea și funcționarea ÎPT	ISJ, UȘ, OP parteneri	100% contracte de parteneriat pentru stagiiile de practică	Situată economică instabilă, ce nu permite OP încheierea de contracte de parteneriat pe mai mult de 1 an
A.3.Implicarea și consultarea OP în realizarea programelor de pregătire practică și CDL	Numărul de discipline CDL realizate în parteneriat cu OP	Septembrie-octombrie, în fiecare an	ISJ, UȘ, OP parteneri	100% CDL /UȘ elaborate în parteneriat cu OP parteneri	Lipsa de personal ai OP care să colaboreze cu UȘ în elaborarea CDL
<p>PRIORITATEA 2: Dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității formării profesionale</p> <p>Obiective:</p> <p>O3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială O4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PLAI/PAS</p>					

Indicatori de impact:

- Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 1,5%
- Creșterea ponderii absolenților din IPT la 99,50%
- Creșterea ponderii absolenților din învățământul profesional la 99,50 %

Obiectiv 3 : Asigurarea calității sistemului de formare profesională**Indicatori:**

- Actualizarea infrastructurii formării profesionale inițiale conform cerințelor exprimate în SPP
- Creșterea numărului de profesori calificați la 100%
- Actualizarea competențelor personalului didactic conform cerințelor OP

Precondiții și riscuri:

Lipsă strategie de dezvoltare și planificare fonduri pentru sistemul educativ
Lipsa de implicare a cadrelor didactice
Lipsa de atractivitate a cursurilor

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.Dezvoltarea centrelor de formare profesională și dotarea unităților școlare cu echipamente	Număr de școli cu dotare corespunzătoare Ateliere și laboratoare conform SPP	2025	ISJ, OP, UAT	100% UȘ dotate corespunzător SPP	Lipsă de surse de finanțare locale
A.2.Dezvoltarea de programe de perfecționare/ specializare/ recalificare a cadrelor didactice	Număr de programe de specializare/ perfecționare/ reconversie profesională pentru cadrele didactice Număr de cadre didactice care participă la programe	2025	ISJ, CCD	80% participare cadre didactice la programe de specializare/ perfecționare/ reconversie	Lipsa de motivare a cadrelor didactice Lipsa de atractivitate a cursurilor

Obiectivul 4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PLAI/PAS**Indicatori:**

- actualizarea anuală a PLAI/PAS
- participarea la cursuri de management educativ a tuturor directorilor de unități IPT

Precondiții și riscuri:

Lipsă finanțare
Lipsă persoane disponibile și cu resurse de timp

Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Actualizarea PLAI/PAS	PLAI/PAS anual	anual	CLDPS ISJ UŞ	1 PLAI Neamț 100% UŞ IPT au elaborat PAS	Lipsa datelor statistice actualizate
A.2 Monitorizarea implementării PAS	Raport monitorizare implementare PAS	anual	CLDPS	1 Raport monitorizare PAS	Lipsă de fonduri Lipsă de timp a persoanelor responsabile
A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ	Competențe de management educativ aplicate în elaborarea PAS	anual	ISJ/CCD	100% directori participanți la cursuri 30% /UŞ cadre didactice participante la cursuri	Lipsă de cursuri/ autorizate la nivel local Lipsa unei analize de nevoi de formare a cadrelor didactice Lipsă de implicare a cadrelor didactice/ directorilor

PRIORITATEA 3 : Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație**Obiective:****O5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională****O6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională****Indicatori de impact:**

- Scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii la 10%
- scăderea nr. elevi/consilier, în vederea îmbunătățirii calității serviciilor OPS

Obiectivul 5 : Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională					Precondiții și riscuri: Lipsa fonduri Ineficiența costurilor căminelor/ cantinelor
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Susținerea tinerilor defavorizați în vederea participării la educație și formare profesională	Număr de elevi beneficiari de susținere financiară (bugetul de stat, sau OP) Număr de elevi ce beneficiază de cazare în internat și cantină	anual	ISJ, UAT,OP	Număr de elevi susținuți financiar Număr de elevi cazați în interne	Lipsa fonduri bugetul local Desființarea infrastructurii școlilor ce dețin cămin și cantină Lipsă autorizații de funcționare cămine și cantine existente Ineficiența costurilor căminelor/ cantinelor de dimensiuni mari

A.2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul programelor de formare profesională	Număr de elevi ce activează în cadrul unei firme de exercițiu	anual	ISJ CJRAE	Număr de firme de exercițiu înființate. Număr de elevi ce activează în firma de exercițiu	Lipsă interes/motivare Puține școli au implementat programul firme de exercițiu
Obiectivul 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională					Precondiții și riscuri: Lipsa de fonduri pentru înființarea posturilor de consilier școlar pentru fiecare unitate școlară Lipsa de interes din partea cadrelor didactice de a participa la programe de OSP
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1. Îmbunătățirea serviciilor de OSP și a consilierii în carieră	Număr de cadre didactice calificate în OSP Număr de elevi consiliați Număr părinți consiliați	anual	ISJ, CJRAE	Număr consilieri	Numărul mare de elevi ce revine unui consilier Lipsa fondurilor pentru înființarea mai multor posturi de consilieri Lipsa de interes a cadrelor didactice de a participa la cursuri de OPS

A.2 Facilitarea accesului la programele de informare și OSP a elevilor și părinților	anual	UŞ, ISJ, CJRAE	100% elevi, părinți/tutori informați din clasa a VIII-a privind oportunitățile de pe piața forței de muncă	Lipsa de comunicare a părinților cu școala În sistemul IPT un procent important de elevi provine din familii monoparentale, au părinții ambii sau numai unul plecați la muncă în alte țări și nu este legalizată tutela acestora
--	-------	----------------	--	--